
sinema
SAYI: 2009-05 5.5 TL KKTC Fiyatı: 7 TL
TURKUVAZ
ISSN 1304-5695
SEAN PENN
HOLLYWOOD'UN KÖTÜ ÇOCUĞU
2 FİLM
RÖPORTAJ
USTA BAHADIR KARATAŞ
NOKTA DERVİŞ ZAİM
EDEBİYATTAN
SİNEMAYA KORKU
CLIVE BARKER
DÜNYA SİNEMA
TARİHİ
1895-1908
DOSYA
UZAY SERİLERİ
X-MEN BAŞLANGIÇ
WOLVERINE
MILK | MELEKLER VE ŞEYTANLAR |
KORALİN VE GİZLİ DÜNYA | STAR TREK

facebook
Seda Aral
düşünüp
duruyo.
1 dakika önce güncellendi
Bilgi
Ağlar: Turkey
Doğum Günü: 18 Kasım 1980
İletişim Bilgileri
E-posta: seda@gmail.com
NOKIA
Cebindeyse internet facebook'taki arkadaşlarını hemen cepten takip et!
NET ··> 2233
Mobil İnternet ilk 2 ay ayda 4TL /30 KONTÖR
Ayrıntılı bilgi için: www.turkcell.com.tr
TURKCELL
Bu kampanyaya sadece mevcut internet paketi abonesi olmayan bireysel Turkcell faturalı ve Hazır Kartlılar katılabilir. Kampanyaya 22 Nisan-30 Haziran 2009 tarihleri arasında başvurulabilir. 30 Haziran 2009 tarihine kadar NET yazıp 2233'e kısa mesaj gönderen aboneler için aylık 100 MB'lık internet paketi ilk iki abonelik dönemi boyunca vergiler dahil 3,94 TL/29,9 kontör; üçüncü abonelik döneminin başlangıcından itibaren ise standart abonelik ücreti olan vergiler dahil 9,38 TL/65 kontör olarak ücretlendirilecektir. Aylık abonelik dönemi 30 gündür.

sinema

TURKUVAZ MEDYA GRUBU

İmtiyaz Sahibi
Turkuvaz Gazete Dergi Basım A.Ş adına
Ahmet Çalık

Tüzel Kişi Temsilcisi ve Genel Müdür
Levent Tayla
Genel Müdür Yardımcısı
Yonca Ertürk

Yayın Direktörü
Aslıhan Sarp İşman
Genel Yayın Yönetmeni
Senem İşmen
Sorumlu Müdür
Yusuf Yazıcıoğlu
Görsel Yönetmen
Selda İbiş Şanlı

Editörler
Müjde Işıl
Ebru Çeliktuğ
Murat Emir Eren

Fotoğraf Editörü: Muzaffer Sağlam
İş Geliştirme ve Abone Müdürü: M. Cem Kırmızı
Marka Müdürü: Gözde Güleryüz Türkel
Üretim Planlama Yönetmeni: Nuray Kavuncubaşı
Üretim Planlama Sorumlusu: Ufuk Can

TURKUVAZ GRUBU HİZMETLERİ
Marka ve Pazarlama Grup Başkanı:
Sinan Köksal
Kurumsal İletişim Grup Başkanı:
Fecir Alptekin
Mali İşler Müdürü: Özgür Sarıışık

REKLAM SATIŞ PAZARLAMA
Turkuvaz Reklam Grup Başkanı: Ümit Önal
Genel Müdür: Rana Karlıdağ
Genel Müdür Yard.(Pazarlama): Aynur Atalık
Genel Müdür Yard. (Satış): Hakan Yonsul
Reklam Müdürü: Rahşan Kürkçü
Rezervasyon
Tel: (0212) 354 33 61/63/65 Fax: (0212) 354 33 75
Ankara Bölge Reklam Müdürü: Elif Ezer
Tel: (0312) 292 51 53 Fax: (0312) 292 51 43

SİNEMA Dergisi'nin imtiyaz ve yayın hakkı
Turkuvaz Gazete Dergi Basım A.Ş.'ye aittir.
Turkuvaz Dergi Tel: (0212) 411 23 23
Fax: (0212) 354 47 65
Yazışma: Turkuvaz Dergi Grubu
Tevfik Bey Mahallesi, 20 Temmuz Caddesi,
No: 24, 34295 - Sefaköy / İstanbul
Yönetim Yeri: Barbaros Bulvarı,
Cam Han, No: 153, 80700 Beşiktaş İstanbul
Yayının Türü: Yerel Süreli
Basıldığı Tarih: NİSAN 2009
Dağıtım
Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.
(0216) 585 91 00 (PBX)
Yayımcı:
Turkuvaz Gazete Dergi Basım A.Ş.
Basımcı:
Turkuvaz Matbaacılık Yay. A.Ş.
Basıldığı Yer:
Akpınar Mah. Hasan Basri Cad. No:4
Samandıra/KARTAL/İSTANBUL
İşletme Müdürü: Kemal Erginsoy
Bu dergi basın meslek ilkelerine
uymaya söz vermiştir.

TURKUVAZ DERGİ ABONE HİZMETLERİ
Tel: 0216 651 5 651
e-mail: abone@turkuvazdergi.com.tr
(Hafta içi 09:00-18:00saatleri arası hizmet verilmektedir)
www.turkuvazabone.com

28. İSTANBUL FİLM FESTİVALİ
VE YENİ BAŞLANGIÇLAR...

Film festivalleri genellikle bir ya da iki haftalık zaman dilimlerini kapsıyor ve eğer sıkı bir izleyicisiyseniz bu süre içinde günlük rutininizde çarpıcı bir değişim meydana geliyor. İnsanın yeme, içme, uyuma, çalışma ve sosyalleşme alışkanlıklarının altüst olduğu bu kısa dönemlerin festival müdavimlerince genellikle hayattan alınmış molalar gibi görülmesinin en önemli nedeni bu herhalde. Hayat devam ediyor aslında tabii ama alıştığımızdan çok farklı bir rutin içinde. Bu yeni rutine ayak uydurup, yeterince konsantre olabilirsek hem kendi hayatımıza, hem bizim dışımızda akıp giden hayata bambaşka açılardan bakma fırsatı bulabiliriz. Üstelik zihnimizde yeni kapılar açarak bu fırsatı unutulmaz bir deneyime dönüştürme ihtimali bulunan eski, yeni bir sürü film elimizin altındayken... Öte yandan uluslararası film festivalleri yeni filmler üzerinden sinemacıların dünyayı, çağımızı nasıl yorumladıklarını görmek bakımından da bulunmaz bir fırsat sunuyor seyirciye. Ama bütün bunların ötesinde, eğer uluslararası bir film festivalinin asıl işlevinin seyirciye dünya sinemasındaki gelişmeleri ve genel eğilimleri izleyebileceği eksiksiz bir tablo sunmaksa eğer, bugün Türkiye'de bu işi en iyi yapanın İstanbul Film Festivali olduğunu ve festivalin her geçen yıl bu konuda bir adım ileriye gittiğini söylemeliyiz. 15 günlük film maratonu sonunda zihnimizde zamanın sinemasına ilişkin ne kadar tamamlanmış bir tablo oluştuğu festivali hazırlayan ekip kadar biz seyircilerin de performansına bağlı kuşkusuz. Onlar dört başı mamur bir program hazırlamış olmasına rağmen biz yeterince film izleyerek üzerimize düşeni yapmamış olabiliriz ne de olsa. Gözlemleyebildiğim kadarıyla bu yılki İstanbul Film Festivali izleyicilerinde genel bir tatminsizlik havası hâkimdi. Bir sürü film seyretmiş olmasına rağmen adamakıllı iyi bir filme rastlayamadığından yakınan çok insanla karşılaştım. Doğrusu ben de bu yıl, klasikler dışında belli bir standardın üzerinde pek az film görebildim. Ama bunu festivalin bir kusuru gibi görmemek lazım. Son birkaç yıldır Cannes, Berlin gibi dünyanın en saygın festivalleriyle ilgili değerlendirmelerde de film kalitesindeki genel düşüşle ilgili yorumların ağırlıkta olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla sorunu festivallerde değil günümüz sinemasında aramak daha doğru gibi görünüyor. Ayrıca bu yılki İstanbul Film Festivali her ne kadar klasikler ve retrospektifler açısından geçmiş yıllar kadar heyecan verici bir program sunmasa da, dünyanın dört bir yanından irili ufaklı pek çok festivalin en çok ses getirmiş, en iyi filmlerinden oluşan zengin bir seçkisiyle göz dolduruyordu gerçekten. Dünya sinemasına ilişkin olabildiğince eksiksiz bir tablo ortaya koymak üzere itinayla hazırlanmış bu program için festival ekibini tebrik etmek gerek.

Her zaman olduğu gibi İstanbul Film Festivali'nin hemen arkasından Mayıs itibarıyla sinema salonlarındaki yerlerini almayan başlayan büyük stüdyo filmlerinin ağırlığını hissettireceği, seyirciye bir hayli zengin seçenek sunan bir ay var önümüzde. Bu çeşitliliği yansıtan, zengin bir içerik hazırlamaya çalıştık. Bahardan ilham alarak başladığımız yenilenme çalışmalarımızı da tamamladık bu arada. Yeni bir görsel tasarımla karşınıza çıktığımız bu sayıda, yazarımız Pınar Tınaz Gürmen'in hazırladığı yeni bir bölüme başlıyoruz ayrıca. Sinema tarihi konusunda bilgi edinmek isteyen okurlarımız için yol gösterici olmasını amaçladığımız eğlenceli bir rehber şeklinde tasarladığımız "Dünya Sinema Tarihi" başlıklı bu bölümün, bilgilerimizi tazelemek ve sinema sanatının gelişimine farklı açılardan bakmak açısından da faydalı olmasını umuyoruz.

Yeni sayıda görüşmek üzere.

–Senem İşmen
senem.ismen@turkuvazdergi.com.tr

İÇİNDEKİLER

sinema@turkuvazdergi.com.tr

50 DERİNİZİ YÜZECEĞİM!
X-Men serisi, en sevilen karakterlerden biri olan metal pençe Wolverine'in hikâyesi üstüne kurulu bir filmle devam ediyor. "X-Men Başlangıç: Wolverine"in prodüksiyon sürecinin perde arkası ve filmle ilgili ayrıntılı bilgi dosyamızda.

AYIN FİLMLERİ

Rumba, Benim ve Roz'un Sohbahan, Kelebek, Book of Blood, Ali'nin Sekiz Günü, Tetikçi 2: Yüksek Gerilim, Hadigari Cumhur, Igor, Jonas Brothers: The 3D Concert Experience, Adab-ı Muaşeret, Hannah Montana: The Movie, Müzede Bir Gece 2, Davetsiz, Push, Evlilik Sınavı, Lili ve Sihirli Kitabı, Cin Geçidi, Oxford Cinayetleri, Kanun Benim, X-Men Başlangıç: Wolverine, Milk, Usta, Star Trek, Nokta, Melekler ve Şeytanlar, Koralin ve Gizli Dünya.

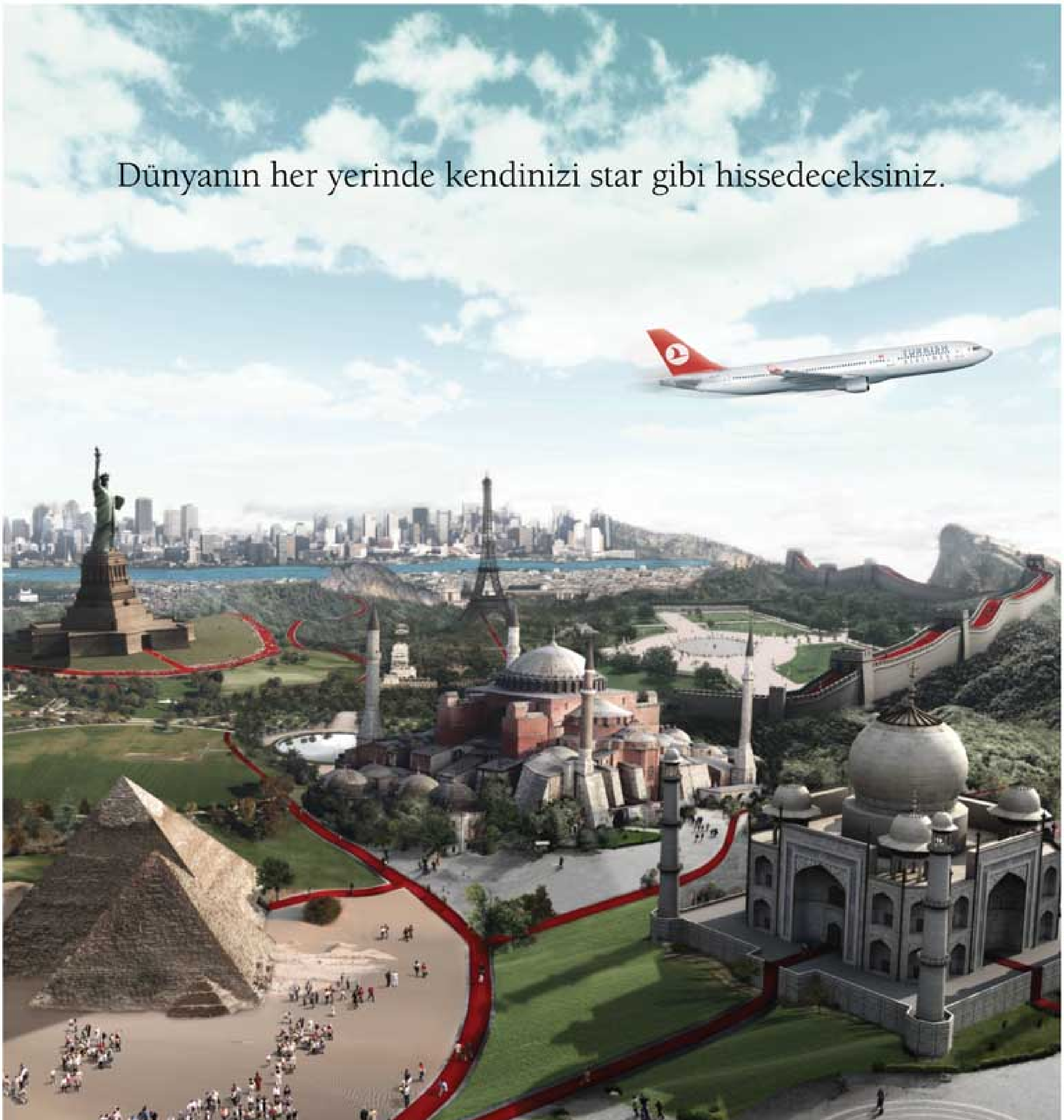
GÜNDEM

DOSYA

HER AY

ARMAĞANLAR

KOLEKSİYON KARTI: "Sonsuz Ölüm"
AFİŞETLER: "Devlet Oyunları", "Şampiyon", "Canavarlar Yaratıklara Karşı", "Adab-ı Muaşeret".

Dünyanın her yerinde kendinizi star gibi hissedeceksiniz.

RUMBA

Yönetmen: Dominique Abel, Fiona Gordon, Bruno Romy. **Oyuncular:** Dominique Abel, Fiona Gordon, Philippe Martz, Bruno Romy, Clément Morel. **Senaryo:** Dominique Abel, Fiona Gordon, Bruno Romy. **Görüntü Yönetmeni:** Claire Childeric. **Kurgu:** Sandrine Deegen. **Yapım Tasarımcısı:** Nicolas Girault. **Yapımcı:** Dominique Abel, Charles Gillibert, Fiona Gordon, Marin Karmitz, Nathanael Karmitz. **Süre:** 77 dk. **Yapım:** Fransa, Belçika (2008). **İthalatçı:** Bir Film. **Dağıtımcı:** Tiglon Film.

Gösterim Tarihi: 1 Mayıs 2009

Fiona (Fiona Gordon) ve Dom (Dominique Abel) sakin bir taşra kasabasında öğretmenlik yapmaktadır. Latin dansına olduğu kadar birbirlerine de âşıktırlar. Hatta birçok dans yarışmasından ödül kazanmışlardır. Bir gece yine böyle bir yarışmadan eve dönerken, intihar etmek için kendini yolun ortasına atan Gerard'a (Philippe Martz) çarpmamak için direksiyonu kırıp duvara toslamalarıyla hayatları altüst olur. Fiona bir bacağını, Dom da hafızasını kaybeder.

NOTLAR: On yılı aşkındır çeşitli tiyatro oyunlarında ve komedi şovlarında birlikte çalışan Belçikalı Dominique Abel ve Kanadalı Fiona Gordon, daha sonra aralarına katılan Fransız Bruno Romy ile birlikte sahnedeki hünerlerini beyazperdeye taşımaya karar verdiler. Önce kısa filmlerle işe başladılar; ardından 2005'te ilk uzun metrajlı filmleri olan "L'Iceberg" geldi. "Rumba" üçlünün ikinci sinema filmleri. Senaryo yine kendilerine ait ve başrollerde de yine onlar var. Romy'nin de filmde küçük bir rolü (çikolatalı kruvasan hırsızı) var. Röportajlarında Buster Keaton ve Jacques Tati'ye hayranlıklarını sık sık dile getiren Abel ve Gordon, "Rumba"da ustalarının izinden gidiyor; sırtını gag'lere dayayan, az diyaloglu, sessiz sinema dönemini anımsatan bir yapıma imza atıyor. Komedi olarak başlayıp bir anda trajediye dönüşen ama neşesinden bir şey kaybetmeyen stilize bir komedi filmi "Rumba". Film hakkında yapılan en ilginç yorumlardan biri şöyle: "Senaryosu Luis Bunuel tarafından yazılmış ve Jacques Tati tarafından yönetilmiş bir Susam Sokağı bölümü gibi…"

BENİM VE ROZ'UN SONBAHARI

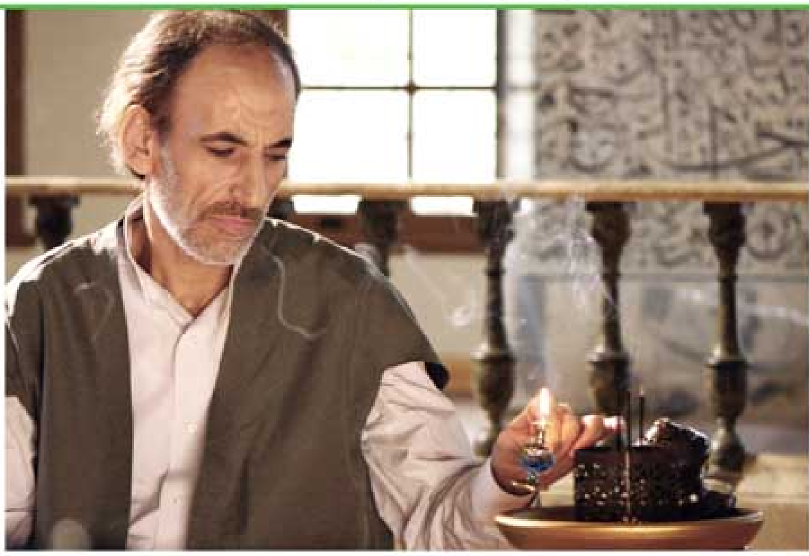
Yönetmen: Handan Öztürk. **Oyuncular:** Serkan Altınorak, Öznur Kula, Bahar Ün, Tevfik Yapıcı, Zerrin Arbaş, Serra Yılmaz, Aytaç Ağırlar, Abdullah Tapkan, Zelal Gündüz, Leyla Batgi. **Senaryo:** Handan Öztürk. **Görüntü Yönetmeni:** Ulaş Zeybek, Ferhan Akgün. **Müzik:** Ulaş Özdemir, Erdem Doğan. **Sanat Yönetmeni:** Baran Uğurlu. **Yapımcı:** Ali Kaygısız. **Yapım:** 24 Kare Film, Gala Film - Türkiye (2008). **Dağıtımcı:** Özen Film.

Gösterim Tarihi: 1 Mayıs 2009

Antik bir kasaba, yapılacak baraj nedeniyle sular altında kalacak ve dünyada eşi benzeri görülmeyen bu zengin kültür de yok olacaktır. Bunu engellemek için mücadele eden sivil hareketin başında Gazeteci Metin (Serkan Altınorak) vardır. Terör nedeniyle yakılıp yıkılan köyünden annesiyle bu kasabaya göç eden 10 yaşındaki Roz (Bahar Ün), çocuk masumiyetiyle gizliden gizliye Metin'e âşık olur. Kendisine ait dünyasından taviz vermeyen Roz'la iletişim kurmayı başaran tek kişi ise eski dansöz Tijen'dir (Zerrin Arbaş). Tijen, Roz'u Metin'in düğününde oynarken görür. Ona gerçek dansı öğretmek için kolları sıvayan Tijen bu süreçte Roz'u evlat edinmeyi bile düşünür.

NOTLAR: Hasankeyf, Birecik Barajı'nın suları altında kalan Zeugma'nın akıbetini paylaşmak üzere. Şimdilik yapımı durmuş olsa da yakın zamanda tamamlanmasına kesin gözüyle bakılan Ilısu Barajı, Hasankeyf'i yutacak. Yokolma tehlikesiyle karşı karşıya olan Hasankeyf, yazar ve belgeselci Handan Öztürk'ün ilk sinema filmine konu oldu. Amerika'nın Irak'ı işgal ettiği günlerde bölgeye giden Öztürk, Batman'da intihar eden genç kızlarla ilgili belgesel yapmayı düşünüyordu önceleri. "Hasankeyf'i ilk kez gördüğümde bu karamsar ruh halini taşıyordum. Ilısu Barajı nedeniyle oranın sular altında kalarak yok olacağını biliyordum. Kızlar arka arkaya intihar ediyor ve Zeugma gibi tarihi kentler kolaylıkla yok ediliyordu. Mezopotamya'da ölüm kültünün hâkim olduğunu iyiden iyiye hissettim" diyen Öztürk, ölüme karşı yaşamı savunanların hikâyesini anlatmaya karar verdi ve böylece ortaya "Benim ve Roz'un Sonbaharı" çıktı. Bölgedeki kum fırtınaları ve seller nedeniyle çekimleri kesintiye uğrayan film iki yılda tamamlandı. Öztürk'ün "kaba gerçekten çıkan modern bir masal" olarak tanımladığı filmde, Hasankeyf'i suların nasıl yutacağını gösteren dijital efektlerle gerçekleştirilmiş sahneler de yer aldı.

KELEBEK

Yıl 1996… 11 Eylül faciasına yaklaşık beş yıl var. Ama facianın temelleri o zamandan atılıyor. Afganistan'ta iç savaşın en sıcak günlerinde canından, malından ve evlerinden olan binlerce insan çatışmaların sona ermesini bekliyor. Yusuf (Caner Cindoruk) ve arkadaşları ise, insani yardım amacıyla oraya gitmeyi düşünmektedir. Mevlevi dedesi İbrahim (Ghassan Massoud) onları yolcu ederken Usame bin Ladin de yeni karargâhı olan Afganistan sınırından geçmektedir. Yusuf ve arkadaşları o yıl Afganistan'da binlerce insanla tanışır. İçlerinden biri, 11 Eylül 2001'de bütün dünyanın tanıyacağı genç bir adamdır.

■ **NOTLAR:** Önemsiz sayılabilecek küçücük bir hareketin büyük değişimler yaratabileceğini anlatan, 'kelebek dünyanın bir tarafında kanat çırpsa, diğer tarafta fırtına kopar' sözünün yansımalarını Cihan Taşkın, ilk sinema filmi olan "Kelebek"te 11 Eylül'le ilişkilendiriyor. Film, İkiz Kuleler'in yıkılmasından 5 sene önce Türkiye ve Afganistan'da meydana gelen olayları, bunların ileride cereyan edecek faciaya nasıl zemin hazırladığına dikkat çekiyor. Bunu da Müslüman dünyasının gözünden ve terörizmin Müslümanlık'la ilişkilendirilmesi üzerinden anlatıyor. 900'e yakın figüranın görev aldığı ve maliyeti 2 milyon doları geçen filmin çekimleri İstanbul'da, başta Şanlıurfa olmak üzere Güneydoğu'nun çeşitli yerlerinde ve Afganistan'da yapıldı. "Kingdom of Heaven/Cennetin Krallığı"nda Selahattin Eyyubi'yi canlandırarak adını duyuran Ghassan Massoud, "Kurtlar Vadisi Irak"tan sonra yine bir Türk yapımında rol aldı ve "Kelebek"te bir Mevlevi dedesini canlandırdı. Yaprak Dökümü adlı televizyon dizisinde izlediğimiz Caner Cindoruk'un da bu ilk sinema filmi.

Yönetmen: Cihan Taşkın. **Oyuncular:** Ghassan Massoud, Caner Cindoruk, Deniz Bolışık, Şahin Çelik, Münir Can, Tuncay Beyazıt, Gürol Güngör, Kadir Kırıcı, Volga Sorgu, Sümer Tilmaç. **Senaryo:** Mahmut Bengi. **Görüntü Yönetmeni:** Demian Barba. **Kurgu:** Bora Gökşingöl. **Müzik:** Ömer Faruk Tekbilek, Brian Keane. **Sanat Yönetmeni:** Özgür Kemertaş. **Yapımcı:** Mahmut Bengi, Oktay Berber, Osman Demir. **Yapım:** Sanayi-i Nefise - Türkiye (2009). **Dağıtımcı:** Özen Film.

Gösterim Tarihi: 1 Mayıs 2009

BOOK OF BLOOD

Yönetmen: John Harrison. **Oyuncular:** Jonas Armstrong, Sophie Ward, Paul Blair, Romana Abercromby, Simon Bamford, Doug Bradley, Gowan Calder, James McAnerney, Marcus McLeod, James Watson. **Senaryo:** John Harrison, Darin Silverman (Clive Barker'ın Books of Blood adı altında yayımlanmış kısa hikâyesinden). **Görüntü Yönetmeni:** Philip Robertson. **Kurgu:** Harry B. Miller. **Müzik:** Guy Farley. **Yapım Tasarımcısı:** Andy Harris. **Yapımcı:** Lauri Apelian, Clive Barker, Joe Daley, Micky McPherson, Jorge Saralegui, Nigel Thomas. **Yapım:** İngiltere (2008). **İthalatçı:** Umut Sanat. **Dağıtımcı:** Özen Film.

Gösterim Tarihi: 8 Mayıs 2009

Paranormal olayları inceleyen Mary Florescu'nun (Sophie Ward) araştırmaları onu Simon McNeal (Jonas Armstrong) adlı üniversite öğrencisine götürür. Tuhaf bir evde yaşayan genç adam, ölüler dünyası ile bağlantılı görünmektedir. Mary ve Simon arasında başlayan yakınlaşma, ölüm ve yaşam arasındaki çizgiyi ortadan kaldıracak; ruhlar âlemine açılan kapı, ölüm kavramını bulanıklaştıracaktır.

■ **NOTLAR:** Stephen King'in 'O kadar iyi yazıyor ki, dilimin tutulduğunu söyleyebilirim. O, korku edebiyatının geleceği' dediği İngiliz yazar Clive Barker, "The Midnight Meat Train/Dehşet Treni"nden kısa bir süre sonra beyazperdeyi yeniden ziyaret ediyor. "Book of Blood", 1984 – 1985 yılları arasında yayımlanan ve Barker'ın adını dünyaya duyuran Books of Blood/ Kan Kitapları serisinden alıyor adını. Books of Blood, 6 kitaptan oluşan ve kısa öykülerden müteşekkil bir seri. "The Midnight Meat Train", serinin ilk kitabındaki ikinci öyküden uyarlanmıştı. "Book of Blood" da aynı kitabın ilk öyküsü The Book of Blood'dan (bazı kaynaklarda filmde, 6. kitaptaki On Jerusalem Street'den de yararlanıldığından bahsediliyor) sinemaya aktarıldı. Çekimleri 2007'nin sonu ve 2008'in başında İskoçya'da gerçekleştirilen "Book of Blood" ın yönetmeni John Harrison. Sinemaya adımını George A. Romero'nun kanatları altında atan Harrison'ın ("Dawn of the Dead"de figüran olarak yer almış, "Day of the Dead"in de müziklerini hazırlamıştı) "Book of Blood"a nasıl talip olduğunu Clive Barker şöyle açıklamış: "Temelde öyküyü bir hayalet hikâyesi ve korku öğelerinin yer aldığı bir aşk hikâyesi olarak gördü." Zaten Harrison da bir röportajında "Book of Blood"ı oluk oluk kan akıtan bir yapım değil "The Others/Diğerleri" ve "El Orfanato/Yetimhane" tarzında doğaüstü bir gerilim olarak tanımlamış.

ALİ'NİN SEKİZ GÜNÜ

Yönetmen: Cemal Şan. **Oyuncular:** Serdar Orçin, Begüm Birgören, Uğur Polat, Ufuk Bayraktar. **Senaryo:** Cemal Şan. **Görüntü Yönetmeni:** Cengiz Uzun. **Kurgu:** Şenol Şentürk. **Müzik:** Nail Yurtsever. **Sanat Yönetmeni:** Zeynep Özgüç. **Yapımcı:** Cemal Şan. **Süre:** 105 dk. **Yapım:** Şan Film - Türkiye (2008). **Dağıtımcı:** Medyavizyon.

Gösterim Tarihi: 8 Mayıs 2009

Ali'nin (Serdar Orçin) hayatı, evi ve sahibi olduğu bakkal dükkânı arasında monoton bir düzen içinde geçmektedir. Kiracısı olan ve belalı işlerle uğraşan Kemal (Ufuk Bayraktar), Ali'nin kâbusu olmuştur. Kirasını ödemediği gibi onu korkutarak, borç diye istediği ama hiç geri ödemediği paralar almaktadır ondan. Ali'nin monoton hayatı, mahalleye taşınan Zeynep (Begüm Birgören) ile değişmeye başlar. Zeynep'in bakkaldan alışveriş yapması ve kendisiyle yaptığı küçük sohbetlerle başlayan ilişki, bir süre sonra Zeynep'i Ali için vazgeçilmez bir tutku haline getirir. Ali, Zeynep'i merakla takip etmeye başlar ve onun hayatında bir başka erkeğin, Mehmet'in (Uğur Polat) olduğunu öğrenir.

NOTLAR: Cemal Şan'ın "Zeynep'in Sekiz Günü" ile başlayan aşk üçlemesinde son durak "Ali'nin Sekiz Günü". Aşkı oluşturan üç kelimeye; akıl, kalp ve ruha dair bu üçlemede Zeynep kalbi, Dilber ise ruhu simgeliyordu. Aklı betimleyen ve önceki iki filmde de var olan Ali karakteri ise üçlemenin son filmine adını veriyor (yönetmenin ilk filmi olan ve 9. Ankara Uluslararası Film Festivali'nde Umut Veren Yeni Yönetmen Ödülü'nü kazandığı 1996 tarihli yapımın adı da "Ali"ydi). "Ali'nin Sekiz Günü", üçlemenin sonuncu değil ikinci bölümü gibi bir atmosfere sahip. "Zeynep'in Sekiz Günü" ile, aynı isimde kahramanlara sahip olması, Begüm Birgören'in yaklaşık 10 dakika süren monoloğunda anlattığı Mehmet ile tanışma hikâyesi, konunun İstanbul'da geçmesi ve şehirdeki rutin hayata vurgu yapması gibi birçok ortak özelliği var. "Ali'nin Sekiz Günü"nü diğerlerinden ayıran bariz özelliği ise minimum oyuncu kadrosuyla (4 oyuncu) çekilmiş olması. Öncülleri gibi hikâyenin özüne uygun olması amacıyla 8 günde çekilen "Ali'nin Sekiz Günü", Cemal Şan'ın oyuncu performanslarını öne çıkaran senaryosunun neticesinde Serdar Orçin başta olmak üzere Begüm Birgören ve Ufuk Bayraktar'ın varlığıyla dikkat çekiyor.

TETİKÇİ 2: YÜKSEK GERİLİM

CRANK: HIGH VOLTAGE

Yönetmen: Mark Neveldine, Brian Taylor. **Oyuncular:** Jason Statham, Amy Smart, Clifton Collins Jr., Corey Haim, Dwight Yoakam, Efren Ramirez, David Carradine, Mandy Amano, Ling Bai, Anne Girard. **Senaryo:** Mark Neveldine, Brian Taylor. **Görüntü Yönetmeni:** Brandon Trost. **Kurgu:** Marc Jakubowicz, Fernando Villena. **Müzik:** Mike Patton. **Yapım Tasarımcısı:** Jerry Fleming. **Yapımcı:** Gary Lucchesi, Tom Rosenberg, Skip Williamson, Richard S. Wright. **Süre:** 96 dk. **Yapım:** ABD (2009). **İthalatçı:** Fida Film. **Dağıtımcı:** WB.

Gösterim Tarihi: 8 Mayıs 2009

Çin mafyası tarafından kaçırılan Chev Chelios (Jason Statham) gözlerini açtığında kalbinin ameliyatla çıkartılıp yerine, çalışabilmesi için düzenli olarak şarj edilmesi gereken pilli bir cihazın takıldığını görür. Kız arkadaşı Eve'le (Amy Smart) tekrar bir araya gelen Chev gerçek kalbini bulmaya ve onu çalanlardan intikamını almaya kararlıdır. Bu arada Meksika çetesinin lideri El Huron'dan (Clifton Collins, Jr.) ve Çin suç örgütünün 100 yaşındaki lideri Poon Dong'dan (David Carradine) kaçmak zorundadır. Tıbbi yardım için bir kez daha Doktor Miles'a (Dwight Yoakam) başvuran Chev, ayrıca arkadaşı Kaylo'nun ikiz kardeşi Venus'ten de (Efren Ramirez) destek görür.

NOTLAR: "Crank/Tetikçi"nin sonunda, helikopterden düşen Chev Chelios'u betona çakılmış halde bırakmıştık. Filmin devamının geleceğinin sinyalleri finalde, Chev'in kalp atışı ve göz kırpışıyla verilmişti. "Crank 2: High Voltage" işte tam bu noktada, ilk filmin kaldığı yerden yani o son sahne ile başlıyor. İkinci filmde kahramanımızı ilk filmden çok daha kötü bir gün bekliyor. Zira bu sefer Chev'in kalbi kayıp. "Crank"in yaratıcıları Mark Neveldine ve Brian Taylor, ikinci filmin senaryosunu yazarken yönetmen koltuğunu başkasına devretmeye niyetlenmiş olsalar da sonrasında bu karardan vazgeçtiler. İlki gibi Los Angeles'ta çekilen film için Neveldine ve Taylor seyirciye daha fazla aksiyon, Chev ile Eve'in sevişme sahnesi de dahil olmak üzere daha fazla komedi vaat etmekte. Chev'in kızarkadaşı Eve rolünde Amy Smart, yeraltı doktoru Miles rolünde Dwight Yoakam, Kaylo değil ama onun ikizi Venus rolüne Dwight Yoakam, ilk filmden tanıdık simalar. İkinci filmin en büyük sürprizi, Kung Fu dizisini hatırlatırcasına, Çin suç örgütünün lideri olarak izleyeceğimiz David Carradine.

binboa mania
Depeche Mode
14 Mayıs 2009
santralistanbul
Kapı Açılış: 16:00 // Konser: 21:00
Biletix Çağrı Merkezi / Call Center:
0216 556 98 00
www.binboamania.com
binboamania.com'u tıkla, sürprizler senin olsun
binboa mania
adidas
TUBORG
Carlsberg
POWER
marie claire
itü sözlük
HABER TURK
dream
biletix
S.O.S
UP STORES
varsoy
Reina
PURPLE CONCERTS

HADİGARİ CUMHUR

Yönetmen: Harun Özakıncı. **Oyuncular:** Harun Özakıncı, Duygu Urak, Serhat Saylan, Ersin Aycan, Merve İldeniz, Yelda Günay Akbulut, Eylem Can, Taylan Özgür Ölmez, Mahmut Apak, Oguz Kutsi Akhan. **Senaryo:** Harun Özakıncı. **Görüntü Yönetmeni:** Bünyamin Yaşar. **Kurgu:** Ender Özyer. **Müzik:** Barış Kırımşelioğlu, Bazuki Orhan. **Yapımcı:** Fırat Uğurlu. **Süre:** 106 dk. **Yapım:** Metafor Film - Türkiye (2008-2009). **Dağıtımcı:** Cine Group.

Gösterim Tarihi: 22 Mayıs 2009

Cumhur (Harun Özakıncı), Bodrum'un en işlek caddesinde, babadan kalma küçücük dükkânında berberlik yapmaktadır. Cumhur'un derdi, babasının ablasına miras bıraktığı denize sıfır araziyi eline geçirmektir. Turizm acenteleri ile anlaşan eniştesi, bu araziyi üç yıldızlı otel haline getirmiştir. Cumhur'un planı ise şudur: Dükkânını satıp boş bir arazi satın alacak; üstüne otel yapıp eniştesi ve ablasına rakip olacak; onların işini bozarak babadan kalma araziye sahip olacaktır.

■ **NOTLAR:** Ege'de tek geçim kaynağı olduğu için zeytinlik ve mandalina bahçeleri erkek çocuklara, işe yaramadığı ve bataklık olduğu için deniz kenarındaki araziler de kız çocuklarına miras kalırdı. Turizm gelişip deniz kenarındaki arazilere otel yapılınca yörenin kadınları zenginleşiverdi. Daha önce TV filmi "Sıfır Noktası"nı yazıp yöneten Harun Özakıncı, "Hadigari Cumhur"da işte bu gerçekten yola çıktı. Filmde "Dondurmam Gaymak"ın başrol oyuncusu Turan Özdemir ve yıllar önce Bodrum'a yerleşen manken Merve İldeniz de rol aldı. Bodrum'da büyüyen Harun Özakıncı, bunun avantajıyla filmi çekerken hiçbir mekâna para ödememiş. 2008 yazında start alan film, (mandalinaların büyüyüp olgunlaştığı) 7 aylık bir süreyi anlattığı için gerçek zamanlı çekilmiş.

IGOR

Yönetmen: Anthony Leondis. **Seslendirenler:** John Cusack, Myleene Klass, Robin Walsh, Matt McKenna, John Cleese, Steve Buscemi, Sean Hayes, Jess Harnell, Eddie Izzard, Jennifer Coolidge. **Senaryo:** Chris McKenna. **Kurgu:** Hervé Schneid. **Müzik:** Patrick Doyle. **Yapım Tasarımcısı:** Loic Rastout. **Yapımcı:** John D. Eraklis, Max Howard. **Süre:** 87 dk. **Yapım:** ABD, Fransa (2008). **İthalatçı:** FilmPop. **Dağıtımcı:** Tiglon Film.

Gösterim Tarihi: 8 Mayıs 2009

Igor, çılgın bilimadamlarının şeytani keşifler yaptığı bir yerde, sırtındaki kamburla doğmuştur. Kambur Igor, acımasız ustasının laboratuvarında ona asistanlık yapmaktadır. En büyük hayali bilimadamı olmaktır. Geleneksel Şeytani Buluşlar Fuarı'na bir hafta kala ustası ölünce, Igor'un beklediği fırsat ayağına gelir. Bu konuda iki deney yaratığından faydalanır. Bunlardan biri kavanozdaki beyin, diğeri de Scamper adlı ölümsüz bir tavşandır. Igor'un amacı, tüm zamanların en kötü, en büyük ve en acımasız canavarını yaratmaktır. Ancak şeytani bir yaratık haline gelmesi gereken canavar; ünlü bir oyuncu olmak için yanıp tutuşan ve kötülükten nasibini almamış Eva adlı bir deve dönüşür.

■ **NOTLAR:** "Lilo & Stitch 2"yu Michael LaBash ile birlikte yöneten Anthony Leondis'in ilk solo çalışması. "Igor", Frankenstein esintili öyküsü, popular Halloween şarkısı The Monster Mash'i anımsatan karakterleri kadar George Walker Bush'a yönelik ince eleştirileriyle de dikkat çekiyor. Zengin seslendirme kadrosuyla önplana çıkan animasyonda başkahraman Igor'u John Cusack (bu görev için ilk isim Christian Slater'dı) seslendiriyor.

JONAS BROTHERS: THE 3D CONCERT EXPERIENCE

Yönetmen: Bruce Hendricks. **Oyuncular:** Kevin Jonas, Joe Jonas, Nick Jonas, John Lloyd Taylor, John Cahill Lawless, Ryan Matthew Liestman, Gregory Robert Garbowsky, Robert Feggans, Demi Lovato, Taylor Swift. **Görüntü Yönetmeni:** Mitchell Amundsen, Reed Smoot. **Kurgu:** Michael Tronick. **Yapımcı:** Kevin Jonas, Phil McIntyre, Arthur F. Repola, Alan Sacks, Johnny Wright. **Süre:** 76 dk. **Yapım:** ABD (2009). **Dağıtımcı:** UIP.

Gösterim Tarihi: 1 Mayıs 2009

Belgeselde Joe, Kevin ve Nick Jonas kardeşlerden oluşan Jonas Brothers'ın geçtiğimiz sene Burning Up Yaz Turnesi kapsamında verdiği konserlerden görüntüler yer alıyor.

■ **NOTLAR:** Sinemalarımızda sıkça boy göstermeye başlayan 3 boyutlu konser filmlerine Amerika'nın genç pop rock grubu Jonas Brothers da katıldı. "Jonas Brothers: The 3D Concert Experience", grubun hayranlarına beyazperdede 3 boyutlu konser keyfi yaşatıyor. Los Angeles, New York ve Anaheim'da çekilen filmde 21 şarkı seslendiriliyor. Filmde grubun sahne arkası görüntüleri, konser dışındaki yaşantıları ile Demi Lovato ve Taylor Swift gibi konuk sanatçıların performansları da yer alıyor. Belgeselin yönetmeni, bu ay ülkemizde filmi vizyona girecek olan Hannah Montana'nın yani Miley Cyrus'ın 2007'deki konserinin de 3 boyutlu kaydını gerçekleştiren Bruce Hendricks. Jonas Brothers'ın geçtiğimiz yıl Disney kanalındaki Camp Rock adlı filmle başlayan TV yolculuğunun ise "Camp Rock 2" ve Jonas" adlı TV dizisiyle bu sene de devam edeceğini ekleyelim.

SONY
HANDYCAM®
Yeni Handycam® CX 105 ile hayatınızın en büyük starlarının
unutulmaz anları, sonsuza dek sizinle...
"nayırrr, nolamazz"
Küçük, hafif, kullanımı kolay, yeni Handycam® CX 105!
Full HD yüksek görüntü kalitesi, 8 GB dahili bellek, gülümseme deklanşörü...
Flash formatta memory stick'e çekim yapabilen yeni Handycam® ile,
dünyanın en büyük oyuncusunu saniye saniye kaydedin.
Bir daha geri gelmeyecek anları biriktirin.
www.sony.com.tr
Müşteri Bilgi Merkezi: 0212 444 SONY(7669)
KOLAY
Smile Shutter
Full HD
1080

AYIN FİLMLERİ

ADAB-I MUAŞERET

Yönetmen: Emre Akay. **Oyuncular:** Hasibe Eren, Salih Kalyon, Yıldız Asyalı, Tarık Ündüz, Şamil Kafkas, Yıldırım Öcek, Başak Zebil, Gümeç Alpay, Bora Akkaş, Ruhi Sarı. **Senaryo:** Eser Yazıcı. **Görüntü Yönetmeni:** Feza Çaldıran. **Kurgu:** Çiçek Kahraman. **Müzik:** Sultana. **Sanat Yönetmeni:** Canan Bayrak. **Yapımcı:** Zafer Çelik, Marsel Kalvo, Can Anamur. **Yapım:** Mars Film, Yerli Film - Türkiye (2009). **Dağıtımcı:** Medyavizyon.

Gösterim Tarihi: 15 Mayıs 2009

Adab-ı Muaşeret, 29 Şubat Lisesi kız öğrencileri arasında kurulmuş bir çetedir. Kendi aralarında belirledikleri kuralların dışına asla çıkmayan kızlar, Zeynep'in (Yıldız Asyalı) liderliğinde okulun hâkimiyetini ellerine almıştır. Kızların bu gücünden rahatsız olan erkek öğrencilerin bir kısmı da Mokokolar adlı başka bir çete kurmuştur. Disiplinli bir öğretmen olarak bilinen Nurettin Bey (Salih Kalyon) ve onunla sürekli atışan oğlu Aykut (Tarık Ündüz) 29 Şubat Lisesi'ne geçiş yaparlar. Nurettin Hoca, okulu hizaya sokmaya çalışırken, edebiyat öğretmeni Fatma Hoca (Hasibe Eren), namıdiğer Miss Piggy onun en büyük destekçisi olacaktır.

NOTLAR: Emre Akay'ın 2003'te Hasan Yalaz ile birlikte yazıp yönettiği ve kısıtlı olanaklarla gerçekleştirdiği "Bir Tuğra Kaftancıoğlu Filmi", 5 sene sonra ticari gösterim şansı bulmuştu. Akay ikinci filmi "Adab-ı Muaşeret"te tek başına yönetmen koltuğuna oturuyor; kameramanlığını bile üstlendiği ilk filminin aksine profesyonel bir kadroyla çalışıyor. Gençlik komedisi türündeki "Adab-ı Muaşeret", muzır öğrencileri, onları adam etmeye çalışan öğretmenleri ve sempatik okul hademesiyle "Hababam Sınıfı"nın açtığı yoldan gidiyormuş izlenimi veriyor. Rivayete göre geçmişte Kocaeli'de bir lisede gerçekten de kız öğrenciler tarafından kurulmuş bu isimde bir grup varmış. Sömestr tatili sırasında İstanbul Erkek Lisesi'nde çekilen filmin başrollerini iki genç sima paylaşıyor. Rahmetli Gazanfer Özcan'ın torunu Tarık Ündüz ve Zeki Demirkubuz'un önerisiyle kadroya dahil olan Yıldız Asyalı. Yönetmen Emre Akay, senartist Eser Yazıcı ve görüntü yönetmeni Feza Çaldıran'ın küçük rollerde karşımıza çıkacağı filmde kızların hayran olduğu beden öğretmeni rolünde ise Tuğra Kaftancıoğlu yer alıyor.

HANNAH MONTANA: THE MOVIE

Yönetmen: Peter Chelsom. **Oyuncular:** Miley Cyrus, Billy Ray Cyrus, Margo Martindale, Mitchel Musso, Emily Osment, Moises Arias, Frances Callier, Jason Earles, Natalia Dyer, Jason Earles. **Senaryo:** Daniel Berendsen. **Görüntü Yönetmeni:** David Hennings. **Kurgu:** Virginia Katz. **Müzik:** John Debney. **Yapım Tasarımcısı:** Caroline Hanania. **Yapımcı:** Billy Ray Cyrus, Alfred Gough, Miles Millar. **Süre:** 102 dk. **Yapım:** ABD (2009). **Dağıtımcı:** UIP.

Gösterim Tarihi: 15 Mayıs 2009

Miley Stewart (Miley Cyrus), gizli popstar kimliği ile okulu ve arkadaşları arasında denge kurmaya çalışmaktadır. Ancak gündelik hayatında artık Hannah Montana kimliği daha çok yer tutmaya başlamıştır. Özel tasarım ayakkabı için Tyra Banks ile yaptığı kavganın paparazzilere yakalanması üzerine Miley'nin babası Robby (Billy Ray Cyrus), gerçeklerle yüz yüze gelmesi için onu Tennessee'deki evine çağırır. Amacı kızına, kaybettiği kimliğini yeniden kazandırmaktır. Ancak Miley'nin kasabada yardım konseri düzenlemeye karar vermesi üzerine ikinci benliği yeniden su yüzüne çıkar.

NOTLAR: Disney Channel'da Mart 2006'da yayınlanmaya başlayan Hannah Montana adlı dizi, daha ilk bölümünde 5.4 milyon kişiyi televizyon başına toplamıştı. Gündüzleri normal bir lise öğrencisi, geceleri ise dünyaca ünlü bir pop yıldızı olan genç bir kızın şöhret ve normal yaşam arasındaki gelgitlerini anlatan dizinin 3. sezonu yayınlanırken sinema versiyonunun da çekimleri tamamlandı ve film vizyona girdi. Hannah Montana'nın dizisinde anakarakterin kökenleri hakkında pek bir bilgi yer almıyor. Buradan yola çıkan film, genç kızın babaevi olan Tennessee'deki geçmişini detaylıca gözler önüne serme amacını taşıyor. Hannah'yı canlandıran Miley Cyrus'ın da Tennessee doğumlu olduğunu ve Tennessee'deki sahnelerin, Cyrus ailesinin Nashville yakınlarındaki evlerine yakın bir yerde çekildiğini not düşelim. Filmin kadrosunda dizideki iki önemli karakteri görüyoruz: Miley/Hannah'nın babası rolünde Miley Cyrus'un özbabası Billy Ray Cyrus ve Miley'nin yakın arkadaşı Lilly rolünde Emily Osment. Film için özel olarak hazırlanmış 10 şarkının yer aldığı yapımın yönetmeni Peter Chelsom. İlginçtir, yönetmen daha önce diziyi hiç seyretmemiş. Yapımcılar, filme dışarıdan bir gözle bakması ve farklı bir boyut getirmesi için, Hannah karakteri hakkında bilgi sahibi olmayan Chelsom'ı özellikle tercih etmiş.

MÜZEDE BİR GECE 2
NIGHT AT THE MUSEUM: BATTLE OF THE SMITHSONIAN

Yönetmen: Shawn Levy. **Oyuncular:** Ben Stiller, Amy Adams, Owen Wilson, Robin Williams, Bill Hader, Craig Robinson, Hank Azaria, Ricky Gervais, Christopher Guest, Thomas Lennon.
Senaryo: Robert Ben Garant, Thomas Lennon.
Görüntü Yönetmeni: John Schwartzman.
Kurgu: Dean Zimmerman, Don Zimmerman.
Müzik: Alan Silvestri. **Yapım Tasarımcısı:** Claude Paré. **Yapımcı:** Chris Columbus, Shawn Levy, Michael Barnathan, Mark Radcliffe. **Yapım:** ABD, Kanada (2009). **Dağıtımcı:** Tiglon Film.

Gösterim Tarihi: 22 Mayıs 2009

Tarih Müzesi bakıma alınıp kapatılınca, sergilenen parçalar başka müzelerin depolarına kaldırılır. 136 milyon parçayı içeren koleksiyonuyla dünyanın en büyük müze kompleksi olan Smithsonian Enstitüsü'nde Atlantik'i uçakla tek başına geçen ilk kadın pilot olan Amelia Earhart'ın (Amy Adams) uçağı ve Al Capone'un (Jon Bernthal) sabıka kaydından All in the Family adlı sitcom'un unutulmaz kahramanı Archie Bunker'ın şezlonguna kadar pek çok eser sergilenmektedir. Jedediah (Owen Wilson) ve Teddy Roosevelt'in (Robin Williams) Smithsonian'da kapalı kutular içinde tutulduğunu öğrenen Larry Daley (Ben Stiller) eski dostlarını gün ışına çıkarmak için kolları sıvar. Ancak bu durum Smithsonian'ı birbirine katacaktır.

NOTLAR: Milan Trenc'in çocuk kitabı The Night at the Museum'dan uyarlanan "Night at the Museum", 2006'da 110 milyon dolar bütçeyle sinemaya uyarlanmış, Ben Stiller'lı bu aile komedisinin dünya çapındaki hasılatı 575 milyon doları bulmuştu. İkinci film, 150 milyon dolara çıkartılan bütçesi, iddialı görsel efektleri, uyarlama yapmak yerine doğrudan sinema için yazılan senaryosu ve sayısı iyice artan kahramanları ile daha fazla eğlence vaat ediyor seyirciye. İlk filmin çekirdek kadrosu ikinci filmde de aynen korundu. "Pembe Panter"in yeniden çevrimine soyunsa da devam filminden uzak duran Shawn Levy, "Night at the Museum"ın iki filminin de yönetmenliğini üstlendi. Ben Stiller'la birlikte Robin Williams (Teddy Roosevelt), Owen Wilson (kovboy Jedediah), Steve Coogan (Octavius), Patrick Gallagher (Hun İmparatoru Atilla) ikinci filmde de rollerine geri dönerken birçok yeni kahraman katıldı yeni maceraya. Atlantik'i uçakla tek başına geçen ilk kadın pilot olan Amelia Earhart, Al Capone, General Custer, Mısır firavunu Ka Mun Rah, Napoleon, Einstein ve Abraham Lincoln ikinci filmin taze simaları.

DAVETSİZ
THE UNINVITED

Yönetmen: Charles Guard, Thomas Guard.
Oyuncular: Emily Browning, Arielle Kebbel, David Strathairn, Elizabeth Banks, Maya Massar, Kevin McNulty, Jesse Moss, Dean Paul Gibson, Don S. Davis, Lex Burnham. **Senaryo:** Craig Rosenberg, Doug Miro, Carlo Bernard. **Görüntü Yönetmeni:** Dan Landin. **Kurgu:** Jim Page, Christian Wagner. **Müzik:** Christopher Young. **Yapım Tasarımcısı:** Andrew Menzies. **Yapımcı:** Roy Lee, Laurie MacDonald, Walter F. Parkes. **Süre:** 87 dk. **Yapım:** ABD (2009). **Dağıtımcı:** UIP.

Gösterim Tarihi: 29 Mayıs 2009

Annesinin trajik ölümünün ardından bunalıma girerek intihara kalkıştığı için akıl hastanesine yatırılan Anna (Emily Browning), taburcu olup evine geri döndüğünde şok edici bir tabloyla karşılaşır. Babası Steven (David Strathairn) aradan geçen süre içerisinde karısının hemşiresi Rachel'a (Elizabeth Banks) gönlünü kaptırmıştır. Anna'nın yaşadığı umutsuzluk, annesinin hayaletinin ortaya çıkıp intikam istemesi üzerine korkuya dönüşür. Annesinin hayaleti, katili olarak Rachel'i işaret etmektedir. Bunun üzerine Anna ile kızkardeşi Alex (Arielle Kebbel), Rachel'ın geçmişini araştırmaya girişirler.

NOTLAR: "The Uninvited", Kim Jiwoon'un yerel bir halk masalından ilham alarak yazıp yönettiği 2003 tarihli Güney Kore yapımı "Janghwa, Hongryeon/Karanlık Sırlar"ın yeniden çevrimi. Reklam kökenli İngiliz kardeşler, Charles ve Thomas Guard'ın ilk sinema filmi aynı zamanda. Uzak Doğu korku filmlerinin yeniden çevriminden Gore Verbinski performansı ve "The Ring" neticesi bekleyenler için "The Uninvited", beklentileri karşılayamamış gibi görünüyor. Orijinalinde seyirciyi sarmalayan belirsizliğin yeniden çevrimde iyice sığlaştırılmış olması, "The Uninvited"a yönelik eleştirilerin başında geliyor. Filmin başrolünde, "Lemony Snicket's A Series of Unfortunate Events/Talihsiz Serüvenler Dizisi"nde yetim kardeşlerin en büyüğü olan, icat meraklısı Violet'i canlandırarak adını duyuran Emily Browning var. Ergenlik çağındaki bir kızın erişkinliğe geçişteki sancılı adımlarını korku/gerilim kalıpları içinde anlatan filmde, ailenin yaşadığı ev de en az aile bireyleri kadar önemli bir işleve sahip. Kapalı mekân çekimlerinde Hollywood prodüksiyonlarının genelde izlediği yol, boş arazide özel olarak inşa edilmiş sette ya da doğrudan stüdyoda çekim yapmaktır. "The Uninvited"da ise gerçek bir ev kullanıldı. Kanada-Vancouver yakınlarındaki Bowen Adası'nda birkaç sene önce inşa edilmiş lüks bir ev, bu filme ev sahipliği yaptı.

Su ne kadar
sert olursa olsun...
Hi-tech rezistanslı Beko akıllı çamaşır makinesi,
en sert sularda bile mükemmel çalışıyor.
Performansından hiçbir şey kaybetmeden
her zaman ilk günkü gibi yeni kalıyor.
BEKO
Dünya Markası
Koç
www.beko.com.tr | 444 1 404

PUSH

Yönetmen: Paul McGuigan. **Oyuncular:** Chris Evans, Dakota Fanning, Camilla Belle, Djimon Hounsou, Maggie Siff, Scott Michael Campbell, Neil Jackson, Corey Stoll, Joel Gretsch, Ming-Na. **Senaryo:** David Bourla. **Görüntü Yönetmeni:** Peter Sova. **Kurgu:** Nicolas Trembasiewicz. **Müzik:** Neil Davidge. **Yapım Tasarımcısı:** François Séguin. **Yapımcı:** Bruce Davey, William Vince, Glenn Williamson. **Süre:** 111 dk. **Yapım:** ABD (2009). **Dağıtımcı:** Tiglon Film.

Gösterim Tarihi: 29 Mayıs 2009

Bölüm adlı gizli bir devlet birimi, insanların genetiğiyle oynayarak onları doğaüstü güçlere sahip birer savaşçıya dönüştürmektedir. Babası, Bölüm'ün ajanı Henry Carver (Djimon Hounsou) tarafından öldürülen Nick (Chris Evans), telekinetik güçlere sahip ikinci kuşağa mensuptur ve özel yetenekleri olan diğer insanlar gibi Hong Kong'a kaçmıştır. Burada 13 yaşındaki Cassie Holmes (Dakota Fanning) ile tanışır. Cassie'nin özel yeteneği, geleceği görebilmesidir. Bölüm'ü ortadan kaldırmak isteyen Nick, bu konuda Cassie'nin de desteğini alır. Ancak bir kişiye daha ihtiyaçları vardır: İnsanların düşüncelerini kontrol edebilen Kira (Camilla Belle)... Kira'ya ulaşmaya çalışan ikili, karşılarında Ajan Carver'ı bulacaktır.

NOTLAR: Özel yeteneğe sahip insanlar ve onları yakalayıp kontrol altına almaya çalışan gizli bir örgüt… Konusu bariz şekilde Heroes dizisini anımsatan "Push", "Wicker Park/Hep Seni Aradım" ve "Lucky Number Slevin/Şanslı Slevin"den tanıdığımız Paul McGuigan'ın imzasını taşıyor. "Heroes'un tek bir bölümünü bile seyretmedim" diyerek bu benzerliği inkâr eden yönetmen, "Push"ta mavi ya da yeşil ekran kullanmaktan özellikle kaçındığını, dijital efekt kullanımını da minimum seviyede tuttuğunu belirtiyor. Çekimleri geçtiğimiz sene 6 aylık zaman zarfında Hong Kong'ta gerçekleştirilen film için neden Hong Kong'u tercih ettiğini ise şöyle açıklıyor McGuigan: "Hong Kong, hikâyemizin 'Casablanca'sı gibi… Gizli teşkilattan kaçanların saklandıkları bir yer… Tıpkı 'Casablanca' filmindeki gibi… 'Push', muhtemelen benim en şık filmim, zira çekimlerin çoğunu Hong Kong sokaklarında yaptım." "Push"un başrolünde, yönetmenin Danny Boyle'un "Sunshine/Gün Işığı"ında izleyip beğendiği Chris Evans yer alıyor. 15 yaşındaki Dakota Fanning de bu filmle çocuk oyuncu sıfatını geride bırakarak genç oyunculuğa terfi ettiğini kanıtlıyor.

EVLİLİK SINAVI
EASY VIRTUE

Yönetmen: Stephan Elliott. **Oyuncular:** Jessica Biel, Ben Barnes, Kristin Scott Thomas, Colin Firth, Kimberley Nixon, Katherine Parkinson, Kris Marshall, Christian Brassington, Charlotte Riley, Jim McManus. **Senaryo:** Stephan Elliott, Sheridan Jobbins (Noel Coward'ın aynı adlı oyunundan). **Görüntü Yönetmeni:** Martin Kenzie. **Kurgu:** Sue Blainey. **Müzik:** Marius De Vries. **Yapım Tasarımcısı:** John Beard. **Yapımcı:** Joseph Abrams, James D. Stern, Barnaby Thompson. **Süre:** 93 dk. **Yapım:** İngiltere (2008). **İthalatçı:** r Film. **Dağıtımcı:** Medyavizyon.

Gösterim Tarihi: 29 Mayıs 2009

Varlıklı bir İngiliz aristokrat ailesinin vârisi olan John (Ben Barnes), Amerikalı araba yarışçısı Larita (Jessica Biel) ile evlenir ve eşiyle birlikte İngiltere'deki babaevine döner. Her şeyi alaya alan babasının (Colin Firth) aksine John'un annesi Veronica (Kristin Scott Thomas) gelenekçi bir kadındır. Veronica'nın, yeni gelini görür görmez tüyleri diken diken olur. Larita ne kadar çaba gösterse boştur. Evliliğini kurtarmak isteyen Larita ile konumunu, itibarını ve iktidarını korumak isteyen Veronica arasında soğuk savaş başlar. Larita'nın geçmişi ile ilgili bir sırrın açığa çıkması, genç çiftin evliliğini iyice zora sokacaktır.

NOTLAR: "Easy Virtue", İngiliz yazar Noel Coward'ın (Still Life adlı oyunu da David Lean'in "Brief Encounter/Kısa Tesadüfler"ine kaynaklık etmişti) 1924 tarihli, üç perdelik oyunundan beyazperdeye uyarlandı. Coward, oyununda Victoria dönemininin tutuculuğunu, baskıcılığını ve ahlakçılık altındaki ikiyüzlüğünü eleştirmekteydi. Oyun, 1928'de Alfred Hitchcock tarafından sinemaya uyarlandı (Hitchcock'un ilgisini çeken unsur elbette bu eleştiri değil, başkadın karakterin geçmişindeki sırdı). Oyunun yeni sinema versiyonunun yönetmeni "The Adventures of Priscilla, Queen of the Desert/Priscilla Çöller Kraliçesi"nden tanıdığımız Stephan Elliott. "Eye of the Beholder"dan yaklaşık 9 yıl sonra "Easy Virtue" ile yeniden yönetmen koltuğuna oturdu Elliott. Yönetmen filmde, oyunun özündeki eleştiri unsuruna sadık kalsa da karakterlerde (savaş yorgunu baba gibi) ve olay örgüsünde (gelin-kayınvalide arasındaki çekişmeyi Amerikan-İngiliz kültürleri arasındaki farklılıklara dayandırmak gibi) belli başlı değişikliklerle hikâyeyi hem yeniledi hem de komedi dozunu yükseltti.

AYIN FİLMLERİ

LİLLİ VE SİHİRLİ KİTABI

HEXE LILLI, DER DRACHE UND DAS MAGISCHE BUCH

Yönetmen: Stefan Ruzowitzky. **Oyuncular:** Alina Freund, Ingo Naujoks, Anja Kling, Pilar Bardem, Marie-Lou Baumer, Leonard Boes, Yvonne Catterfeld, Irm Hermann, Sami Herzog, Antonia Cacilia Holfelder. **Senaryo:** Stefan Ruzowitzky, Ralph Martin, Armin Toerkell (Knister'in Hexe Lilli adlı serisinden). **Görüntü Yönetmeni:** Peter von Haller. **Kurgu:** Britta Nahler. **Müzik:** Ian Honeyman. **Yapım Tasarımcısı:** Isidor Wimmer. **Yapımcı:** Michael Coldewey, Martin Husmann, Corinna Mehner, Julia Steinweg. **Süre:** 89 dk. **Yapım:** Almanya, Avusturya, İtalya (2009). **Dağıtımcı:** Sinetel.

Gösterim Tarihi: 22 Mayıs 2009

Sihirli bir kitap, 10 yaşındaki Lilli'nin (Alina Freund) hayatını aniden değiştirir. Kitapta büyüler ve cadı numaraları vardır. Kitabın içinden koruyucu ejderha Hector çıkıverir. Sihirli dünyadan gelen iyi cadı Surulunda (Pilar Bardem) Lilli'yi varisi olarak hazırlamaya çalışmaktadır. Eğer Lilli 99 saat içinde kendini cadılık konusunda ispatlarsa, bu ünvanı almaya hak kazanacaktır. Hector da bu konuda ona yardım edecektir. Bu arada sihirli kitapta şeytani büyücü Hieronymus'dan (Ingo Naujoks) bahsedilmektedir. Hieronymus'un hedefi dünyaya hükmetmektir. Lilli ise Hieronymus ile karşılaşıp, kendisinin yeni cadı olduğunu ispatlamalıdır.

NOTLAR: 2008'de Avusturya'ya Yabancı Dilde En İyi Film Oscar'ı kazandıran "Die Falscher/Kalpazanlar"ın yönetmeni Stefan Ruzowitzky, tarihin acı gerçeklerinden uzaklaşıp gayet naif bir yapıma imza atıyor yeni filmiyle. Yapım; Knister'ın kaleme aldığı, Alman çocuk edebiyatının popüler eserlerinden Hexe Lilli (Cadı Lilli) serisinden beyazperdeye uyarlandı. Şimdiye kadar 25 dile çevrilen seri, BBC için TV dizisine de dönüştürülmüştü. 12 milyon dolar bütçeli film, çıkış noktası serinin ilk kitabı olsa da hem diğer kitaplardan hem de TV dizisinden faydalandı.

CİN GEÇİDİ

Yönetmen: Özgür Selvi. **Oyuncular:** Tuğçe Kazaz, Tolga Karel, Engin Altan Düzyatan, Öykü Çelik, Taner Rumeli, Ahu Yağtu, Esra Uygur, Ayşe Selen, Fulya Şirin, Şükran Ovalı. **Senaryo:** Özgür Selvi, Ayşe Türk. **Görüntü Yönetmeni:** Aras Demiray. **Sanat Yönetmeni:** Arzu Koç. **Yapım:** Film İcabı - Türkiye (2009). **Dağıtımcı:** Pinema.

Gösterim Tarihi: 29 Mayıs 2009

Ormanlık bir alanda, farklı nedenlerle ölmüş çok sayıda gencin cesedi bulunur. Uykusuzluk problemi çeken genç bir komiser (Engin Altan Düzyatan), bu cinayetleri çözmekle görevlendirilir. Komiserin bulduğu kanıtlar, diğer görevlilerin bulduğu kanıtlarla çelişince, komiserin akli dengesini kaybettiği düşünülür. Her şeye rağmen olayı incelemeye devam eden komiser, köyde tanıştığı yaşlı bir kadından öğrendiği mistik bir hikâyeyle cinayetlerin ardındaki sır perdesini çözmeye çalışır. Karşılaştığı gerçekse, cinayetlerden çok daha korkunçtur.

NOTLAR: Cinli şeytanlı korku filmlerine yeni bir halka ekleyen "Cin Geçidi", sansasyonel iki başrol oyuncusunun varlığıyla genç seyirciye göz kırpıyor. Filmin yönetmeni, yeni "Hababam Sınıfı" serisinde yönetmen yardımcılığı yapmış olan ve ilk sinema filmine soyunan Özgür Selvi. Animasyon bölümlerin de yer aldığı film, efekt ve makyaj konusunda hayli iddialı. Oyuncuların makyajı, ABD'de eğitim almış deneyimli bir ekip tarafından, Amerika'dan getirilen özel malzemelerle gerçekleştirildi. Tuğçe Kazaz, kan içinde kaldığı sahneleri için iki saat süren makyajın ardından kamera karşısına geçti. Filmin çekimleri Ömerli'de ve Belgrad Ormanları'nda yapıldı.

NİSAN SÜRPRİZLERİ

OXFORD CİNAYETLERİ

THE OXFORD MURDERS

Yönetmen: Alex de la Iglesia. **Oyuncular:** Elijah Wood, John Hurt, Leonor Watling, Julie Cox, Burn Gorman, Anna Massey, Jim Carter, Alan David, Dominique Pinon, Tim Wallers. **Senaryo:** Alex de la Iglesia (Guillermo Martinez'in aynı adlı romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Kiko de la Rica. **Kurgu:** Alejandro Lázaro, Cristina Pastor. **Müzik:** Roque Banos. **Yapım Tasarımcısı:** Cristina Casali. **Yapımcı:** Alex de la Iglesia, Alvaro Augustin, Mariela Besuievski, Gerardo Herrero, Elena Manrique. **Süre:** 108 dk. **Yapım:** İspanya, Fransa, İngiltere (2008). **Dağıtımcı:** Tiglon Film.

Gösterim Tarihi: 27 Mart 2009

Oxford Üniversitesi'nde okuyan Amerikalı öğrenci Martin (Elijah Wood), tezi için danışman olarak Profesör Arthur Seldom (John Hurt) ile çalışmak ister. Profesör Seldom, Martin'in idolüdür. Ancak hocasının kendisini alaya alan ve küçümseyen davranışları nedeniyle Martin hayal kırıklığına uğrar. Bu sıralarda Martin'in evsahibesi öldürülür. Katil ardında matematiksel semboller bırakmaktadır. Profesör ve öğrencisi, bir sonraki cinayeti önleyebilmek için yeni sembolü ortaya çıkarmak zorundadır.

NOTLAR: "The Oxford Murders", Arjantinli matematikçi ve yazar Guillermo Martinez'in 2003'te basılan; ABD ve ve İngiltere'de de büyük ilgi görmüş "Crímenes imperceptibles" adlı romanından sinemaya uyarlandı. "Cube/Küp" ve "La Habitacion De Fermat/Kapan" gibi matematik ve gerilimi harmanlayan "The Oxford Murders"ın onlardan en büyük farkı ise seri katil hikâyesini bir Arthur Conan Doyle ya da Agatha Christie polisiyesiymiş gibi ele alması. Pisagor'dan Kurt Gödel'in Eksiklik Teoremi'ne kadar birçok matematik kuramından faydalanan hikâyede, az önce adını zikrettiğimiz Fermat da yer alıyor. Filmde Bormat'ın Son Teoremi aslında Fermat'a açıkca bir gönderme niteliği taşıyor. Elijah Wood'un varlığıyla dikkat çeken filmde John Hurt'ün hayat verdiği Profesör Arthur Seldom karakteri için Michael Caine ve Jeremy Irons'ın adı geçmişti. "The Oxford Murders"ın ülkesi İspanya'da En İyi Film dahil olmak üzere 6 dalda Goya Ödülü'ne aday gösterildiğini de ekleyelim.

NİSAN SÜRPRİZLERİ

KANUN BENİM

APPALOOSA

Yönetmen: Ed Harris. **Oyuncular:** Ed Harris, Viggo Mortensen, Renée Zellweger, Jeremy Irons, Timothy Spall, Lance Henriksen, Robert Jauregui, Timothy V. Murphy, Luce Rains, James Tarwater. **Senaryo:** Ed Harris, Robert Knott (Robert B. Parker'ın aynı adlı romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Dean Semler. **Kurgu:** Kathryn Himoff. **Müzik:** Jeff Beal. **Yapım Tasarımcısı:** Waldemar Kalinowski. **Yapımcı:** Ed Harris, Robert Knott, Ginger Sledge. **Süre:** 115 dk. **Yapım:** ABD (2008). **Dağıtımcı:** Tiglon Film.

Gösterim Tarihi: 10 Nisan 2009

Yıllardır beraber çalışan Virgil Cole (Ed Haris) ve yardımcısı Everett Hitch (Viggo Mortensen) gittikleri yerlerde kanun adamı olarak görev yaparlar. Yeni görev yerleri Appaloosa kasabasıdır. Kasabada kanunsuzluk ve karmaşa hüküm sürmektedir. Halk uzun süredir Randall Bragg (Jeremy Irons) adlı çiftlik sahibi tarafından zulüm görmektedir. Bragg 3 kanun adamını öldürmüştür. Cole ve Hitch, Bragg'in suçunu kanıtlayıp mahkeme önüne çıkarmak için harekete geçer. Ancak ikilinin planları, kasabaya yeni gelen Allison French'in (Renée Zellweger) Cole ile yakınlaşması üzerine değişecektir.

NOTLAR: Ed Harris, ilk yönetmenlik denemesi olan ve Amerikalı ressam Jackson Pollock'ın hayat hikâyesini anlattığı "Pollock"tan 8 sene sonra yeniden yönetmen koltuğuna oturdu. Hem de örneklerine pek sık rastlayamadığımız bir türde, klasik bir western ile... "Appaloosa", Robert B. Parker'ın Resolution ve Brimstone ile devam eden western üçlemesinin ilk romanı olan Appaloosa'dan uyarlandı. Romanda Harris'i en çok etkileyen şey, 'uzun süredir birlikte at binen, birbirlerine değer veren ve derin bağlılıklarını söze dökmemiş' iki adam arasındaki ilişki olmuş. Filmi yaparkenki tercihi de türü modernize etmek değil, tamamen western kalıpları içinde klâsik bir hikâye anlatmaktan yana olmuş. İki anakarakterden birini kendisi canlandırırken diğeri için aklındaki tek isim "A History of Violence/Şiddetin Tarihçesi"nde beraber oynadığı Viggo Mortensen olmuş. Kendini korumak adına hep güçlü erkeklere sığınan Allison French karakteri ise Diane Lane tarafından canlandırılacakken aktrisin cayması sonucunda bu rol Renée Zellweger'in olmuş. "İyi yapılmış, tatmin edici, aynı zamanda beklenmedik dönüşler de ihtiva eden gelenekçi bir western" olarak tanımlanan ve türün tutkunlarını hayli memnun eden "Appaloosa"nın devam filmi de gündemde.

X-MEN BAŞLANGIÇ: WOLVERINE

X-MEN ORIGINS: WOLVERINE

Yönetmen: Gavin Hood. **Oyuncular:** Hugh Jackman, Ryan Reynolds, Liev Schreiber, Dominic Monaghan, Lynn Collins, Danny Huston, Daniel Henney, Taylor Kitsch, Kevin Durand, Alice Parkinson. **Senaryo:** David Benioff. **Görüntü Yönetmeni:** Donald McAlpine. **Kurgu:** Nicolas De Toth, Megan Gill. **Müzik:** Harry Gregson-Williams. **Yapım Tasarımcısı:** Barry Robison. **Yapımcı:** Kevin Feige, Hugh Jackman, John Palermo, Lauren Shuler Donner, Ralph Winter. **Süre:** 107 dk. **Yapım:** ABD (2009). **Dağıtımcı:** Tiglon Film.
Gösterim Tarihi: 1 Mayıs 2009

Filmle ilgili yazı 50. sayfada

MELEKLER VE ŞEYTANLAR

ANGELS & DEMONS

Yönetmen: Ron Howard. **Oyuncular:** Tom Hanks, Ayelet Zurer, Ewan McGregor, Stellan Skarsgard, David Pasquesi, Victor Alfieri, Cosimo Fusco, Pierfrancesco Favino, Armin Mueller-Stahl, Carmen Argenziano. **Senaryo:** David Koepp, Akiva Goldsman (Dan Brown'ın aynı adlı romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Salvatore Totino. **Kurgu:** Daniel P. Hanley, Mike Hill. **Müzik:** Hans Zimmer. **Yapım Tasarımcısı:** Allan Cameron. **Yapımcı:** Brian Grazer, John Calley. **Süre:** 140 dk. **Yapım:** ABD (2009). **Dağıtımcı:** WB.
Gösterim Tarihi: 15 Mayıs 2009

Filmle ilgili yazı 62. sayfada

KORALİN VE GİZLİ DÜNYA

CORALINE

Yönetmen: Henry Selick. **Seslendirenler:** Dakota Fanning, Teri Hatcher, Jennifer Saunders, Dawn French, Keith David, John Hodgman, Robert Bailey Jr., Ian McShane, Aankha Neal, George Selick. **Senaryo:** Henry Selick (Neil Gaiman'ın aynı adlı kısa romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Pete Kozachik. **Kurgu:** Christopher Murrie, Ronald Sanders. **Müzik:** Bruno Coulais, They Might Be Giants. **Yapım Tasarımcısı:** Henry Selick. **Yapımcı:** Claire Jennings, Mary Sandell. **Süre:** 100 dk. **Yapım:** ABD (2009). **Dağıtımcı:** UIP.
Gösterim Tarihi: 15 Mayıs 2009

Filmle ilgili yazı 66. sayfada

MILK

Yönetmen: Gus Van Sant. **Oyuncular:** Sean Penn, Emile Hirsch, Josh Brolin, Diego Luna, James Franco, Alison Pill, Victor Garber, Denis O'Hare, Joseph Cross, Stephen Spinella. **Senaryo:** Dustin Lance Black. **Görüntü Yönetmeni:** Harris Savides. **Kurgu:** Elliot Graham. **Müzik:** Danny Elfman. **Yapım Tasarımcısı:** Bill Groom. **Yapımcı:** Bruce Cohen, Dan Jinks, Michael London. **Süre:** 128 dk. **Yapım:** ABD (2008). **Dağıtımcı:** Medyavizyon.
Gösterim Tarihi: 8 Mayıs 2009

Filmle ilgili yazı 56. sayfada

USTA

Yönetmen: Bahadır Karataş. **Oyuncular:** Yetkin Dikinciler, Fadik Sevin Atasoy, Şevket Çoruh, Hasibe Eren, Ozan Uygun, Tomris İncer, Müşfik Kenter, Rafi Derkevorkyan, Cihat Tamer, Ayten Uncuoğlu. **Senaryo:** Ayfer Tunç, Bahadır Karataş. **Görüntü Yönetmeni:** Mirsad Heroviç. **Kurgu:** Evren Aksoy. **Müzik:** Ömer Özgür. **Sanat Yönetmeni:** Zeynep Koloğlu. **Yapımcı:** Mete Özok. **Yapım:** Filmpark - Türkiye (2008). **Dağıtımcı:** CineFilm.
Gösterim Tarihi: 8 Mayıs 2009

Filmle ilgili yazı 88. sayfada

STAR TREK

Yönetmen: J.J. Abrams. **Oyuncular:** Bruce Greenwood, Zachary Quinto, John Cho, Chris Pine, Simon Pegg, Winona Ryder, Eric Bana, Ben Cross, Zoe Saldana, Karl Urban. **Senaryo:** Roberto Orci, Alex Kurtzman. **Görüntü Yönetmeni:** Daniel Mindel. **Kurgu:** Maryann Brandon, Mary Jo Markey. **Müzik:** Michael Giacchino. **Yapım Tasarımcısı:** Scott Chambliss. **Yapımcı:** J.J. Abrams, Damon Lindelof. **Süre:** 126 dk. **Yapım:** ABD (2009). **Dağıtımcı:** UIP.
Gösterim Tarihi: 8 Mayıs 2009

Filmle ilgili yazı 72. sayfada

NOKTA

Yönetmen: Derviş Zaim. **Oyuncular:** Mehmet Ali Nuroğlu, Serhat Kılıç, Settar Tanrıöğen, Şener Kökkaya, Mustafa Uzunyılmaz, Nadi Güler, Numan Acar, Beyazıt Gülercan, Begüm Birgören, Hikmet Karagöz. **Senaryo:** Derviş Zaim. **Görüntü Yönetmeni:** Ercan Yılmaz. **Kurgu:** Ulaş Şimşek. **Müzik:** Mazlum Çimen. **Sanat Yönetmeni:** Natali Yeres. **Yapımcı:** Derviş Zaim, Baran Seyhan. **Süre:** 78 dk. **Yapım:** Sarmaşık Sanatlar, Marathon Film - Türkiye (2008). **Dağıtımcı:** Tiglon Film.
Gösterim Tarihi: 8 Mayıs 2009

Filmle ilgili yazı 84. sayfada

BOXOFFICE

Hazırlayan: TOLGA AKINCI tolga.akinci@boxofficeturkiye.com

TÜRKİYE box office — 10 - 12 Nisan 2009

Filmin Adı	Dağıtım	Salon	Hafta	Seyirci	Top. Seyirci
1. Güneşi Gördüm	Pinema	310	5	57.184	2.247.318
2. Kehanet	Warner Bros.	104	1	48.407	48.407
3. Hızlı ve Öfkeli 4	UIP	99	2	37.797	218.946
4. Canavarlar Yaratıklara Karşı	UIP	109	1	33.088	33.088
5. Okuyucu	Tiglon	32	1	9.885	9.885
6. Marley ve Ben	Tiglon	73	2	7.997	33.236
7. Milyoner	Chantier	57	7	7.494	307.079
8. Yabancı	Özen Film	58	1	4.961	4.961
9. Sahtekârlar	UIP	55	3	2.989	90.988
10. Mahşerin Dört Atlısı	Warner Bros.	38	4	2.686	54.687

1 YIL ÖNCE
2008
11 - 13 Nisan
1. Recep İvedik
2. 120
3. Bakış Açısı
4. Lanetli Topraklar
5. Sokağın Kralları

2 YIL ÖNCE
2007
13 - 15 Nisan
1. Messengers
2. Sıradışı
3. Norbit
4. Zincirbozan
5. 300 Spartalı

3 YIL ÖNCE
2006
10 Mart - 13 Nisan
1. Beyza'nın Kadınları
2. Otel
3. Temel İçgüdü 2
4. Babam ve Oğlum
5. Kurtlar Vadisi: Irak

2009'un ilk çeyreği

Yılın ilk çeyreğini oluşturan 13 haftalık dilimde (2 Ocak - 2 Nisan) toplam 67 film vizyona girdi. 2008'de bu rakam 77, 2007'de 61, 2006'da ise 56 idi. Bu rakamlara bakarak vizyona giren film sayısındaki artışın bu yıl hız kestiğini söyleyebiliriz. Bu yılın ilk çeyreğinde vizyona giren filmler ile bu dönemde vizyonda olan filmlerin toplam seyirci sayısı 14.137.953 olarak gerçekleşti. Geçen yıl bu rakam 12.969.422, 2007'de 11.299.289, 2006'da da 15.609.120 idi. Son iki yıla göre artış gösteren seyirci sayımızın 2006'ya göre biraz gerilediği anlaşılıyor. Dağıtımcı firmalara baktığımızda ise, yılın en çok seyirci toplayan filmleri "Recep İvedik 2" ve "Güneşi Gördüm"ün dağıtımcılarının ilk iki sırada yer aldığını görüyoruz. Aşağıda, 2009'un ilk çeyreğinde dağıtımcıların seyirci sayıları ve oranları ile en çok izlenen ilk 5 filmin seyirci sayılarını bulabilirsiniz.

DAĞITIMCILAR:

Dağıtımcı	2009 Film Sayısı	Seyirci Sayısı	Oran
Özen Film	7 (11)	5.380.473	38%
Pinema	2 (4)	2.020.157	14%
UIP	16 (11)	1.800.948	13%
Medyavizyon	5 (8)	1.372.334	10%
Warner Bros.	11 (5)	1.325.008	9%
Tiglon	22 (20)	1.185.506	8%
CineFilm	0 (1)	763.389	5%

Not: Parantez içindeki film sayıları, dağıtımcıların 2009'da gösterimi devam eden filmlerinin sayılarıdır.

FİLMLER:

Filmin Adı	Dağıtım	Kopya	Hafta	Toplam Kişi
1. Recep İvedik 2	Özen Film	390	9	4.321.961
2. Güneşi Gördüm	Pinema	355	5	2.306.537
3. Güz Sancısı	Özen Film	180	12	574.845
4. Kadri'nin Götürdüğü Yere Git	Medyavizyon	164	13	514.507
5. Vali	Medyavizyon	175	13	477.070

Kaynak: www.boxofficeturkiye.com

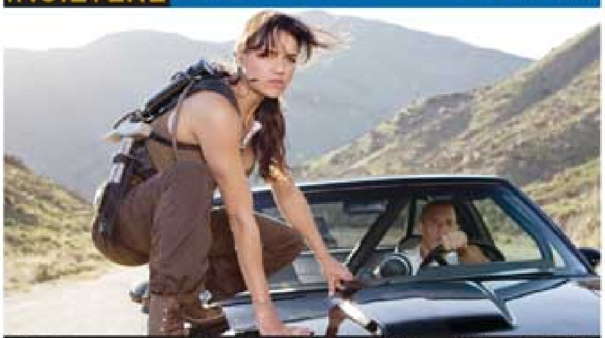
ABD box office — 10 - 12 Nisan 2009

Filmin Adı	Dağıtım	Salon	Hafta	Hasılat	Top. Hasılat
1. Hannah Montana The Movie	BuenaVista	3.118	1	32.324.487	32.324.487
2. Hızlı ve Öfkeli 4	Universal	3.472	2	27.237.905	116.497.095
3. Canavarlar Yaratıklara Karşı	Paramount	4.136	3	21.812.253	140.203.799
4. Observe and Report	Warner Bros.	2.727	1	11.017.334	11.017.334
5. Kehanet	Summit	2.925	4	6.433.433	67.769.550
6. I Love You, Man	Paramount	2.643	4	6.280.790	58.865.219
7. The Haunting in Connecticut	Lions Gate	2.721	3	5.901.215	46.488.580
8. Dragonball Evolution	Fox	2.181	1	4.756.488	4.756.488
9. Adventureland	Miramax	1.876	2	3.353.618	11.370.909
10. Sahtekârlar	Universal	1.965	4	2.995.850	36.847.445

Rakamlar Amerikan Doları.

İNGİLTERE box office — 10 - 12 Nisan 2009

Filmin Adı	Dağıtım	Salon	Hafta	Hasılat	Top. Hasılat
1. Hızlı ve Öfkeli 4	Universal	364	1	4.928.784	4.928.784
2. Canavarlar Yaratıklara Karşı	Paramount	520	2	2.827.416	11.530.625
3. 17 Again	Entertainment	407	1	2.564.102	2.564.102
4. The Boat That Rocked	Universal	460	2	965.390	3.956.251
5. Kehanet	E1	373	3	619.376	5.603.509
6. Sihirli Dağ	Disney	409	1	581.250	581.250
7. Marley ve Ben	Fox	402	5	470.127	14.136.539
8. Dragonball Evolution	Fox	319	1	436.224	436.224
9. The Haunting in Connecticut	Entertainment	261	3	380.275	3.457.527
10. Paul Blart: Mall Cop	Sony	341	4	233.972	4.733.633

Rakamlar İngiliz Sterlini.

Hugh Jackman
X-Men Başlangıç: Wolverine

2008	Avustralya	180.686
2007	Kaynak	5.551
2006	Prestij	227.093
2006	X-Men: Son Direniş	226.474
2004	Van Helsing	357.876

Jessica Biel
Evlilik Sınavı

2007	Damadı Öpebilirsin	125.306
2007	Next	163.430
2006	Sihirbaz	183.274
2006	Teksas Katliamı	77.387
2005	Elizabethtown	94.533

YILDIZ TABLOSU

ELEŞTİRMENLERİN YILDIZ TABLOSU

	Mehmet Açar	Kerem Akça	Okan Arpaç	Alkan Avcıoğlu	Selin Gürel	Cumhur Canbazoğlu	Cüneyt Cebenoyan	Atilla Dorsay	Murat Erşahin	Engin Ertan	Ömür Gedik	Burak Göral	Senem İşmen	Tunca Arslan	Nil Kural	Talip Ertürk	Müjde Işıl	Murat Özer	Uygar Şirin	Murat E. Eren	Alin Taşçıyan	Ali Ulvi Uyanık	Uğur Vardan	Burçin S. Yalçın	Fırat Yücel	
Ay Prensesi						2.5			3.5													2.5				2.83
Canavarlar Yaratıklara Karşı						3.5	3					3.5										4				3.50
Deli Deli Olma	2.5	1	2.5					3.5			3.5	2		3	2		2									2.44
Devlet Oyunları	3		3.5	3		3.5	3	3			3.5	3		2.5			2.5					3		3.5		3.08
Hızlı ve Öfkeli 4			3			2			1.5		3							1				3				2.25
Kanun Benim		1.5	3.5	3		3.5	3.5	3	4			3.5	3			2.5	3	3				3.5	3	3	3	3.09
Karanlıklar Ülkesi: Lycan'ların Yükselişi		3.5	3			3.5	2.5	2.5	2.5			2			1.5	2		2.5				3	3			2.62
Kehanet	3		2.5			3		3	4		3.5	2.5	2.5		2		2					5				3.00
Kıymık	3	1.5	2.5	2			1.5		3			2	1.5					2				2.5	2	3		2.20
Kız Kardeşim	3	2.5				4	2.5	2.5	4	2.5		3	3	3.5	2		2.5	3.5	2	3	3.5	2.5	3.5	3		2.94
Marley ve Ben	3	2	3		2.5		2.5	3	3		3.5	3										4	2.5	3		2.91
Milk	3.5	2.5	4	4	3	4		4		2.5		3	3.5		4		2.5	3.5		4	4.5		4	3.5	4	3.55
Nokta	3	4	3		4	4	3.5	4	3	3		3.5	3			2.5		3		2.5	3.5		3.5	3.5	3.5	3.33
Okuyucu	3	3	3.5	3.5	3	4	2.5	3.5	5	2	3.5	2	3.5	3	4	3.5	2	3	2			5	4	3.5	3	3.26
Oxford Cinayetleri		2.5	2.5		1.5	2.5			3													3.5				2.58
Ölümcül İçgüdü Birinci Bölüm		2.5	3				1.5	3	2			1.5	2.5				2.5				2	3	3.5			2.45
Parti Tırtılları							1.5															2.5				2.00
Pembe Panter 2	2.5					2					2.5				1							2.5				2.10
Rumba		4					4	3	3.5			2.5	4				3.5	2				4	4			3.45
Son Oyun		2.5						2.5	1		1.5											2				1.90
Vahşet Partisi		1.5	1.5		4		2.5	3.5	2.5			2			2		2.5	1.5				3	2.5	2.5		2.42
Yabancı		3	2			2.5			3			2						2				3.5				2.57
Yengeç Oyunu	2.5	0.5	2		1	1.5	1	2	0.5		2	2		1.5	1.5		1	1			1	0.5		0.5	1.5	1.30

Sarı renkte olan bantlar en yüksek yıldız ortalamasına sahip olan filmleri gösterir.

SEYİR DEFTERİ

UYGAR ŞİRİN
uygarsirin@merkezdergi.com.tr

* Kağıt üzerinde ucuz ve sası duran bazı sözler, doğru filmde, doğru oyuncu/karakter tarafından, doğru anda ve doğru şekilde söylediğinde, bu garip ve neredeyse mistik karışım oluştuğunda, dokunaklı ve çarpıcı olabiliyorlar. "The Wrestler"da Mickey Rourke'un ringi gösterip "Benim canımı acıtan her şey bu ringin dışında" demesi işte öyle bir şey.

* Engin geçen sayıda "Hunger-Açlık"tan bahsederken "bedenin mülkiyeti"nden söz açmıştı. "The Wrestler" da benzer kavramlar etrafında dolaşıyor desem? Eski bir şampiyonun geri dönüşü hakkında değil, insanın hayatını kazanmak için bedenine/bedeniyle neler yapabileceği ve başkalarının bu bedenleri nasıl (bir hazla) seyredebileceği üzerine bir filmdi bence. Bu senaryo David Cronenberg'e verilseydi nasıl bir film çıkardı diye merak etmedim değil.

* Festivallere bir seçki öneriyorum. İsmi "Beden Eğitimi". Seçkideki filmler şunlar: "The Wrestler", "Hunger", "Dead Ringers-Ölü İkizler" ve "Korkuyorum Anne".

* HOŞ GELDİNİZ İstanbul Film Festivali'ni bu yıl "Hoş Geldiniz"le açtım, Fransız sinemasından da iyi filmler çıkabildiğini gördüm. "Hoş Geldiniz", "iki kişi karşılaşır, birbirlerinin eksiklerini tamamlar" hikayelerinin tüm klişelerine nazik çalımlar atıp geçiyor.

* AHMAKLAR VE MELEKLER Filmden önce "Hot Dog"ı göstermeselerdi belki "Ahmaklar ve Melekler"i severdim. Fakat Bill Plympton'ın "Hot Dog" gibi bir hikayeyi 5 dakikada dört başı mamur anlatıverdiğini gördükten sonra, diğerini 78 dakikaya yay babam yayması hayli sıkıcıydı.

* BEN HARİÇ HERKES ÖLSÜN Nam-ı diğer "Bunu Bir Kadın Yönetmiş Olamaz!" Sıradan ergen sorunlarını korkunç bir felaket gibi gösteren, gençliğin tüm çıkıntılıklarını yozluk ilan eden ve lafı "İyi kızlar cennete, kötü kızlar cehenneme gider" diye bağlayan bu film arsız ve pervasız bir yeniyetme erotizmine uğramadan da edemiyor.

* UZAK İHTİMAL Zamanında "Takva" için "dışardan ve turistik bir bakış" demiştim de derdimi anlatamamıştım. "Uzak İhtimal", zaaflarına rağmen, derdime tercüman olduğu için mutluyum.

* $9.99 Bir kadın sevgilisine "Gözlerimde ne buluyorsun ki?" diye soruyor. O sırada apartmanlarının çatısından aşağı düşmekte olan bir melek pencerenin önünden geçiyor ve meleğin aksi kadının gözünde bir an görünüp kayboluyor.

* Amerikan bağımsızlarından umudumu kesmiştim ki "The Savages"ı izledim. Son yıllarda "bağımsız"lığı "enteresan karakterler"den ibaret sanmaya başlayan bu mahallede Tamara Jenkins gibi derin bir karakter duygusuna ve güçlü bir sinemasal bakışa sahip sinemacılar olduğunu görmek sevindiriciydi.

* Reha Erdem sinemasının "Beş Vakit"te girdiği yol kalıcı olacak galiba. Demek ki: 1) Hikayeyi unutacağız. 2) Gerçekle hayal arasında salınacağız ama asla ikisinden birine kurulmayacağız, arada asılı kalacağız...
Meselem gerçeklikten uzaklaşmak değil, sinemadan bahsediyoruz sonuçta, fakat oyuncuların teatral öksürükler tutturduğu, martıların, sirenlerin ve uçakların yerli yersiz bağırdığı, genç kızların oyuncak bebeklere sarıldığı bu âlem sahici de görünmüyor bana. "Benim İstanbul'um böyle"ye eyvallah, sanatın en temel tanımı bile olabilecek kadar temel bir ifade, ama benim görebildiğim gerçekten damıtılan özgün bir resim değil, gerçeğin içine beyhude zerkedilmeye çalışılan bir kolaj. Hani Türkiye için "Doğu'ya giden bir gemide Batı'ya koşan insanlarız" denir ya, klasik müzik eşliğinde otlara uzanan köylü çocuklara ve bir "Tsai Ming Liang İstanbul'da" macerasında yolunu arayan balıkçı kızlarına baktıkça, Reha Erdem de "Batı'ya giden bir gemide Doğu'ya koşuyor" gibi görünüyor bana. "Beş Vakit"te olduğu gibi "Hayat Var"da da Erdem'in ne söylemeye çalıştığını anlıyorum. Bütün o seslerin beni boğması gerektiğini, herkesin nefes hastalıklarıyla boğuşmasının "nefes alamamak"la bağlantısını, Hayat'ın hayatına denk düşüyor gibi görünmesine karşın hikayeyle organik bir bağ kuramayıp entelektüel bir postiş malzemesi olarak duran arabesk şarkıların aktarması gereken ıstırabı filan anlıyorum, lakin mesele biraz da bu: Bütün derdi hislerleymiş gibi görünen bu film bana sorarsanız sonuçta akla hitap ediyor.

* Türk sinemasının kısmi fotoğrafı: Reha Erdem bir resmin, Nuri Bilge Ceylan bir anın, Zeki Demirkubuz bir yaranın, Semih Kaplanoğlu bir muammanın peşinde.

KUTLUKHAN KUTLU kutlukhan@gmail.com

KEHANET

Proyas usulü kıyamet

Proyas burada birçok açıdan "Spielberg sineması" olarak kabul edilen şeyin etkileyici bir örneğini veriyor.

"Kehanet" sona erdiğinde kafanızın içinde bir "soru ve itiraz bombardımanı" patlak verebilir: "Neden?", "Ama o zaman...", "Peki sonra?..." ve tabii ki düpedüz "Nasıl yani!?" Doğrusu "Knowing" bu tür itirazlara biraz da kendisi davetiye çıkartıyor. Çünkü nihayetinde seyircinin merakını celbeden bir gizem ortaya koyarak yola çıkıyor ve öyküsünü söz konusu gizemin çözülmesi üzerine kurulu bir tür doğaüstü polisiye gibi düzenliyor. O yüzden de ister istemez her şeyin nasıl bağlanacağını, kafamızı kurcalayan soruların nasıl cevaplanacağını merak etmek, perdede olup bitenleri takip etme hevesimizin temel taşlarından biri haline geliyor. Ancak kimimizde kuyumcu dükkânına girmiş bir fille karşı karşıyaymış hissi yaratabilecek olan final gelip çattığında, gözlerimizin önünde her şeyi birbirine incelikle bağlayan bir nakış belirmiyor... Aksine, öykünün dikili sandığımız bazı yerlerinin de söküm olabileceğini görüyoruz.

Ucu envai çeşit dini tasavvurdan Tanrıların Arabaları'na kadar uzanabilecek olan final salvosu, okkalı bir "inanç sıçraması" içeriyor içermesine ama şunu da teslim etmek lazım: "Kehanet" zaten başından itibaren inançla, inanmakla ilgili bir film. Belki "inancını arayan bilimadamı" öyküsüne aktüel yaklaşıp bu aralar hararetini hiç yitirmeyen "akıllı tasarım"a sırtını yaslayan bir yapı da görebilirsiniz ama işin aslı şu ki, doğası gereği bu tür eskiden beri "büyük sorular"la epey haşır neşir olmuştur -ister onlara samimi cevaplar aramak, ister tamamen işlevci bir bakış açısıyla "insani malzeme" olarak kullanmak için. Çünkü ne de olsa "son"u vurgulayan filmler bunlar ve hem o sonun envai çeşit muhtemel tablolarını tarif edebilecek bilimle, hem de bu tabloları tasavvur ettiğimizde aklımıza üşüşen ama bilimin alanına girmeyen sorularla ilgilenmeleri, anlatıcılık içgüdüsü açısından son derece doğal.

Zaten "Kehanet"in birçok açıdan kıyamet sinemasının hayli tanıdık bir temsilcisi olduğu söylenebilir: 50 yıl önce bir kağıda yazılmış sayılardan oluşan bir şifre, onların ortaya koyduğu bir dizi kehanet ve bu kehanetlerin sonuncusunu oluşturan dünya çapında bir felaket... Hem son yıllarda epey popüler olan şifre çözme öykülerinin bir örneği bu, hem de hiç eskimeyen felaket filmlerinin. Üstelik aşinalıklar bununla da kalmıyor... Karakterlerin geçmişlerinden birbirleriyle ilişkilerine varıncaya kadar birçok öykü unsuru Spielberg olay sinemasının kalıplarına bakılıp kopyalanmış hissi veriyor: Parçalanmış aileler, kilit noktalardaki çocuklar, yetişkinlerin hayatını altüst eden saplantılar ve fiziksel dünya çalkantıdayken basit bir "yalnız değilsiniz" mesajıyla tüm ruhu sinizminden arındırmaya yönelik o "Close Encounters" ışığı...

Ama işte tam da bu tarafıyla "Kehanet" bence türünün kayda değer bir örneği. Proyas burada birçok açıdan "Spielberg sineması" olarak kabul edilen şeyin etkileyici bir örneğini veriyor. Her şeyden önce kıyamet filmlerinin etkisini, ağırlığını ve hatta anlamını hikâyesinden de çok görsel-işitsel etkisinden aldığını bir an bile unutmuyor. İster korkularımızla yüzleşme, ister terapi, ister şeytan çıkarma deyin, söz konusu filmlerde bu görsel işitsel etkinin yeri çoğu zaman edebi olarak ifade edilen şeyden daha derin ve kalıcı olmuştur.

Zaten öteden beri "hikâye"den önce bir bütün olarak "sinemasal deneyim"e odaklı bir yönetmen olan Alex Proyas da o iz bırakıcı imgelerin, o "an"ların peşine düşüyor ve biraz "Dark City"de yaptığı gibi (ama bambaşka bir üslupta), türün kendi içinden bir dil ve imgeler bütünü bulup çıkarıyor. Bu bakımdan "Kehanet" türün yenilikçi bir örneği değil ama parlak bir öğrencisi.

Yönetmen bu yaklaşımının bir uzantısı olarak "büyük sahne"lerini etkileyici birer sinema olayı haline getirmeyi de başarıyor. Örneğin tek plan olarak çektiği bir uçak kazası sahnesi var ki... Büyük perdede sayısız felaket sekansı görmüş olsak da kesintisizliğin getirdiği o kanı donduran kaçınılmazlık hissiyle türün içinde ânında yerini ayırıyor. Buna karşın Proyas da tıpkı Spielberg gibi -ve mesela Michael Bay'in tamamen aksine- büyük sahnelere kendi başlarına hayatları varmış, karakterlerden bağımsızlarmış muamelesi etmiyor... Olan biteni her an karakterlerin başına ne geldiği çerçevesinden görmeye devam ediyoruz. Senaryonun pek de ikna edici olmayan bağlantıları arasında yakamızı bırakmayan da bu odak noktası zaten. Onun sayesinde "Kehanet", Cassandra misali başkarakterinin korkusunu bizim korkumuz haline getirmeyi başarıyor ve baştan sona gerilimini koruyor. Ve bu yolla ilgimizi uyanık tutarken, bizi mantığı ve bilimselliğiyle değil de perdede meşum alametler ve muazzam yıkım simülasyonları görüp tüm bunlardan varoluşsal bir düzlemde etkilenen tarafımıza hitap ederek etkilemeye çalışıyor. Yani tam da felaket filmlerinin en iyi işlediği biçimde. ■

KNOWING

Yönetmen: Alex Proyas.
Oyuncular: Nicolas Cage, Rose Byrne, Chandler Canterbury, Sally Anne Arnott, Clem Maloney, Ben Mendelsohn, Adrienne Pickering, Danielle Carter, Liam Hemsworth, Lara Robinson. Senaryo: Ryne Douglas Pearson, Juliet Snowden, Stiles White, Stuart Hazeldine.
Yapım: : ABD (2009). **Süre:** 122 dk.
Gösterim Tarihi: 10 Nisan 2009

ENGİN ERTAN engin_ertan@yahoo.com

VAHŞET PARTİSİ

Çığlık kraliçeleri intikam alıyor

Ait olduğu türün kısmen zeki ve ilginç bir örneği.

Son 10 yıl içerisinde korku sinemasının gidişatını belirleyen en önemli film kuşkusuz Wes Craven'ın "Çığlık"ıydı. Söz konusu dönemde türün ve özellikle "teen-slasher"ların tekrar popülerleşmesi bir yana, parodi ve ciddiyet arasında seyreden, hemen her karesi referanslarla bezeli post-modern korku sineması örnekleri etrafı sardı. Neredeyse korku filmlerinin ele alınmadık klişesi kalmadı, hatta biz sinema yazarları da bir bakıma aynı şeyleri yazmaktan sıkıldık. Jonathan Levine'ın ilk filmi "Vahşet Partisi" de rahatlıkla "Çığlık" sonrası slasher'lar kervanına dahil edilip, unutulabilir ama üzerine biraz yazıp çizmek konusunda "tahrik eden" orijinal bir tarafı da var.

Carol J. Clover "Men, Women and Chainsaws" (Erkekler, Kadınlar ve Elektrikli Testereler) isimli kitabında korku sinemasına cinsel politika açısından yaklaşır. Çoğu sinema yazarına göre "Sapık" ile başlayan modern korku sinemasında Tobe Hooper'ın "Teksas Elektrikli Testere Katliamı"nı bir milat olarak alır ve teen-slasher alt türündeki kadın başkarakterleri inceler. "Sona Kalan Kız" (Final Girl) şeklinde tanımladığı bu kadın karakterlerin temsillerini analiz eder, erkek seyircinin onları bir arzu nesnesi olarak görmekle özdeşleşmek arasında gidip gelen seyir deneyimi üzerine bir teori geliştirir.

Yönetmen Jonathan Levine veya "Vahşet Partisi"nin senaryo yazarı Jacob Forman, Clover'ın kitabını okumuşlar mıdır, bilemeyeceğiz. Fakat bu teori üzerine kurulu bir oyuna kalkıştıkları çok açık. Öncelikle filmin orijinal ismine bakmakta fayda var; "All the Boys Love Mandy Lane", yani "Tüm Oğlanlar Mandy Lane'i Seviyorlar". Aslında sevmekten çok, yatağa atmak istiyorlar desek daha doğru olur. Filmin seri katili işe koyulmadan önce de başkarakter Mandy Lane'in etrafını saran bir tehlike söz konusu. Karşılaştığı tüm erkekler, bir kısmı arkadaşları olmak üzere, bir punduna getirip Mandy ile yatmak istiyorlar. Benzer şekilde kız arkadaşları da pek sağlam pabuç sayılmazlar. Onların dramatik yapıdaki işlevleri de erkeklerin Mandy'ye asılmaları için gerekli zemini hazırlamaktan ibaret.

Bu noktada söz konusu olanın çoğu korku filmine yapıştırılan muhafazakâr etiketiyle ilgili olmadığını eklemekte fayda var. Mandy seksten kaçan bir azize değil. Kendisine yaklaşan erkekler çoğu zaman uygar bir şekilde teklifte bulunmaktan ziyade, düpedüz tacize kalkışıyorlar. Erkeklerin ellerinin durduğu anlarda da tehlike çeşitli fallik sembollerle geliyor, örneğin göldeki yılan gibi.

"Vahşet Partisi" gerilim veya korku unsurunu bu yapı üzerine inşa ederken, tehlikeyi nasıl kodladığını da gizlemiyor. Mandy'yi arzulamanın neye denk düştüğü son derece açık, başka bir deyişle seyirci de bunun farkında. Dolayısıyla çoğu korku filminin aksine buradaki kadın karakterlere bir arzu nesnesi olarak bakmak pek mümkün değil. Kimi anlarda Levine ve Forman bunun altını özellikle çiziyorlar. Örneğin bir teen-slasher klasiği olan, kızların soyunma odası sahnesinde birdenbire fazla kilolardan bahsedilmeye başlanıyor. Başka bir sahnede bir kız diğerine cinsel organını traş etmesi gerektiğini hatırlatıyor. Bu ve benzeri, türün klişeleri bağlamında cinselliğin estetize edileceğini beklediğimiz sahnelerde

"Vahşet Partisi" tam tersi bir yol izliyor. Ufak bir parantez açıp, şunu eklemek gerek; Levine yine andığımız sahnelerde yeniyetme hayatının gündeliğine ve dertlerine gerçekçi şekilde bakmayı da beceriyor.

"Vahşet Partisi" cinsel kimliklerle ilgili kodları ve temsilleri didiklerken, şaşırtıcı olmayacak şekilde katilini de gizlemiyor. Bu noktadaysa bir tür filmi olarak sorunları başlıyor. Açıkçası henüz yarı yoldayken katili gördükten sonra finalde bizi bekleyen bir sürpriz olduğunu kestirmekte zorlanmıyoruz. Film o ana kadar kurduğu yapı ve üzerine gittiği meseleler bağlamında da bu sürprizi tahmin etmek seyirci için son derece kolay bir hâl alıyor. Başka bir deyişle "Vahşet Partisi" bir korku/gerilim olarak bakıldığında finaline kadar "katil kim?" sorusunu sordurtmayı veya seyircisini diken üzerinde tutmayı beceremiyor.

Her şeye rağmen Levine'ın filmi ait olduğu tür içerisinde kısmen zeki ve ilginç bir örnek. Bilinçli şekilde seyircinin kadın karakterlere bakışıyla bu kadar oynuyor olması bile "Vahşet Partisi"ni korku sineması meraklıları için görülmeye değer kılan bir özellik. Bu sefer "sona kalan kız" çığlık atmıyor, bilakis sessizce intikam alıyor. ■

ALL THE BOYS LOVE MANDY LANE

Yönetmen: Jonathan Levine.
Oyuncular: Amber Heard, Anson Mount, Whitney Able, Michael Welch, Edwin Hodge, Aaron Himelstein, Luke Grimes, Melissa Price, Adam Powell, Peyton Hayslip. Senaryo: Jacob Forman.

Yapım: : ABD (2006). **Süre:** 88 dk.

Gösterim Tarihi: 3 Nisan 2009

TOP TEN
eye wear
Sportive

YEŞİM TABAK yesim.tabak@gmail.com

DEVLET OYUNLARI

Kahraman muhabir

"Devlet Oyunları", gazeteciliğin yeni tekniklerinden bahis açıp, eski parlak günlerini özlüyor

"Devlet Oyunları", "Yarın sabah o yazıyı masamda istiyorum!" repliğini duyabileceğimiz, 'daktilolu' gazeteci filmlerini hatırlatıyor. En azından filmin, basının politik konumuna bakışı, benzer bir iyimserlikte. Buna rağmen hikâye tamamen gazete dünyasının atmosferiyle şekillendiği için (ki bunda başarılı), filmde gazeteciliğin bugününe dair yorumlar yapan, veya yapar gibi görünen bir taraf da var. Russell Crowe'un Cal McAffrey'i, eski usul, mesleğinin kurdu bir muhabir: Az yazıp da tam yazan, arabası külüstür, hem masası hem saçı dağınık, içmeyi seven ve kolayca bilgi edinebilecek kadar 'sokak bitirimi'. Not defteriyle kalemini asla yanından eksik etmeyen Cal ve onun uzun soluklu haberlerinin aksine gazetenin web sitesinde politik dedikodu blog'u yazan, asla da kalem taşımayan çaylak Della Frye (Rachel McAdams) arasındaki ilişki, her jenerasyonun birbirinden öğreneceği şeyler olduğuna dair bir konu başlığı açıyor, ama kahramanlarını 'kalem' ve 'blog'la tanımlamaktan ötesine pek yeltenmiyor. Filmde politik ve kişisel entrikaların arka planında devam edip duran "gazeteyi satın alan holding" gerilimi de, tam olarak sıcak bir noktaya parmak basıyor sayılmaz. "Devlet Oyunları" holding medyasından değil de, 'holding medyasına geçiş' sürecinden bahsediyor. Gazetenin yayın yönetmeni Cameron (Helen Mirren), "Daha çok satmalıyız!" telaşında. Bu endişenin Cal'in üzerinde yarattığı tek baskı ise, elindeki hikâyenin iyice pişmesini beklemek yerine onu gündelik biçimde harcamaya zorlanması (ki yapmak zorunda kalmaması). Kısacası filme göre holdinglerin satın aldıkları medya kuruluşlarından tek beklentisi, çok satıp çok kazanmak.

Biraz nostaljik bir 'kahraman gazeteci' filmindeyiz. Öyle ki, Cal'in el attığı komplolar ağı, derinliğine rağmen adalete teslim edilebilir düzeyde; 'gerçek' sadece halka duyurulmayı bekliyor. Sahici 'kahraman gazeteci' hikâyeleri anlatan "Iyi Geceler, Iyi Şanslar/Good Night and Good Luck"ın geçtiği 1950'lerden, "Başkanın Tüm Adamları/All the President's Men"deki 1970'lerden hayli uzaktayız, fakat "Devlet Oyunları" ruhen orada. Oltasını özellikle de "Başkanın Tüm Adamları"na doğru atıyor. Daha açık olmak gerekirse, Cal'in çalıştığı gazetenin adı Washington Globe ve politik entrikanın düğümlendiği mekân, Watergate binası. En önemlisi, sistem temizliğine kadir politik muhabirler görev başında. Geçmişten bahsetmişken, Rachel McAdams'daki Louis Lane'liği unutmayalım. Russell Crowe'u ise kahverengi tabanca askıları takıp bir 70'ler dedektif filminin içine koysalar, fazla yadırgamayız. Zaten "Devlet Oyunları" sık sık dedektiflerle muhabirler arasındaki, ya da gazeteci filmiyle polisiye film arasındaki bağlantıyı gündeme getiriyor. Filmde polisler ve muhabirler, zaman zaman CIA/FBI usulü alan çatışmasına bile giriyorlar. (Polisin isyanı: "Bu bir hikâye değil, bir vaka!")

Aynı adlı BBC dizisinden uyarlanan "Devlet Oyunları", medyanın güvenilirliğinin her zamankinden çok sorgulandığı ve internetin yanında kendini yeniden tanımlama çabasına girdiği bir dönemde, gazeteciliği bir anlamda romantize ediyor. Üstelik hikâyesinin sonuçlanma şeklini inandırıcı bulsanız da bulmasanız da, son olarak "bilgisayardan matbaaya bir yazının yolculuğu" temalı kuyruk jeneriğini izliyorsunuz. Salondan mesleğin anlamlı tarafını veya temelini hatırlayarak çıkmak şart oluyor. Kitle iletişimini selamlayan bir kapanış olduğu söylenebilir. Tabii bir de

Cal ile Della'nın blogculuk ve 'kağıt gazeteciliği' hakkında konuştukları var. Aşağı yukarı şöyleydi: "Böyle sağlam bir hikâye, kağıda basılmalı." Jenerik, matbaanın 'bir taneden bin tane' macerasına da bir güzelleme. Filmin geçmişe bakan bir diğer tarafı, şirket hiyerarşisi ve rekabeti yerine, öğrenme süreci üzerine kurulu, romantik bir usta-çırak ilişkisini ortaya koyması. Aslında "Devlet Oyunları"nın tek derdi, eski güzel günlerden bahsetmek değil. Hangi haberin nerede, nasıl yayınlanacağını konu ederken, gazetelerin ancak 'bir ölçü' derinliği ve güvenilirliği sabit tutarak 'manalı' kalabileceği fikrine de kapı açıyor. Gerçi "Devlet Oyunları", ne basınla ilgili fikir yürütmelerinde ne de politik karamsarlığında fazla iddialı değil. Bu yüzden de, Kevin Macdonald yan rolleri 'kendini izleten' yüzlerle (Helen Mirren, Jeff Daniels, Jason Bateman, R.Wright Penn) donatarak çok iyi etmiş. Yalnız kendini iki cinayete kişisel olarak bağlı halde bulan kongre üyesi rolündeki Ben Affleck'in yüzünden ne anlamamız gerektiği, çoğu filmde olduğu gibi belirsiz. ■

STATE OF PLAY

Yönetmen: Kevin Macdonald. Oyuncular: Russell Crowe, Ben Affleck, Rachel McAdams, Helen Mirren, Robin Wright Penn, Jason Bateman, Jeff Daniels. Senaryo: Matthew Michael Carnahan, Tony Gilroy, Billy Ray (Paul Abbott'ın televizyon dizisinden).

Yapım: : ABD, İngiltere (2009). **Süre:** 127 dk.

Gösterim Tarihi: 17 Nisan 2009

HAYATA EVET DE.
BİR SAATTEN FAZLA
BONUS MATERYALLERE
EVET DE: Eklenmiş sahneler,
Jim Carry ile set görüntüleri,
çekim hataları & film müziği.
JIM CARREY
YES MAN
BAY EVET
WARNER BROS. PICTURES PRESENTS
IN ASSOCIATION WITH VILLAGE ROADSHOW PICTURES A HEYDAY FILMS/ZANUCK COMPANY PRODUCTION JIM CARREY "YES MAN" ZOOEY DESCHANEL BRADLEY COOPER
JOHN MICHAEL HIGGINS AND TERENCE STAMP MUSIC BY LYLE WORKMAN AND MARK OLIVER EVERETT CO-PRODUCERS KATTERLI FRAUENFELDER TIFFANY DANIEL EDITED BY CRAIG ALPERT PRODUCTION DESIGNER ANDREW LAWS
DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY ROBERT YEOMAN, ASC EXECUTIVE PRODUCERS MARTY EWING DANA GOLDBERG AND BRUCE BERMAN BASED ON THE BOOK BY DANNY WALLACE SCREENPLAY BY NICHOLAS STOLLER AND JARRAD PAUL & ANDREW MOGEL
HEYDAY FILMS
PRODUCED BY RICHARD D. ZANUCK DAVID HEYMAN DIRECTED BY PEYTON REED
ŞİMDİ DVD VIDEO, VCD VIDEO VE Blu-ray Disc 'DE!
tiglon
Ayrıntılı bilgi için www.tiglon.com.tr'yi ziyaret edebilirsiniz.
© 2009 Warner Bros. Entertainment Inc. Tüm hakları saklıdır.

ANKARA ULUSLARARASI FİLM FESTİVALİ

O şimdi yirmi yaşında...

Mahmut Tali Öngören ve Aziz Nesin'in emaneti olan Ankara Film Festivali'nin yirminci yaşını kutladık. Başkentin bu ileri̇ci ve aydın çocuğu, özel insanların elinde yetişen bir festival oldu hep. Yirmi yaşın olanca dinamikliği, gücü ve özgürlüğü yanında, bir o kadar olgun ve alçakgönüllü bir şenlik Ankara. Ülkemizde özellikle kısa filmin ve belgeselin kalesi olarak bilinen festival, ulusal yarışmalarda verdiği ve karşılığı 'olması gerektiği gibi' sadece kesin bir saygınlık ve gurur olan ödüllerinin yanı sıra, dünya sinemasından derlediği birçok iyi filmle de ömrünü sürdürüyor… Üzerine hüzünden yapılmış yorgun bir palto giyen "Sonbahar", Ulusal Uzun Film Yarışması Jürisi ve aralarında benim de yer aldığım 'bizim' SIYAD jürisi tarafından, 'en iyi film' seçildi yeniden. Özcan Alper'in, ülkemizde yaşanmış ve yaşanan toplumsal acıları, insandan yana umudunu kesmeden şiirsel bir dil ve cesaretle perdeye yansıttığı güçlü filmi, emeği ve başarısını, yine soru işaretsiz kazandığı diğer ödüllerinin yanına koyup ayrılıyordu Ankara'dan. Kelimenin içi dolu anlamıyla 'mütevazı' ve 'onca yoksulluk varken' eğilip bükülmeyen festivalin bu yılki programı, özellikle dünya sineması seçkisiyle dikkat çekti. 28. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde de yer alan büyüleyici İsveç filmi "Gir Kanıma" seyirciyle ilk kez Ankara'da buluştu. Tekin olmayan korku-gerilimin, duyarlı bir aşk öyküsüne eşlik ettiği naif yapım, özenle kurduğu atmosferine politik bir söylemi de ekliyordu. Aykırı Fransızlar Michel Gondry ve Leos Carax ile "Cinayet Günlüğü" ve "Yaratık" ile akıllara kazınmış Güney Koreli Bong Joon-Ho imzalı "Tokyo!", Japonya'nın başkentinde geçen üç nefis öykü izlettirdi bize. Carax'ın bölümündeki 'Merde' karakteri, aramızda gündelik hayata dair bir nüans halini aldı. Sevgili dostum Murat Özer - aka 'başkan' - ve ben, bu özel kahramanı fazlaca benimseyip, gündelik hayatımıza taşıdık. İstiklal caddesini 'merde' yürüyüşü yaparak geçişimiz ve bu kişilikli kahramanın özel dilini çözüp, yeryüzünde bu tuhaf lisanı konuşan dördüncü ve beşinci kişiler oluşumuz! yaşamımıza değer kattı. Cannes'de FIPRESCI ödülü kazanmış Macaristan yapımı "Delta", şiirsel ve saygın bir denemeydi. Usta İngiliz Mike Leigh'in bu yıl çok ses getiren filmi "Daima Mutlu", tarifsiz hüzünlere sürüklüyordu insanı. Söyleyeceğini yine enfes biçimde söylüyordu Leigh ve bir 'ikinci yeni' şiiriydi sanki beyazperdeye yansıyan. Polonyalı usta Krzysztof Zanussi ve günümüz Çek, hatta Avrupa sinemasının en özgün isimlerinden Jan Hrebejk, festivalin konukları arasındaydı. Mütevazilik, dost sıcaklığı ve birikim saçıyordu iki yönetmen de. Zanussi, nezaketi ve beyefendiliğiyle kazındı akıllarımıza. Bir de festivali yaratanlar tabii. Beyhan, Sami, Kıvanç, Emrah, Can, İnci, Serra, Deniz, Ezgi, Aslı, Gürkan, Ali, Miray ve gözlerinin içi parlayan onlarca festival gönüllüsü… İyi insanlar. Sinema, samimiyet ve özveriden oluşmuş bir avuç iyi ve kaliteli insan. Birçok yeni dost ve kardeş edinerek döndük evlerimize. On iki gün süren nefis bir yolculuktu Ankara. Sinemanın gözü bozduğu gibi aklıda bozan ama karşısında durulmaz cazibesi ve belki de dünyanın en güzel şeyi oluşu gerçeğine, dostluğa, umuda, geçmişe, sevdaya, kuğulu parkın hüzünlü yalnızlığına, dib sahneye, Kavaklıdere'ye, Tunus'a, Akay'a, Esat'a, Farabi'ye, Arjantin Caddesi'ne, Ayrancı'ya, Bahçelievler'e, ODTÜ'ye, Bilkent'e, gençliğime yaptığım bir yolculuk... Şairin dediği gibi, 'ne var ki yolculukta, her sefer ağlatır beni'.

KIZ KARDEŞİM

'... Yani ki onu oyuncakları olduğuna inandırmıştım...'

-ECE AYHAN

Üzerine çok şey söylenip yazılabilir. Kısa yazacağım. 'Yüksek yüksek tepelere ev kurmasınlar' diye başlayan o türkü… Her dinleyişte yok eden, yürek parçalayan, alıp götüren… Mommo bir öcü. Ve filmde ben de inandım Mommo'nun varlığına. Gerçek bir Anadolu öyküsü. İki kardeş, bir anne fotoğrafı, gerçek bir yoksunluk, yoksulluk, imkânsızlık, çaresizlik, garibanlık. Ama ne sıcak, ne doğru, ne güzel anlatılmış. Küçük oyuncular Elif Bülbül ve Mehmet Bülbül şaheneler. Bütün kadro öyle. Özellikle tiyatro kökenli iki usta: Mete Dönmezer ve Mustafa Uzunyılmaz. Ne kadar övülseler az… Yok olası gerçekler, asla yitirmememiz gereken umut, sevgi… 'Uçan da kuşlara malum olsun, ben annemi özledim...'. Bu önemli filmi yazıp yöneten Atalay Taşdiken'e ise içten alkışlar. Bir dosta, kardeşe, çok sevdiğiniz birine yıllar sonra sarılır gibi kucaklayıp, ona hoş geldin deme vakti şimdi.

KANUN BENİM

'...Kocaman bir sevgi miydi ne, dünyanın bütün zamanlarını dolaşan..." -EDİP CANSEVER

'Hayat beklenmedik şeyler çıkarır karşına. Ve o beklenmedik şeyler, senin hayatını oluşturur'... Everett Hitch, dostu, her şeyi, bir bütünü oluşturduğu parçası Virgil Cole'e böyle söyler. Batı, 1900'lere evrilirken, iki sert kovboy, oyunu kuralına göre oynamaktan asla taviz vermemiş iki eski, cesur ve dürüst adam, Appaloosa kasabasında kanunu korurlar. Allison French ise Virgil'e sığınmıştır. Korkmaktadır. Yalnız ve zayıftır. Demir attığı liman önemli değildir kadın için. Korunaklı bir liman olması gerekmektedir sığındığı yerin hepsi bu. Everett, adeta son kurşunu kendine ayırıp, dostunu, aralarında güven ve sevgiden daha öte bir ilişki olan diğer yarısını bırakıp gider. Virgil'in önündeki tek engeli de ortadan kaldırarak. Kendi hayatını sıfırlayıp belki de yeni bir başlangıca doğru - ama asla eskisi gibi olamayacak- eksik ama kararlı bir şekilde yol alarak... Dostluk, özveri, aşk ve adı konamaz hassasiyetler üzerine şiirsel bir dram çekmiş Ed Harris. İkinci yönetmenliğinde, western'in klasik unsurlarından ödün vermeden anlatmış öyküsünü. Ed Harris, Viggo Mortensen, Jeremy Irons ve belki de beyazperdedeki en iyi performansıyla karşımıza çıkan Renée Zellweger, bir roman uyarlaması olan "Appaloosa"da şahaneler. "Kurtlarla Dans"ın Oscar ödüllü görüntü yönetmeni Dean Semler, Harris'in kafasındaki resmin canlanmasına omuz vermiş. Öldürdüğümüz ve bizi öldüren duygular... Tuhaf, incelikli, zarif öykünün western'e bu denli oturması ilginç. Performanslar, şık sahnelerin çokluğu ve duyarlılıkla örülmüş senaryo, artı değer ekliyor filme. Bir de, kurşun, ölüm, cesaret, hüzün, ayrılık, korku, yalnızlık, sadakat, güven, aşk ve dostlukla çevrelenmiş bir öyküde, kazanmak ve kaybetmek kavramlarının önemsizliği...

OKUYUCU

'... Her gece, birinin olmadığı gecedir...' -ÖZDEMİR ASAF

İkinci Dünya Savaşı sonrası Almanya... Yenik, mahcup ve ürkek. Aynı on beş yaşındaki Michael Berg gibi. Otuz altı yaşındaki tramvay biletçisi Hanna Schmitz ise sırlarla dolu, ezik.

Kapkara bir geçmişin izlerini taşıyor. O da yenik, yalnız ve üşüyor... Bu iki insan karşılaşıyorlar. Hanna, Michael'ın ilk kadını oluyor. Delikanlıya, bir kadınla birlikte olmanın ne demek olduğunu öğretiyor. Kendine güveni, cinselliği, tutkuyu, sıcaklığı... Büyüyor genç adam bir anda. Artık, Hanna olmadan yapamıyor. Hanna ise, bu unutulmaz hayat dersleri karşılığında, Michael'dan kendisine kitap okumasını istiyor. Sihirli kelimeler, cümleler, paragraflar, bambaşka bir dünya... Hanna okuma yazma bilmiyor. Öğrenememiş. Yoksulluk, imkânsızlık, kötü geçmişi yüzünden belki de. İki sevgili bu konuyu asla konuşmuyorlar. Vakti geldiğinde Hanna gidiyor. Ardında yaralı bir yürek ve birçok soru işareti bırakarak. Sekiz yıl sonra karşılaşıyorlar yeniden. Bu kez, Michael bir hukuk öğrencisi. Hanna ise, bir Nazi savaş suçlusu. Toplama kamplarında binlerce ölümden sorumlu bir gardiyan. Diğer sanıklar, bütün suçu Hanna'ya yıkıyorlar. O ise, üstleniyor. Dürüstçe anlatıyor yaptıklarını. Mahkemede okuma yazma bilmiyorum dese, belki de ömür boyu hapisle cezalandırılmayacak. Ama salonda Michael'ın olduğunu biliyor. Kendisine öğretilen o tuhaf ve bir yanı sakat onurlu hâl yüzünden bir şey söylemiyor. Suçunu biliyor. Bu bir kesinlik zaten. Fakat bunu oluşturan şartlar önemli. Delirmiş, faşist bir zeminde büyümüş, yaşamış biri o. Sanayi ve milliyetçilik naraları altında dünyanın en kapitalist organizasyonlarında görev almış. Örneğin Siemens'te çalışmış. Düşünün bir. Hanna ayakta ve önündeki banttan hızla akan cıvataları, bir torbaya koyup diğer banta geçirmek zorunda. Aksi takdirde işler aksayacak. Sistem zarar görecek. Örneğin bir makinenin üretimi engellenecek. İnsan nedir ki... Somunlar, cıvatalar... Sonra, insanları öldürmek, ölüme göndermek, hangilerinin ölüme gideceğini seçmek. Tarihin daha önce tanık olmadığı böylesine bir vahşetin dişlilerinden biri, bir kurban olmak... Zavallı, sorgulamayan, insanlığını yitirmiş bir kurban. Kurbanlara ihtiyacı olan düzenin bir parçası... Yaşadığı berbat, zalim dünyadan kendisine okunan kitaplar

sayesinde uzaklaşabiliyor. Ancak o sihirli cümlelerde buluyor mutluluğu. (Film bir taraftan, bir Nazi'ye insani yönden bakan, antisemitist bir yapım olarak da değerlendirilebilir. Ama Siemens örneği ve özde anlatılmak istenen insani mesele, bu bakışı öteliyor.) Hanna içerdeyken, bir ömür yani, bir yanı hep eksik yaşıyor Michael. İlk kadını, aşkı ve tutkuyu yaşadığı o insan bir savaş suçlusu ve artık bu ikili arasında bütün oluşlar imkân dışı... Bernhard Schlink'in romanından uyarlanan hırpalayıcı dram, Stephen Daldry imzasıyla hüzün dolu bir şiir olmuş. İki dev görüntü yönetmeni, Roger Deakins ve Chris Menges'in de bu şiirde epeyce payları var tabii. Michael'ın Hanna'ya okuduğu yüzlerce kitap içinde beni en çok yaralayan: Anton Çehov'un nefis öyküsü 'The Lady with the Little Dog': "Sahilde yeni birisinin geldiği söylendi: Küçük köpeği olan bir hanımefendi..." Bazen ağlarsınız. Sevmiş, sevilmişsinizdir. O yoktur yanınızda. Bir ömür beklersiniz. İçinizdeki burukluğu asla ifade edemezsiniz. Başka bir yerde, tarifi güç başka bir acı yaşanmaktadır belki de. Olmuştur elbet. Bazen ağlarsınız...

HER TUTKUNUN
BİR DERGİSİ VARDIR
Her derginin de ona inanan okuru…

İLİM VE TETKİK
Aylık Bilim Dergisi
Mayıs 2009 Yıl: 4 Sayı: 43
EVRENDE YALNIZ MIYIZ?
TÜYLERİN KÖKENİ
GENETİKBİLİMİN
2009 DARWİN YILI YENİDEN
BİLİM DÜNYASI NELERİ KONUŞUYOR
ETKİLİ REKLAM İÇİN
DERGİ ŞART

PEK YAKINDA

BANA PARAYI GÖSTER!

Tony Scott, John Travolta ve Denzel Washington'ı biraraya getirdiği "The Taking of Pelham 1 2 3"de seyirciye yine katıksız bir aksiyon sunuyor.

"The Taking of Pelham 1 2 3", eserlerinde John Godey mahlasını kullanan Morton Freedgood'ın 1973'de yayımlanmış romanı. Piyasaya çıkar çıkmaz büyük ilgi gören roman, 1974'te aynı isimle sinema uyarlanmış; filmin başrollerini Walter Matthau ile Robert Shaw paylaşmıştı. Romanın 1998'de de TV için bir uyarlaması yapılmıştı. Tony Scott'ın imza attığı yeniden çevrimde ise John Travolta ve yönetmenin gözde oyuncusu Denzel Washington'ı izleyeceğiz. Yeniden çevrimin senaryosunda David Koepp'in katkısı büyük: "Orijinal filmin üzerinden 30 yıl geçti. Teknolojik gelişmeleri hesaba katmak zorundasınız" diyen Koepp, "Orijinal filmin pek çok unsurunu muhafaza ettik" diye de ekliyor. "The Taking of Pelham 1 2 3"nin senaryosuna son şekli veren isim ise "L.A. Confidential/Los Angeles Sırları"nın Oscarlı kalemi Brian Helgeland.

"The Taking of Pelham 1 2 3", klasik bir rehin alma hikâyesi anlatıyor. Bernard Ryder liderliğindeki silahlı bir grup, yüklü miktarda fidye için metroyu kaçırır ve içindeki yolcuları rehin alır. Ryder, istenen para temin edilmezse yolcuları öldürmekle tehdit etmektedir. Metronun hareket saatlerinden ve güvenliğinden sorumlu Teğmen Zachary Garber de yolcuları sağ salim kurtarabilmek için uğraşmaktadır. Ancak karşısındaki suçlular, her türlü tehlikeyi göze almıştır.

Adını, New York'taki metronun kalktığı istasyondan (Pelham Bay Park) ve kalkış saatinden (1:23) alan filmde acımasız suçlu Bernard Ryder'ı John Travolta, Teğmen Garber'ı da Denzel Washington canlandırıyor. Tony Scott ile Washington; "Crimson Tide/Denizde İsyan", "Deja Vu" ve yine bir yeniden çevrim olan "Man on Fire/Gazap Ateşi"nde de birlikte çalışmışlardı. "The Taking of Pelham 1 2 3"nin oyuncu kadrosunda dikkat çeken diğer isimler ise James Gandolfini ve John Turturro. Ülkemizde Temmuz sonunda vizyona girecek film, bu yazın en hareketli yapımlarından biri olma konusunda hayli iddialı görünüyor.

YENİ PROJELER

FINAL DESTINATION: DEATH TRIP 3D

Ölümlerden ölüm beğen

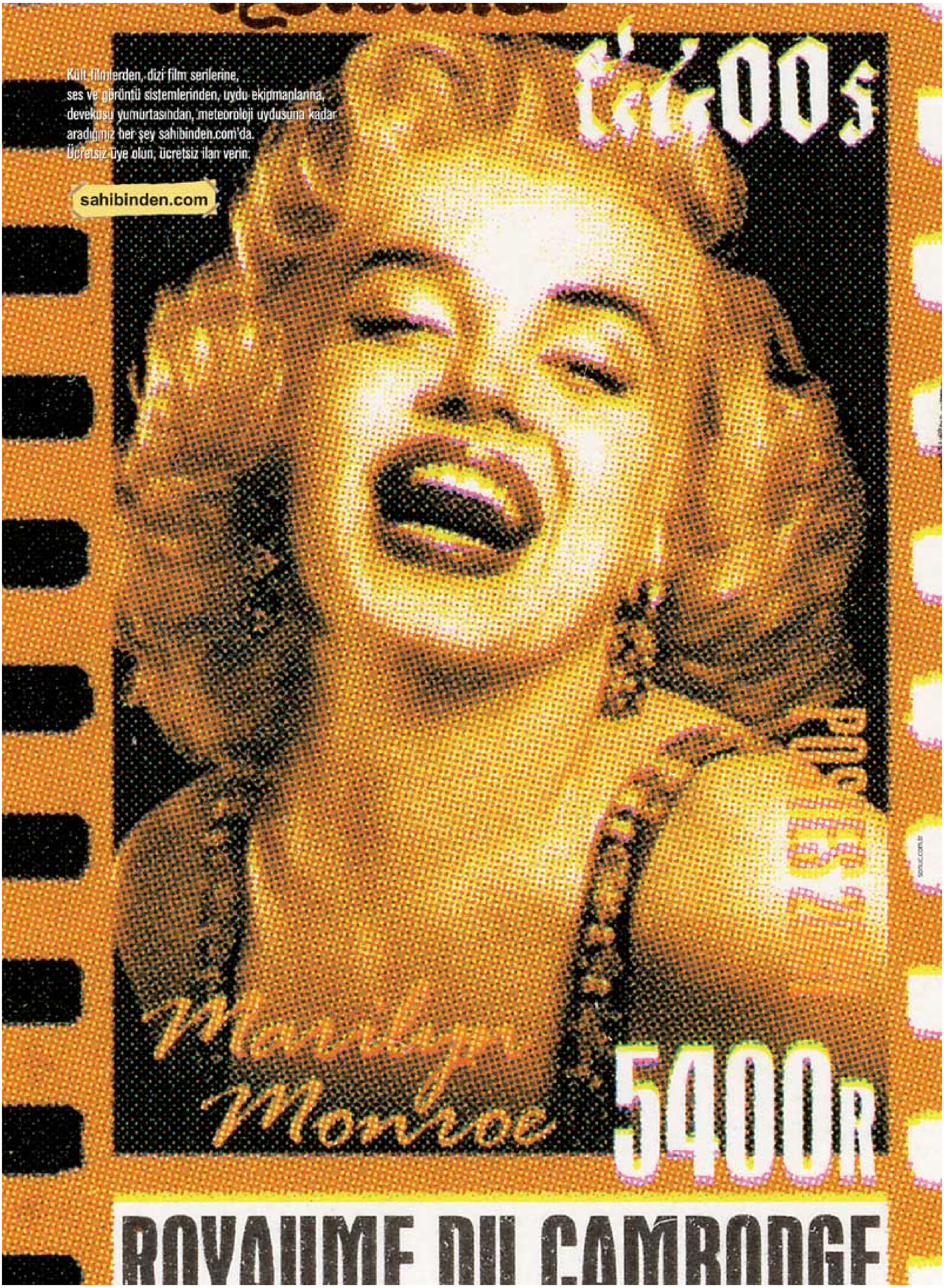
"Final Destination" serisinin 4. filminde seyirciyi güzel bir sürpriz bekliyor. Sırası geldiği halde ölümü atlatmaya çalışanların trajik ve beyhude çabaları 3 boyutlu olarak beyazperdeye geliyor bu sefer. Teknolojinin tavan yaptığı 4. filmde olaylar bir araba yarışında başlıyor. Arkadaşları ile birlikte araba yarışını izlemeye giden Nick, korkunç bir kazaya şahit oluyor. O kazada ölmeleri gerekirken onlar sağ kurtuluyor. Ancak önceki üç filmden biliyoruz ki, eceli sonsuza dek atlatmak mümkün değil. Ölüm onların peşine düşmüştür bir kere ve er geç hedefine ulaşacaktır. 3D teknolojisinin de avantajıyla 4. film, serinin hayranlarına akla hayale gelmedik dehşet dakikaları yaşatacak. James Wong'un başlattığı "Final Destination" serisi, Wong ile David R. Ellis arasında el değiştirmişti şimdiye kadar. 4. filmde de bu kural bozulmadı ve Ellis yönetmen koltuğunu Wong'dan devraldı.

SHORTS

Taşa söyle dileğini

Robert Rodriguez "Spy Kids"li günlerini "Shorts" ile yâd etmeye hazırlanıyor. Black Falls banliyösünde yaşayan Toe Thompson, arkadaşsızlıktan yakınan 11 yaşındaki bir çocuktur. Günün birinde gökyüzünden gökkuşağı renklerinde bir taş düşer. Bu taşın özelliği, onu tutan herkesin dileğini gerçekleştirmesidir. Toe'nun da dileği gerçekleşir ve yeni arkadaşlara kavuşur. Ama bazı dilekler yanlış sonuçlar doğurunca kasabanın insanları timsahlara hatta öcülere dönüşür; her yerde kargaşa çıkar. Dileklerin her zaman gerçekleşmesi istenen şeyler olmadığını keşfedince Toe ve arkadaşları kasabalarını kurtarmak için kolları sıvar. Alaattin'in Sihirli Lambası benzeri bir öyküye sahip olan "Shorts"da Toe'yu "Firewall", "Poseidon" ve "Evan Almighty"de izlediğimiz Jimmy Bennett canlandırıyor. Oyuncu kadrosunda James Spader ve William H. Macy de var.

Kült filmlerden, dizi film serilerine,
ses ve görüntü sistemlerinden, uydu ekipmanlarına,
devekuşu yumurtasından, meteoroloji uydusuna kadar
aradığınız her şey sahibinden.com'da.
Ücretsiz üye olun, ücretsiz ilan verin.
sahibinden.com
Marilyn Monroe
5400R
ROYAUME DU CAMBODGE

YENİ PROJELER

HAZIRLIK AŞAMASINDAKİLER

ROBIN HOOD

Ridley Scott'ın bir süredir konuşulan "Robin Hood" projesi nihayet hayata geçiyor. Senaryosu birkaç kez yeniden yazılan, ismi değiştirilen ve oyuncu kadrosuna da sürekli yeni isimlerin katıldığı proje, çekimlere hazır hale geldi. 130 milyon dolar bütçeli "Robin Hood"da başkahramanı Russell Crowe canlandıracak. Bu film, aktörün Ridley Scott ile 5. ortak çalışması olacak. Son filmlerinde iyice şişmanlamış vaziyette gördüğümüz Crowe'un rolü için diyet yaptığı ve okçuluk dersi aldığı söyleniyor. Sienna Miller'ın yerine geçen Cate Blanchett da Lady Marion'a hayat verecek. Kadroya katılan isimler arasında Vanessa Redgrave ve William Hurt de var. Ridley Scott, "Robin Hood"da efsanevi kahramana farklı bir bakış açısı getireceği iddiasında... Bu konuda yorum yapmak içinse Mayıs 2010'u beklemek gerekiyor.

CLASH OF THE TITANS

Louis Leterrier, "The Incredible Hulk"ın ardından yine büyük bir prodüksiyonla seyirci karşısına çıkacak. "Clash of the Titans", 1981 tarihli aynı adlı yapımın yeniden çevrimi olacak. Film, tanrıların tanrısı Zeus ile onu kendine rakip olarak gören yeraltı tanrısı Hades'in mücadelesi ile birlikte Zeus'un oğlu Perseus'un Medusa ve Kraken canavarını aşıp Prenses Andromeda'yı kurtarma serüvenini anlatacak. Filmde Hades'i Ralph Fiennes canlandırırken Zeus'a da Liam Neeson hayat verecek. Ancak aktörün, eşi Natasha Richardson'ın ölümü nedeniyle projeden ayrılabileceği konuşuluyor. "Clash of the Titans"ın çekimlerine bu sonbahar başlanacak.

SOMEWHERE

"Lost in Translation/Bir Konuşabilse" ile hem eleştirmenlerin hem de seyircinin hayranlığını kazanan Sofia Coppola, aynı başarıyı sonraki filmi "Marie Antoinette"te yakalayamadı. Coppola yeni projesi olan "Somewhere"de bir baba-kız ilişkisine odaklanacak. Film, starların vazgeçilmez mekânı olan ünlü Chateau Marmont Oteli'nde aşırı uçlardaki yaşamı yüzünden hem özel hem de mesleki anlamda zor günler yaşayan bir aktör ile beklenmedik bir anda onu ziyarete gelen ve hayatını yeniden gözden geçirmesine neden olan 11 yaşındaki kızının hikâyesini anlatacak. Başrollerini Stephen Dorff ve Elle Fanning'in paylaşacağı filmin çekimleri bu yaz yapılacak.

CHLOE

Julianne Moore, Atom Egoyan'ın yeni filminde oynuyor. Geçtiğimiz ay İstanbul Film Festivali'nde, bağnazlığı ele alan 2008 tarihli filmi "Adoration/Tapınma"yı izlediğimiz Egoyan, "Chloe"de ise şüphe kavramına odaklanıyor. Ancak filmin konusunun, başrolünde Emmanuelle Béart'ın oynadığı "Nathalie..." adlı Fransız yapımını anımsattığı da gözlerden kaçmıyor. Julianne Moore "Chloe"de, kocasının (Liam Neeson) kendisini aldattığından şüphelenen ve onun sadakatini test etmek için bir fahişeyle anlaşıp onu kocasının önüne yem olarak atan bir doktoru oynuyor. Filme ismini veren Chloe'yi yani fahişeyi Amanda Seyfried ("Mamma Mia!"nın Sophie'si) canlandırıyor.

Benimle evleneceksin!

Kitap editörü Margaret'ın büyük bir problemi vardır. Her ne kadar iyi bir pozisyonda çalışsa da eğer ABD'de yasal statü kazanamazsa sınırdışı edilip ülkesi Kanada'ya geri gönderilme tehlikesiyle karşı karşıyadır. İşini kaybetmek istemeyen genç kadının aklına pratik bir çözüm gelir: Asistanı Andrew ile evlenmek… Andrew, Margaret'ın emrinde yıllardır işkence çekmiştir ancak bu oyunun parçası olmaktan kendini kurtaramaz. Margaret ve Andrew'un nişanlı rolü yapacakları ilk durak, genç kadının ailesinin yaşadığı Alaska'dır. Ancak burada geçirdikleri zaman zarfında oynadıkları oyun gerçeğe dönüşmeye başlar. Anne Fletcher'ın "Step Up/Sokak Dansı" ve "27 Dresses/Benimle Evlenir misin?"den sonraki 3. filmi olan "The Proposal"ın başrollerini Sandra Bullock ve Ryan Reynolds paylaşıyor. Son filmlerinde drama kayan Bullock, kendisiyle özdeşleşen romantik komedi türüne bu filmle geri dönüyor.

THE PROPOSAL

Bu meslek beni kesmiyor

Bir alışveriş merkezinde güvenlik görevlisi olarak çalışan Ronnie Barnhardt, görevini tavizsiz şekilde icra etmektedir. Hırsızları döver, kaykayla dolaşanları azarlar… En büyük hayali gerçek bir polis gibi rozet takıp silah taşımaktır. Alışveriş merkezinin otoparkına dadanan teşhirci yüzünden ortalık karışınca Ronnie için de büyük bir fırsat doğar.
Bir yandan polisle işbirliği yaparak onların dünyasına dahil olur bir yandan da teşhircinin kurbanı olan Brandi ile çıkmaya başlar. Jody Hill'in yazıp yönettiği "Observe and Report"un konusunu kısaca böyle özetleyebiliriz. Filmin başrolünde Judd Apatow komedileriyle adını duyuran Seth Rogen var. Kendini beğenmiş polis dedektifi rolünde Ray Liotta ve 'sarışın bebek' performansıyla Anna Faris, "Observe and Report"un dikkat çeken oyuncuları.

OBSERVE AND REPORT

Beyazperdede işçi hakları

Bu yıl 4.sü düzenlenecek olan ULUSLARARASI İŞÇİ FİLMLERİ FESTİVALİ, 1-7 Mayıs tarihleri arasında İstanbul, Ankara ve İzmir'de eş zamanlı olarak izleyicilerle buluşacak. Halkevleri, Sine-Sen (DİSK), Dev Sağlık-İş (DİSK), Birleşik Metal-İş (DİSK), Hava-İş (TÜRK-İŞ), Petrol-İş (TÜRK-İŞ), Ses (KESK), Sendika.Org ve Türk Tabipleri Birliği (TTB) tarafından düzenlenen festival bu yıl 'Biz başka dünya isteriz' temasıyla kriz, işsizlik, güvencesizlik, mücadele dolu emek öykülerini beyazperdeye yansıtacak. Filmlerin gösterimi sadece salonlarda değil işyerleri ve sendikalarda da yapılacak. Tüm gösterimlerin ücretsiz olduğu festival, 8 Mayıs'tan itibaren Adana'dan Ardahan'a, Bursa'dan Eskişehir'e uzanan ve tüm yıla yayılan bir yolculuğa çıkacak.

2 Mayıs'ta Yeni Melek Gösteri Merkezi'nde, 1990-1991 yıllarındaki büyük Zonguldak grevi ve yürüyüşünü anlatan "Yüzbin Kişiydiler" belgeselinin gösterimiyle başlayacak olan festivalde 50 film seyirciyle buluşacak. Ken Loach'un kamerasını, sömürülürken sömüren tarafa geçen bir kadın karakter etrafında dolaştırdığı "It's a Free World.../İşte Özgür Dünya"; Finlandiyalı yönetmen Aki Kaurismaki'nin işçi üçlemesinin ikinci filmi olan "Ariel"; Kanada'da yaşayan Türk Yönetmen İshak Işıtan'ın Arjantin'deki işgal fabrikalarını anlatan filmi "Les femmes de la Brukman/Brukmanlı Kadınlar"; Nâzım Hikmet'in Küba Devrimi'nin ardından Mayıs 1961'de Küba'ya yolculuğunu konu alan "Nâzım'ın Küba Seyahati"; Yavuz Özkan'ın "Demiryol"u, Şerif Gören'in "Almanya Acı Vatan" filmi, Duygu Sağıroğlu'nun "Bitmeyen Yol"u, festival programında öne çıkan yapımlar.

Festival kapsamında atölye çalışmaları, paneller ve yönetmenlerin katılımlarıyla gerçekleştirilecek olan söyleşiler de düzenlenecek. "Sonbahar"ın ödüllü kurgucusu Thomas Balkenhol, filmin kurgu sürecinin anlatılacağı bir atölye çalışmasına katılacak.

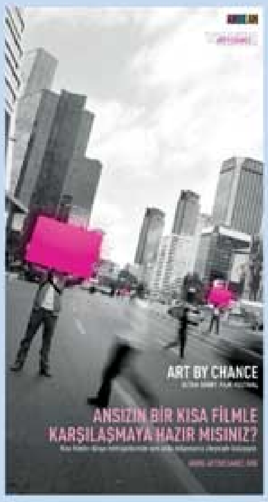
Hayal mi gerçek mi?

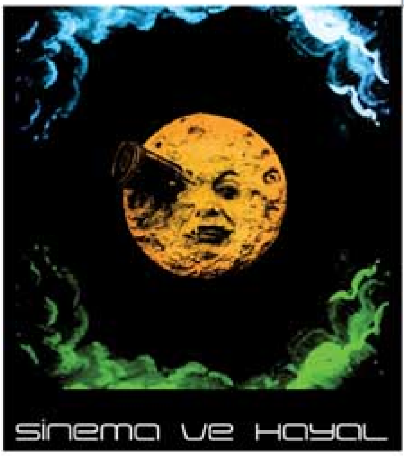
Bu yıl 10.su düzenlenecek olan TÜRK FİLM ARAŞTIRMALARINDA YENİ YÖNELİMLER KONFERANSI, geçtiğimiz senenin konusu olan 'Sinema ve Gerçek'i takiben, 'Sinema ve Hayal' konusunu ele alıyor. Konferans 'gerçek' ve 'hayal' arasında bir zıtlık oluşturmaktan çok, bu iki kavramın arasındaki bağları ve karşılıklı etkileşimlerini keşfetmeyi amaçlıyor. Sırrı Süreyya Önder, Özcan Alper ve Yeşim Ustaoğlu gibi birçok uzman ismin katılacağı konferans, 7-9 Mayıs tarihleri arasında Kadir Has Üniversitesi Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilecek.

Sinema sokakta

Dünyanın en önemli metropolleri 22 Mayıs-3 Haziran tarihleri arasında ilginç bir kısa film festivaline ev sahipliği yapacak. Türkiye ile birlikte aynı anda Amerika, İngiltere, İtalya, Fransa, Almanya, Hollanda, Kanada, Belçika, Hindistan ve Katar'da, 60 şehirde gerçekleşecek ART BY CHANCE ULTRA SHORT FILM FESTIVAL, sinemayı ilk kez sokak sanatına dönüştürecek. Filmler, sinema salonları yerine şehrin dört bir yanına yayılan dijital ekranlarda gösterilecek. Metrolar, otobüsler, trenler, alışveriş merkezleri, müzeler, sanat galerileri ve havaalanları festivale ev sahipliği yapacak. Festivalde, uluslararası bir jüri tarafından seçilmiş, her biri 30 saniye süren ve ana teması 'yolculuk' olan 20 yapım yer alacak.

Art By Chance; İstanbul'da Babylon, Akmerkez, İstinye Park, City's Nişantaşı, Capitol, Kanyon, Astoria, Atatürk Havalimanı, Metro Taksim-Levent hattı, Meydan Alışveriş Merkezi, Doğuş Power Center, Capacity Alışveriş Merkezi ve Sabiha Gökçen Havalimanı'nda; Antalya'da Antalya Havalimanı'nda; İzmir'de Agora Alışveriş Merkezi ve İzmir Havalimanı'nda; Eskişehir'de Espark Alışveriş Merkezi'nde ve daha birçok sosyal mekânda karşımıza çıkacak.

Dans festivalinde sinema

Bimeras Kültür Vakfı'nın 4 Mayıs-3 Haziran tarihleri arasında 2.sini düzenleyeceği iDANS İstanbul Uluslararası Çağdaş Dans ve Performans Festivali'nde dünyanın dört bir yanından 80'i aşkın sanatçı yaklaşık 40 eser sunacak. 'Dansın Zamanı' temasının işlendiği festivalde, 'zaman' kavramını sorgulayan yapıtlar izleyiciyle buluşacak. iDANS'ta dans gösterilerinin yanısıra filmler ve film yönetmenlerinin özel çalışmaları da yer alacak.

Hırvat sanatçı Andrea Boziç, "Nothing Can Surprise Us" adlı eserinde, bir felaket sonrasında kurtarma sahnesi çeken bir ekibi sahneye taşıyor. Ancak bu çalışma, başka filmler tarafından sürekli kesintiye uğratılıyor. Boziç, bu sıra dışı performansını hazırlarken Wolfgang Petersen'in "Das Boot", Ridley Scott'ın "Blade Runner", Andrei Tarkovsky'nin "Solaris" ve Alfred Hitchcock'un "The Birds/Kuşlar" filmlerinden esinlenmiş. Belçikalı film yönetmeni Thierry de Mey de Fransız perküsyonist Jean Geoffroy ile birlikte yarattığı, "Light Music" adlı eseriyle iDANS'a katılacak.

KADINLARDAN 80'LERE SELAM

12. ULUSLARARASI UÇAN SÜPÜRGE KADIN FİLMLERİ FESTİVALİ'nin bu seneki programında 23 ülkeden 90 film yer alıyor.

"Anarşistin Karısı"

Sinemada kadın emeğini görünür kılmak, kadınların kameranın önünde ve arkasında gerçekleştirdikleri düşlerini paylaşmaları için onları biraraya getirmek ve kadın sözünü sinemanın diliyle de bütünleştirip yaygınlaştırmak amacını taşıyan Uçan Süpürge Kadın Filmleri Festivali, 7-14 Mayıs tarihleri arasında Ankara'da 12. kez sinemaseverlerle buluşacak. Festivalde Almanya'dan İsveç'e, Hong Kong'dan Hindistan'a 23 ülkeden, aralarında kısa filmler ve belgesellerin de yer aldığı 90 film gösterilecek. Film gösterimleri ve yönetmenlerle söyleşiler Kızılırmak Sineması ve Ankara Alman Kültür Merkezi'nde gerçekleşecek. Belgesellere ise Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi, Bilkent Üniversitesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi kampüsleri ev sahipliği yapacak. Festival biletleri tam ve öğrenci ayrımı olmaksızın 6 TL olarak belirlenirken belgesel gösterimleri ise ücretsiz olacak.

Ne günlerdi o günler

Festivalin bu seneki teması 80'ler olarak belirlendi. '80'ler…' başlıklı özel bölümde Türkiye ve dünya sinemasından unutulmaz yapımlar yıllar sonra yeniden seyirciyle buluşacak. Bu bölümde Türk sinemasından dönemin sosyal, kültürel ve politik hayatını yansıtan 5 film; Atıf Yılmaz'ın 'kadın filmleri' olarak adlandırılan çalışmalarından "Mine" ve "Ölü Bir Deniz"; Sinan Çetin'in de ilk filmlerinden "14 Numara"; Nisan Akman'ın "Bir Kırık Bebek"i ve Memduh Ün'ün 12 Eylül konulu filmi "Bütün Kapılar Kapalıydı" gösterilecek. 80'ler için dünya sinemasından ise iki yapım seçildi. Luis Puenzo'nun yönettiği ve 1986'da Arjantin'e Yabancı Dilde En İyi Film Oscar'ını kazandıran "La historia oficial/Resmi Tarih", 1976'daki askeri darbenin ardından ülkedeki 'Cumartesi Anneleri'nin öyküsünü anlatıyor. İkinci yapım ise Percy Adlon'un kült mertebesine erişen feminist filmi "Bagdad Cafe/Bağdat Kafe".

Sinemamız

Uçan Süpürge, Mayıs 2008-2009 tarihleri arasında gösterime girmiş Türk filmlerindeki kadın oyuncuları değerlendirip, bu sene ilk defa Genç Cadı Ödülü verecek. Festivalin geleneksel olarak verdiği Onur Ödülü ise bu yıl oyuncu Suna Selen'e, Bilge Olgaç Başarı Ödülü de yönetmen Yeşim Ustaoğlu ve sanat yönetmeni Zepür Hanımyan'a takdim edilecek. Ertem Göreç'in yönettiği ve Suna Selen'in cadı kraliçeye hayat

"Resmi Tarih"

"Fin Tangosu"

"Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler"

verdiği 1970 tarihli "Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler" ile Zepür Hanımyan'ın kostüm tasarımını yaptığı, Barış Pirhasan imzalı "O da Beni Seviyor", Sinemamız bölümünde gösterilecek.

Bu seneki Retrospektif bölümü Yeşim Ustaoğlu'na ayrıldı. "İz", "Güneşe Yolculuk" ve "Bulutları Beklerken" ile "Sırtlarındaki Hayat" adlı belgeselinin gösterileceği festivalde Ustaoğlu, filmlerinin gösteriminden sonra, sineması üzerine seyircileriyle söyleşecek. Festival ayrıca seyirciyi, erken ve zorla evliliklere dikkat çeken yapımlarla da buluşturacak.

Her biri ayrı renk

Uluslararası Film Eleştirmenleri Birliği (FIPRESCI), 2004 yılından beri Uçan Süpürge'ye jüri göndererek, Her Biri Ayrı Renk bölümünde gösterilen filmlerden birine ödül veriyor. Uçan Süpürge, bu ödülün verildiği tek kadın filmleri festivali olma özelliği taşıyor. Her Biri Ayrı Renk bölümünde Almanya, Amerika, Arjantin, Hindistan, Hollanda, Hong Kong, Portekiz, Rusya ve Türkiye'den katılan yakın tarihli 12 film FIPRESCI Ödülü için yarışacak. Yarışmada Türkiye'yi Yeşim Ustaoğlu'nun son filmi "Pandora'nın Kutusu" temsil edecek.

Yarışmanın dikkat çeken yapımlarının başında Almanya'da yaşayan Türk asıllı yönetmen Buket Alakuş'un "Finnischer Tango/Fin Tangosu" adlı filmi geliyor. Geçtiğimiz sene Alman Film Ödülleri'nde Seyirci Ödülü'nü kucaklayan film, bir grup 'tutunamayanın' hayata bağlanma çabalarını anlatıyor. Festival tarihinde FIPRESCI Ödülü için yarışacak ilk animasyon olan "Sita Sings the Blues/Sita Şarkı Söylüyor"; henüz 24 yaşında Cannes'dan Altın Kamera ile dönen Rus yönetmen Valeriya Gai Germanika'nın "Vse umrut, a ya ostanus/ Herkes Ölür, Ben Hariç"i; Arjantin sinemasının yükselen yıldızı Albertina Carri'nin son filmi "La Rabia/Öfke"; General Franco'nun galibiyetiyle sonuçlanan İspanya İç Savaşı'na odaklanan "The Anarchist's Wife/Anarşistin Karısı"; Edinburgh Film Festivali'nde Marianna Palka'ya En İyi Yeni Yönetmen ödülünü kazandıran Amerikan bağımsız sinemasının başarılı örneği "Good Dick/İyi Mal"; Portekiz sinemasının medarı iftiharı Teresa Villaverde'nin kadın ticaretini konu aldığı yeni filmi "Transe/Geçiş", yarışmanın öne çıkan yapımları. Yarışmalı bölümün sürprizlerinden biri de "Firaaq"... Hindistan sinemasının ünlü oyuncusu Nandita Das, bu filmde ilk kez kamera arkasına geçti ve 2002'de Hindistan'ın Gujarat eyaletinde yaşanan kıyımın bir ay sonrasında bir grup insanın yirmi dört saatlik zaman dilimi içerisinde yaşadıklarını anlattı.

Ulrike Ottinger

Bir efsane; Ulrike Ottinger

Uçan Süpürge sadece Almanya'nın değil dünyanın en önemli yönetmenlerinden biri olan Ulrike Ottinger'i konuk ediyor bu sene. Fetiş oyuncuları Delphine Seyrig, Irm Hermann, Nina Hagen, Tabea Blumenschein'la yaptığı filmlerde cinselliği kendine özgü bir dille anlatan ve filmleri dünyanın birçok yerinde heyecanla karşılanan Ottinger'in altı filmi Ankaralı sinemaseverlerle buluşacak. Ottinger'in yönettiği ilk film olan 1973 tarihli "Berlinfieber - Wolf Vostell/Berlin Ateşi"; Oscar Wilde'ın ünlü karakteri Dorian Gray'i bir kadın oyuncuya oynatarak cinsel kimlikleri ters yüz ettiği "Dorian Gray im Spiegel der Boulevardpresse/Dorian Gray'in Magazin Basınındaki Portresi"; Virginia Woolf'un transeksüel roman karakteri Orlando'dan esinlenen "Freak Orlando/Ucube Orlando"; "Johanna D'Arc of Mongolia/Moğolistan'ın Jan Dark'ı"; 4,5 saatlik süresiyle izleyenlere unutulmaz bir sinema deneyimi yaşatan "Exil Shanghai/Sürgün Şangay" ve galasını bu sene Berlin Film Festivali'nde yapan, yönetmenin son filmi "Die Koreanische Hochzeitstruhe/Kore Çeyiz Sandığı" festivalde gösterilecek. Ressam ve fotoğraf sanatçısı kimliğiyle de tanınan Ottinger, tüm çalışma dönemlerinden fotoğraflarının yer aldığı sergisiyle hayranlarına sürpriz yaşatacak.

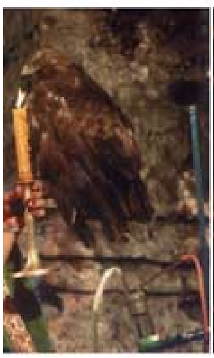
Festivalin merakla beklenen konuklarından biri de İspanyol sinemasının önemli aktris ve yönetmenlerinden Antonia San Juan olacak. Pedro Almodovar imzalı "Todo sobre mi madre/Annem Hakkında Her Şey"in gösteriminden sonra seyirciyle buluşacak olan aktris; "V.O." ve "La China/Çin" adlı kısa filmleri ve çekimlerini yeni tamamladığı ilk uzun metrajlı filmi "Tú eliges/Sen Seç"de de yönetmen sıfatıyla sinemaseverlerin karşısına çıkacak.

Kaçırılmayacak filmler

Uçan Süpürge Uluslararası Kadın Filmleri Festivali'nin Sinema Yazarları Derneği'ne (SIYAD) üye kadın sinema yazarları arasında düzenlediği 'en sevdiğiniz kadın filmi' soruşturmasının sonuçlarına dayanarak hazırladığı En İyiler bölümünde Agnès Varda imzalı feminist klasik "Cléo de 5 à 7/Beşten Yediye Cleo"; Çek sinemasının ilk feminist yönetmeni sayılan Vera Chytilova'nın ülkesinde olay yaratmış filmi "Sedmikrásky/Papatyalar" (bu filmle ilgili detaylı bilgiyi Gömülü Hazineler bölümümüzde bulabilirsiniz) ve Lars Von Trier'in aşk için ölümüne fedakârlığı anlattığı "Breaking the Waves/Dalgaları Aşmak" seyirciyle buluşacak.

Sinema tarihine unutulmaz filmler armağan etmiş, dünyanın önde gelen yönetmenlerinin son filmleri Altın Kızlar başlığı altında gösterilecek. Agnès Varda'nın yaşamına ve hafızasına dair görüntüler sunduğu son derece kişisel filmi "Les plages d'Agnès/Agnès'in Plajları"; Alman yönetmen Helma Sanders-Brahms'ın müzik tarihinin en tartışmalı ve fırtınalı ilişkilerinden birini, Clara ve Robert Schumann ile Johannes Brahms arasındaki ilişkiyi anlattığı "Geliebte Clara/Clara"; Alman sinemasının en sevilen yönetmenlerinden Doris Dörrie'nin gösterildiği festivallerde seyirciyi gözyaşına boğan 'yok oluş' hikâyesi "Kirschblüten – Hanami/Kiraz Çiçekleri", bu bölümdeki yapımlar.

Bana Özel bölümünde ise Courtney Hunt'ın ilk sinema filmi olan ve başrol oyuncusu Melissa Leo'ya En İyi Kadın Oyuncu dalında Oscar adaylığı getiren "Frozen River/Donmuş Nehir" ile Michael Druker'in tiyatro oyunundan uyarlanan ve gay bir çiftin evlat edinme sürecini anlatan "Patrik 1,5/Patrik Yaş 1,5" gösterilecek. Ünlü aktör Stellan Skarsgard'ın oğlu Gustaf Skarsgard'ın başrolünde oynadığı "Patrik 1,5"ın yönetmeni Ella Lemhagen, gösterim için Ankara'ya gelecek ve seyircilerin sorularını yanıtlayacak. ■

"Firaaq"

Antonia San Juan

ORTA YAŞLA GELEN ŞÖHRET

Bu ay "Melekler ve Şeytanlar"da Tom Hanks ve Evan McGregor ile başrolü paylaşan İsrailli oyuncu AYELET ZURER, Hollywood'a iyice yerleşti.

Tel Aviv doğumlu oyuncu, ülkesi İsrail'in en tanınmış kadın oyuncularından biri. Bazen "buz prensesi" bazen de "İsrail'in Julia Roberts'ı" olarak nitelendirilen Zurer'i, Steven Spielberg'ün "Münih"inde, İsrailli ajan Avner'ın (Eric Bana) karısı Daphna rolünde izlemiştik. Spielberg'ün pek çok farklı ülkeden seçip bir araya getirdiği oyuncu kadrosuna, İsrail'in en bilinen ve sevilen oyuncularından biri olarak katılan Zurer, perdede kısa ama etkili bir performans göstermiş; farklı ve etnik güzelliğiyle dikkatleri çekmişti. Avner'ın hamile eşini canlandırırken kendisinin de bir aylık anne olmasının performansına büyük katkısı olmuştu röportajlarda söylediğine göre. Öte yandan, artık orta yaşını sürmekte olan Zurer için Daphna rolüyle Hollywood'un en başarılı yönetmenlerinden birinin projesinde yer almak, kuşkusuz kariyerinin en heyecan verici dönemeçlerinden biriydi.

1969 doğumlu oyuncu, öğrenimini ve "zorunlu askerlik" görevini tamamladıktan sonra New York'ta oyunculuk eğitimi aldı. 1992'den itibaren de ülkesinde, ağırlıklı olarak televizyon dizilerinde rol aldı. 2005 yılının Zurer'in yaşamında, "Münih"le uluslararası bir çıkış yapması dışında bir anlamı daha vardı. İsrail'de "Betipul" adlı televizyon dizisinde dokuz bölüm boyunca canlandırdığı, psikiyatristine aşık hasta karakteri ona, ülkesinin Emmy ödülleri sayılan İsrail Televizyon Akademisi Ödülleri'nde, en iyi kadın oyuncu ödülünü kazandırdı. 2007'de ise bir Kanada yapımı olan "Bölük Pörçük Yaşamlar/Fugitive Pieces"ta, II.Dünya Savaşı'nda geçen çocukluğunun travmalarıyla mücadele eden genç bir adamın aşığını canlandırdı. Sanattan ve tarihten anlayan, üstelik insanları yargılamadan sevebilen bir karakter olarak Michaela'yı kendisinden üstün bulacak kadar açık sözlü ve dürüst biri olan Zurer, geçen yıl karşımıza "Bakış Açısı/Vantage Point"in kadın teröristi Veronica olarak çıkmıştı. Ardından Paul Schrader'ın yönettiği "Adam Resurrected"da Jeff Goldblum ve Wilhelm Defoe ile başrolleri paylaştı. Yahudi soykırımıyla ilgili filmde bir hemşireyi canlandıran Zurer, filmlerin seyircileri belli şekillerde etkileyeceğini ama değiştirmeyeceğine inanıyor. "Münih" sonrasında Los Angeles'a yerleşen ve aldığı rol teklifleri karşısında oldukça seçici davranmaya çalışan oyuncu, "Melekler ve Şeytanlar" ile bu kez Tom Hanks'in karşısında, önceki mütevazı rollerinden daha iddialı bir rolde Hollywood'daki kariyerine devam ediyor.

"Melekler ve Şeytanlar", 15 Mayıs'ta gösterimde. ■

ALKAN AVCIOĞLU

Florian Henckel von Donnersmarck

Alman yönetmen gözünü yükseklere dikti

Bu çiçeği burnunda köşede bu aya kadar kariyeri başarı vaat eden 3 yönetmeni konuk ettik. Hem Avrupa'da hem de Amerika'da daha da büyük başarılar yakalayacak filmler yönetebilecek ünlü Fransız aktör Guillaume Caunet'ye; daha küçük ama sadık bir kitleyi tekrar ağzı açık bırakabilecek ve artık festivallerin gözünün üzerinde olacağı Steve McQueen'e; ticari açıdan korkunç bir yükselişte olan animasyon sinemasının içinden yükselecek bağımsız bir sese, Adam Elliot'a yer vermiştik bu köşede. Her ne kadar sadece bir tane uzun metraj film çekmiş olsa da Florian Henckel von Donnersmarck bu "adam olacak çocuk"ların yanında "baba" gibi tınlıyor en başta. Halbuki Henckel von Donnersmarck da kariyerinin oldukça başında. İlk filmi "Başkalarının Hayatı" bir başyapıt mertebesinde olduğu için yönetmen de "adam olacak çocuk"tan ziyade bir usta izlenimi bırakıyor. Lakin 35 yaşındaki Henckel von Donnersmarck'i, asıl kariyerini başlatmak için bir yönetmenin geçebileceği en zor sınavlardan birisi bekliyor: Büyük başarılar yakalamış bir ilk filmden sonra majör bir film stüdyosunun kolları altında 2. filmini çekmek.

Sinema tarihi, ilk filmiyle büyük başarı yakalamış, ödüller toplamış ve bütün gözleri üzerine çevirmiş yönetmenlerin ikinci filmlerinin hüsranla sonuçlandığına sıklıkla tanıklık etmiştir. Gerçekten de beklentiler büyüdükçe bir geri –dönüş filmi çekmek kolay değildir. Bilhassa da ilk filminiz En İyi Yabancı Film dalında Oscar heykelciğine layık görüldüyse.

Florian Henckel von Donnersmarck'in 3 senedir sessiz sedasız oturması ve yeni bir film çekmeye başlamaması da boşuna değil. Yönetmen, adımlarını dikkatli atması gerektiğinin farkında olduğu gibi gözünü de yükseklere dikmiş durumda. Nitekim yönetmenin adı Mart ayından beri Warner Bros'un uzun süredir askıda kalan büyük bütçeli projesi "The 28th Amendment" ile anılıyor. Filmin başrollerinde ise Tom Cruise ve Denzel Washington olacak gibi görünüyor. Henckel von Donnersmarck, ilk filmindeki usta işi hikaye anlatımını ve hünerlerini sıradaki filmine de aktarmayı başarırsa büyük bir yönetmene dönüşme konusundaki en zorlu engellerden birini geçmiş olacak. Nitekim tüm beklentiler de bu yönde: Haklı şekilde anında bir klasiğe dönüşen "Başkalarının Hayatı"nın etkisinde kalanlar yönetmenin büyük bir isme dönüşeceğine inanmış durumda.

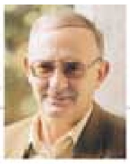
2000 senesinde çarpıcı bir kısa filme ("Dobermann") imza atmış bu adam sıklıkla film üretmeyi de sevmiyor. Projeleri üzerine uzun bir süre oturup düşünmeyi sevdiği bilinen özelliklerinden. Keza ilk uzun metrajlı filmi "Başkalarının Hayatı"nın fikrini de Oxford Üniversitesi'nde okuduğu yıllarda bulmuş. Yönetmen hikayenin tretmanını hazırladıktan sonra projeyi rafa kaldırmış ve Münih'e dönüp film okuluna başlamıştı. Okulu için birkaç kısa film çeken Henckel von Donnersmarck, okulu bıraktıktan sonra ise uzun bir süre "Başkalarının Hayatı" için araştırmalar yapmış ve en sonunda senaryoyu yazmaya başlamış. Henckel von Donnersmarck birçok röportajında, detaylar üzerine çok fazla çalıştığını ve bir mükemmeliyetçi olduğunu dile getiriyor. Setteki arkadaşları renginden sesine, kostümünden dekoruna kadar film yapımının her aşamasında çok titiz olduğunu söylüyorlar. Buna ek olarak "Başkalarının Hayatı"nda yakaladığı ritim ve atmosfer de düşünüldüğünde Henckel von Donnersmarck'in favori yönetmenlerinin neden Alfred Hitchcock, Francis Ford Coppola, Peter Weir ve Robert Zemeckis olduğu anlaşılıyor.

Sıradaki filmi bir yana, tüm göstergeler Henckel von Donnersmarck'i büyük bir filmografinin beklediği yönünde. Ve tüm özellikleriyle Henckel von Donnersmarck de bu beklentilere cevap vermeye hazır görünüyor. Başarı ya da başarısızlık fark etmez; Amerika'da elde edeceği tecrübeler ve olgunlaşması onun ne derece bir usta olacağını gösterecektir. Şimdilik yine de Henckel "adam olacak çocuk" ailesinin not ortalaması en yüksek, en gözde çocuğu. ■

sinema
SAYI: 2009-05 5.5 TL KKTC Fiyatı: 7 TL
TURKUVAZ
SEAN PENN
HOLLYWOOD'UN KÖTÜ ÇOCUĞU
6 aylık aboneliğin ayrıcalıklarını keşfedin!
Sinema'ya 6 aylık abone olan herkese 3 sürpriz hediye birden!
DVD ?
1 • Seçeceği ikinci derginin 3 aylık aboneliği
2 • VICHY Aqualia Thermal (50 ml)
3 • 15 Mayıs 2009'a kadar abone olanlara sürpriz DVD film
SON TARİH 31 MAYIS 2009
ABONE HATTI 0 216 651 5 651
www.turkuvazabone.com
Sinema 6 aylık abonelik bedeli 33 TL'dir.
Çeşitli kredi kartlarına 6 taksit fırsatından yararlanın.
Derginiz her ay yurtiçikargo güvencesi ile adresinize ulaşacaktır.

Atilla Dorsay
al.dorsay@superonline.com

FESTİVALİN DORUKLARINDAKİ FİLMLERE BAKIŞ

İstanbul Film Festivali her zamanki gibiydi. Sayısız film arasından 'mecburen' kısıtlı bir seçme yapanlar, biraz içgüdüleri veya koku alma yeteneklerine sığınarak, biraz sağa-sola kulak verip okuyarak, biraz da artık şans işi olarak farklı düzeylerde tatmin oldular ya da olmadılar. Ama çok iyi filmlerin varlığı da bir gerçekti. Ben, Türk filmlerini, klâsikleri ve önceden dış festivallerde görüp yeniden izlemediğim filmleri bir yana bırakarak, benim açımdan zirvedeki filmlere kısaca değinmek istiyorum. Alfabetik bir sıralamayla...

Anna İle Dört Gece Polonyalı Jerzy Skolimowski'nin şaşırtıcı dönüşü. Polanski'yle aynı dönemde başlayan, ama onun kadar şanslı olmayan yönetmen, bir hastane krematoryomunda görevli ve hafiften geri zekâlı bir adamın delişmen ve kışkırtıcı bir emekçi kıza olan saplantısını karanlık bir kabusa dönüştürüyor. Kolay unutulmayacak bir tutku öyküsü.

Belalı Düğün İzlandalı Balthasar Kormakur'un dolaylı Çehov uyarlaması, Slav hüznünü buzlu bir iklime taşırken küçük insanlara sevgi, şefkat ve de espriyle yaklaşıyor ve tüm filmleri gibi, ağzımızda buruk bir lezzet bırakarak bitiyor.

Control Alt Delete Zamanımızın her konuda internete giren ve bilgisayar teknolojisine sığınan genç insanlarının öyküsü. Bu zıpır film, bizlere çağımız gençliğini adeta kendi jargonuyla betimliyor ve bunu yaparken, o teknoloji tutkusunun aslında nasıl bir iletişim noksanlığını, hadi adını koyalım, nasıl bir zavallılığı sakladığını da ortaya çıkarıyor. Özellikle kendilerine tutulmuş acımasız bir projektör altında soyunmayı göze alabilen gençler için...

Eldorado Ya da Belçikalı olmanın dramı. Farklı kuşaklardan iki yalnız adamın eski bir Chevrolet'yle yolculuğu, kendine özgü bir Belçika mizahının absürd'e varan dışavurumuna sahne oluyor. Bir hüzün komedisi, sanki o ünlü Belçika malı çizgi-romanlardan da bir şeyler kapmış gibi duran özgün bir film.

Hoş Geldiniz Türkiye kökenli bir Kürt ailesinin Fransa'dan Manş'ı aşıp İngiltere'ye sığınma serüvenini anlatırken, çağımızın büyük belası göçmen sorununa da değinen, ama bu siyasal polemiği son derece duyarlı ve hümanist bir tavırla işleyen başarılı bir Fransız filmi. Verdiği dersler kolay unutulamaz.

Il Divo Bilmem kaç kez başbakan olarak İtalyan yakın tarihine damgasını vuran Andreotti üzerine bir film. Biyografik film denen türün kalıplarını neşeli bir fiske vurarak dağıtan, türün hiçbir önkoşulunu akla bile getirmeyen özgün bir film. Barok yaklaşımı, yer yer bir rock müzikalini hatırlatan neşesi ve parlak stilizasyonuyla akıllarda yer ediyor.

"Anna ile Dört Gece"

"Sessiz Kaos"

Milk ABD'nin eşcinselliğini açık açık dışavuran ilk siyaset adamının hikâyesi, hem tarihsel konteksti, hem de kişisel bir portre olarak sağlamlığıyla belleklere yerleşiyor. Ama belki en ilgiye değer yanı, Sean Penn'in aslında perdedeki kimliğine oldukça aykırı bir rolü sırtlanmadaki görkemli başarısı ve de bu yıl aldığı Oscar'ın da doğrulanması. Yönetmen Gus Van Sant hesabına büyük bir başarı.

Nerede bu Usame bir Ladin? Cesur, ilginç, zekice bir belgesel. Dünyanın önemli bir bölümünün korkuyla bakıp ölümcül düşman saydığı geniş bir coğrafyaya adeta balıklama dalan ve içinden önemli çağdaş gerçekler deren bir batılının öyküsü. Görülmesinde büyük yarar var.

Ölümsüz Anlar Alabildiğine solgun, pastel renklerle anlatılmış bir 20. yüzyıl başı aile öyküsü. Kırsal kesimdeki bir kasabada yaşayan bir aile; alkolik ve haşin bir koca, ev işlerinden birazcık kaçmak için piyangodan çıkan bir fotoğraf makinasına sığınan bir anne. Ve bu tekdüze ortamda büyümenin sancılı serüvenini yaşayan genç kızlar. Sakin, şiirsel, etkileyici bir yapım, bir zamanların yoksul İsveç'ini anlatan ve yürekleri ısıtan bir dönem filmi. İsveç sinemasının yaşlı ustası Jan Troell adına bir başarı.

Ricky Bir tür modern peri masalı, anne ve çocuk ilişkilerinin, masal türünün klasik ve modern ustalarını hatırlatan bir çerçeveden yeniden yorumlanması. Kanatları çıkıp uçmaya başlayan ve sonunda başını alıp giden bebek neyi simgeliyor? Belki en güzeli, bunun herkesin kendine göre yakıştıracağı bir simgesellik içermesi. Şaşırtıcı Fransız yönetmeni François Ozon'un yeni sürprizi, temelde annelik üzerine yeni, parlak ve şahane bir yorum.

Rövanş Avusturya kırsalında geçen ve sanki Rus yönetmeni Andrej Zvyagintsev'in elinden çıkmış gibi duran bir dram. Ukraynalı bir fahişe, onun genç Alman pezevengi, adamın hasta babası, bir soygunda Ukraynalı kızı yanlışlıkla vuran ve bundan büyük bir vicdan azabı duyan genç polis ve onun tatminsiz karısı. Bu ayrıksı kişilerin öyküsü, sadelik içinde olgunluk, arılık içinde görkem içeren bir dille verilmiş. Özetle, bir tür post-modern ve pastoral kara-film. Götz Spi-

elmann'ın filmi görülmeyi hak ediyor.

Sekiz 2000 yılında Birleşmiş Milletler'in belirlediği ve dünyadaki yoksulluk ve sömürü olaylarını azaltma amacı güden Milenyum Gelişim Hedefleri'ni anlatmak için yapılmış sekiz bölümlük bir film. Bu tür ısmarlama projelerde hep olduğu gibi, tümüyle başarılı değil (Hatta Gaspar Noe'nin "AIDS filmi" tek kelimeyle korkunç!). Ama çok iyi bölümler de var: Jane Campion,Wim Wenders, Mira Nair ve Gus Van Sant bölümleri gibi…

Sessiz Kaos Ölümü, yakın ve sevilen bir insanın ölümünün getirdiği sonsuz acıyı en iyi anlatan modern sinema örneklerinden biri. Karısının beklenmedik ölümüyle dünyası sarsılan kocayı Nanni Moretti oynuyor. Ve de film, bir Nanni Moretti (veya Ferzan Özpetek) filmine dönüşüyor. Yine de ilginç ve dokunaklı. Yönetmenin Antonello Grimaldi olduğunu

da bu arada hatırlatalım!

Utanç Nobel'li yazar Coetzee'nin romanından yola çıkan film, cinsel arzularına gem vuramadığı ve gencecik bir öğrencisini baştan çıkardığı için işini kaybeden ve taşradaki kız kardeşinin çiftliğine sığınan bir üniversite hocasının öyküsünü anlatıyor. Bu aslında klasik öykü, Güney Afrika'da geçiyor. Ve o ülke ve o coğrafya, tüm koşulları ve gelişimleri belirliyor. Özellikle dengesi tümüyle bozulmuş bir toplumda yaşanan ırklar-arası nefret duygusu müthiş. Steve Jacobs'un filmi, iyi oynanmış, hayli etkileyici bir yapım.

Üstatlar Kahvesi Arjantin tangosu denen müzik ve dansa yaklaşan ve birçok örneğini izlediğimiz filmlerden farklı bir yapım. Çünkü daha ötelere giderek, tango ve onun eski icracıları üzerine bir belgeselle birlikte tangonun özünü ve ruhunu kavrama çabasına dönüşüyor. Ve Miguel Kohan imzalı bu Arjantin filmi, sanırım tangosevmezleri bile (eğer öyle birileri varsa!) ikna edecek bir güce kavuşuyor.

Yabancılar Katalan'ın duygusal, romantik ve eşcinsel yönetmeni Ventura Pons dönüyor. Bir büyük ailenin Barselona'nın aynı eski binasında yaşanan ve iki kuşağın ayırdığı öyküleri, iç içe anlatılıyor. Ortaya çıkan temel izlenim şu: Aralarındaki zamana karşın, öyküler nasıl birbirine benziyor, insan kaderleri büyükanneden toruna nasıl ortak öğeler içeriyor... Ve de sevgi hep var olacak ve son tahlilde her şeyi çözümleyecek fikri çıkıyor. Acaba gerçekten de öyle mi?

Yaz Saati Ele aldığı büyük aile ve de ölümün acısı, miras sorunları, kuşak çatışmaları gibi durumlar çerçevesinde, daha da önemli bir şey söyleyen bir film: Değişen bir, hadi bilemediniz iki kuşakla birlikte, tüm bir kültür birikiminin, hatta bir uygarlığın yok olduğu görüşü. Yerine konacak pek bir şey bırakmadan üstelik... Fransız ustası, dünün haşarı çocuğu Olivier Assayas, ilerleyen yaşının da etkisiyle, o sakin ve gamsız yaz mevsimi görünümü ardında canhıraş bir çığlık atıyor ve alabildiğine önemli, aynı ölçüde de karamsar bir me-

saj veriyor. Dinlemesini bilenlere...

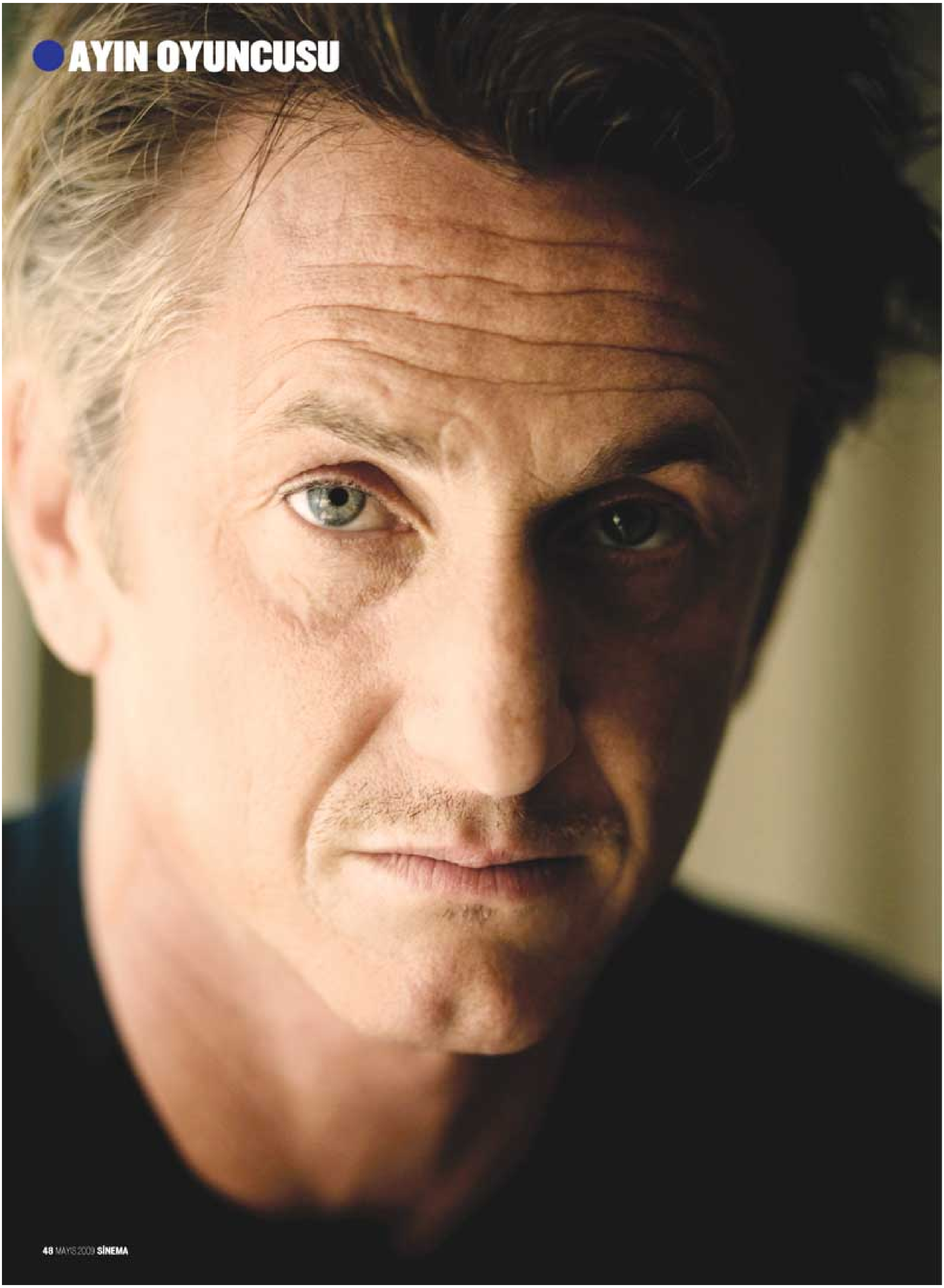
Yuva Bir otoyolun yanı başında yaşayan bir ailenin, uzun zamandır battal olan yolun trafiğe açılıp çılgın biçimde işlemeye başlamasıyla sarsılan düzeninin hikâyesi. Biraz Godard'ın "Weekend" ve Tati'nin "Trafik" filmleri, ama daha çok bilimkurgu ve fantastikle flört eden zengin bir metafor örneği. Belki küçük bir umut ışığıyla, sınırlı bir iyimserlikle bitiyor, ama temel sorun aynı: Makinalaşmaya, gürültüye, nüfus artışına ve başıbozukluğa teslim olan bir dünyada insanca yaşamak artık mümkün mü? Ursula Meier imzalı sürpriz bir İsviçre filmi.

Zamana ve Şehre Dair Eski pop şarkılarla hikâye anlatma ustası Terence Davies, bu kez bir belgesel aracılığıyla kenti Liverpool'a yöneltiyor. Sonuç: Tek sözcükle olağanüstü. Kenti yoksulluğu, Cumartesi gecelerinin ıslak yalnızlığı, kızlarının seks, oğlanlarının bira sevdası, dinsel bağlılığın görkemli mekânları, eski binaların sefaleti, modern İngiliz mimarisinin zavallılığı, denizin rüzgârı, kısacası her şeyiyle anlatırken, monarşiye duyduğu yoğun nefret ya da hep itiraf edegeldiği eşcinselliğinin mırıltıları da var. Sıradışı bir film.

Zift Görkemli bir siyah-beyazla anlatılmış son derece biçimci bir film. Gerçi bu kapalı mekândaki haşin erkekler öyküsü sonuç olarak pek önemli şeyler anlatmıyor ve hikâyenin gerçek anlamda bir ilginçliği yok gibi, ama öylesine ustaca ve olgun bir biçimcilikle anlatılmış ki, seyirciyi âdeta perdeye tutsak ediyor. Ve geriye, büyük olasılıkla çok özgün işler yapabilecek bir yönetmenin gelişi izlenimi kalıyor: Bulgar sanatçısı Javor Gardev.

Ayrıca daha uzunboylu söz edemediğim veya daha önce festivallerde görüp yeniden izlemediğim filmlerden "Rumba", "Afyon Savaşı", "Buick Riviera", "Kuduz Köpek Johnny", "Baader-Meinhof", "Kiraz Çiçekleri", "Güzel İnsan", "Sazlıkta", "Sislerin İçinden", "Agnes'in Plajları", "Tulpan", "Somers Town", "Tahoe Gölü", "Youssou N'Dour/Sevgiyle Geldim" (belgesel) de çok iyi filmler arasındaydı. Benim için büyük düş kırıklığı olanlardansa bu yazıda söz etmek istemiyorum.

AYIN OYUNCUSU

-SEVİN OKYAY

ARIZALI, AMA YAKIŞIYOR

Kısa arayla ikinci Oscar'ını aldı, çok hak edilmiş bir ödüldü üstelik. Heteroseksüel Sean Penn, Harvey Milk'i unutulmaz uygunlukta bir beden diliyle oynuyor.

Neredeyse elli yaşına gelmiş. Hayret! Gencecik olduğu günleri, dün gibi hatırlıyoruz. Gerçi ilk oyunculuk denemesini izleyemedik. Ya da izledik de unuttuk. Çünkü bu deneme, 1974'te, "Little House on the Prairie / Küçük Ev"in bir bölümünde sarı saçlı bir figüran olarak gerçekleşmişti. Yönetmen/aktör babası Leo Penn, bizim de izlediğimiz bu dizinin bazı bölümlerini yönetmişti. Henüz on dört yaşındaki oğlu Sean da bu bölümlerden birinde oynamıştı. Ben onu, çivi gibi bir selam çakan haliyle "Taps!"den hatırlıyorum.

Yıl, 1981'miş. Penn, okullarının konut yapmak için ellerinden alınmasına karşı çıkan askeri okul öğrencilerinden Alex Dwyer'ı oynuyordu. Hemen ertesi yıl ise onu neşeli gençlik komedisi "Fast Times at Ridgemont High"da ağzı kalabalık esrarcı Jeff Spicoli olarak izledik. Beğenilen bir performanstı, hatta bu filmle adını duyurduğu söylenebilir. İki yıl sonra, "Bad Boys"daki sorunlu genç Mick O'Brien olarak, dramlarda da oynayabileceğini kanıtladı. 1985'te ise, Timothy Hutton'la başrolünü paylaştıkları Soğuk Savaş casus filmi "The Falcon and the Snowman"deki Daulton Lee rolü geldi. Hatta insanların düzelebileceğine inanan aktör sonradan, Sovyet casusu olarak cezasını çekip çıkan Lee'yi yanına asistan olarak aldı. Filmin afişinde Penn'i tanımakta zorluk çekersiniz. Sonra Christopher Walken ile birlikte "At Close Range"de oynadı. Walken, yıllar önce ailesini bırakıp gitmiş babaydı. Yollar sonra dönmüş, oğlunu bu âleme çekmeye çalışıyordu. Filmde kardeşi Chris de vardı, anneleri Eileen de büyükanneleri rolündeydi.

İlk bölüm bundan ibaret. O sıralarda Penn'den, bir sonraki Robert De Niro diye bahsediyorlardı. Sonra Madonna ile evliliği geldi, beraberinde birçok rezalet de getirdi. Fena halde dövülen bir gazeteci, dokuzuncu kattan aşağı sarkıtıldığı söylenen bir gazeteci. Ama hiçbiri karı-kocanın birlikte oynadıkları "Shanghai Surprise" (1986) kadar öldürücü değildi. Bu olaylar, olsa olsa aktörün başına buyruk, fevri, kendince bir dünya görüşü olan, bunu ifade etmekten de kaçınmayan bir şahsiyet olduğunu genç sayılacak yaşta iyice belgelemişlerdir. Neyse ki, iki yıl sonra, "Colors"da Robert Duvall'ın ortağı, asabi genç polis Danny rolüyle eleştirmenlerle arasını düzeltti. "Casualties of War"u çekerken, huysuzluğu konusundaki rivayetleri doğruladığı söylenir. 1989'da ise, yeteneğinin mukayese edildiği, bugün de çok yakın dostu olan, hatta onun Oscar ödülünü açıklayan Robert De Niro ile "We're No Angels"da bir araya geldiler. 1990'lı yıllarda ise, artık olgunluk dönemine erişmiş bir aktördü. Tanrı vergisi yeteneğini tecrübesiyle birleştirmişti. Dinamik, enerjik oyunculuğu, belki de en doğru olarak "yoğun" sıfatıyla tanımlanabilir. O zamanlar da oynamayacağı şey yoktur denirdi. Bunu defalarca ispatladıktan sonra, "Milk"teki Harvey Milk rolü ile son noktasını koydu. De Niro'nun da ima ettiği gibi, eğer ilk olarak bu filmi görmüş olsanız, onun diğer heterosüksüel, sert, hırçın, maço karakterleri nasıl oynadığına hayret ederdiniz.

Bazen de, gene karakterinin dışına çıkarak, "Carlito's Way"de olduğu gibi yozlaşmış bir avukatı oynardı. Kıvır kıvır saçları ve ince çerçeveli gözlükleriyle bambaşka bir tip olmuştu. Sonra insanın kanını donduran katil Matthew'u unutulmaz bir performansla sundu. Bu performans, ona ilk Oscar adaylığını getirdi. İkincisi "Swet and Lowdown"ın (1999) uçuk cazcısı, üçüncüsü de, "I Am Sam"deki (2001) zihin özürlü baba ile geldi. Ödülü Clint Eastwood'un yönettiği "Mystic River / Gizemli Nehir" ile aldı, bu sefer intikam peşindeki bir babaydı. Beşinci adaylığıyla ve beş yıl arayla ikinci Oscar'ını aldı. Yani beş adaylıkta iki ödül. Hiç de fena bir yüzde değil.

Aslında, 1960 California doğumlu Sean Justin Penn, doğuştan oyuncu. Babası yönetmen/aktör Leoo Penn, annesi de aktris Eileen Ryan. Baba tarafı, Litvanya ve Rusya'dan göç etmiş Yahudi göçmenler, annesinden ise İrlandalı ve İtalyan Katolik kanı almış. İki kardeşinden müzisyen Michael yaşıyor, aktör Chris Penn ise 2006'de kalp büyümesinden öldü. Sevdiğimiz bir oyuncuydu, hele "The Funeral"daki karakterini unutamam. Hayatındaki diğer kişiler ise, bu hayata girip çıkan kadınlar ve elbette çocukları: kızı Dylan ile oğlu Hopper. Sadece Madonna ile ve evlenmeden önce beş yıl birlikte yaşadığı, çocuklarının annesi Robin Wright Penn ile evlendi. Oscar töreninde birlikteydiler. Gerçi yıllar sonra ayrılmaya niyetlenip, sonra bu kararlarından vazgeçmişlerdi ama, bazı dedikoduculara göre, Sean Penn şu sıralarda Natalie Portman ile birlikteymiş.

Ne var ki, onu sanatçı olarak etkilemediği sürece bunlar bizi ilgilendirmiyor. Üstelik Penn, çok yönlü bir sanatçı. Tek marifeti, gerçekten eşsiz oyunculuğu değil. 1991'den beri, yönetmenlik de yapıyor. İlk filmi "The Indian Runner", iyi dostu Bruce Springsteen'in "Nebraska" albümündeki "Highway Patrolman" şarkısından doğmuştu. Zaten daha sonra bazı klipler de yaptı. İkinci filmi "The Crossing Guard"da (1995) Jack Nichols on ile çalıştıktan sonra, "The Pledge"i (2001) çekti ama esas sözü edilen filmi 2007 yapımı "Into the Wild" oldu. Gerçek bir olaydan kaynaklanan, gerçek bir karakteri anlatan film, iki Oscar dahil, pek çok ödüle aday gösterildi. "Into the Wild", parlak öğrenci, başarılı sporcu Christopher McCandless'ın her şeyini bırakıp, dağıtıp, yabanıl doğada yaşamak için Alaska'ya gidişini, yolda rastladığı karakterler sayesinde kısa ömrünün biçimlenişini anlatıyordu. İdealist (ve zaman zaman sinir bozan) karakterinin yanısıra, onun geçtiği yerler sayesinde hem nefis doğa manzaraları sunuyor, hem bir çevre bilinci geliştiriyordu. Çevre konusunda çalışmak (parkları temizleme şeklinde de olsa), hastalarla muhtaçlara yardım etmek, göçmen sorunları üzerinde konuşmak üzere yola çıkan bir Dirt Hands Caravan projesi de var.

Sean Penn, Oscar töreninde, "Sizi homo komünist seven falan filan çocukları" diye başladığı kabul konuşmasında da belirttiği gibi, kendisini sevmeyi zor hale getirmeye çalışıyor olabilir ama, açıkçası bize de vız gelir. Aktör, yönetmen ve Bush'a karşı mücadele ederken örneklerini ortaya koyduğu gibi gözükara bir aktivist ve protestocu olarak çalışmalarını severek izlemeye devam edeceğiz. Yeter ki onu bunu dövmesin... ■

EN İYİ 5 PERFORMANS

MILK Harvey Milk

DEAD MAN WALKING Matthew Poncelet

MYSTIC RIVER Jimmy Markum

21 GRAMS - Paul Rivers

SWEET AND LOWDOWN Emmet Ray

DERİNİZİ

X-MEN SERİSİ, TEK BİR KARAKTERİN HİKAYESİNİ ANLATAN "X-MEN BAŞLANGIÇ: WOLVERINE" (X-MEN ORIGINS: WOLVERINE) FİLMİYLE DEVAM EDİYOR. KAHRAMANIMIZI CANLANDIRAN İSİMSE HER ZAMAN OLDUĞU GİBİ HUGH JACKMAN. EKİPTEN AYRILIP KENDİ ÖYKÜSÜYLE KARŞIMIZA GELEN METAL PENÇE WOLVERINE, ONU BİR CANAVARA DÖNÜŞTÜRENLERDEN VE KIZ ARKADAŞININ ÖLÜMÜNE NEDEN OLAN SABRETOOTH'TAN İNTİKAMINI ALMAYA YEMİNLİ!

YÜZECEĞİM

MURAT EMİR EREN

Sinema dünyasının bitmek bilmeyen devam filmleri ve spin off'larla (sevilen bir filmin çeşitli versiyonları ya da o hikâyeden yola çıkılarak çekilen farklı filmler) izleyiciyi çileden çıkardığı zamanlar olmuyor değil. Hani bizler de bu durumu zaman zaman pek eleştirir, vaziyetten şikayet eder dururuz. Lakin çizgi roman dünyasında işler pek öyle yürümüyor. Bir çizgi roman serisindeki karakterin, diğer bir seride ortaya çıkması, bir serinin sadece tek bölümünde görünen karakterin sonradan kendi adını taşıyan bir başka seri haline gelmesi çizgi roman dünyası için olağan bir durum. Okurun hayal dünyasında zaten birlikte yaşayan bu karakterleri birbirinden keskin çizgilerle ayırmak mümkün olmadığından, karakterleri olur olmaz yerlerde birbirleriyle karşılaştırmak da çizgi roman yaratıcıları için sorun teşkil etmiyor. Aksine, "Hulk mu döver, Örümcek Adam mı?", "Wolverine mi keser, Batman mi" gibi hayali müsabakalar düzenleyen çizgi romanseverler için bu tür çeşitlemelerle karşılaşmak büyük bir zevk. Haliyle "X-Men" serisinde yer alan bir karakterin kendi ismiyle apayrı bir film haline gelmesi de "racona aykırı" bir durum değil.

X-MEN BAŞLANGIÇ: WO

2000 yılında, Bryan Singer imzalı ilk filmle başlayan "X-Men" serisi, 2006 yapımı üçüncü film "Son Direniş"le miadını doldurduğunda artık karakterlerin her biri üzerine çekilecek ayrı filmlerle yola devam edileceği açıklanmıştı. Yukarıda bahsettiklerimizin ışığında bu pek de şaşılası bir durum değildi. Zira üç filmlik seri, izleyicinin önüne Magneto, Professor Xavier, Wolverine, Mystique, Phoenix, Rogue, Cyclops gibi çizgi romandan birçok karakter sermiş, bu karakterler içerisinde en çok ilgiyi Wolverine görmüştü. Gerçi Wolverine her daim X-Men serisinin gizli yıldızı muamelesi görse de, bunun filmde de devam etmesinde Hugh Jackman'ın etkisi büyüktü. Rol için çok doğru bir seçim olduğunu bir şekilde izleyiciye kendisini ve karakteri kabul etirebilmesiyle de kanıtlayan Jackman, Wolverine'in çizgi romandaki iktidarını sinema filmlerinde de sürdürmesini sağladı. Seri sona erdiğinde çekilmesi planlanan karakter filmlerinde bir solo performans sergilemesi an meselesiydi. Nitekim öyle de oldu ve "Son Direniş"in ardından gelecek yeni X-Men filminin "Wolverine" olacağı 2007 yılında ilan edildi –bu kararın alınmasında,

"TRUVA"NIN SENARYO YAZARI DAVID BENIOFF TARAFINDAN YAZILAN SENARYO TAM ÜÇ YILDA TAMAMLANABİLDİ. BU SÜRE ZARFINDA DAVID S. GOYER VE AKTÖR HUGH JACKMAN DA SENARYOYA KATKIDA BULUNDU.

zaman içerisinde Jackman'ın gerçek bir süper yıldız haline gelmesinin de payı büyük elbette. Gerçi senaryo yazarı David Benioff ("Troy"), bu tarihten çok önce, 2004 yılında "Wolverine" üzerinde çalışması için Marvel Comics tarafından projeye dahil edilmiş, ancak filmin çekileceği tam olarak kesinleşmemişti. Benioff, o tarihlerde serinin gidişatına uygun olarak "Weapon X" adlı X-Men bölümünü senaryolaştırmaya çalışıyordu. Wolverine'in –ve diğer birçoğunun- devletin yürüttüğü gizli bir bilimsel projeyle yürüyen bir silaha dönüşümünü konu eden bu bölüm, senaryonun temelini oluşturacaktı. "X-Men" serisinin gerçek bir hayranı olan Benioff, bu bölümden yola çıkan bir senaryo yazarken son derece sert bir film ortaya çıkarmayı, Wolverine'in hayvani güdülerini başarıyla anlatabilmeyi ummuştu. Zira Wolverine karakterinin filmlerdeki görünümünü fazla yumuşak bulan çizgi romanseverler çoğunluktaydı. Benioff, bir Wolverine filminin en azından 18 yaş sınırı (R) alarak gösterime girmesi gerektiğini düşünüyordu. Tasarladığı senaryo da tam olarak böyle bir şey olacaktı. İşte bu noktada projenin yapımcılığını da üstlenen Hugh Jackman devreye girdi. Jackman, "X-Men" serisinden çok daha vahşi ve karanlık bir senaryo yazmaya çalışan Benioff'un bu fikrine karşı çıktığını, çünkü böyle bir değişiliğe gerek olmadığını söylüyor. Buna gerekçe olaraksa, karakterin tutarlılığını bozmaması gerektiğini öne sürüyordu. Nitekim Jackman'ın dediği gibi, X-Men serisindeki görünümünden şaşmayan bir Wolverine fikri diğer yapımcılar arasında da kabul gördü ve Benioff'un tasarladığı değişilikler senaryoya yansımadı. Üç yılı aşkın bir sürede tamamlanan senaryoya bu zaman dahilinde birçok ismin katkısı oldu. Örneğin usta senarist David S. Goyer. Goyer, aslında sevilen "X-Men" karakteri Deadpool'un solo filmi üzerinde çalışıyordu. Bir Deadpool filmi çekilecek ve başrolde Ryan Reynolds yer alacaktı. Bu proje, Goyer ve Reynolds ikilisi "Blade: Trinity"ye başlayınca rafa kalktı. Ortada kalan çalışmaysa "Wolverine" filmine dahil oldu. Benioff, filmin eğlence unsuru olarak düşündüğü Deadpool'u da senaryoya ekleyerek, üzerinde uzun zamandır çalışılan bir karakterin de filmde yer almasını sağladı. Üstelik Deadpool'u önceden tasar-

Liev Schreiber'in canlandırdığı Sabretooth, en az Wolverine kadar güçlü, en az onun kadar tehlikeli bir mutant.

landığı gibi yine Ryan Reynolds canlandıracaktı. Deadpool'un sürpriz biçimde hikâyeye dahil edilmesinin ardından, X-Men filmlerinde yer alması en çok istenen yan karakter Gambit'in projeye eklendiği haberi geldi -çok sonra X-Men kadrosuna katılsa da, en az Wolverine kadar sevilen Gambit, dokunduğu her şeyi tehlikeli bir silaha çevirebilmesiyle ünlü bir mutant. 2000 yapımı ilk filmde çizgi romandakine tamamen aykırı biçimde resmedilen Sabretooth'sa hikayenin kötü kahramanı, haini. Wolverine ve Sabretooth arasındaki kadim düşmanlığın perdeye yansıyacağı film, hayranların X-Men filmlerinde tatmin olmayan beklentilerini dikkate almış gibi görünüyor. Hem Gambit'in, hem de Sabretooth'un filme dahil olması, Sabretooth'un ilk filmden bağımsız olarak yeniden yaratılması, bunun en önemli kanıtı. "Wolverine", asıl adı Logan olan kahramanımızın çocukluk yıllarından itibaren yaşadıklarına ve nasıl Wolverine haline geldiğine odaklanıyor. Sadece Logan'ı değil, Weapon X projesine katılan diğer mutantları da hikâyeye dahil ediyor…

WEAPON X PROJESİ

Hikâyeye göre Weapon X, Kanada hükümeti tarafından yürütülen gizli bir projedir. Projenin amacıysa kimsesiz şahısları veya bir insan olarak dahi görünmeyen mutantları toplayarak onlardan süper askerler, yürüyen silahlar yaratmaktır. Böylece hem hükümet mutantlardan kurtulacak hem de onları kontrol altına almış olacaktır. İnsanlar üzerinde türlü tehlikeli deneyler yapılan bu proje kapsamında, birçok mutant ve birçok insan deneylerin yan etkileri sonucu hayatını yitirir. Birçoğuysa birer ucubeye dönüşmek suretiyle ortadan kaybolur. Projenin başındaysa mutant karşıtı komünitenin önde gelenlerinden William Stryker vardır. Projeye katılan çaresiz mutantlardan biri de Logan'dır. Ailesi bir cinayete kurban giden, savaşlarda bulunan ve yaşamı boyunca sefaletten, acıdan başka bir şey görmeyen Logan, kaybedeceği hiçbir şey olmadığı için William Stryker tarafından deneye katılmak üzere ikna edilir. Stryker'ın vaadi, deney sonucunda yaşamı boyunca çektiği tüm acılarının son bulacağıdır. Bu deney sırasında ismini geride bırakıp, bir lakap seçmek zorunda olan Logan, kırsal bölgelerde rastlanan ender bir gelincik çeşidi olarak tanıdığımız Wolveri-

SOLO ÇIKIŞ YAPANLAR

Çizgi roman dünyası süperkahraman gruplarıyla doludur. Bu grupların içinde sivrilip kendi öyküsüyle beyazperdeye yansıyan ilk isimse Wolverine değil…

Batman (1989)

Yönetmen: Tim Burton

Çizgi roman dünyasının rock yıldızı kıvamında bir karakter Batman. DC Comics'in Marvel karşısındaki en büyük kozlarından biri olan Kara Şövalye'nin okurların karşısına ilk çıktığı çizgi romansa 1939 tarihli Detective Comics. Batman kolaylıkla yer aldığı grubun içinden sıyrılıp kendi markasını oluşturmayı başardı. İlk olarak Tim Burton tarafından sinemaya aktarıldı. Batman rolünde Michael Keaton vardı.

Örümcek Adam/Spider-Man (2002)

Yönetmen: Sam Raimi

60'lı yıllarda yayınlanan Amazing Fantasy romanında çizgi roman okurlarıyla tanışan Örümcek Adam, gerçek bir süper yıldız olmasına rağmen uzun süre çeşitli süperkahraman gruplarıyla birlikte takıldı. Kendi serisine kavuşması da, sinema dünyasına sıçraması da geç olmadı. Filmde kendisini Jerry Maguire canlandırdı.

Elektra (2005)

Yönetmen: Rob Bowman

İlk olarak Daredevil çizgi romanlarında ortaya çıkan Elektra, suikastçi bir ninja. Aynı zamanda Daredevil ile bir aşk ilişkisi yaşamaktadır ancak mesleğinin doğası gereği ondan ayrılır. X-Men serilerinde de zaman zaman karşımıza çıkan bu öldüren cazibe, hem 2003 yapımı "Daredevil"de, hem de kendi ismini taşıyan filmde Jennifer Garner tarafından canlandırılmıştı.

Iron Man (2008)

Yönetmen: Jon Favreau

İlk olarak Marvel serilerinden Tales of Suspense'de Kaptan Amerika ve The Watcher gibi karakterlerle birlikte karşımıza çıkan Iron Man, sonradan kendi serisini yaratmış, gruptan ayrılmayı başarmıştı. Robert Downey Jr.'ın başrol oynadığı filmiyse geçtiğimiz yıl gösterime girdi.

X-MEN BAŞLANGIÇ: WOLVERINE

ne'i kendisine uygun görür. Çünkü o da en az bir Wolverine kadar korkusuz ve intikam düşkünüdür. Son derece sivri ve keskin dişleri olan Wolverine gibi ölümcül bir varlık haline gelmek, Logan'ın son arzusudur artık. Deney sürpriz şekilde olumlu sonuç verir. Eski hayatından sadece ismini anımasayan Logan'ın bedenine önemli miktarda adamantium (yok edilemez bir metal) aktarılmış, tüm iskeleti yok edilerek yerine adamantium yerleştirilmiştir. Deneyler sonucu hayatını kaybetmeyen ve vücudundaki değişiklikleri kabullenen ender bünyelerden olan Logan, kişiliğinde de birçok değişiklik yaşamış vahşileşmiştir. Onu durdurmak

X-Men hayranları sonunda karizmatik mutant Gambit'e kavuşuyor. Gambit'i filmde Taylor Kitsch canlandırıyor.

FİLMİN YÖNETMENLİĞİ İÇİN BRYAN SINGER, BRETT RATNER VE ALEJANDRO AJA'NIN İSİMLERİ GÜNDEME GELMİŞ. ANCAK HUGH JACKMAN'NIN ISRARIYLA GAVIN HOOD PROJENİN BAŞINA GEÇMİŞTİ.

Sabretooth ve Wolverine'nin mazisi, ikilinin ordudaki günlerine kadar uzanıyor.

pek kolay olmadığı için, Weapon X projesinden kaçıp uzaklaşması da zor olmaz. Tıpkı Logan gibi bu deneye katılan bir diğer isimse, Logan'ın bir üvey ağabey gibi gördüğü Victor Creed'dir. Onun deneyler sırasında seçtiği yeni isimse, tarih öncesi devirlerde yaşayan bir kaplan olarak bildiğimiz Sabretooth olur. Kendisini en az Wolverine kadar güçlü ve vahşi bir yaratığa dönüştüren bu deney sonrasında kaçak hayatı yaşayan Sabretooth aynı zamanda Wolverine'in kız arkadaşının ölümünden de sorumludur. Wolverine tarafından her daim takip edilmektedir ve ikili arasında kapatılmayı bekleyen büyük bir hesap vardır.

JACKMAN YÖNETMEN ARıYOR

Wolverine'in hem geçmişinden hem de kendisini bu hale getirenlerden intikam almak için çıktığı yolculuğa odaklanan filmin çekimleri 2006 yılında gerçekleştirilecekti aslında. Ancak Hugh Jackman, Baz Luhrmann'ın "Avustralya" adlı filminde rol almaya karar verince çekimler bir yıl kadar ertelendi. Hem ortada bir yönetmen de yoktu henüz. Üstüne bir de 2007 yılında başlayan Senaryo Yazarları Derneği Grevi eklenince, çekimler iyiden iyiye gecikti ve filmin gösterimi belirsiz bir tarihe ertelendi. Bu noktada bir yapımcı olarak Jackman yönetmen arayışlarını sürdürüyordu. İlk akla gelen isimse, "X-Men"in yönetmeni Bryan Singer oldu. Singer hem "X-Men" serisiyle olan hukukunu bitirdiğinden hem de "Valkyrie" ile meşgul olduğundan projeyle ilgilenmediğini açıkladı. Singer'ın ardından projeye katıldığı açıklanan bir sürü isim ortaya atıldı. "Son Direniş"in yönetmeni Brett Ratner, son olarak "Aynalar" adlı gerilim filmiyle karşımıza gelen Alejandro Aja ve "Underworld", "Die Hard

4"gibi filmlerin yönetmeni Len Wiseman bu isimlerin başında geliyordu. Özellikle Wiseman takviminin uyması halinde projeyi yönetebileceği iddiasındaydı ancak bu gerçekleşmedi. İsmi "Wolverine"le ciddi biçimde anılan bir diğer yönetmense Zack Snyder'di. Hem Jackman hem de stüdyo tarafından sevilen bir isim olan Snyder o sıralar "Watchmen" projesiyle meşgul olduğu için filme dahil olamayacağını açıkladı. Bu noktada Jackman, daha önce bu denli büyük bir projeye imza atmayan farklı bir isme yöneldi. Bu isim, 2005 yılında En İyi Yabancı Film dalında Oscar kazanan "Tsotsi"nin Güney Afrikalı yönetmeni Gavin Hood'du. Jackman, "Tsotsi"de anlatılan vahşi sokak çetesi liderinin bir karakter olarak Wolverine'le büyük benzerlik gösterdiğini ve Hood'un Wolverine'i de benzer şekilde yansıtabileceğini düşünüyordu. Teklif Hood'a ulaştığında, yönetmen henüz ilk üç "X-Men" filmini izlememişti. Bu nedenle ilk iş olarak eski filmleri izleyip, çizgi romanları karıştırdı. Hood, X-Men filmlerini keyifle izlediğini ancak "Wolverine"de farklı bir şeyler yapmak istediğini öne sürerek projenin yönetmenliğini kabul etti. Ayrıca yönetmen, Wolverine'in hayvani doğasıyla, geçmişinden gelen insani zaafları arasındaki çatışmayı yansıtmak istediğini, bu nedenle filmin diğer çizgi roman filmlerinden çok farklı bir hissiyata sahip olacağını belirtiyordu.

BU FİLMDE X-MEN SERİSİNİN İKİ ÖNEMLİ KARAKTERİ DEADPOOL VE GAMBIT'İ İLK KEZ BEYAZPERDEDE GÖRECEĞİZ.

Ryan Reynolds (Deadpool)

Hood'un projeye geç katılması, projenin oyuncu seçimiyle ilgili çalışmaları da yine Jackman'ın yürütmesine sebep olmuştu. Bir yandan tekrar Wolverine olabilmek için her sabah dörtten altıya kadar idman yapan ve kendi rolüne hazırlanan aktör, diğer oyuncularla ilgili çalışmayı da yürütmeliydi. Oyuncu seçimi konusundaki en önemli meseleyse, Wolverine'in düşmanı Sabretooth'u kimin canlandıracağıydı elbette. Bu rol için birçok isim gündeme gelmesine rağmen, stüdyo herhangi bir net karara varamamıştı. Jackman'sa meseleyi kolay bir yoldan çözmeye karar verdi ve Sabretooth rolünü en iyi dostlarından biri olan aktör Liev Schreiber'e teklif etti. Jackman'dan teklifi ilk aldığında çok heyecanlandığını söyleyen Schreiber, çocukluğundan beri X-Men serilerinin bir hayranı olduğunu ancak böyle bir filmde rol almak için fiziksel olarak hazır olmadığını düşündüğünden, uzun zaman karar veremediğini belirtiyor. Yine de dostu Jackman'ın ısrarı ve desteğiyle diyetini değiştirip on kilo alarak üç ay boyunca vücudunu geliştiren aktör bu yorucu çabalarının sonucunda nihayet Sabretooth için gereken görünüme kavuşabilmiş. Oyuncu kadrosunda yer alacağı daha en baştan belli olan isimlerden biri Hugh Jackman'sa, diğeri de Ryan Reynolds. Reynolds, yukarıda da bahsettiğimiz üzere Deadpool'u canlandırıyor. Daha önce bir diğer Marvel filmi "Blade: Trinity"de de yer alan Reynolds, bu filmle farklı Marvel karakterlerini canlandıran ilk oyuncu olarak da tarihe geçmiş oldu. Canlandırdığı karakter Deadpool'sa tıpkı Wolverine ve Sabretooth gibi Weapon X projesi kapsamında çeşitli deneylere maruz kalan bir mutant. Sonradan vücudunun önemli bir bölümünü bu deneyler nedeniyle kaybedecek olan Deadpool, serinin en eğlenceli karakterlerinden biri. Filmin oyuncu kadrosunun geri kalanındaysa, hayranlar tarafından merakla beklenen Gambit rolünde izleyeceğimiz Taylor Kitsch, bir diğer mutant karakter Beak rolünde karşımıza çıkacak olan Dominic Monaghan ve hikâyenin en önemli isimlerinden William Stryker'ı canlandıran usta oyuncu Danny Huston var.

Çekimleri Fox'un Avustralya'daki ve New Orleans'daki stüdyolarında gerçekleştirilen filmin bir kısmı da Yeni Zelanda'da çekildi. Avustralya'daki çekimler sırasında, Sydney ekonomisine 60 milyon dolar katkıda bulunan yapımın çekimleri 23 Mayıs 2008 tarihinde tamamlandı. Çekimler sırasında stüdyoyla bazı tartışmalar yaşadığını belirten yönetmen Gavin Hood, bu tartışmaların filmi iyi bir noktaya götürdüğünü umduğunu belirtiyor. Hood aynı zamanda filmin Japonya'da geçen bir devam filmine kaynaklık edebileceğini de söylüyor. Şüphesiz "X-Men Başlangıç: Wolverine", özellikle "Son Direniş" hezimetinden sonra büyük bir merakla bekleniyor. Serinin kaderini belirleyecek olan film, aynı zamanda çizgi romandaki çoğu "iyi" karakterden nefret eden fanatik Wolverine hayranları için de gerçek bir nimet. ■

Hak verilmez,

Harvey Milk yakın dönem Amerikan tarihindeki en unutulmaz figürlerden birisi. Sadece aktivist kimliği veya halkoyuyla göreve seçilen ilk eşcinsel politikacı olması özelliğiyle değil, aynı zamanda kurban gittiği cinayet ve ertesindeki mahkeme süreciyle de sayısız tartışmaya konu olmuş bir isim. Hatta Harvey Milk'in özellikle Amerika'daki eşcinsel ve lezbiyen hareketi için bir ikon olduğunu söylemek yanlış olmaz. Sinema tarihinde sayısız örneğini gördüğümüz biyografik filmlerin bir diğer örneği olan "Milk" de akla sahiplenme duygusunu getirircesine eşcinsel bir yönetmenin imzasını taşıyor. 90'lı yılların ilk yarısında epey ses getiren Yeni Eşcinsel Sinema hareketinin öncü isimlerinden Gus Van Sant, son yıllarda çektiği düşük bütçeli ve kişisel filmlerin ertesinde, bu sefer Harvey Milk'in hikâyesini görece popülist bir dille seyirciye ulaştırıyor.

Her ne kadar "Milk"in popülist bir dile sahip olduğunu söylesek de karşımızdakinin tam anlamıyla bir kitle sineması olmadığını, hatta Van Sant'in Hollywood ürünü çoğu biyografik filmdeki bazı tercihlerden uzak durduğunu eklemek gerek. Bu bağlamda filmin en çok dikkat çeken özelliği, Harvey Milk'in tüm yaşamının özetini vermektense, sadece belirli bir döneme odaklanması. Film Milk'in 40. doğum gününde, uzun süreli bir ilişki yaşayacağı sevgilisi Scott Smith ile tanışmasıyla başlıyor. Bu tarih Milk'in eşcinsel kimliğini artık saklamamaya başlaması, hatta giderek bir aktiviste dönüşmesini de imliyor. Dolayısıyla Van Sant filminde Harvey Milk ile bir bireyden çok, eşcinsel hakları aktivisti olarak ilgileniyor. Hatta "Milk" yer yer ismini aldığı kişiden çok, San Francisco'nun Castro bölgesinden çıkıp Amerika'nın pek çok yerine ulaşan eşcinsel ve lezbiyen hakları hareketi üzerine bir film, bir nevi saygı duruşu izlenimi uyandırıyor.

Bu noktada Van Sant'in "Milk"i çekişindeki motivasyonu görev bilinci veya vefa borcu olarak görmek de mümkün. Yönetmen verdiği bir röportajda Harvey Milk'in öldürüldüğü dönemi nasıl hatırladığını şöyle anlatıyor; "O yıllarda Los Angeles'ta yaşıyor ve sinema endüstrisinde çalışıyordum. Henüz eşcinsel kimliğimi tam anlamıyla açıklamış değildim. Arabayla Portland'a giderken radyodaki haberlerde Milk'in öldürüldüğünü duymuştum. İlk olarak aklıma gelen eşcinsel olduğu için bir suikaste kurban gittiğiydi ama onun hakkında fazla şey de bilmiyordum. Briggs'in yasa tasarısının düşmesinde ne kadar kilit bir rol oynadığının o sırada farkında değildim". (Van Sant, John Briggs tarafından hazırlanan ve eşcinsellerin devlet okullarında çalışmaktan men edilmesine dair maddeler içeren önergeden bahsediyor. Milk'in bu tasarıya karşı yürüttüğü kampanya filmde de önemli bir yer tutuyor).

Yine Van Sant'in söylediklerine bakarsak, "Milk" projesinin üzerinde bir süredir çalışmaktaymış. Son dönem filmlerini çekerken yoğun şekilde esinlendiğini sık sık dile getirdiği Macar yönetmen Béla Tarr'ın tarzından ve Chantal Akerman'ın başyapıtı "Jeanne Dielman"dan yola çıkarak film için istediği yapıyı tasarlamış. Diğer yandan ünlü belgesel yönetmeni Frederick Wiseman da (özellikle "Titicut Follies" isimli, uzun süre yasaklanan olaylı belgeseliyle tanınır) kafa-

alınır!

BU YIL SEKİZ DALDA OSCAR'A ADAY GÖSTERİLEN VE İKİ DALDA (EN İYİ ERKEK OYUNCU VE EN İYİ ÖZGÜN SENARYO) ÖDÜLE ULAŞAN "MILK" NİHAYET ÜLKEMİZDE DE VİZYONA GİRİYOR. YÖNETMEN GUS VAN SANT BU SEFER SON YILLARDAKİ MİNİMAL VE KİŞİSEL İŞLERİNDEN UZAKLAŞARAK, DAHA GENİŞ KİTLELERE ULAŞACAK BİR BİYOGRAFİK FİLME İMZA ATMIŞ.

ENGİN ERTAN

sındaki film için bir diğer esin kaynağı olmuş. En nihayetinde "Milk" başta planlanan bu minimalist tarzdan uzaklaşsa bile, Van Sant belgeseli anımsatan bir otantikliği korumayı da başarmış. "Çoğunlukla gerçeğe uygun kalmaya çalıştık. Kimi anlar için elimizde filme alınmış gerçek görüntüler vardı. Bu sahneleri çekerken sadece belgelerdeki anları yeniden yaratmayı tercih ettik," diyor.

(Soldan sağa) Victor Garber, James Franco ve Josh Brolin yardımcı rollerde Penn'in gölgesinde kalmıyorlar.

Gerçekten de "Milk"in özellikle sanat yönetimi konusunda müthiş bir başarı olduğunu teslim etmek gerek. Film 70'li yılların ortamını ve Castro bölgesini son derece inandırıcı şekilde perdeye taşıyor. Van Sant'in son dönem filmlerinin çoğunda görev alan görüntü yönetmeni Harris Savides de bir kez daha yeteneğini konuşturuyor. Özellikle film için tercih edilen renk paleti, sanki eski fotoğraflara bakıyormuşsunuz hissiyatı yaratıyor. "Milk"de söz konusu dönemin ve kimi anların yeniden yaratılışındaki başarıyı değerlendirmek için başvurulacak kaynak ise Rob Epstein'ın 1984 tarihli belgeseli "The Times of Harvey Milk". Harvey Milk'in belediye meclisine seçilme sürecini ve uğradığı suikast ertesinde sanık Dan White'ın yargılanışını röportajlar ve arşiv görüntüleri aracılığıyla ele alan Epstein'ın belgeseli 1985 yılında Oscar ile ödüllendirilmişti. Fakat kazandığı bu ödüle rağmen ne yazık ki sıklıkla gösterilen ve tanınan bir belgesel değil "The Times of Harvey Milk". Bu nedenle Van Sant bu hikâyeyi anlatan ilk kişi olmasa bile, daha geniş bir kitleye ulaştırmayı başarmış durumda.

Açıkçası bu geniş kitleye ulaşma amacı "Milk"in kimi zaaflarının da öncelikli kaynağı. Daha önce de değindiğimiz üzere, Van Sant alışıldık anlamda bir biyografik film çekmiş değil. Fakat bu tarz filmlerin düştükleri kimi tuzaklardan da ne yazık ki kaçamamış. Yine Van Sant'e kulak verirsek; "Hitchcock'a göre şüphe duygusu seyircinin ne olacağını bilmesi üzerine kuruludur. Örneğin seyirci koltuğun altına yerleştirilmiş olan bombayı görür ama trendeki yolcuların bundan haberleri yoktur. Bu nedenle filmin açılışında Milk ve Moscone'nin öldürüldüklerini söylüyoruz ama cinayeti kimin ve neden işlediğini belirtmiyoruz." Yönetmenin bu tanıdık materyalden seyircinin ilgisini sonuna kadar ayakta tutacak bir film yapma çabası, özellikle Milk karakterinin oluşturulması aşamasında bazı klişeleri de beraberinde getiriyor. Film ekseriyetle Harvey Milk'in aktivist kimliğine odaklanırken, yer yer özel hayatına girmeden de edemiyor. Mesela Diego Luna tarafından canlandırılan ikinci sevgilisi Jack Lira ile olan ilişkisi filmin dramatik yapısında gereksiz bir kalabalık yaratmaktan öteye geçemiyor. Klasik hikâye anlatma sinemasından ödünç alınan kimi trük-

VAN SANT, BAŞKARAKTERİNİN AMERİKA'DAKİ EŞCİNSEL VE LEZBİYEN KİTLE İÇİN BİR NEVİ AZİZ OLDUĞUNUN BİLİNCİNDE. HARVEY MILK'İN ÖLDÜRÜLÜŞÜNÜN EŞCİNSEL DÜŞMANLIĞINA DAİR BİR SİMGEYE DÖNÜŞMÜŞ OLDUĞUNUN DA...

ler de filmin politik boyutunu zayıflatıyorlar. Van Sant bir yandan cinayete yol açan mesleki gerilimi ve mecliste dönen oyunları perdeye taşırken, diğer yandan Harvey Milk karakterine romantik bir tutkuyla yaklaşmaktan kendisini alamıyor.

Rob Epstein'ın belgeselinin de konuya mesafeli yaklaştığını iddia edemesek bile, "Milk"e göre daha tutarlı olduğunu söyleyebiliriz. Van Sant'in yaklaşımını konvansiyonel çoğu biyografik filmden ayıran bir diğer özellik, öncelikli hedef kitlesinin farklı olması. Biraz daha açmak gerekirse, Van Sant başkarakterinin Amerika'daki Eşcinsel ve Lezbiyen kitle için bir nevi aziz olduğunun fazlasıyla bilincinde. Milk'in öldürülüşünün eşcinsel düşmanlığına dair bir simgeye dönüşmüş olduğunun da... Bu sebeplerden dolayı hikâyeyi taraflı şekilde anlatıyor. Başka bir deyişle, "Milk" aslında gayet konvansiyonel bir film olarak ilerliyor, sadece genel seyirci kitlesininkinden farklı beklentileri tatmin etmeye soyunuyor.

"The Times of Harvey Milk" ve Van Sant'in filminin arasındaki önemli bir fark, belgeselin yargılama sürecine de geniş şekilde yer vermesi, "Milk"inse cinayetle sona ermesi. Aslında olayın eşcinsel düşmanlığıyla ilgili esas boyutu da yargılama sürecinde ortaya çıkmış durumda. Mahkemenin sanık Dan White'a ve avukatının sunduğu delillere gösterdiği aşırı müsamaha ne yazık ki "Milk"de yer almıyor. Dolayısıyla Van Sant işin homofobiye dair boyutunu, ele aldığı zaman dilimine yedirmeye çalışıyor. Hatta işi Dan White'ın örtük bir eşcinsel olduğu imasına kadar götürüyor ve finalde diğer kurbanın, belediye başkanı George Moscone'nin öldürülüşünü özellikle geri plana çekiyor.

Bu taraflı yaklaşımı biraz olsun dengeleyen bir unsursa Sean Penn'in Oscar ile ödüllendirilen performansı. Penn, Harvey Milk'in kendisini bir davaya adarkenki tutkusunu üzerinde baştan sona taşımakla beraber, asla özellikle şirin veya sevilesi gözükmeye çalışmıyor. Yönetmen Gus Van Sant'in koruyamadığı mesafe, böylece bir anlamda Penn'in oyunculuğuyla sağlanıyor. Diğer yandan yardımcı karakterleri canlandıran oyuncuların da son derece başarılı olduklarını eklemek gerek. Özellikle Milk'in ilk sevgilisi Scott Smith'i canlandıran James Franco ve Dan White rolündeki Josh Brolin, Penn'in karşısında ezilmeden akılda kalıcı performanslar veriyorlar.

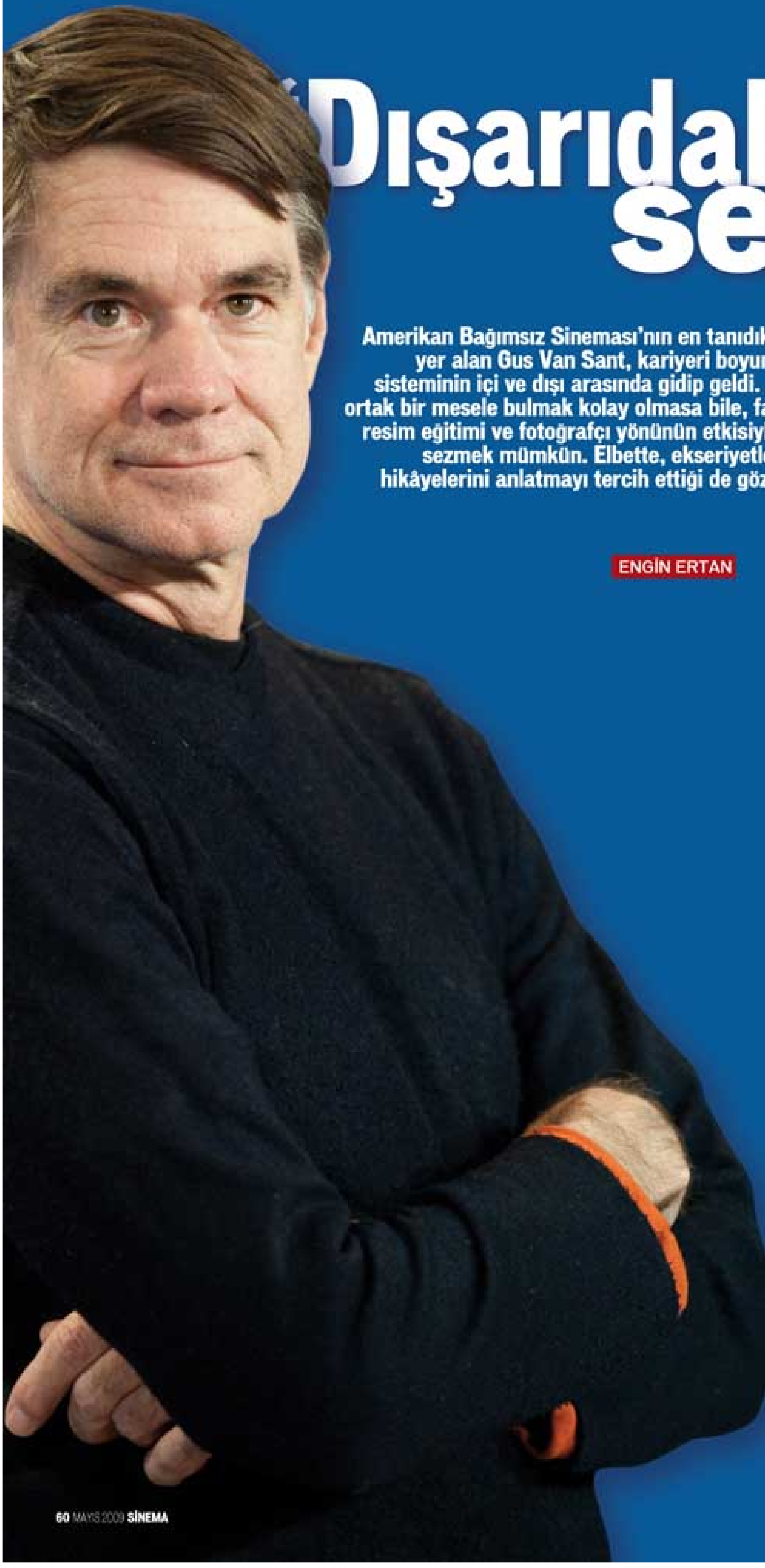
Yılın en çok ses getiren filmlerinden olan ve bu yılki Akademi ödüllerinden iki altın heykelle (En İyi Erkek Oyuncu ve En İyi Orijinal Senaryo) dönen "Milk"in son derece iyi bir zamanlamayla çekildiğini belirtmek gerek. Dünyanın pek çok ülkesi eşcinsel hakları konusunda son derece geri bir noktadayken, Amerika'da ve kimi Avrupa ülkelerinde evlilik kurumuna dahil olmalarına dair tartışmalar sıcaklığını koruyor. Özellikle Amerika'da eyaletlere göre değişen farklı uygulamalar eşcinsellere evlilik hakkının tanınmasının uzun süre gündemde kalacağını gösteriyor. Tüm bu tartışmaların ortasında Harvey Milk'i gündeme getirmek ve bir bakıma eşcinsel ve lezbiyen hareketinin öncülerine saygı duruşunda bulunmak kuşkusuz önemli bir çaba. Gus Van Sant bu nedenle takdiri elbette hak ediyor. Diğer yandan bu gerçek hikâyenin taraflı ve yer yer ajitatif şekilde aktarılması ne yazık ki filmi zayıflatıyor. Yönetmenin "Elephant/Fil" veya "Last Days/Son Günler" gibi filmlerinde yine gerçek olaylardan yola çıkarak, cevap vermeye çalışmaktansa muğlaklığı tercih eden tavrını anmak kaçınılmaz bir hâl alıyor. Her ne kadar Dan White'a sempati beslemek, hatta tarafında yer almak mümkün olmasa bile, keşke Van Sant bu seçimi seyircisine bırakacak kadar cesur davransaymış demekten alamıyoruz kendimizi. ■

"MILK" 70'li yılların ortamını ve Castro bölgesini son derece inandırıcı bir şekilde perdeye yansıtıyor.

"Dışarıdaki"lerin sesi

Amerikan Bağımsız Sineması'nın en tanıdık isimleri arasında ilk sıralarda yer alan Gus Van Sant, kariyeri boyunca en beklenmedik anlarda stüdyo sisteminin içi ve dışı arasında gidip geldi. Bir bütün olarak filmografisine bakınca ortak bir mesele bulmak kolay olmasa bile, farklı tarzlardaki filmlerinde resim eğitimi ve fotoğrafçı yönünün etkisiyle görsel yapıya gösterilen bir ağırlık sezmek mümkün. Elbette, ekseriyetle uyumsuz ve genç karakterlerin hikâyelerini anlatmayı tercih ettiği de gözden kaçmayan bir diğer detay.

ENGİN ERTAN

Hemen her yönetmenin filmografisinde aykırı duran bir film, farklı tür veya tarz denemeleri mevcuttur. Kimi bağımsız film yönetmenleri bir noktada stüdyoları cezbetmeyi başarınca ana akım sinemayla flört etmeye başlar. Kimileriyse büyük bütçelerden gün gelip sıkılır, arada bağımsız sinemanın yaratıcı özgürlüğüne sığınırlar. Gus Van Sant bu bağlamda kariyeri en gelgitli yönetmenlerden birisi.

1952 yılında Kentucky'de doğan Van Sant, 70'li yıllarda Rhode Island Tasarım Okulu'nda resim üzerine eğitim alırken keşfetmiş sinemaya olan ilgisini. Çok geçmeden de bölüm değiştirip sinema okumaya başlamış. Bu dönemde Super-8 ve 16 mm formatında kısa filmler çeken Van Sant, özellikle deneysel sinemayla ilgilenmekteymiş. Belki de Gus Van Sant'in filmlerindeki tarz çeşitliliğini veya farklı sanat alanlarında üretişini öğrencilik dönemindeki bu ilgi alanı bolluğuyla açıklayabiliriz. Yönetmenin "Pink" isimli bir romanı, pek çok tablosu ve fotoğraf çalışması, ayrıca CD formatında yayımlanmış albümleri ve William S. Burroughs ile beraber kaydettiği bir single'ı bulunuyor. Müzisyen yönünü anmışken, Van Sant'in bazıları son derece tanıdık video klipler de yönettiğini eklemek gerek; örneğin Red Hot Chili Peppers'in "Under the Bridge" şarkısının videosu gibi.

70'lerin ortasından başlayıp yaklaşık 10 yıl boyunca sinema endüstrisi içerisinde çeşitli görevlerde çalışan, uzun süre prodüksiyon asistanlığı yapan Van Sant, diğer yandan kısa ve orta metraj filmler çekmeye de devam etmiş. Kendisine ün kazandıracak ilk uzun metrajı "Mala Noche"yi ise 1985 yılında yönetmiş. Yaklaşık 25 bin dolar gibi son derece mütevazı bir bütçeye sahip olan film, özgün stili kadar içeriğiyle de ses getirmiş.

"Mala Noche" aradan geçen yaklaşık 25 yıl içerisinde çarpıcılığından çok şey yitirmiş olabilir. Fakat filmin eşcinsel bir ilişkiyi her türlü süsten uzak şekilde anlatışının 1985 senesi için yenilikçi olduğunu eklemek gerek. Bu nedenle, özellikle 80'li yılların sonları ve 90'ların başında bir akım olarak öne çıkan Yeni Eşcinsel Sinema'nın ilk örneklerinden sayılabilir. Van Sant'in sonraki bazı filmlerinde de tekrar hikâyelerini anlatacağı marjinal bir kesimi perdeye taşıyan "Mala Noche", Amerikalı bir tezgâhtar ile jigololuk yapan Meksikalı bir göçmen arasındaki ilişki üzerine kuruluydu. Siyah beyaz olarak çekilen film sadece içeriğiyle değil, görsel yapısıyla da konvansiyonel sinemaya alışkın seyirciyi şaşırtmayı hedefliyordu. Anlatılan eşcinsel ilişki romantize veya dramatize edilmeden, gündelik detaylarla seyirciye veriliyordu. Bu gibi özellikleriyle "Mala Noche" sadece Yeni Eşcinsel Sinema değil, Amerikan Bağımsız Sineması için de taze kan niteliği taşımaktaydı.

Geniş bir kitleye ulaşmasa dahi, Van Sant'in dikkat çekmesi için yeterli başarı ve övgü toplayan "Mala Noche", yönetmeninin önünde yeni kapıların da açılmasına aracı olmuştu. Çeşitli stüdyolarla yapılan görüşmeler ve reddedilen projeler ertesinde, 4 yıllık bir aradan sonra, "Drugstore Cowboy"u yönetti Van Sant. James Fogle'un romanından uyarlanan bu film eleştirel anlamda büyük bir başarı kazandığı gibi, aynı dönemde tekrar yükselişe geçen Amerikan Bağımsız Sineması'nın da simge filmlerinden birisine dönüştü.

Bu sefer eczaneleri soyarak ihtiyaçlarını gideren bir grup uyuşturucu bağımlısının hikâyesini anlatan Van Sant, tekrar alışılmadık karakterler üzerine yoğunlaşıyordu. Uyuşturucu bağımlılığına yargılamadan yaklaşıyor olması, dramayı yer yer absürd bir mizahla ve yaratıcı ama süssüz bir görsel üslupla (hayal sahneleri gibi) dengeleyişi "Drugstore Cowboy"un övgü toplayan özellikleriydi. Film Van Sant'in üzerinde çalışmakta olduğu, görece daha iddialı bir projesini gerçekleştirmesi için de gerekli imkânı sağlamıştı.

1991 yılında dönemin gözde iki genç aktörü River Phoenix ve Keanu Reeves'i erkek fahişelerin dünyasına eğilen, gerçeküstü bir yol filminde biraraya getirdi Van Sant. Serbest bir "IV. Henry" uyarlaması olan "Benim Güzel Idaho'm/My Own Private Idaho" gösterime girdiğinde farklı tepkiler çekti. Kimileri filmi övgülere boğarken, kimileriyse dağınık olduğu iddiasıyla yerdi. Zamanla bir kült filme dönüşen "Benim Güzel Idaho'm" bugünse Van Sant'in en iyi filmlerinden birisi, hatta kimilerince başyapıtı olarak anılıyor.

Tıpkı "Mala Noche" gibi Yeni Eşcinsel Sinema akımının önemli filmleri arasında sayılan "Benim Güzel Idaho'm"dan bahsederken, Van Sant'in sinemasında karakterlerin cinsel tercihlerden ziyade, toplum içerisindeki konumlarının daha önemli olduğunu eklemek gerek. Başka bir deyişle, kronolojik olarak iki filmin arasında yer alan "Drugstore Cowboy"u da hatırlayarak, yönetmen için topluma uyumsuz karakterlerin, dışarıdakilerin, X Kuşağı'nın kaybolmuşluk hissinin daha öncelikli olduğunu iddia etmek mümkün.

1993 yılında hem ticari, hem de eleştirel anlamda bir facia olarak sonuç veren Tom Robbins uyarlaması "Dişi Kovboylar da Hüzünlenir/Even Cowgirls Get the Blues"u yöneten Van Sant, 1995 yılındaysa "Sonsuz İhtiras/To Die For" ile yeniden itibar kazandı. Özellikle başroldeki Nicole Kidman'ın performansıyla dikkat çeken bu kara komedi, yönetmen için ana akım sinemanın da kapılarını açtı.

GENİŞ BİR KİTLEYE ULAŞMASA DAHİ VAN SANT'IN DİKKAT ÇEKMESİ İÇİN YETERLİ BAŞARI VE ÖVGÜ TOPLAYAN İLK FİLMİ "MALA NOCHE" YÖNETMENİN ÖNÜNDE YENİ KAPILARIN AÇILMASINA ARACI OLDU.

Her ne kadar gösterime girdiği dönemde bir bağımsız sinema örneği olarak lanse edilse bile, herhangi bir stüdyo filminden çok da farkı olmayan 1997 yapımı "Can Dostum/Good Will Hunting" Van Sant'e ilk Oscar adaylığını da getirdi. Yönetmenin önceki işlerinin yaratıcılığından ve cesaretinden epey uzağa düşen bu sıradan gençlik dramı azımsanmayacak bir ticari başarı kazandı. Böylece Van Sant normalde hiçbir stüdyonun sıcak yaklaşmayacağı, ilginç bir deneye kalkışma imkânı da buldu. Korku filmlerinin tekrar revaçta olduğu bir dönemde Hitchcock'un "Sapık/Psycho"sunu yeniden çeken yönetmen beklenmedik bir tercihle herkesi şaşırttı. Yeniden çevrim günümüzde geçmesine ve renkli olmasına rağmen orijinal filmin neredeyse kare kare aynısıydı. Bu alışılmadık yöntem büyük ölçüde ters tepti ve Van Sant'in "Sapık"ı gösterime girdiğinde eleştirmenlerden son derece olumsuz tepkiler aldı. İyiliği veya kötülüğünden ziyade, yeniden çevrim kavramına getirdiği yorumla değerlendirilmesi gereken "Sapık", hak etmediği ölçüde yerilen ve görmezden gelinen bir film oldu demek çok da yanlış olmaz. Bu dillere destan başarısızlık ertesindeyse Van Sant, "Can Dostum" benzeri "Finding Forrester" ile güvenli sulara dönüş yaptı. Film çok fazla ses getirmese de yönetmenin konumunu güvenceye alması için yeterli oldu. Konvansiyonel sinemayla 90'lı yılların ikinci yarısı boyunca süren ilişkisini 2000 yapımı "Finding Forrester" ile sona erdiren Van Sant, tekrar düşük bütçeli ve kişisel filmlere dönüş yaptı.

Bu dönemde peş peşe çektiği dört uzun metraj film Van Sant'in bir bakıma yeniden keşfedilmesine aracı oldular. Kendisinin de sıklıkla dile getirdiği üzere özellikle Miklós Jancsó'nun veya Béla Tarr'ın minimal tarzından etkilenen yönetmen, uzun plan sekanslardan oluşan, mümkün olduğunca az diyaloğa yer veren ve büyük ölçüde meditatif "Gerry" ile kariyerinde yeni bir sayfa açmış oldu. Böylece Van Sant belki de ilk kez öğrencilik dönemindeki favori filmlerine, avangart sinemaya yaklaşıyordu. "Gerry"yi takip eden "Fil/Elephant", "Son Günler/Last Days" ve "Paranoid Park"da da aynı biçimi sürdürdü. Klasik hikâye anlatımı yerine atmosfere ve biçime öncelik verdi. Hatta Columbine Katliamı veya Kurt Cobain'in intiharı gibi gerçek ve tartışmalı olaylardan esinlenirken bile bilgi vermek veya cevap aramaktan ziyade muğlaklığı tercih etti. Bu filmlerden özellikle "Fil" Cannes'da kazandığı Altın Palmiye ile Van Sant'e bu on yıl içerisinde tekrar çıkış yapma imkânı tanıdı.

Belki de şaşırtıcı olmayacak şekilde Gus Van Sant bu dört film ertesinde "Milk" ile bir kez daha ana akım sinemaya yönelmiş durumda. Özellikle ele aldığı karakter nedeniyle klasik bir biyografik film olarak nitelendirilemese bile, "Milk" hemen yukarıda andığımız filmlerin orijinalliğinden eser taşımıyor. Diğer yandan son dönemdeki diğer Gus Van Sant filmlerine oranla çok daha geniş bir kitleye ulaştığı, hatta yönetmene ikinci Oscar adaylığını getirdiği de ortada. Bu ikinci bir "Can Dostum" döneminin başlangıcı değildir diye ümit ediyor ve Van Sant'in bir sonraki filminin hangi kanatta yer alacağını bizler de sabırsızlıkla bekliyoruz.

bilime selam, gizeme devam!

Çok satanlar listesinin gözde yazarı Dan Brown'dan uyarlanan "MELEKLER VE ŞEYTANLAR"da (Angels & Demons), Hıristiyanlığın başkenti Vatikan'ı yok etmek isteyen gizli bir örgütü önlemeye çalışan simgebilimci Robert Langdon ile bir kez daha buluşacağız. Gizli kardeşlik örgütleri, sembolizm, Hıristiyanlık sırları, dört element gibi dini ve tarihi gizemlerin gölgesinde işlenen tuhaf cinayetlerle, hareketli bir polisiyeye dönüşen filmin "Da Vinci Şifresi"nin başarısını yakalayıp yakalamayacağı merak konusu! EBRU ÇELİKTUĞ

"Melekler ve Şeytanlar" Dan Brown'ın 2000 yılında yayımladığı çok satan romanı olmasına rağmen; 2003'te dünyayı kasıp kavuran "Da Vinci Şifresi"nin başarısının ardından dikkatleri üzerine çekebilmişti. Aynı durum, iki romanın sinema filmine dönüşme macerasında da devam ediyor ve yönetmen Ron Howard, neden Robert Langdon'ın maceralarını filme alırken "Da Vinci Şifresi"nden başladığını şu sözlerle açıklıyor: "Pek çok kişi, Melekler ve Şeytanlar'ı Da Vinci Şifresi'nden sonra okudu. Bu yüzden Melekler ve Şeytanlar'ı önce çekmenin tuhaf olacağını düşündüm. Tom Hanks'in canlandırdığı Robert Langdon karakteri, o diğer çok tuhaf macerayı yaşadıktan sonra bu yeni macerayı çözmek için yeterince olgunlaşmış olacaktı. Bunun önemli olduğunu ve onun performansını da daha eğlenceli ve daha insani kılacağını hissettim."

"Melekler ve Şeytanlar" ile "Da Vinci Şifresi"nin hakları Sony tarafından 2003 yılında satın alındıktan ve "Da Vinci Şifresi" filme çekildikten sonra bazı şanssızlıklar yaşandı. Amerikan Yazarlar Birliği'nin greve çıkmasıyla ilk büyük zararı Sony yaşadı, zira Ron Howard ile daha önce "Akıl Oyunları" ve "Cinderella Man"da çalışan, "Da Vinci Şifresi"nde de imzası olan senarist Akiva Goldsman da greve katılmıştı. Böylece film, 2008'in Şubat ayında başlanıp Aralık ayında gösterime sokulacakken 2009 Mayıs'ında vizyona girecek şekilde ertelendi. Goldsman'ın senaryosuna son şekliniyse, "Dünyalar Savaşı", "Örümcek Adam" ve "Panik Odası"nın senaryolarını yazan David Koepp verdi.

Vatikan'ın öfkesi

Vatikan'ı fazlasıyla sinirlendiren "Da Vinci Şifresi" nedeniyle "Melekler ve Şeytanlar" için özgün mekânlarda çekim izni alamayan Ron Howard, çekimlerin çoğunu Los Angeles'taki stüdyolarda gerçekleştirdi, Roma'daki bazı çekimler dışında tabii. Peki "Da Vinci Şifresi"nde Vatikan'ı bu ➡

derece sinirlendiren ne vardı? Kahramanımız Robert Langdon, Paris'te bir seminer için bulunurken, Louvre Müzesi'nin müdürü esrarengiz bir cinayete kurban gidiyordu. Langdon'ın simgebilimci oluşu, cinayete dair ipuçlarını bir araya getirirken işine fazlasıyla yarıyor ve bu yarı bilim insanı yarı dedektif; Tapınak Şövalyeleri, Sion Kardeşliği gibi, Orta Çağ'dan beri var olagelen gizli bir takım Hıristiyan tarikatlarının aslında Hz.İsa'nın soyunu devam ettirmeye çalıştıklarını ortaya çıkarıyordu. Hatta bu arada kendisine yardımcı olan Sophie Neveu'nün, Maria Magdalena ile Hz.İsa'nın kanını taşıyan sülalenin son ferdi olduğunu öğreniyordu. Hıristiyan mitolojisinin en bilinen öğelerinden Kutsal Kase'nin, aslında Tapınak Şövalyeleri ve Sion Örgütü gibi daha sonra günümüz Mason örgütünün atası sayılan gizli kardeşlik örgüt ve tarikatları tarafından yüzlerce yıldır korunan İsa'nın sülalesi olduğu iddia edilmekteydi. (Kutsal Kase'nin gerçek ve maddi bir kutsal emanet olarak ilk Hıristiyanlar tarafından İsa'nın çarmıha gerilmesinden sonra kaçırıldığı,

"Melekler ve Şeytanlar", bilim ve din karşıtlığını temel alan, ateist ve dinsiz "aydınlanmış"ların oluşturduğu İlluminati örgütüyle Hıristiyanlığın en güçlü mezhebi olan Katolik mezhebinin merkezi Vatikan'ı karşı karşıya getiren, "Da Vinci Şifresi"nden daha fazla aksiyon yüklü bir gerilim olarak tanımlanabilir.

hatta Ayasofya Camii'nin içerisinde gizli bir bölmede saklandığından tutun, aslında Kase'nin, kökünü Pagan inanışından alan bir dişilik sembolü olduğuna kadar pek çok farklı senaryo bulunmakta). Tüm bu olay örgüsü, Katolik Kilisesi'nin merkezi olan Vatikan'ı, Hıristiyanlığın bilinen gerçeklerinin dışında bambaşka bir gerçekliğe sahip olduğunu iddia ettiği için kızdırmakta ve tepki verdirmekte gecikmedi.

Dan Brown sanat tarihi uzmanı eşinin desteğiyle, son derece akıcı bir dille kaleme aldığı "Da Vinci Şifresi"nde, kahramanı Robert Langdon'a adını veren, anagram ustası sanatçı dostu John Langdon ile işbirliği yapmış ve okurların merakını hep istim üstünde tutan, gizemli ve sürükleyici bir yapı kurmayı başarmıştı. "Bir kelime ya da kelime grubundaki harflerin yeri değiştirilerek elde edilen kelime ya da kelime grupları" olarak tanımlanan anagramlar, özellikle karakter isimlerinde bolca kullanılmıştı ve gerçek hayatta da karşılığı vardı: gizli bilgilerin yüzyıllarca saklanmasına araç olmuşlardı. Uzun zamandır dünyanın belli başlı aileler/gruplar/örgütlerce yönetildiğini savunan komplo teorilerinin revaçta olduğu bir dönemde, Brown'ın pürüzsüz ve son derece akıcı bir dille kaleme aldığı, gerçek mekânlarda geçen romanının dünya çapında kazandığı başarıya belki de fazla şaşırmamak gerekiyor.

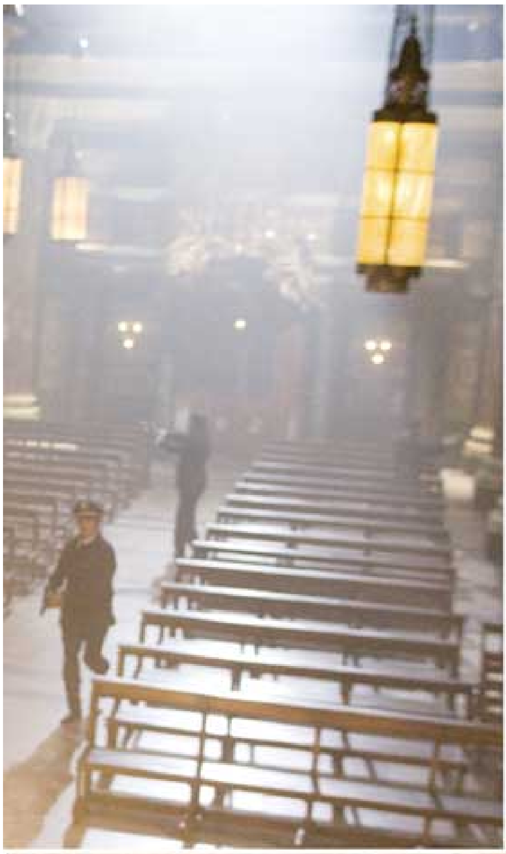
Ana akım Hollywood sinemasının güçlü isimlerinden yönetmen Ron Howard ve tecrübeli senarist Akiva Goldsman'ın ortaklığı sonucu ortaya çıkan film ise dünya çapında 700 milyon doları geçen hasılatıyla yapımcıların yüzünü güldürmüştü. Kaldı ki böyle bir çoksatanı, box office canavarına dönüştürmek için bir yapımcının bulacağı en başarılı formül, bu iki ismin yan yana gelmesiydi.

Din ve bilim karşı karşıya

Daha önce de belirttiğimiz gibi, "Melekler ve Şeytanlar", "Da Vinci Şifresi"nden önce yazılmıştı. "Da Vinci Şifresi"nin dünya çapındaki başarısının ardından, beklenmedik bir şekilde bu ilk romana bir dönüş ve ilgi başladı. Dan Brown hayranları bile kendi aralarında hangi kitabın daha iyi olduğu konusunda tartışmalar yaşadı. Okurların pek çoğunun ortak eğilimi ise, bu romanları okuduktan sonra, işi gücü bırakıp, bir kütüphaneye kapanıp, kitaplarda geçen kişi olay ve mekânların peşine düşmek hatta esas mekânlara gidip iz sürmek şeklindeydi.

"Melekler ve Şeytanlar", İsviçre'de bulunan ünlü bilim merkezi CERN'de görevli bilim insanı Leonardo Vetra'nın bir cinayete kurban gitmesi ve cesedinin üzerine İlluminati örgütüne ait bir simge kazınmış olması üzerine, ünlü simgebilim uzmanı Robert Langdon'ın (Tom Hanks) yardımının istenmesiyle başlıyor. Vetra'nın kızı Vittoria (Ayelet Zurer) ile işbirliği yapan Langdon, CERN'den "karşı-madde"nin çalındığını öğrenir ve bu maddeden elde edilen, geri sayımı başlamış bomba ile Vatikan'ın yok edileceği sonucuna varır. İlluminati örgütünün amacı, Hıristiyanlığın kalesi olan Vatikan'ı yerle bir etmek ve Katolik mezhebine ağır bir darbe indirmektir. (Kökeni 1700'lere dayanan, Bavyera'da kurulduğu söylenen örgüte dair pek çok rivayet var. İlluminati kelimesi aydınlanmış demek ve günümüzde de dünya politika ve ekonomisinin hâlâ bu örgütün sayılı elitlerinin yönetiminde olduğuna ilişkin azımsanmayacak ölçüde komplo teorisi var. Üyeleri arasında Churchill ve Rockefeller gibi isimlerin de bulunduğu söylenen örgütün, zaman içerisinde gücünün azaldığı, ama komplo teorisyenleri için her zaman revaçta kaldığı bir gerçek.)

Aynı sıralarda Vatikan'da, ölen Papa'nın yerine yeni papanın seçileceği "Conclave" süreci başlamıştır. Kardinaller arasından yeni papayı seçerken, onların tecrit edilmesi esastır. Bir şapelden yayılan dumanın rengine göre, dış dünya seçimin nasıl ilerlediğini anlayabilmektedir. Mesela siyah duman çıkarsa, oylamada üçte iki çoğunluğun oluşmadığı, beyaz duman çıkarsa çoğunluğun sağlanıp papanın seçildiği anlaşılmaktadır. Yeni papa seçilene kadar, "Camerlengo" sı-

fatlı Patrick McKenna (Ewan McGregor), Vatikan'ı vekil olarak yönetecektir. İsviçre'den Roma'ya gelen Robert Langdon ve Vittoria Vetra, Illuminati'nin inandığı dört elementin yani ateş, toprak, hava ve suyun izini sürerek işlenen papa adayı cinayetlerini çözmeye, bir yandan da dünyanın dengesini sarsacak güçlü bombanın nerede olduğunu bulmaya çalışmaktadır. Peki bomba nerededir? Robert Langdon ve Vittoria Vetra, zamana karşı yarışarak bombayı durdurmayı başarabilecek midir?

"Melekler ve Şeytanlar", bilim ve din karşıtlığını temel alan, ateist ve dinsiz "aydınlanmış"ların oluşturduğu Illuminati örgütüyle Hıristiyanlığın en güçlü mezhebi olan Katolik mezhebinin merkezi Vatikan'ı karşı karşıya getiren, "Da Vinci Şifresi"nden daha fazla aksiyon yüklü bir gerilim olarak tanımlanabilir. Ron Howard, "Da Vinci Şifresi"ni filme uyarlarken, romanın başarılı bir çoksatan olarak öne çıkmasının, kendilerini kısıtladığını söylüyor: "Geri dönüp baktığımda yaptığımız seçimler anlamında hâlâ çok iyi hissediyorum, ama Melekler ve Şeytanlar'a sıra geldiğinde kesinlikle daha serbest hissettim –her ne kadar o da son derece popüler bir roman olsa da 'Da Vinci Şifresi' kadar odak noktası olmamıştı. Dan Brown bana bir yönetmen olarak kendi tarzıma uygun davranmakta özgür hissetmemi, filmi daha eğlenceli ve modern kılmak için gereken neyse yapmamı söyledi. Kitabın okurları için ilginç değişiklikler söz konusu. Şimdiye kadarki deneme gösterimlerimizde kitabı bilen seyirciler bu tercihlerden memnun kaldılar, ki bu bir roman uyarlaması söz konusu olduğunda işin en eğlenceli ve tartışmalı noktasıdır." Tom Hanks'in canlandırdığı Robert Langdon'ın ise çok daha az konuşup, daha hareketli, koşup kovalayan bir karaktere dönüştüğünü söyleyen Howard, filmin, modern hayat- antik çağ, teknoloji-inanç karşıtlıklarıyla ilgili olduğunu da ekliyor: "'Da Vinci Şifresi'nin daha geçmişle ilgili bir temaya sahip olmasına karşılık 'Melekler ve Şeytanlar' daha güncel, modern konularla ilgili bir film. Bu yüzden doğal olarak iki filmin tarzı ve ruhu çok farklı."

Filmin "Da Vinci Şifresi"nden daha faza aksiyona yer verdiği söylenmekte.

Tom Hanks, Robert Langdon rolünde bir kez daha karşımızda.

Ewan McGregor, Patrick McKenna rolünde.

Romanda, Illuminati örgütünün ele geçirdiği anti-madde konusu da ilginç, çünkü Dan Brown'ın özellikle "Da Vinci Şifresi"nde malzeme olarak kullandığı pek çok yer, isim ve sanat eseri gerçekliğini ispatlamıştı. Dolayısıyla, çok küçük miktardaki anti-maddenin, büyük patlamalara yol açacağı bilgisinin de okurları ürküttüğü ve CERN'e yönelik bakış açısını değiştirdiği de bir gerçek. (O CERN ki, 2008 yılının son aylarında, "Atlas Deneyi" gibi, dünyanın, ortaya çıkacak bir kara delik tarafından yutulacağı teorileriyle insanları huzursuz eden, evrenin nasıl var olduğuna dair cevaplar bulmak umuduyla yapılan bir deneye ev sahipliği yapıyor!).

Ron Howard, "Apollo 13"ü çekerken nasıl NASA'da görüşmeler yaptıysa, "Melekler ve Şeytanlar"ı çekerken de romanda önemli bir yer tutan CERN'de vakit geçirmiş: "Oraya gittim, araştırma yaptım. Fizikçilerle toplantılar yaptık; bana nelerin mümkün olduğunu, nelerin olamayacağını izah ettiler. Filmimizde, CERN'den son derece tehlikeli bir maddenin çalınmış olduğu gerçeğini iyice anlatabilmemiz gerekiyordu. Uzun uzun bilimsel ve tarihi açıklamalarda bulunamazdık. Sonuçta bu filmin ritmi, buna müsaade etmezdi. Saati tıkır tıkır işleyen bir bomba hikâyesi anlatmaya çalışıyorduk."

"Da Vinci Şifresi" her ne kadar gişede romanın estirdiği rüzgârı da arkasına alarak başarı elde etmişse de, eleştirmenler tarafından çok beğenilmemişti. Aksiyon ve gizemi bir arada sunarken "Da Vinci Şifresi"nden birkaç adım ileri gideceği iddia edilen "Melekler ve Şeytanlar"ın, türün meraklıları ve "Da Vinci Şifresi"nin hayranları için çok şey vaat etiği kesin! ■

Gotik bir eğlence

Çocuklar için yazılmış gibi gözükse de her yaştan fantezi edebiyat okurlarınca çok sevilen Neil Gaiman'ın kısa romanı "Coraline", animasyon dünyasının en yaratıcı isimlerinden Henry Selick tarafından perdeye uyarlandı. "KORALİN VE GİZLİ DÜNYA", hayatından memnun olmayan küçük Koralin'in paralel bir evrendeki maceralarını konu alan karanlık bir peri masalı.

EBRU ÇELİKTUĞ

Fantezi edebiyatın "rock yıldızı" Neil Gaiman ile bu yıl 15 yaşına basan "Noel Gecesi Kabusu/Nightmare Before Christmas"ın yönetmeni Henry Selick'in "Koralin ve Gizli Dünya" projesinde buluşmaları, hem sinemaseverler hem de hayranları açısından gerçekten heyecan verici. "Sandman" ve "Mirrormask"in yaratıcısı Neil Gaiman, 2007'de senaryosunu Roger Avary ile kaleme aldığı "Beowulf" ve kendi romanından uyarlanan "Yıldız Tozu/Stardust" ile, bir süredir sinemada da kendinden söz ettiriyor. "Noel Gecesi Kabusu"nun bir Tim Burton projesi olması ve tanıtımının bunun üzerine kurulması nedeniyle yıllardır arka planda kalan Henry Selick ise stop motion animasyon tekniğinin gerçek ustalarından biri. Bu oldukça meşakkatli tekniği, "Koralin ve Gizli Dünya"da üçboyutlu animasyonla birleştirmeyi deneyen Selick ile Gaiman'ın yolları projenin hayata geçmesinden yıllar önce kesişmiş. 2000 yılında romanının ilk taslağını bitiren Neil Gaiman, ajansından bunu Henry Selick'e iletmesini istemiş: "Her ne kadar 'Tim Burton'ın Noel Gecesi Kabusu' olarak anılsa da esas adamın Henry Selick olduğunu anlayacak kadar zekiydim" diyor, "Daha sonra 'Dev Şeftali/James and the Giant Peach'i izledikten sonra Henry'de gerçekten ilginç bir şeyler olduğunu düşündüm. Özellikle bir stop motion yönetmeni olarak, başkalarıyla karşılaştırılamayacak denli ilerideydi. En iyileriydi. Karanlığın içindeki aydınlık şeylerin varlığını cesurca göstermesinden etkilenmiştim. Sonuçta kitabımı yayımlanmadan 18 ay önce okuması için ona gönderdim ve o da piyasaya çıktıktan bir ay sonra haklarını satın aldı."

"Koralin ve Gizli Dünya", çocuklar için yazılmış bir korku romanı gibi. Çıkış noktasındaysa Neil Gaiman'ın 1990'ların başında, henüz dört ya da beş yaşında olan küçük kızı Holly var. Okuldan gelince babasının dizlerine tırmanıp, annesi kötü bir cadı tarafından kaçırılan kendi yaşlarındaki bir kızın öyküsünü anlatan Holly, roman için babasına ilham kaynağı olmuş. Böyle bir hikâye kitabı arayan ama yazılmadığını gören Gaiman, kolları sıvayıp birkaç bölüm yazmış. Ama araya başka projelerin girmesi, Holly'nin artık böyle bir masal için fazla büyük olması gibi sebeplerle, roman bir müddet rafa kalkmış. Ama sonra, bu kez küçük kızı Maddy için, çok ağır bir tempoyla, hemen her gece birkaç satır yazarak romanı tamamlamış. 2000 yılında da roman yayımlanmaya hazır hale gelmiş. "Koralin", Gaiman'ın bugüne kadar yazdıkları arasında en fazla dile (30) çevrilen ve dünya çapında bir milyonu geçen satışlarıyla en sevilen eserlerinden biri durumunda. Gaiman romanıyla ilgili olarak şunları söylüyor: "Cesur olmanın ne olduğuyla ilgili bir kitap yazmak istedim. Engellere ve korkuya rağmen ne yapmak gerekiyorsa onu yapmakla ilgiliydi; kesinlikle korkutucu olmalıydı. Şunu da göstermek istedim ki, bazen sizi sevenler gereken ilgiyi gösteremezler ve bazen de size ilgi gösterenler sizi sağlıklı bir şekilde sevmiyor olabilirler!" ➡

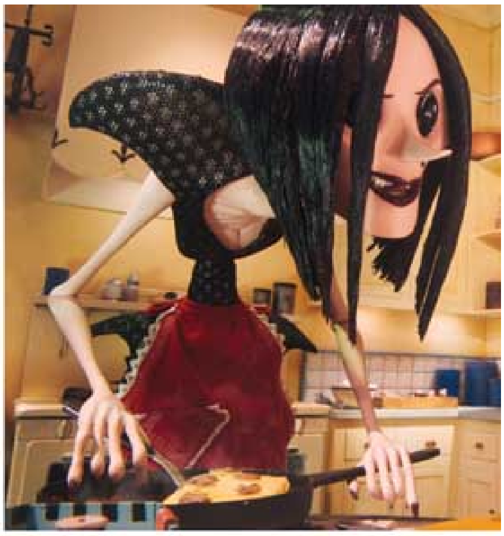
KORALİN VE GİZLİ DÜNYA

Öte yandan kitabı okuyan çocuklarla yetişkinlerin romanla ilgili fikirleri arasındaki farklılık da ilgi çekici. Çocuklar kitabı gizemli bir macera olarak görmekteyken, yetişkinlerin korkutucu bulması Gaiman'ı da şaşırtıyor: "10 yaşındaki okurların korkmaması garip. Kitabı yazarken böyle olacağını bilmiyordum. Bir öğretmen 'Kitabı bitirdim, sabahın üçünde uyanıp bütün evi dolaştım ve ışıkları yaktım. Oysa kitabı sınıfta okuduğumda çocuklar komik ve eğlenceli buldular!' dedi. Bunun üzerinde çok düşündüm, yanılıyor olabilirim ama çocuklar ve yetişkinler farklı bir kitap okudular sanırım. Yetişkinler, gözlerinin yerinde siyah düğmeler olan Öteki Anne'yi okuduklarında 'Bu çok korkunç ve garip. Gözler ruha açılan pencerelerdir. Onları görememek ve yerlerine düğme dikilmiş olması fikri ürkütücü' dediler. Çünkü bu fikir, ölülerin gözlerine bozuk para konmasını çağrıştırıyor. Ama çocuklar bu düğmeleri harika buluyor ve resimlerini çizmeye bayılıyorlar."

Yine Gaiman, Avrupa'da kitap tanıtımı için çıktığı bir turda, 8 yaşındaki oğluna kitabı okuyan bir anneyle ilgili anısını şöyle anlatıyor: "Kitabı oğluna okurken gittikçe daha da üzülmüş, gerilmiş, korkmuş ve en sonunda oğlu elini okşayıp 'Tamam, sakin ol, bu sadece bir hikâye' diye onu teselli etmiş! Çocuklar edebiyat konusunda, yetişkinlerden çok daha iyiler."

Gizli bir kapıdan açılan "öteki" dünya

Henry Selick'in daha okuduğu anda romana bağlandığı şey de Gaiman'ın diğer pek çok eserinde de kurduğu karanlık, kasvetli ama bir yandan da eğlence vaat eden dünya olmuş: "Koralin, karanlık ve mükemmel bir modern peri masalı. Her çocuğun mutlaka aklından geçmiş olan temel bir fikre dayanıyor: 'Keşke anne ve babam başkaları olsaydı!' Tabii bir de siyah düğmeleri unutmamalı!" Gerçekten de, çocukların ebeveynleriyle ilgili kurdukları en güçlü fantezilerin başında, tam da istedikleri mükemmellikte esas anne-babalarının günün birinde ortaya çıkmaları gelir! Koralin de, kendi işleriyle fazlasıyla meşgul ama aslında kızlarını çok seven bir ailenin tek çocuğu. En sinirlendiği şeylerden biri, isminin "Karolin" şeklinde telaffuz edilmesi! Maceracı, meraklı ve biraz da geçinmesi zor biri olan 10 yaşlarındaki bu küçük kız ilgisizlikten muzdaripken; ne yeni tanıştığı kendi yaşlarındaki Wybie Lovat, ne eksantrik yaşlı İngiliz komşuları ne de onlardan biraz daha tuhaf Rus asıllı Bay Bobinsky, onun Michigan'da bıraktığı arkadaşlarının ve eski düzeninin yerini tutamıyor. Yeni taşındıkları Victoria tarzı müstakil evde, üzeri duvar kağıdıyla kaplanmış gizli bir kapı bulduğunda da tabii çok heyecanlanıyor. Bu kapının ardına geçmeyi başardıktan sonra, kendi evinin ve hayatının farklı bir kopyasıyla karşılaşıyor. İlk bakışta bu paralel dünyada her şey çok daha renkli ve neşe dolu gözüküyor. Üstelik, bu dünyadaki herkesin orada bir karşılığı da mevcut; mesela "öteki" anne ve babası bunların başında geliyor. Koralin'e karşı son derece ilgili (ama tuhaf ve korkutucu biçimde gözlerinin olduğu yerde düğmeler dikili olan) bu anne ve babayla geçecek bir hayatın, geride bıraktığı hayata göre daha eğlenceli ve ilginç olacağını düşünen Koralin, yavaş yavaş bu heyecanlı maceranın tehlikeli bir maceraya dönüştüğünün farkına varıyor. "Öteki" annesi, eğer bu paralel dünyada kalmak istiyorsa, Koralin'in de gözlerinin yerine düğme dikmesini istiyor çünkü! Üstelik Koralin'in dışında o dünyaya hapsedilmiş üç çocuğun hayaletlerinin varlığı da Koralin'in gözünü açıyor. "Öteki" annesinin aslında ne korkunç bir cadı olduğunu gördükten sonra da, Koralin'in tüm cesaretini toplayıp "öteki"lere teslim olmamak için bu tuhaf dünyadan kurtulma mücadelesi başlıyor.

Üstte, Koralin'in gerçek ailesi. Sağda, Koralin'e öteki hayatında rehberlik eden kedi. En sağda , eskiden şov hayatının içinde olan İngiliz komşular.

Henry Selick, senaryoyu yazarken kitabın hayranlarını hayal kırıklığına uğratmamak için titizlikle davrandığını, bazı karakterleri eklediğini ama Neil Gaiman'ın yarattığı İngiliz karakterleri değiştirmeyi asla düşünmediğini söylüyor. Seyircilere her seyredişte yeni detayları keşfetme hazzı yaşatacak bir film olduğu öne sürülen "Koralin ve Gizli Dünya"nın bir diğer özelliği de ilk kez üç boyutlu çekilen bir stop motion animasyon olması.

Film, şimdiden pek çok olumlu eleştiri almış durumda. Öncelikle romanın "Alis Harikalar Diyarında"dan "Oz Büyücüsü"ne hatta Andersen ve Grimm masallarına kadar uzanan bir yelpazede kendine özgü bir yere ait olduğu konusunda fikir birliği var. Neil Gaiman, karanlık bir hikâye anlatırken, vaaz vermeden, sıkıcı olmadan,

Solda, Koralin ve Öteki Anne!
Aşağıda, öteki hayata geçiş kapısını bulan Koralin.
En sağda, Koralin ve arkadaşı Wybie Lovat.

SEYİRCİLERE HER SEYREDİŞTE YENİ DETAYLARI KEŞFETME HAZZI YAŞATACAK BİR FİLM OLDUĞU ÖNE SÜRÜLEN "KORALİN VE GİZLİ DÜNYA"NIN BİR DİĞER ÖZELLİĞİ DE İLK KEZ ÜÇ BOYUTLU ÇEKİLEN BİR STOP MOTION ANİMASYON OLMASI.

pek çok popüler kültür göndermesiyle yetişkinleri de kucaklayabilen modern bir gotik anlatım tarzı yakalamış. Henry Selick içinse "Koralin ve Gizli Dünya", "Noel Gecesi Kabusu"ndaki silik konumunun adeta yenilenmesi ve kariyerinin bir kez daha doğuşu anlamını taşıyor.

Stop motion animasyon

Henry Selick, Disney'in elle çizilen geleneksel animasyonlarından başlayarak her türden animasyonu çok seven bir yönetmen. Gene de her zaman için gönlü stop motion animasyondan yana. Bu tekniğin mükemmellikten birkaç adım uzak oluşunun bile ayrı bir tat taşıdığını düşünüyor. "Noel Gecesi Kabusu"nun üstünden 15 yıl geçmesine ve sektörde CGI'a (bilgisayarla yaratılmış görüntü teknikleri) büyük ölçüde yatırım yapılıp bolca CGI kullanılmasına rağmen, bu en eski animasyon tekniğinden vazgeçmeme nedenlerini şöyle açıklıyor Selick: "İnsanlar, yadsınamaz biçimde, her zaman insan eliyle biçimlendirilmiş şeylere çekim duyarlar. Stop motion'ın kendine özgü, 'kumlu' bir havası vardır ve kusurlarla doludur. Karşı konulmaz bir gerçekliğe sahiptir, gördükleriniz gerçekten oradadır, elle poz verilse bile saniyede 24 kez hareket eder. Bu gerçeklik hissi, beni stop motion'a en fazla çeken şey." Selick, Dreamworks ve Pixar gibi animasyon devlerinin bütün işlerini takdire şayan bulmakla birlikte, küçük de olsa bir kısım sinemaseverin gönlünün stop motion filmler izlemekte olduğunu, bu yüzden de böyle bir azınlık için bir şeyler üretmeyi tercih ettiğini de belirtmekte. Yaklaşık 20 yıldır hemen hemen aynı insanlardan oluşan ekibiyle çalışan Selick, her ne kadar "Koralin ve Gizli Dünya"da, CGI ile stop motion'ı birleştirmiş olsa da, filmde göreceğimiz setler tamamen el yapımı ve gerçek. CGI, sadece stop motion'ın zayıf yönlerini desteklemek ve toparlamak için, az oranda kullanılmış: mesela minik kuklaları hareket ettiren donanımların ve karakterlerin yüzlerindeki çizgilerin silinmesinde CGI'dan faydalanılmış. Selick sadece tek bir sahnenin tamamen CGI olduğunu belirtiyor, bu da küçük hayalet çocukların Koralin'i uyarmak için rüyasına girdikleri sahne. Ayrıca bütün sahnelerin arka planları da bilgisayar efektiyle yaratılmış. Tabii stop motion teknolojisinin yeni yöntem ve araçları da devreye girmiş. Bu yeni araçlardan biri de üç boyutlu çekim yapabilen dijital bir kamera ki, setin kontrolünü çok daha fazla mümkün kılmış ekip için.

"Koralin ve Gizli Dünya"nın özenle hazırlanmış web sitesinde dolaşırsanız, stop motion animasyonun ne kadar meşakkatli bir yöntem olduğuna da tanıklık edebilirsiniz. Öte yandan çok da yaratıcı ve eğlenceli bir süreç olduğu ortada. (Patlamış mısırların pembeye boyanmasıyla ortaya çıkan çiçeklenmiş kiraz ağaçlarından, iğnelerle örülen minik kazaklara kadar, filmin özellikle dekor ve kostümlerinin ortaya çıkış öyküleri, ayrı bir seyirlik). Koralin'in bir sahnede 35 saniye içinde 16 farklı ifadeye bürünebildiği, filmin tamamında 207,336 gibi bir sayıda farklı yüz ifadesi takınabildiği ve tüm bunların elde yapıldığı göz önünde tutulursa filmin son derece zorlu bir yapım süreci sonunda ortaya çıktığı muhakkak.

İlk kez bir animasyon filminde seslendirme yapan "Umutsuz ev kadını" Teri Hatcher, Koralin'in hem asıl hem de "öteki" annesini seslendirirken, yeteneğiyle ön plana çıkan çocuk oyuncu Dakota Fanning Koralin'e ses veriyor. Son olarak "Koralin"in, bir roman olarak başlayan macerasına sinema filminin yanında bir tiyatro oyunu, bir çizgi roman ve bir video oyunu olarak devam ettiğini de hatırlatalım. ■

80'li yıllar korku türü açısından ilginç bir dönemdi. Sinemaya birbirinin kopyası olan ve çoğunun isminin arkasında 2, 3, 4 gibi rakamlar bulunan "slasher" türü filmler hakimdi: "Friday the 13th" serisi, "Halloween" serisi, "A Nightmare on Elm Street" serisi, "Silent Night, Deadly Night" serisi... Evet, bu serilerin birkaçına start veren filmler kendi dünyasını kurmuş ve türün klasikleri arasına girmiş filmlerdi, ama bu durum genel olarak 80'ler korku sineması atmosferine bunaltıcı bir tekrar duygusunun hâkim olduğu gerçeğini değiştirmiyordu.

İşte İngiliz yazar Clive Barker tam bu dönemde korku edebiyatının gündemine, tabiri caizse, bomba gibi düştü. Barker'ın çıkışı şaşırtıcı ve benzersizdi: Adeta hiç ortada yokken altı kitaba yayılan kendine özgü bir kâbuslar evreniyle adeta belirivermişti. Öykülerinin toplandığı "Books of Blood" ya da Türkçe'de yayımlandığı adıyla "Kan Kitapları" şüpheye yer bırakmayacak şekilde yeni ve orijinal bir korku yazarının sesini duymamızı sağladı. İlk olarak 1984-86 yıllarında basılan bu altı kitaplık öyküler toplamı karşısında Stephen King, "Korkunun geleceğini gördüm, adı Clive Barker" diyordu. "Books of Blood"ın önsözünü yazan arkadaşı Ramsey Campbell (ki kendisi yine çok iyi bir İngiliz korku yazarıdır) "Sizden ayrılmadan önce üstünüzü örtüp gece lambasını açan öykülerden usandıysanız..." diye giriş yaptığı tarifinde Barker'ı "türde şu anda ürün veren en şoke edici yazar" diye niteliyordu.

Yaratıcılık Tutkusu

Bu şoke edici yazar, özgünlüğe özel bir önem veriyordu. Bu önem Barker'ın hiç duyulmamış fikirlerle ortaya çıktığı anlamına gelmiyordu tabii, nihayetinde türün gelene-

Yeni Stephen King o olabilir

80'li yıllarda "Books of Blood" adlı öykü kitaplarıyla çabucak korku edebiyatının önemli yazarları arasında yerini almıştı... İngiliz yazar vakit kaybetmeden sinemaya da adım attı ve hem senarist, hem yönetmen olarak türün meraklılarının aşina olduğu bir isim haline geldi. Bununla birlikte adını duyurmasını sağlayan öyküler bu sinema macerasında biraz arka planda kaldı, "Candyman" istisnasının dışında, hiçbiri sinemaya aktarılmadı. Fakat şimdilerde "Midnight Meat Train" ve "Book of Blood" gibi uyarlamalarla gidişat değişiyor.

KUTLUKHAN KUTLU

SİNEMACI BARKER

İşte Barker'ın "eseri uyarlanan yazar"ın ötesinde bir rol alıp senarist ya da yönetmen olarak çalıştığı filmler:

- Rawhead Rex (1986, senaryo)
- Transmutations (1987, senaryo)
- Hellraiser (1987, senaryo, yönetmenlik)
- Nightbreed (1990, senaryo, yönetmenlik)
- Lord of Illusions (1995, senaryo, yönetmenlik)

ğinden ziyadesiyle ilham alıyordu... Ama seneler sonra "daha önce bulduğumu düşündüğüm bir şeyden hızla kaçma şeklinde son derece sapkın bir yanım var" diye tanımladığı huyundan dolayı, kendini tekrar etmeyi sevmiyordu. Bu huyun da etkisiyle, çok yaratıcı olduğu aşikârdı... Biz de bu yaratıcılık sayesinde binlerce şehir sakininin birbirine bağlanmış ve aklını yitirmiş bedenlerinden oluşan devde can bulan Popolac kenti gibi benzerine zor rastlanır icatlarla tanışıyorduk (bu arada söz konusu icat, "In The Hills, the Cities" öyküsünden).

Elbette kendini tekrar etmeme tasası birbirinden tamamen farklı tonlara ve yaklaşımlara sahip öyküleri peş peşe getiriyordu ama Clive Barker öykülerini birarada tutan bir bakış açısı, bir ortak dil de hemen göze çarpmıyor değildi. Bu yüzden de altı kitaplık "Books of Blood" karmakarışık bir toplama değil, önemli bir yazarın bizi sesine alıştırdığı bir evren hissi veriyordu.

Korkunun Dili

Mesela, evet, 80'lerde korku, ürpertiden ziyade apaçık şiddet üzerine kuruluydu ama insan Barker'ın öykülerini ilk okuduğunda muhtemelen şiddetin hiç bu kadar yoğun, amansız ve bunaltıcı bir tasviriyle karşılaşmadığı hissine kapılıyordu. Sanki onun evreninde şiddet bir sonuç değildi de, karakterleriyle temas kurduğu temel dildi... Clive Barker'ın bedenle ilişkisi, 80'ler korku sinemasının sıra dışı yönetmenlerinden David Cronenberg'in bedenle ilişkisini andırmıyor değildi aslında. Tıpkı Cronenberg gibi bedene gayet teklifsiz, cüretkâr bir yaklaşımı vardı - ister bedenin maruz kaldığı eziyetler ve travmalar, ister hazlar söz konusu olsun. Şiddet gibi seks konusunda da elini korkak alıştırmayan bir yazardı Barker ama öykülerinde bu iki şeyin "zorunlu unsurlar" olmadığı, tam da yazarın kurmak istediği evrenin ve iletmek istediği temaların temellerini teşkil ettiği belliydi.

Korku yazarının sinemaya adım atışı çok çabuk oldu. Daha ikinci romanını kendisi filme çekti: "Hellbound Heart"ın uyarlaması "Hellraiser" belki sinemasal yetkinlikle dolup taşmıyordu ama kendine özgü olduğu kesindi. Bu filmde tanıştığımız Barker icadı

"The Midnight Meat Train"

"Hellraiser"

"Book of Blood"

"Cenobite"lar, işkence ve mutilasyonun temel yaşam biçimini oluşturduğu bir boyutun varlıklarıydı -akılsızca o boyuta açılan kapının kilidini kurcalayan kişilerin başına neler geldiğini tahmin edebilirsiniz. Alışıldık korku filmi sapıklarından epey farklı bir fikirdi bu- ama vakit geçmeden bir devam filminin çekilmesi ve "Hellraiser"ın serileştirilmesiyle, kaderi o sırada hâkim korku sineması ürünlerinden çok da farklı olmadı.

Her Mecranın İnsanı

Barker hiçbir zaman tek mecraya bağlı bir yaratıcı olmadı. Zaten ilk film çekme girişimlerini "Kan Kitapları" basılmadan çok önce yapmıştı. Yine bu kitaplar basılmadan önce, oyun yazarlığıyla hayatını kazanıyordu zaten. Oyun yazarlığına korku öyküleri yazarlığını, senaristliği ve yönetmenliği ekledikten sonra da farklı farklı mecralarda ürün vermeye devam etti. Bir taraftan adı "Nightbreed" ve "Candyman" gibi dikkat çekici korku filmleriyle anılmaya devam edecek, bir taraftan da faaliyet alanı çizgi romanlardan bilgisayar oyunlarına kadar uzanacaktı.

Bugün Clive Barker ismi, aslında biraz Stephen King ismi gibi, bir tür marka haline gelmiş durumda. Barker'ın öyküleri artık salt korkuyu değil, genel olarak "karanlık fantezi" denebilecek bir alanı kapsıyor ve bir ürünün adında "Clive Barker'dan" ibaresini görmek şaşırtıcı bir durum olmaktan çıkalı çok oldu. Mesela bilgisayar oyunları âleminde hiç de kötü tepki almayan "Undying" ve "Jericho" oyunları böyle ürünler (Multimecralı bir yaratıcı olarak Barker, bir ara Amerikan film eleştirmeni Roger Ebert'le "bilgisayar oyunları sanat mıdır?" konulu uzaktan bir tartışmaya da girdi).

Kan Kitapları Beyazperdeye Doğru...

Fakat Barker'ın ta "korku yazarı" olarak anılmaya başladığı ilk günlerinden beri parçası olduğu sinema, bir süre önceye kadar yazarın adını duyurmasını sağlayan öykülere - "Books of Blood" öykülerine- çok da yakın ilgi göstermemişti. Dahası, "Candyman"in ardından Barker'ın kendi yönetmediği pek öyle dikkat çekici uyarlama da yapılmamıştı. Şu geçtiğimiz sene içindeyse Barker uyarlamalarında gözle görülür bir hareketlenme var: Korku filmleri yapma hedefiyle kurulan The Midnight Picture Company, ilk önce "Books of Blood"ın ilk kitabından "The Midnight Meat Train"i sinemaya uyarladı. Film belki pek geniş gösterim göremedi ama yönetmen Ryûhei Kitamura'nın kurduğu etkileyici atmosferin de sayesinde, türün takipçilerinin atlamak istemeyeceği bir filmdi. Şimdi de yine The Midnight Picture Company'nin girişimiyle Barker'ın ünlü öykü kitapları serisinin açılışını yapan "Book of Blood" filme çekildi. Sıradaysa yine aynı kitap serisinden "Dread" adlı öykünün bir uyarlaması bulunuyor.

Bu "Kan Kitapları" uyarlamaları dışında ufukta birkaç Clive Barker projesi daha görünüyor üstelik (bunlardan "Tortured Souls: Animae Damnatae"yi kendi yönetmeyi düşünüyor)... Bakalım bu durum İngiliz yazarı sinema için yeni bir Stephen King haline getirecek mi?

"Candyman"

"Nightbreed"

"Lord of Illusions"

BAŞTAN ALALIM

42 YILLIK "UZAY YOLU" EFSANESİ, GEÇMİŞİN MİRASINI DEVRALIP MODERNİZE ETMEYE SOYUNAN J. J. ABRAMS YÖNETİMİNDEKİ YENİ FİLM VERSİYONUYLA BEYAZPERDE MACERASINA DEVAM EDİYOR.

SCOTTY!

BU KEZ KAPTAN KIRK, MR. SPOCK, DOKTOR MCCOY VE DİĞERLERİ İLK GENÇLİK YILLARINDAN MANZARALARLA KARŞIMIZDA! ABRAMS ZAMANI GERİYE SARIYOR VE HİKÂYEYİ EN BAŞINDAN ANLATIYOR.

MURAT EMİR EREN

Geçmişe dönüp baktığımızda her on yılın kendine özgü bir atmosferi olduğunu görürüz. 70'li yılların müziğini, modasını, politik hareketlerini 80'lerden ayırmak kolaydır örneğin; ya da 90'ları 80'li yıllardan ayırmak çocuk oyuncağıdır. Fakat 2000'li yıllar için söylenebilecek şeyler mevzu bahis on yıllar kadar net değil. Zira 2000'lerin ilk on yılını, yakın tarihin 40 yıllık karmaşasından oluşan bir çorbaya benzetmek mümkün aslında. Bu dönemde retro hissiyatının, geçmişe dönüşün, ama geçmişin sadece belli bir dönemine değil, rastgele olarak çeşitli dönemlerine bir dönüşün yaşandığını söylemek yanlış olmaz. Bu, sinema ve televizyon dünyası için de geçerli. Tür filmlerinden, daha özgün bağımsız filmlere kadar geçmişin çeşitli dönemlerinden esintiler taşıyan ya da bu dönemlerde ortaya atılan fikirleri yeniden yorumlayan eserlere artık sıklıkla rastlıyoruz. Bu devasa bütçeye sahip bir çizgi roman uyarlaması ya da düşük bütçeli bir sanat filmi dahi olsa, üzerindeki o retro etkiyi görmek mümkün. Yıldız sisteminin belli oranda sekteye uğradığı, film üretiminin dolayısıyla rekabetin arttığı ve birçok gişe formülünün işlemediği günümüzde, izleyiciyi salona çekmenin en önemli yöntemlerinden biri de yine geçmişin sevilen figürlerini makyajlamak suretiyle perdeye yansıtmak; ya da yeniden yorumlamak ve özgün bir hale getirmek. J. J. Abrams, adını televizyon tarihine altın harflerle yazdıran ünlü dizi "Lost"ta ekibiyle birlikte bunu başarmış, dizi 50'li yılların bilimkurgu, macera dizilerinin atmosferini farklı bir kurguyla yeniden yorumlamıştı. "Lost" sürerken, bu işin bir benzerini bu kez de detektif dizilerine uyarlayıp, yeni dizisi "Fringe"i ortaya çıkardı. 2000'lerin "X-Files"ı olarak anılan dizide de yine geçmişin paranoyayla örülü bilimkurgu dizilerinden izler görmek mümkün (Yine yapımcılığını üstlendiği "Canavar/Cloverfield"ın da geçmişin felaket/canavar filmlerinin modern bir versiyonu olduğunu unutmamak gerek). Şansı televizyon dizilerinden açılan ve yönettiği ilk sinema filminde

YAPIMCI VE YÖNETMEN J.J. ABRAMS "BU SENARYOYU BİR BAŞKASI ÇEKSE ÇOK KISKANIRDIM" DİYOR.

"Uzay Yolu", Kirk rolündeki Chris Pine'ın (Ortada) yer aldığı ilk büyük proje.

UZAY YOLU KLİŞELERİ

(AÇILIŞ KONUŞMASI) KAPTAN KIRK: UZAY, BİLİMDE SON NOKTA! GÖRECEKLERİNİZ, UZAY GEMİSİ ATILGAN'IN YOLCULUKLARINDAN İBARETTİR. BEŞ YILLIK GÖREVİMİZ;

Yönetmen J. J. Abrams hikayedeki aksiyon dozunu hayli artırdıkları iddiasında.

de yine bir televizyon dizisinin sinema versiyonunu çeken Abrams (Görevimiz Tehlike: III), bu kez de gösterildiği dönem boyunca gerçek bir efsaneye dönüşen televizyon dizisi "Uzay Yolu/Star Trek"in sinema versiyonuyla karşımıza geliyor. Bu kez retro esintili özgün bir eser yaratmak yerine, direkt olarak geçmişten gelen bir mirası devralıp, modernize etmeye soyunuyor. Yani bir anlamda bugüne dek yaptığı işlerin tersini yapıyor…

İlk olarak 1966 yılında Paramount Television tarafından CBS için hazırlanan ve yayınlandığı ilk günden itibaren büyük ilgi gören "Uzay Yolu", üç sezon olarak tasarlanmış ve 1969'ta son sezonunu yayınlanmıştı. Prodüksiyon yükü hayli yüksek olan diziye izleyicinin ilgisi yoğun olduğundan "Uzay Yolu" markası daha uzun süre ekranda ve beyazperdede görünmeye devam etti. 1973 yılında başlayan çizgi film serisi ve 1979 yılında çekilen ilk "Uzay Yolu" sinema filmi başta olmak üzere, dizinin yan sanayi ürünleri çoğalmış, hikayenin yayıldığı geniş evrende Kaptan Kirk ve ekibinin yaşadığı maceralar ilgi çekmeye devam etmişti. Ülkemizde de uzun süre gösterilen ve çok popüler olan dizinin kahramanları Kaptan Kirk, Mr. Spock, Scotty, Dr. McCoy Türk televizyon tarihinin en sevilen ve en fazla benimsenen karakterleri oldular. Dizi aslen, Birleşmiş Uzay Federasyonu bünyesinde çalışan Kirk ve ekibinin maceralarını anlatsa da, bir yanıyla da Soğuk Savaş'tan izler taşıyor ve güncel politik olaylara da göndermeler yapıyordu. Bunun da etkisiyle "Uzay Yolu/Star Trek", bir TV dizisinin ötesinde, uluslararası bir markaya dönüşmüştü.

Potansiyeli değerlendirmek

Yönetmen ve yapımcı J. J. Abrams yeni bir "Uzay Yolu" filmi fikrine başlarda pek sıcak bakmasa da, dizinin miras bıraktığı hikayeyle yapabileceklerini ve önüne serilen imkanları düşününce, aslında bu filmi çekmenin o kadar da kötü bir fikir olmadığına ikna olmuş sonunda. Elbette bunda, her ikisi de gerçek bir "Uzay Yolu" fanatiği olan yapımcı ortakları Damon Lindelof ve Alex Kurtzman'ın katkısı büyük. Serinin 11'inci sinema filmiyle ilgili olarak gelen teklifi değerlendiren Kurtzman-Lindelof ikilisi, Abrams'ın aksine projeye büyük bir hevesle yaklaşmış ve Robert Orci'nin de katılımıyla, bir yıl boyunca senaryo üzerinde çalışmışlar. Robert Orci ve Alex Kurtzman'ın kaleme aldığı senaryonun son halini gören J. J. Abrams tüm önyargılarından sıyrılarak projenin yönetmenliğini üstlenmeye karar vermiş. Abrams konuyla ilgili olarak "Okuduğum senaryoyu bir başkası çekse çok kıskanırdım" diyor ve ekliyor "Favori filmlerimin tüm özelliklerini içinde taşıyan bir senaryoydu. Epik, romantik, maceralı bir öyküydü bu. Nasıl hayır diyebilirdim?"

Tüm J. J. Abrams projelerinde olduğu gibi bu projede de senaryonun önemli detaylarıyla ilgili olarak uzun süre ser verip sır vermeyen yapımcıların ilk açıklamalarına göre "Uzay Yolu/Star Trek Zero" olarak adlandırılacak olan film, bizleri hikayenin ilk evrelerine götürecek ve Kaptan Kirk'le Mr. Spock'un dostluklarının gelişim safhasını konu edecek. Abrams'ın senaryoyla ilgili ilk açıklamasıysa hayli ilginç. Yönetmen, "Kirk potansiyeli olan ancak amaçsız bir karakter" diyor. Ona göre günün bi-

MÜRETTEBAT

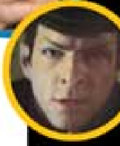

Kaptan JAMES T. KIRK

Eskisi: **William Shatner** **Yenisi:** **Chris Pine, Jimmy Bennett (Çocukluğu)**

Bazı kaynaklara göre 2228'de yıllarda doğan Kaptan James T. Kirk, Starfleet Akademisi'nden mezun olup da bir geminin başına geçen en genç kaptandır. Hakkında türlü efsaneler anlatılan Kirk, Kaptan Christopher Pike'tan devraldığı Atılgan gemisinin kaptanlığını tam beş yıl kadar aralıksız sürdürür -orijinal televizyon dizisinde bu beş yılın bir kısmı anlatılır. Yaşamının Atılgan'la yaptığı yolculuk sonrasındaki bölümünde Starfleet Akademisi'ne yönetici olarak geri dönen Kirk, yaşadığı maceralar sırasında birçok galaksiden dost ve düşman edinmiştir. Oğlu, kötücül ırk Klingonlar tarafından öldürülen ve Starfleet'teki yöneticilik görevinin ardından bir süre daha Atılgan'ın kaptanlığını yapan Kirk'ü, aktör William Shatner "dönemin Büyük İskender'i" olarak anıyor. Ona göre Kaptan, Shakespeare karakterlerini andırıyor ve son derece tutarlı kararlar verse de, içinde fırtınalar kopuyordu. Kirk, oğlunu öldürmüş olmalarına rağmen sonradan Klingonlular'la barış yapılmasına ön ayak olur ve insanlığı büyük bir dertten kurtarır. Kaptan, tehlikeli bir görev sırasında Nexus adlı farklı bir boyuta geçer ve burada yaşamı son bulur. Ancak bazı Uzay Yolu romanlarında yeniden hayata döndüğü iddia edilir.

Spock

Eskisi: **Lonard Nimoy** **Yenisi:** **Zachary Quinto**

Babası Vulcan gezegeninden Sarek, annesiyse Dünya gezegeninden Amanda Grayson olan Spock, hayatı boyunca bir melez olmanın karmaşasını yaşamıştır. Vulcanlı olmasına rağmen insanların arasında, insanlık için mücadele eden Spock, Starfleet Akademisi'nden mezun olan ilk Vulcanlı'dır. Tıpkı Kirk gibi mezun olduktan hemen sonra Atılgan'daki görevine başlamıştır. Geminin birinci subayı ve bilimsel konulardaki bir numaralı uzmanıdır. Son derece soğukkanlı ve akıllı bir kişiliktir, Vulcan güçlerini de yalnızca gerekli zamanlarda kullanır, ön plana çıkmamayı yeğler. Kirk henüz geminin başına gelmeden önce de Atılgan'da çalışmakta olan Spock, daha sonra onunla birlikte birçok maceraya atılır. Bu maceralardan birindeyse, gemiyi ve mürettabatı kurtarmak için kendini feda eder.

Pavel Chekov

Eskisi: **Valter Koenig** **Yenisi:** **Anton Yelchin**

Aksanıyla geminin neşe kaynaklarından biri olan Rus asıllı rota ve taktik belirlemeden sorumlu subay Pavel Chekov, dizinin yaratıcısı Gene Roddenberry'nin Soğuk Savaş'a bir tepki olarak hikayeye dahil ettiğini söylediği bir karakterdir. Aynı zamanda Spock'a kimi önemli kararları almasında yardımcı olmaktadır ve geminin güvenliğinden sorumludur.

YABANCI GEZEGENLERİ KEŞFETMEK, YENİ HAYAT VE UYGARLIK FORMLARINI ARAŞTIRMAK VEDAHA ÖNCE HİÇBİR İNSANIN GİTMEDİĞİ YERLERE CESARETLE GİTMEKTİR!

Kaptan Kirk (Chris Pine) ve Spock'ın (Zachary Quinto) arasında mesafeli ilişki var.

"BUGÜNE DEK İZLEDİĞİM "UZAY YOLU" FİLMLERİNDE HEP BİR EKSİKLİK HİSSETTİM. YENİ BİR UZAY YOLU FİLMİ YAPARKEN EN BÜYÜK AMACIM BU EKSİKLİĞİ GİDERMEKTİ" -J. J. ABRAMS

rinde Kaptan olacağını bildiğimiz Kirk, gençliğinde hayatta yolunu bulamamış ve yönlendirilmemiş biridir. Haliyle onu tamamlayacak bir diğer karaktere muhtaçtır. İşte bu noktada Mr. Spock'la tanışır. Spock, yarı insan yarı Vulcan ırkından olduğu için aklı hayli karışıktır. Tam olarak adapte olamadığı bir toplulukla, insanlarla birlikte savaşa girmek üzeredir. İşte bu noktada ikisinin yaşamı birleşir. Aralarındaki dostluk, yaşamlarını birbirlerinin ellerine emanet edebilecekleri kadar ilerler ve birlikte maceradan maceraya koşarlar.

"Kirk-Spock ilişkisi hikayenin benim için en çekici kısmıydı" diyen Abrams, filmin ağırlık merkeziyle ilgili önemli bir ipucu vermiş oluyor aslında. Orijinal seriyi herkes kadar bildiğini ancak gerçek bir "Uzay Yolu" fanatiği olmadığını dile getiren yönetmen, ilk teklif kendisine ulaşığında projeyi kabul edip etmemek konusundaki tereddütünü ise şöyle açıklıyor: "Uzay Yolu, şimdiye kadar çekilen filmlerde ve dizilerde tam anlamıyla değerlendirilememiş bir potansiyele sahip. Bugüne kadar izlediğim filmlerde hep bir eksiklik hissettim. Bu yüzden yeni bir Uzay Yolu filmi yaparken hissettiğim bu eksikliği giderip gideremeyeceğimi düşünmeye başladım." Abrams, dizinin mimarı Gene Rodden-

İLK UZAY YOLU UYARLAMASI: Turist Ömer Uzay Yolu'nda (1973)

Yeşilçam, "Uzay Yolu" projesinin film versiyonunu yapmayı Gene Roddenberry'den çok önce akıl etmişti hem de başrole Turist Ömer Sadri Alışık'ı koymak suretiyle...

Filmin çekildiği 1970'li yılların başında ülkemizde de yayınlanan "Uzay Yolu"nun orijinal dizi versiyonu, ülkemizde de büyük ilgi görmüş -biraz da izleyecek başka bir şey olmamasından ötürü- herkes tarafından bilinen popüler bir ürün haline gelmişti. O tarihlerde Sadri Alışık'ın meşhur bir tiplemesi olan Turist Ömer'le, popüler televizyon dizisi "Uzay Yolu"nu birleştirmek, muhtemelen şimdilerde Cem Yılmaz'ın sahne şovunda yaptıklarını bir karakter üzerinden sinemaya aktarmasıyla karşılaştırılabilecek bir mizah dehasının ürünüydü. Bu ikiliyi bir araya getirmekse yapımcı-yönetmen Hulki Saner ve senarist Ferdi Merter'in (Ferdi Fosforoğlu) aklına gelmişti. 1973 yılında gösterime giren "Turist Ömer Uzay Yolunda"yı Hulki Saner yönetmiş, senarist Merter ise filmin hikayesini, "Uzay Yolu" dizisinin yayınlanan ilk bölümünden (The Man Trap) yola çıkarak yazmıştı. Filmde Turist Ömer tam istemediği bir kadınla evlendiriliyorken, bir hata sonucu Atılgan'a ışınlanıyor ve burada tanıştığı Kaptan Kirk, Mr. Spak ve Doktor McCoy'la yeni maceralara atılıyordu. Turist'in Atılgan mürettebatıyla birlikte içine düştüğü maceraysa yaşamak için tuza ihtiyaç duyan ve insan bedenindeki tüm tuzu emip bitiren tuz canavarıyla ilgiliydi... Dizinin bu ilk bölümünü alabildiğine mizahi bir şekilde ele alan "Turist Ömer Uzay Yolunda"da Turist Ömer'i canlandıran Sadri Alışık'ın yanı sıra TRT'de yayınlanan dizide Kaptan Kirk'ün seslendirmesini yapan sanatçılar Cemil Şahbaz (Kirk), Erol Amaç (Spak), Füsun Olgaç (Uhura) ve aynı zamanda senaryoyu da yazan Ferdi Merter (Doktor McCoy) yer alıyordu. Filmin ışınlanma sahneleri, Turist Ömer'in Mr. Spak'la girdiği diyaloglar ve robot niyetine çıplak adamların ortalıkta dolaştığı sahneler gerçekten de büyük bir eğlence ihtiva ediyordu. Filmin bugün bile modern yerli komedi filmlerinin çok ötesinde bir mizaha sahip olduğunu söylemek mümkün.

Film orijinal serinin çok ötesinde duran görkemli görsel efektlere sahip.

berry'nin harika bir dünya yarattığını ve kendisinin de yeni filmde izleyicilere daha önce hiç görmedikleri türden bir "Uzay Yolu" öyküsü sunmayı hedeflediğini sözlerine ekliyor. Anlayacağınız "Uzay Yolu", sadece James T. Kirk ve Spock'ın Starfleet Akademisi'ndeki yaşamlarına odaklanıp, Uzay Yolu fonunda bir gençlik filmine dönüşmedi. Abrams ve arkadaşlarının çektiği film, Atılgan ekibindeki herkesin gençlik yıllarını ve Akademi'ye nasıl katıldıklarından Akademi sonrasındaki ilk dönem profesyonel yaşamlarına kadar detaylı bir portre çıkarıyor. Dr. McCoy, Scotty ve Uhuru gibi önemli karakterlerin her biri filmde hak ettiği yeri alıyor.

Filmin kötü adamı

Ekibin galaksiyi ilk kez bir tehlikeden kurtarışına şahit olduğumuz filmin kötü adam kontenjanıysa Nero adlı karakterle doluyor. Gerçek bir Uzay Yolu fanatiği olan senaryo ekibinden Robert Orci, senaryoyla ilgili olarak kendilerini en çok yoran meselelerden birinin kötü karakter Nero olduğu iddiasında. "Bu tip filmlerde güçlü bir kötü karakter yaratmazsanız, filmin sac ayaklarından biri eksik olur" diyen Orci, diğer senarist Alex Kurtzman'la birlikte Romulan ırkından bir karakter olan Nero üzerinde birkaç ay boyunca çalışmış. Gelecekten gelip Federasyon'u tehdit eden bu acımasız karakterin de kendine has bir trajedisi olduğunu, onda izleyicinin hak verecek bir şeyler bulabileceğini söylüyor ve Nero'yu 2005 yılından 2007 yılına kadar üzerinde çalıştıkları senaryonun en önemli parçalarından biri olarak görüyor. Yine Orci'ye göre senaryonun bir diğer önemli parçası da Spock ve Kirk arasındaki karmaşık dostluk ilişkisi elbette. Biri insan, diğeri yarı insan-yarı Vulcan ırkından olan bu iki karakterin, henüz ilk gençliklerinde büyük bir sorumluluk üstlenerek, eğitimlerinin hemen ardından galaksiyi tehdit eden bir düşmana karşı birlikte savaşmaları Orci'ye göre inanılmaz etkileyici manzaralara yaratıyor. Yapımcı Damon Lindelof'a göreyse yeni "Uzay Yolu", hikayesini gelecekte geçen diğer popüler hikayelerden farklı kılan bambaşka unsurlar içeriyor. Lindelof, gelecekte geçen birçok filmin karamsar, umutsuz ve distopik öyküler sunduğunu, "Uzay Yolu"nunsa bunların aksine gelecek için bilimin ışığında iyimser mesajlar verdiğini belirtiyor. Bu durumun "Uzay Yolu" filmindeki ana karakterlerin de gerçek motivasyonu olduğunu söylüyor.

Genç Kaptan Kirk

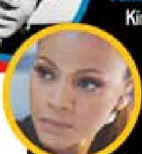
Bir "Uzay Yolu" projesi gündeme geldiğinde akla düşen en önemli soru,

Dr. McCoy

Eskisi: DeForest Kelley Yenisi: Karl Urban
Birleşmiş Uzay Federasyonu'na ait Atılgan'ın bir numaralı tıp subayı olan Dr. Leonard McCoy, geçmişte yaşadığı acı tecrübeler nedeniyle her türlü olaya şüpheli yaklaşan enteresan bir kişiliktir. Spock'la yaşadıkları atışmalar sayesinde hikayenin mizah yükünü de üstlenen McCoy, 2227 yılında doğmuş ve Missisipi Üniversitesi'nde eğitim almıştır. Klingon İmparatorluğu ile yapılan barışta en az Kirk kadar önemli rol oynayan McCoy, Kirk'ün kararsız kaldığı zamanlarda Spock'ın aksine mantığıyla değil duygularıyla hareket edebilen biridir. Ne yazık ki genellikle birinin öldüğünü haber veren klişe repliği "Bu adam ölmüş Jim / He's dead Jim"le tanınırdı kendisi.

Uhura

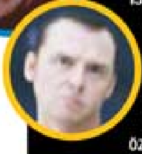
Eskisi: Nichelle Nichols
Yenisi: Zoe Saldana
Kirk'le birlikte beş yıl boyunca Atılgan'da çalışmış olan Teğmen Uhura, geminin iletişim subayıdır. Galakside konuşulan yüzlerce dile hakim olan Uhura, Atılgan'daki maceralarla dolu görevinin ardından Starfleet Akademisi'nde iletişim ve dil dersleri vermeye başlamıştır. Amerika'daki siyah hareketin mücadelesini sürdürdüğü 1960'lı yıllarda bir televizyon dizisinde siyah bir karakterin önemli bir rolde yer alması, Uhura karakterini farklı bir boyuta taşıyor elbette. Uhura ve Kirk'ün öpüşme sahnesiyse, Uzay Yolu'nu ABD'de, bir siyah ve bir beyazın öpüştüğü ilk televizyon yapımı haline getirmişti.

Hikaru Sulu

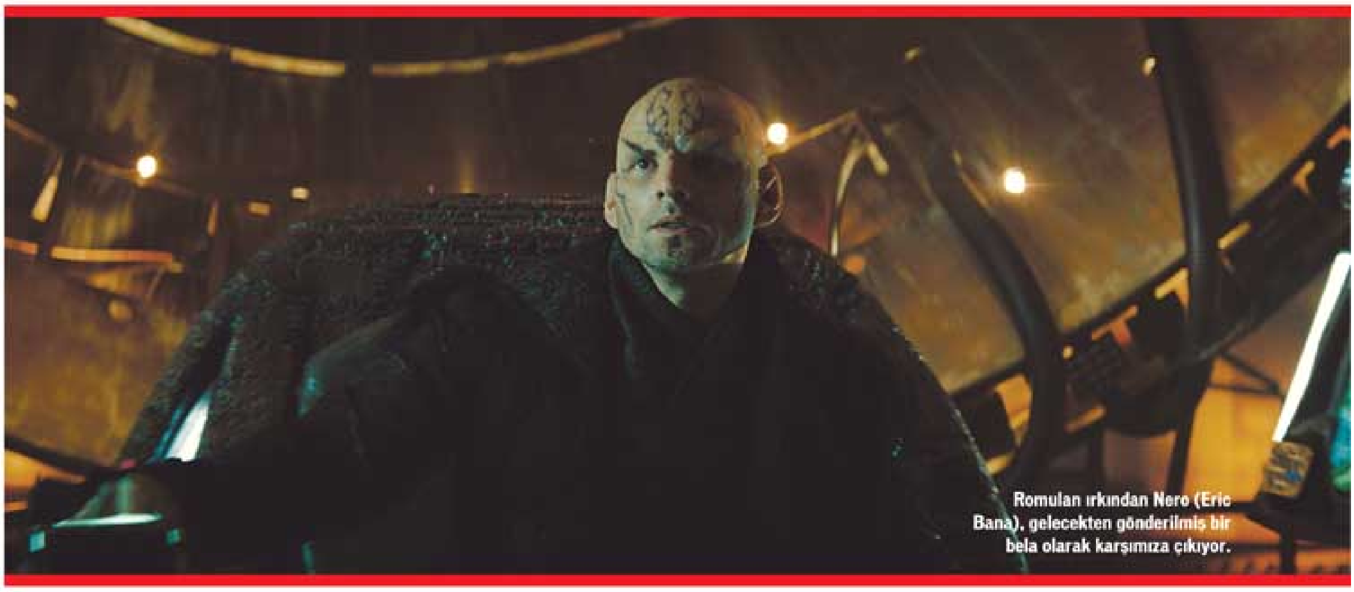

Eskisi: George Takei Yenisi: John Cho
San Francisco doğumlu Sulu, yarı Japon yarı Filipin asıllı bir ailenin çocuğudur. Gemide ilk olarak fizik uzmanı olarak görev alan Sulu, daha sonra Teğmen rütbesiyle dümenin başına geçmiş, Kirk'ün gemiyi idare ederken büyük yardım aldığı bir subay haline gelmiştir. Atılgan'daki vazifesinin ardından Excelsior adlı geminin kaptanlığını devralıp kendi maceralarına atılmıştır. Hikaru'nun daha sonra "The Next Generation" dizisinde ortaya çıkan Demora adlı bir kızı olduğunu da belirtelim.

Montgomery Scott (Scotty)

Eskisi: James M. Doohan
Yenisi: Simon Pegg
İskoçya doğumlu Scotty, "Uzay Yolu"nun en renkli simalarından biri. Atılgan'da mühendis ve ikinci pilot olarak görev yapmakta. Kaptan Kirk ve Spock'ın yokluğunda geminin idaresi ona emanet. Kendisi ayrıca diziyle özdeşleşen "Işınla bizi Scotty" repliğinin de kahramanı ve dizinin mizah unsurlarından biri.

KAPTAN KIRK: IŞINLA BİZİ SCOTTY! ("THE GAMESTERS OF TRISKELION" BÖLÜMÜNDE)
DOKTOR MCCOY: BU ADAM ÖLMÜŞ JIM.

Romulan ırkından Nero (Eric Bana), gelecekten gönderilmiş bir bela olarak karşımıza çıkıyor.

UZAY YOLU", 150 MİLYON DOLARLIK DEVASA BÜTÇESİYLE, SERİNİN ŞİMDİYE KADAR YAPILMIŞ EN PAHALI SİNEMA FİLMİ.

Ünlü uzay gemisi Atılgan'ın iç tasarımı da orijinal seriden oldukça farklı.

bugüne dek yalnızca efsane aktör William Shatner'la özdeşleşen Kaptan Kirk rolünü kimin oynayacağı olmuştu elbette. Seçilecek olan oyuncunun filmde Kirk'ün gençlik yıllarını canlandıracak olması biraz olsun bu sorumluluğu hafifletiyordu. Casting ekibi, tam olarak Shatner'ın yerine geçecek birini bulmak durumunda değildi. J. J. Abrams'ın aklındaysa bu rol için çeşitli isimler vardı. Bunlardan biri yakın zamanda "Canavar" ve "Deaths Of Ian Stone" filmlerinde izlediğimiz genç aktör Mike Vogel, diğeriyse artık genç oyuncu sıfatını biraz gerilerde bırakan Joshua Jackson'dı. Vogel başka projeler nedeniyle filmden uzaklaştı. Jackson ise bu role uygun görülmedi ama Abrams'ın yeni süper prodüksiyonu "Fringe"de kendisine başrol buldu. Kirk'ü kimin oynayacağına ilişkin araştırmalar devam ederken, kulağına Abrams'ın bir "Uzay Yolu" filmi çektiği haberleri çalınan aktör Matt Damon projeye dahil olmak istediyse de, J. J. Abrams bu rol için fazla yaşlı olduğunu belirterek Damon'ı reddetmek zorunda kaldı. Tam bu noktada, televizyonda canlandırdığı irili ufaklı rollerden ve aksiyon komedi "Smokin' Aces"ten tanıdığımız Chris Pine, hem çok tanınmamış bir oyuncu olması nedeniyle hem de Shatner'ı andıran simasının etkisiyle rolü kapıverdi. Aslında 28 yaşındaki oyuncuya sorarsanız deneme çekimleri hiç de iyi gitmemişti. Çekimler boyunca torpidolardan, uzay rotalarından bahsettiğini ve tüm bunları yaparken dışarıdan nasıl göründüğünü hiç bilemediğini söyleyen Chris Pine "Çıktığımda rolü alamayacağıma emindim" diyor. Fakat Abrams, tıpkı George Lucas'ın "Yıldız Savaşları"nda yaptığı gibi tanınmamış taze yüzler arıyordu. Görüştüğü oyuncular içinde karakterle ve filmle ilgili en doğru soruları soransa ona göre Chris Pine olmuştu. Pine, rolü aldığını öğrendikten bir süre sonra William Shatner'a bir mektup yazarak kendisine ne derece hayran olduğunu ve Kirk'ü canlandırırken onun ortaya koyduğu işe layık bir iş çıkaracağını belirtmiş. Cevap olaraksa Shatner'dan nazik bir destek mesajı gelmiş.

Kirk'ü kimin canlandıracağına karar verme işinin üstesinden gelen Abrams'ı bekleyen bir önemli karar daha vardı sırada. Şimdiye dek belki de Kirk'ten daha da ünlenen ve dizinin hayranları için çok büyük anlamlar ifade eden Mr. Spock'ın gençliğini kimin canlandıracağı gerçek bir muammaydı. Bu rol için nasıl birini aradığını "Dizide harikalar yaratan Leonard Nimoy'un genç versiyonunu arıyorduk. Onun gibi görünmesi şarttı" sözleriyle açıklayan Abrams, deneme çekimleri sırasında "Heroes" dizisinin yıldızlarından Zachary Quinto'yu yakından ilk kez gördüğünde "Bu iş tamam"demiş. Quinto'nun, inanılmaz biçimde Leonard Nimoy'u andırdığını söyleyen yönetmen, sırf bu görünümü nedeniyle bile rolü ona verebilecekken, üstüne bir de aktörün bir "Uzay Yolu" hayranı olması ve denemelerde harika bir iş çıkarmasıyla oyuncu seçimlerindeki en zor işin altından da kolaylıkla kalkmış. Zachary Quinto'ysa şu anda dünyanın en mutlu aktörlerinden biri. Çünkü, henüz Abrams'ın projesi ortalıkta

DOKTOR MCCOY: SİZİNLE AYNI FİKİRDE DEĞİLİM MR. SPOCK.
MR. SPOCK: BU OLAĞANSTÜ BİR DURUM DEĞİL MCCOY.

görünmezken bile verdiği bir röportajda rüyalarındaki rolün Mr. Spock'ı oynamak olduğunu ancak bunun şu anda pek mümkün görünmediğini belirtmişti.

Ekibin iki ana ismi Kirk ve Mr. Spock belirlendikten sonra kadroya, genç dil bilimci Uhura'yı canlandıran ve daha önce "Vantage Point"te izlediğimiz Zoe Saldana, "Işınla beni Scotty" repliğinin kahramanı Scotty rolünde izleyeceğimiz komedyen Simon Pegg, Dr. McCoy rolüyle karşımıza çıkacak olan Karl Urban, Sulu'yu canlandıran John Cho ve Nero rolündeki Eric Bana da katıldı. Kadronun sürpriz ismiyse, Spock'ın annesi Amanda Grayson rolünde karşımıza çıkacak olan Winona Ryder. Bu filmde Ryder'ı "Alien: Diriliş"in ardından bir kez daha fezada rol keserken izleme şansı bulacağız.

"Uzay Yolu" denince sizin de aklınıza ilk olarak az sonra bir kez daha ismini anacağımız "Turist Ömer Uzay Yolunda"nın kült sahneleri ya da orijinal dizinin yanıp sönen ampüllerden ibaret görsel efektleri geliyorsa, bu filmde çok daha fazlasıyla karşılaşacağınızı şimdiden belirtmek gerek. Zira "Uzay Yolu", 150 milyon dolarlık devasa bütçesiyle, serinin şimdiye kadar yapılmış en pahalı sinema filmi. Uzayda gerçekleşen, görsel efektlerden yana zengin çatışma sahnelerinin bolca karşımıza çıkacağı kesin, ayrıca orijinal diziye ya da geçmişteki filmlere nazaran çok daha büyük bir aksiyon barındırması da cabası. Çekimleri beş ay süren yapımın post prodüksiyon aşamasından aylarca çıkamamasının nedenlerinden biri de zaten bu görsel efekt yüklü sahnelerin yoğunluğundan kaynaklanıyor. Filmin en önemli özelliklerinden biriyse, ilk kez bir Uzay Yolu filminde karakterleri dizideki oyuncuların canlandırmıyor olması. Gerek orijinal serinin sinema filmlerinde, gerekse daha sonra çekilen "The Next Generation" ve "Enterprise" adlı dizileri takiben yapılan filmlerde hep dizideki oyuncular rol alıyordu. "Uzay Yolu"nda orijinal seride rol alan isimlerden yalnızca Leonard Nimoy kısa bir süre de olsa perdede arz-ı endam ediyor. Bu film için bir kez daha yaşlı Mr. Spock'ı canlandıran Nimoy ustanın aksine, Kirk'ü aklımıza kazıyan William Shatner filmde rol almadı. Aktör, kendisine bu yönde bir teklif gelmediğini söylüyor.

Amerika'da gösterime giren filmlere yaş sınırı getiren komiteden 13 yaş sınırı alan "Uzay Yolu", bu anlamda da bir ilki gerçekleştirmiş oldu. Şimdiye kadar çekilen hiçbir Uzay Yolu filmi bu kadar yüksek bir yaş sınırı almamıştı. Abrams'ın hikayeye ne denli agresif bir yaklaşım getirdiğini ve 90'ların ortasında sönmeye başlayan Uzay Yolu fenomenini ne denli sert bir viraja soktuğunu buradan da anlamak mümkün. Televizyonda yaptığı her işle başarılı olan Abrams, yapımcı ortağı Damon Lindelof ve senarist Alex Kurtzman'ın ortaya koyacakları ise yönelik beklentiler yüksek. Yeni "Uzay Yolu" filminin bu beklentileri karşılayan bir film olup olmadığını bu ay göreceğiz.

GALAKSİNİN BÜYÜK YILDIZI GENE RODDENBERRY

Uzay Yolu dünyasının yaratıcısı ve belki de televizyon dizilerinin kaderini değiştiren adamlardan biri…

1921 yılında El Paso, Teksas'ta dünyaya gelen Gene Roddenberry, yaşamı boyunca en az kaptan James T. Kirk kadar maceraya bulaşmış, son derece enteresan biri. Genç yaşında İkinci Dünya Savaşı'na katılan ve buradayken sonradan çok popüler olan "I Wanna Go Home" adlı bir şarkı yazan Roddenberry, 1943 yılında pilot olarak görev aldığı Amerikan Hava Kuvvetleri'nde elim bir kaza yaşadı. Kullandığı uçağın düşmesi sonucu iki arkadaşının yaşamını kaybetmesinden son derece etkilenen Roddenberry, kısa bir süre sonra ordudan ayrılarak Los Angeles Polis Departmanı'nda göreve başladı. Bu sırada yaşadığı bir olaysa, adeta kaderinin göklerde çizili olduğunu ona anımsatacaktı. Zira ordudayken bir uçak kazasından kurtulan Roddenberry, bu kazadan sadece dört yıl sonra 1947'de bu kez de bir yolcu olarak bulunduğu uçağın düşmesi sonucu ölümden döndü. Kazada ondört kişi yaşamını yitirmiş, yardım çok geç gelmesine rağmen Roddenberry diğer yolcu ve mürettebatla birlikte kurtulmayı başarmıştı. 50'li yıllara gelindiğinde artık farklı işlerde yer almak istiyordu. Bilimkurgu edebiyatına olan düşkünlüğü nedeniyle, ucuz romanlar yahut televizyon dizileri yazabileceğini düşündü. Bu çabaları 1953 yılında sonuç verdi ve ilk senaryosunu, dönemin vasat dizilerinden "Mr. District Attorney"nin Defense Plant Gambling adlı bölümünü kaleme aldı. Bu dizinin ardından onlarca dizinin çeşitli bölümlerini yazmaya başladı. Yaklaşık on yıl boyunca senarist olarak çalışan usta, ilk kez 1963 yılında "The Lieutenant/Teğmen" adlı diziyle yapımcılığa soyundu. Dizinin yaratıcısı ve yapımcısı olan Roddenberry için bu iş daha sonra patlatacağı asıl bomba öncesindeki bir idman mahiyetindeydi. 1966 yılına geldiğimizdeyse artık yaşamını değiştirecek gerçek projesini ortaya çıkarmaya hazırdı. Paramount firmasının televizyon şubesiyle anlaşarak dizinin çekimleri için onay alan Roddenberry, CBS'te yayınlanacak olan "Uzay Yolu"nu hayata geçirmeyi başardı. Dizide bir nevi kendi personasını yansıtan Kaptan James T. Kirk'ün ve onun komutasındaki Atılgan gemisi mürettebatının galaksiler arası maceraları konu edilecekti. Setleri, dekorları ve izleyicinin daha önce görmeye alışık olmadığı türden öyküleriyle "Uzay Yolu" gerçek bir devrim niteliğindeydi. Televizyonun hem izleyiciyi hem de yazarları, yönetmenleri sınırladığını düşünen Roddenberry, birçok röportajında anlatmak istediği öyküleri fantastik bir bilimkurgu dizisinde daha rahat biçimde izleyiciye sunabileceğini düşündüğü için uzayda geçen bir öykü kaleme aldığını belirtiyor, böylece yaratıcılığının sınırlarını zorladığını iddia ediyordu. Dizi genel hatlarıyla, insanlığın ışık hızıyla seyahati keşfetmek suretiyle başka galaksilerdeki yaşam formlarıyla (Vulcanlar, Klingonlar vs...) iletişime geçerek farklı yaşam alanları bulma çabasını, bu bölgelerde yaşayan yabancılarla temaslarını ve savaşlarını konu ediyordu. Bu yolculuğa gönderilen gemi Atılgan, onun kaptanıysa James T. Kirk'tü. Öte yandan "Uzay Yolu", dönemin muhafazakar toplum yapısı dikkate alındığında popüler hale gelmesine şaşılacak bir yapı içermekteydi. Roddenberry, çaktırmadan toplumsal ve politik meselelere değiniyor, galaksideki güç savaşları üzerinden mevcut iktidar kavgalarına değiniyordu. Sırf mürettebatta bir Rus, bir siyah ve bir Asyalı'nın bulunması dahi başlı başına anlamlıydı. Üstelik siyahi karakterin ismi Uhura, "özgürlük" anlamına geliyordu. Dizi, hayli maliyetli bir yapım olmasına rağmen üç sezon devam etti. Gerçek bir fenomene dönüşen, tüm dünyada hayranlar edinen yapım artık ticari bir değerdi ve Roddenberry'nin daha anlatacak çok hikayesi vardı. Bu nedenle yapım önce 1973 yılında çizgi film olarak devam etti ve iki sezon daha izleyiciyle buluştu. 1979 yılındaysa Uzay Yolu serisinin ilk sinema filmi "Star Trek: The Motion Picture" geldi. Bu filmin ardından gelen beş filmde daha Gene Roddenberry seriyi sürdürdü. Ayrıca oyuncaklar, bilgisayar oyunları ve irili ufaklı romanlar da ortalıkta geziyor, bunların bir kısmı Roddenberry'den bağımsız olarak kaleme alınıyordu. 1991 yılında gösterime giren "Star Trek VI: The Undiscovered Country", Roddenberry'nin onayı ve imzasını taşıyan, aynı zamanda orijinal kadronun rol aldığı son Uzay Yolu filmi oldu. Bu filmin ilk gösteriminden hemen sonra kalp krizi geçirerek vefat eden Roddenberry, projenin mirasçıları tarafından daha sonra yapılan dört sinema filmini ve orijinal oyuncu kadrosunun yer almadığı "Star Trek: Deep Space Nine" (1993), "Star Trek: Voyager" (1995) ve "Enteprise" (2001) gibi farklı dizi projelerini göremedi. Roddenberry öldükten sonra küllerinin bir kısmı rokete konularak göğe fırlatıldı...

KAPTAN KIRK: SPOCK, SİZİN GEZEGENİNİZDE KADINLAR MANTIKLA HAREKET EDİYOR OLABİLİR ANCAK BAŞKA HİÇBİR GEZEGENDE BÖYLE DEĞİL.

UZAY SERİLERİ

KUTLUKHAN KUTLU

Uzay gezginlerinin maceralarını ve uzak gezegenlerde yaşanan tuhaf serüvenleri konu alan hikâyeler 20. yüzyılın ilk yarısında popüler olmuştu... O zamandan bu yana da popülerliklerinden bir şey yitirmediler; hatta içlerinden bir kısmı giderek genişleyip muazzam kurgusal evrenler halini aldı. Türün önde gelen örneklerinde anlatılan maceralar sinemadan kitaplara, çizgi romanlara, bilgisayar oyunlarına envai çeşit mecraya sıçradılar. Özellikle de TV dizisi formatı sayesinde izleyicilerine ardı arkası kesilmeyen maceralar sunarak, mekân tuttukları evreni giderek genişletip zenginleştirdiler. İşte bu dosyada yolu sinema ya da televizyondan geçmiş bu tür büyük uzay serilerini ele alıyoruz.

STAR TREK
UZAY YOLU

Orijinal dizi (1966)
Yaratıcısı: Gene Roddenberry

Kaptan Kirk, Mister Spock, uzay gemisi Atılgan, "Işınla beni Scotty!", Klingon dili... 60'larda üç sezonluk diziyle başlayan serüven artık başka dizilere, çok sayıda filme, romana, çizgi romana ve bilgisayar oyununa uzanıyor ve popüler kültürün ayrılmaz bir parçası haline gelmiş durumda. Şüphesiz gelmiş geçmiş en büyük birkaç uzay serisinden biri.

Evreni

Uzay Yolu insanlığın ışık hızında seyahati keşfederek önünde yeni ufuklar açtığı bir gelecekte geçiyor. Işık hızı ötesinde seyahati mümkün kılan "warp" teknolojisi daha ilk kullanıldığında yabancı bir tür olan Vulcanlar insanlarla temasa geçiyorlar ve bu temasın getirdikleri insanlığın teknolojik olarak bir atılım gerçekleştirmesine sebep oluyor. İnsanlar, Vulcanlar ve bazı diğer zeki canlı türleri "Birleşik Gezegenler Federasyonu" altında birleşiyorlar. Orijinal Uzay Yolu bu Federasyon'a ait yıldız gemisi Atılgan'ın mürettebatının maceralarını anlatır.

Diziler

Star Trek (orijinal dizi, 1967), Star Trek: The Next Generation (1987), Star Trek: Deep Space Nine (1993), Star Trek: Voyager (1995), Star Trek: Enterprise (2001),Star Trek: The Animated Series (çizgi dizi, 1973).

Filmler

Star Trek: The Motion Picture (ilk Uzay Yolu filmi, 1979), tar Trek: The Wrath of Khan (1982), Star Trek: The Search for Spock (1984), Star Trek: The Voyage Home (1986), Star Trek: The Final Frontier (1989), Star Trek: The Undiscovered Country (1991), Star Trek: Generations (1994), Star Trek: First Contact (1996), Star Trek: Insurrection (1998), Star Trek: Nemesis (2002), Star Trek (2009)

STAR WARS
YILDIZ SAVAŞLARI

Orijinal film (1977)
Yaratıcısı: George Lucas
Lucas 70'lerde çocuk izleyicileri yabancılaştırdığına kanaat getirip, küçüklüğünde sevdiği "Flash Gordon" tipi hareketli uzay operalarının görkemli bir halefini yapmaya karar verdi. Sonuç teknolojik açıdan benzeri görülmemiş yetkinlikte bir bilimkurgu sineması örneğiydi ve "Star Wars" sırf bilimkurgunun değil, popüler sinemanın da seyrini değiştirdi. Tabii bir de gelmiş geçmiş en zengin, en hareketli kurmaca evrenlerden birini ortaya çıkardı.

Evreni
Star Wars, o meşhur açılışına göre "çok uzun zaman önce, çok uzak bir galakside" geçiyor. İnanılmaz çeşitlilikte canlı türlerine sahip bir galaksi bu; çift güneşli kurak Tattooine'den bataklık Dagobah'a, bol yeşilli Naboo'ya, tüm gezegeni kaplayan devasa bir şehirden ibaret olan Coruscant'a dünyaları da bu çeşitliliği yansıtıyor. Üç boyutlu projeksiyon, ışın kılıçları, uzayda müthiş hızlarda seyahat ve hatta gezegen yok edebilen devasa uzay istasyonları gibi müthiş teknolojik ürünler, bilimkurguya genellikle hakim olan steril estetik anlayışın aksine "içinde yaşanmış" mekânlarla biraraya geliyor.

Sinema Filmleri
Episode IV: A New Hope (1977), Episode V: The Empire Strikes Back (1980), EpisodeVI: Return of the Jedi (1983), Episode I: The Phantom Menace (1999), Episode II: Attack of the Clones (2002), Episode III: Revenge of the Sith (2005), Star Wars: The Clone Wars (animasyon, 2008)

TV Filmleri
The Star Wars Holiday Special (1978), Caravan of Courage: The Ewok Adventure (1984), Ewoks: The Battle for Endor (1985)

Diziler
Star Wars: Droids (1985-86, animasyon), Star Wars: Ewoks (1985-86, animasyon), Star Wars: Clone Wars (2003-05, animasyon), Star Wars: The Clone Wars (2008, animasyon)

Diğer Tavsiyeler
Tales of the Bounty Hunters (öykü kitabı, editör Kevin J. Anderson, 1996), Star Wars: Knights of the Old Republic (bilgisayar oyunu, Bioware/LucasArts, 2003), Star Wars: Legacy (çizgi roman serisi, Dark Horse, 2006)

BATTLESTAR GALACTICA
SAVAŞ YILDIZI GALACTICA

Orijinal dizi (1978)
Yaratıcısı: Glen A. Larson
Birkaç yıl öncesine kadar Galactica deyince aklımıza gelen, 80'lerden kalma bir bilimkurgu anısıydı sadece: Robot Cylon'lar, onlardan kaçan insanların oluşturduğu bir filo, Komutan Adama, iyi çocuk Apollo, serseri Starbuck, Viper pilotları... Star Wars'un başarısının izinden gitmiş, dönemi için görkemli, eski bir TV dizisi. Derken 2000'lerde eskinin ünlü dizisi yeniden doğdu.

Evreni
Her iki dizinin de insanları kendilerine mecburen uzay gemilerini mesken tutuyor ve peşlerindeki robot Cylon'lardan kaçarken bir taraftan efsanevi Dünya gezegenini arıyorlar. Cylon saldırısından önce "12 Koloni"yi oluşturan gezegenlerde yaşayan bu insanların bizden pek bir farkı yok ama kültürleri dünyanın eski mitolojilerinin harmanlanmasıyla oluşturulmuş gibi görünüyor. Bölümlerin çoğunluğu insan filosunun en önemli gemisi Galactica'nın içinde geçiyor.

Diziler
Battlestar Galactica (1978), Galactica 1980 (1980), Battlestar Galactica mini dizi (2003), Battlestar Galactica (2004)

TV Filmleri
Razor (2008), The Plan (2008)

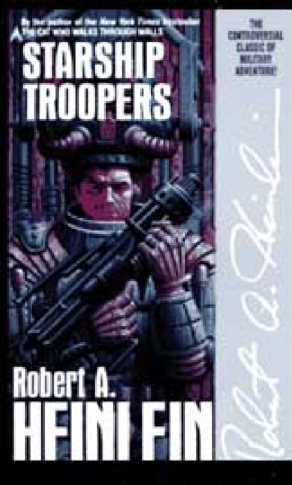
Ayrıca
"Caprica" adlı yeni bir dizi yolda. Yeni "Battlestar Galactica"dan yola çıkan bu dizi, 12 Koloni'ye Cylon saldırısından 50 yıl önce, Caprica gezegeninde geçecek ve insanların daha sonra onlara saldıracak olan Cylon robotlarını geliştirmesinin öyküsünü anlatacak.

STARSHIP TROOPERS YILDIZ GEMİSİ ASKERLERİ
Orijinal roman (1959)
Yaratıcısı: Robert A. Heinlein
Robert A. Heinlein'ın 1959'da yazdığı "Starship Troopers" romanı kimilerince fazla militarist olduğu, hatta yer yer faşist eğilimler barındırdığı gerekçesiyle sıkça eleştirilmekle birlikte askeri bilimkurgunun unutulmaz yapıtlarından biriydi. Yönetmen Paul Verhoeven 90'ların sonunda Heinlein'ın bakış açısını bire bir izlemek yerine onun parodisine soyunan film uyarlamasını çekti. Ve Starship Troopers tekrar popüler oldu.

Evreni
Starship Troopers insanların kolaylıkla gezegenler arası seyahat edebildiği uzak bir gelecekte geçiyor. Dünya ve uzaydaki kolonileri, katı bir hiyerarşinin hüküm sürdüğü militarist "Yeryüzü Federasyonu" tarafından yönetilmektedir. Yeryüzü Federasyonu kısaca "Böcekler" olarak bilinen düşman bir türle savaş halindedir -romanın ve filmin kahramanı olan gençler de bu savaşta görev yapan askerlerdir.

Filmleri
Starship Troopers (1997), Starship Troopers: Hero of the Federation (2004, video), Starship Troopers 3: Marauder (2008, DVD)

Diziler
Roughnecks: Starship Troopers Chronicles (1996, animasyon dizi), Starship Troopers (Japon yapımı animasyon dizi, 1998). ➡

UZAY SERİLERİ

STARGATE

Orijinal film (1994)
Yaratıcıları: Roland Emmerich, Dean Devlin

90'larda yönetmen Roland Emmerich ve yapımcı Dean Devlin, evrende seyahatin uzay gemileriyle değil de, başka dünyalara açılan "kapılar" aracılığıyla gerçekleştirildiği "Stargate" adlı bir bilimkurgu filmi yaptılar... Sonra film epey uzun soluklu bir TV dizisi, hatta bir TV dizileri silsilesi halini aldı (üçüncü dizi de yolda) ve modern bilimkurgunun en tanınan evrenleri arasına girdi.

Evreni

Orijinal Stargate filmi, başka dünyalara açılan kapıları Eski Mısır motifleriyle birleştiriyordu, ancak zaman içinde diziler bir taraftan uzayıp bir taraftan da sayıca artınca dünyalar zenginleşti.

Film

"Stargate" (1994), "Stargate: The Ark of Truth", "Stargate: Continuum", "Children of the Gods" (TV)

Diziler

Stargate SG-1 (1997-2007), Stargate Atlantis (2004-2009), Stargate Infinity (2002-2003, animasyon)

FIREFLY

Orijinal dizi (2002)
Yaratıcısı: Joss Whedon

Buffy ve Angel'ın yaratıcısı olan Joss Whedon'dan her zamanki gibi karakterleri, kıvrak diyalogları ve mizahı ile ön plana çıkan bir diziydi "Firefly". Ancak dizi sadece bir sezonun ardından iptal edildi, "Serenity" adındaki sinema çıkartması da gayet iyi eleştiriler almakla birlikte istenen gişeyi yapmadı. Yine de hayranlarınca çok sevilen Firefly evreni her an başka mecralarda tekrar karşımıza çıkabilir.

Evreni

"Uzay operası" denen türün temelde uzaya uyarlanmış western ya da serüven öyküleri olduğu sıkça söylenmiştir... Ama "Firefly" bu benzetmeyi bir adım ileri götürüyor: İşin içine Amerika'nın "Kuzey-Güney Savaşı"nı andıran yeni bitmiş bir savaş, uzak gezegenlerde yeni toplumlar ve hayatlar kuran yerleşimciler gibi Vahşi Batı öğeleri de katıyor. Bir bölümde "tren soygunu" bile var! Ancak tabii bunların üzerine ileri bir teknoloji, farklı kültürler ve gölgesi her an hissedilen güçlü kurumlar gibi tanıdık bilimkurgu unsurları da koyuyor. Bir de ilginç not: Bu evrende genellikle Çince küfür ediliyor!

Dizi

Firefly (2002)

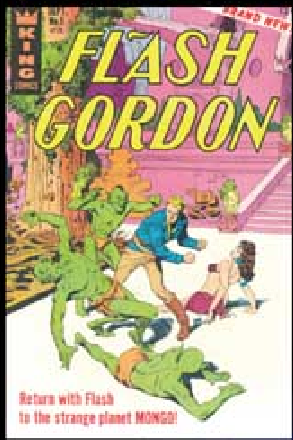
Film

Serenity (2005)

Ayrıca

Serenity: Those Left Behind (çizgi roman, Dark Horse, 2005), Serenity: Better Days (çizgi roman, Dark Horse, 2008)

FLASH GORDON

Orijinal çizgi bant (1934)
Yaratıcısı: Alex Raymond

İşte muhtemelen en ünlü uzay maceracılarından biri: Flash Gordon; ya da bir ara Türkiye'de bilindiği ismiyle Baytekin! 30'larda Alex Raymond'ın gazetelerde boy gösteren çizgi bandı, sarışın ve atletik bir kahramanın yabancı dünyalardaki soluk kesici maceralarını anlatıyordu. Flash hemen o on yıl zarfında sinemaya da sıçradı. Şimdilerde eski popülerliğine sahip değil belki ama eli kulağında, her an yeni bir Flash Gordon filmi görebiliriz.

Evreni

Flash Gordon, sevgilisi Dale Arden ve bilimci Dr. Hans Zarkov'un maceralarının önemli bir bölümü kötü imparator Ming'in hâkimiyetindeki Mongo gezegeninde geçiyor. Bu gezegende köpekbalığı adamların hüküm sürdüğü bir sualtı krallığı, şahin adamların hüküm sürdüğü bir uçan şehir, orman krallığı ve buzlar ülkesi gibi yerler vardı. Bununla birlikte Flash tabii ki yayın ömrü boyunca bir tek bu gezegende kalmadı, başka güneş sistemlerine de gitti.

Filmler

"Flash Gordon" (1936), "Flash Gordon: Rocketship" (1936), "Flash Gordon's Trip to Mars" (1938), Flash Gordon Conquers the Universe (1949), Flash Gordon (1980), Flash Gordon: The Greatest Adventure of All (1982, TV animasyon)

Diziler

Flash Gordon (1954-55), The New Adventure of Flash Gordon (1979-80), Defenders of the Earth (1986, animasyon), Flash Gordon (1996, animasyon), Flash Gordon (2007-08 animasyon)

BUCK ROGERS

Orijinal roman (1928)
Yaratıcısı: Philip Francis Nowlan

Flash Gordon'dan bile eski olan Buck Rogers temelde bir uzay gezgininden önce bir zaman gezgini -20. Yüzyıl sakiniyken kendini 25. yüzyılda buluyor. Ancak Dünya dışında da maceraları yok değil. Kendisini Türkiye'de 80'lerde "25. Yüzyıl" adıyla yayınlanan "Buck Rogers in the 25th Century" adlı dizide izlemiştik. O da yakınlarda yeni bir film projesine konu olursa şaşmamalı.

Evreni

Buck Rogers'ın serüvenlerinin önemli kısmı 25. yüzyıl dünyasında geçiyor. Farklı

diziler ve filmler farklı dünyalar kursa da genelde ortak noktaları bu zaman atlaması. 70'lerdeki dizide Buck Rogers'ın kendini bulduğu gelecekte insanlar 20. yüzyılda yaşanmış büyük bir nükleer savaş yıkımının ardından Dünya Savunma Güçleri adı altında birleşmişlerdi. Kendini Draconialılar gibi düşmanlara karşı korumakla meşgul Dünya'nın uzayda kolonileri de vardı. Nitekim dizinin ikinci sezonunda Buck Rogers ve Wilma kayıp uzay kolonilerini aramaya çıkıyordu.

Romanlar
Armageddon 2419 A.D. (1928), The Airlords of Han (1929), Buck Rogers in the 25th Century (1933), Buck Rogers: A Life in the Future (1995)

Filmler
Buck Rogers (seriyal, 1939), Buck Rogers in the 25th Century (1979, TV)

Diziler
Buck Rogers (1950-51), Buck Rogers in the 25th Century (1979-81)

WING COMMANDER

Orijinal bilgisayar oyunu (1990)
Yaratıcısı: Chris Roberts
Her şey 90'ların başındaki bir bilgisayar oyunuyla başladı. Chris Roberts'ın "Wing Commander"ı, oyuncuyu Star Wars pilotları gibi soluk kesici bir maceranın içine atıyordu. Yıllar içinde Wing Commander uzay simülasyonu türünün en önemli serisi haline geldi ve giderek daha da sinemasallaşmaya başladı -öyle ki bir noktada sinemaya sıçrayınca serinin hayranları pek şaşırmadılar.

Evreni
Chris Roberts orijinal oyununu "uzayda İkinci Dünya Savaşı" olarak tanımlamıştı. Wing Commander serisi çatışma üzerine kurulu: 27. yüzyılda dünyada Yeryüzü Federasyonu hüküm sürüyor, insanların en büyük düşmanlarıysa Kilrathi denen ve kedimsi bir görünümleri olan savaşçı bir tür.

Oyunlar
Wing Commander (1990), Wing Commander II: Vengeance of the Kilrathi (1991), Wing Commander III: Heart of the Tiger (1994), Wing Commander IV: The Price of Freedom (1996), Wing Commander: Prophecy (1997), Wing Commander: Secret Ops (1998), Wing Commander Armada (1994), Wing Commander Arena (2007), Wing Commander: Privateer (1993), Privateer 2: The Darkening (1996)

Film
Wing Commander (1999)

Dizi
Wing Commander Academy (1996, 13 bölüm)

LOST IN SPACE

Orijinal dizi (1965)
Yaratıcısı: Irwin Allen
"Tehlike, Will Robinson, tehlike!" Bizde pek bilinmese de gelmiş geçmiş en ünlü bilimkurgu dizilerinden olan "Lost in Space" sayesinde Robinson ailesinin ünlü robotunun bu repliği televizyon tarihine geçti. "Lost in Space" aslında 1812 tarihli serüven romanı "Swiss Family Robinson"ın uzaya uyarlanmış haliydi. Dizinin kendi de 90'ların sonunda büyük bütçeli bir filmle sinemaya uyarlandı.

Evreni
"Lost in Space"in Robinsonlar'ı adada değil, uzayda başka gezegenlerde mahsur kalıyorlar. Dizinin birinci sezonu bir gezegende, iki sezonunun büyük bölümü ise başka bir gezegende geçiyor; üçüncü sezonda ise aile uzayda gezip dünyaya yolunu arıyor. Uzay Gemisi Jupiter 2'nin sakinleri arasında Robinsonlar'ın dışında B-9 modeli bir robot, geminin pilotu Don West ve entrikacı korkak Dr. Zachary Smith de var.

Dizi
Lost in Space (1965-68)

Film
Lost in Space (1998)

AYRICA...

Farscape
Orijinal dizi (1999)
Yaratıcısı: Rockne S. O'Bannon
Dünya yörüngesinde bir deneme sırasında kendini bir kurt deliğinin öteki tarafında, yabancı bir galakside bulan John Crichton'ın maceraları. Crichton ve hepsi de uzayın o köşesinde aranan kaçaklar olan bir dizi renkli karakter, alelade bir uzay gemisi değil de düpedüz canlı bir varlık olan Moya'yı kendilerine mekân ediniyorlar. Dizinin yapımcısı, Muppet Show'u yaratan Jim Henson'ın yapım şirketi.

Babylon 5
Orijinal dizi (1993)
Yaratıcısı: J. Michael Straczynski
Diziye adını veren yer, farklı dünyaların, farklı medeniyetlerin temsilcilerinin bulunduğu bir uzay istasyonu. Ve tahmin edebileceğiniz gibi burada diplomasinin ve entrikanın ardı arkası kesilmiyor. "Babylon 5" beş sezonluk sürükleyici öyküsü, renkli karakterleri ve onların sonu gelmez çatışmalarıyla 90'ların bilimkurgu televizyonunda iz bırakmıştı.

Doctor Who
Orijinal dizi (1963)
Yaratıcıları: Sydney Newman, C. E. Webber, Donald Wilson
Gizemli "Doktor", onun uzay ve zamanda seyahat etmesini mümkün kılan gemisi Tardis ve düşman Dalekler... 60'lardan bu yana kendini hiç unutturmamayı başaran ve sonunda birkaç sene önce yeni bir yapımla dirilen bu İngiliz dizisi, bilimkurgu televizyonculuğunun en uzun ömürlü üyesi.

Space 1999 (Uzay 1999)
Orijinal dizi (1975)
Yaratıcıları: Gerry Anderson, Sylvia Anderson
Ay üssü Alfa, "Kartal" adlı uzay gemileri, Kumandan Koeing, Doktor Helena Russell ve tabii ki biçim değiştiren Maya... Ayın dünyanın yörüngesinden kopmasıyla gezegenlerinden uzak düşen Ay üssü Alfa sakinlerinin maceralarını anlatan bu İngiliz yapımı dizi, "eski bilimkurgu" deyince hemen aklımıza gelenlerden. Dizinin yaratıcıları Anderson'lar, yine vaktinde TRT'de gösterilen "UFO - Uzaydan Gelenler" dizisine de imza atmıştı.

BEYAZ KARA

Derviş Zaim'in geçtiğimiz Altın Portakal Film Festivali'nden 5 ödülle dönen filmi "NOKTA" bu ay vizyona giriyor. Zaim bu sefer de hat sanatıyla sinemayı buluşturuyor ve plan sekans olarak tasarlanmış bir filmle karşımıza çıkıyor.

ENGİN ERTAN

FONDA FİLM

Yönetmen Derviş Zaim, filmin Tuz Gölü'ndeki setinde.

Bir önceki filmi "Cenneti Beklerken"de minyatür sanatı ve sinema arasında bir iletişim alanı arayan Derviş Zaim, yeni filmi "Nokta"da da aynı şeyi hat sanatıyla yapıyor. Hattatların tek bir el hareketiyle yazı tamamlamaları geleneğinden yola çıkarak, plan sekans şeklinde tasarlanmış bir film "Nokta". Tuz Gölü'nde çekilen bu ilginç biçim denemesi, aynı zamanda polisiye bir olay örgüsüne de sahip, hatta Zaim'e göre "beyaz fonda geçen bir kara film". 45. Altın Portakal Film Festivali'nden En İyi Yönetmen dahil 5 ödülle dönen "Nokta", sezonun ilgiye değer Türk filmlerinden.

Filmografinizde izi "Filler ve Çimen"den bu yana takip edilebilecek ama "Cenneti Beklerken" ve "Nokta"da iyice belirginleşen bir tema var; özellikle Türk ve İslam tarihindeki görsel sanatlarla sinema arasında bir iletişim kurmak. Sizce "Nokta" bu tema çerçevesinde Derviş Zaim sinemasında nerede duruyor?

Evet, bir devamlılık var. Her ne kadar "Filler ve Çimen"de belirginleşmeye başlasa da ilk filmim "Tabutta Rövaşata"da da bunun belli belirsiz izleri vardı. Kale içerisindeki tavus kuşları bu temayla ilgili örnek gösterebileceğim bir motif. "Filler ve Çimen"de ise çizgiler daha belirginleşti. Türk/İslam veya Anadolu kültürü açısından bakacak olursak, "Cenneti Beklerken" ve "Nokta"da bu sürecin değişerek devam ettiğini söyleyebilirim. Bu değişim benim için önemli, zira aynı şeyi sürdürmekten pek hoşlanmıyorum.

"Filler ve Çimen"de şans ve kaderden bahsetmek istemiştim ve ebru bunun için uygun bir platform teşkil etmekteydi. Susurluk ise deyim yerindeyse bu kabın içine aktı. "Cenneti Beklerken"de ise Osmanlı minyatür sanatına baktım ve bu gelenek sinemayı nasıl geliştirebilir sorusunu kendime yönelttim. Bu sayede zamanın ve mekânın oynak biçimde inşa edilebileceği

üzerine bir fikrim oluştu ve bunu filme yedirmeye çalıştım. Fakat bunu yaparken filmi deneysel bir çizgiye çekmemeye de gayret ettim, çünkü seyirciyle barışık olması gerektiğini düşünüyordum. "Nokta"da da hat sanatına ait ihcam kavramı ve bu kavramın sinema için bir malzeme teşkil edip edemeyeceği sorusu üzerine yoğunlaştım. İhcam hattatların bir yazıyı yazarken hiç ellerini kaldırmadan, ara vermeden, kesmeden tamamlamaları anlamına gelir. Bunu sinema diline transfer edersek nasıl bir yapı ortaya çıkar diye kendime sordum. Bu soru tek plandan oluşan, bu hissi veren bir filme yol açtı.

Fakat kendimi sadece Anadolu'daki Türk veya İslam kültürüyle sınırladığım anlaşılmasın. Kıbrıs'la ilgili olan üçüncü filmim "Çamur" da o coğrafyaya özgü motifler içermekteydi. Bu bağlamda Afrodit ve Kibele kültü filmin içerisinde bir leitmotif olarak yer almaktaydı. Bunu özellikle dile getirmemin sebebi, kendimi belirli bir şeyle sınırlamak veya bu şekilde anlaşılmak istememem.

"Nokta"daki sizin de değindiğiniz "kesintisiz tek bir kamera hareketi" hissi, filmi okumak için bizlere bir ipucu vermeli mi? İhcam kavramı ve ustalıktan yola çıkarak sinemaya geldiğinizde, hiç kesme yapmamaktansa bunu bir his olarak yaratmanızın özel bir anlamı var mı? Örneğin sinemanın bir illüzyon olduğuna veya günümüzde ustalığa ulaşılmasının mümkün olmadığına dikkat çekiyor olabilir misiniz?

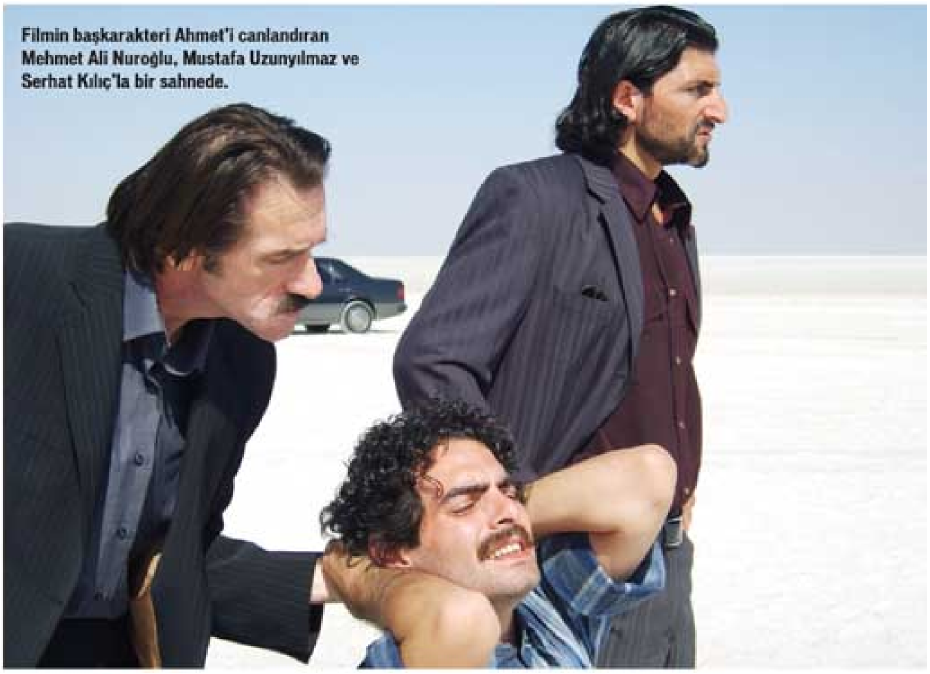
Açıkçası herhangi bir şeyi mistikleştirmek gibi bir niyetim yok. "Nokta"da biçim olarak bazı ihtimallerin, bazı soruların gerçekleşip gerçekleşmediğini denemeye çalıştım. Fakat bu biçim denemesinin de anlamlı bir bütün olması, içerikle örtüşmesi gerekir. Bence "Nokta"nın olumlu özelliklerinden birisi biçim ve içeriğinin böyle bir dengede doymuş olması, bir araya gelmesidir. Yoksa sadece bir biçim denemesi olarak kalabilirdi.

Geçen yıl İstanbul Film Festivali'nde "P.V.C.-1" diye, yine tek plan olma iddiasına sahip bir film gösterilmişti. Bu filmi hiç beğenmemiştim, çünkü orada şiddetin kutsanması vardı. Bunun tek plan "ustalığı"yla veriliyor olmasıysa bence filmin namussuzluğunu bir kat daha arttırıyordu. Biçimin sadece biçim için olması bir yönetmen veya bir sanatçının düşebileceği en büyük tuzaktır. Biçim ile anlatmak istediğiniz şeyin birbirlerini çağırmaları, ortak bir noktada buluşmaları gerekir. Ben de filmlerimde bunu sağlamaya çalışıyorum.

"Nokta"ya dönersek, filme baktığınızda kesme göremezsiniz. Bu post-prodüksiyon aşamasından geçmiş hâli için geçerli. Dolayısıyla filmin tek bir plandan oluştuğu söylenebilir. Getirdiğiniz yorum gibi bir amacım olduğunuysa söyleyemem.

"Cenneti Beklerken"den bahsederken deneysel bir çizgiye kaymamasına özen gösterdiğinizi söylediniz. Hem "Cenneti Beklerken", hem de "Nokta"yı izlerken, tartıştığınız meselelerin bir makale filme de kaynak olabilecek kadar malzeme içerdiklerini düşünmüştüm. Kariyerinizin herhangi bir döneminde, hikâye anlatımını daha geriye çekerek böyle bir sinemaya yönelmeniz olası mı?

Bu üçlemede giderek daha minimalize olmaya gayret ettim. Fakat bir hikâye oluşturma gayreti hep vardı. İleriki projelere gelince, kendime herhangi bir sınırlama getirmek istemem. Şunları şunları yaparım, bunlarıysa yapmam demekle kendime bir nevi tahdit koymuş olurum. Çektiğiniz filmlerin hayatın o anda size getirdikleriyle, sizin o anda hayata karşı duruşunuzun bir sentezi olması gerekir. Başka bir deyişle, filmlerin yönetmeninin meselelerine yanıt vermeleri gerekir. İlerideyse benim meselelerimin nereye evrileceklerini bilemem. Fakat bir prensip olarak şunu söyleyebilirim, farklı şeyleri denemekten hoşlanıyorum. Diğer yandan, yaptığım tarzda filmlerin bir sinemacı için şöyle bir dezavantajı da var; derinleşmekten de hoşlanmıyorum. Bu yarı şaka, yarı ciddi söylediğim bir şey. Fakat derinleşme çabası bir sinemacının ve filmin aleyhine işleyebiliyor. Özellikle sinema endüstrisinin daralmaya başladığı bir dönemde... Piyasadaki talep, derinleşmenin getirdiği çabalarla paralel gitmiyor. Bunu sanat sinemasını da göze alarak söylüyorum.

Filmin başkarakteri Ahmet'i canlandıran Mehmet Ali Nuroğlu, Mustafa Uzunyılmaz ve Serhat Kılıç'la bir sahnede.

"SADELİĞİYLE ÇOK İŞİME YARAYACAK BİR MEKANDI TUZ GÖLÜ. HAT SANATINDAKİ BEYAZ KAĞIDI VE ÜZERİNDEKİ LEKELERİ HATIRLATACAK BİR FON YARATACAKTI. AYRICA O HİÇBİR ŞEYİN OLMADIĞI MİNİMALİST DEKOR FARKLI BİR DERİNLEŞMENİN YOLUNU AÇABİLİRDİ." D.Z.

"Nokta"da neredeyse polisiye diyebileceğimiz bir olay örgüsü var. Biraz önce giderek daha minimalize olmaya gayret ettiğinizi söylemiştiniz. Bu bağlamda "Nokta"nın senaryosunu yazmak, bu polisiye örgüyü oraya oturtmak zor oldu mu?

Senaryonun 18 farklı versiyonu var. Bu resmi rakam. Onun öncesinde de yazdığım başka versiyonları mevcuttu.

Peki Tuz Gölü hangi aşamada projeye da-

Şener Kökkaya filmde bir hat ustasını oynuyor.

Ahmet'in sevgilisi rolünde Begüm Birgören.

hil oldu? "Nokta"nın biçiminin oluşmasında mekânın ne kadar etkisi var?

Bir filme nereden başlayacağınız bazen hiç belli olmaz. Bir mekân başka bir mekânı çağırabilir. Kitaplar, filmler diğerlerini doğurur. "Çamur"u çekerken Şereflikoçhisar'a, Tuz Gölü'ne gitmiş ve orada çalışmıştım. Bir bakıma aynı mekân beni tekrar çağırdı. Sadeliğiyle çok işime yarayacak bir mekândı Tuz Gölü. Hat sanatındaki beyaz kağıdı ve üzerindeki lekeleri hatırlatacak bir fon yaratacaktı. Ayrıca o hiçbir şeyin olmadığı, minimalist denilebilecek dekor farklı bir derinleşmenin yolunu açabilirdi. Ayrıca beyaz fonda bir kara film fikri de hiç fena değildi açıkçası.

Kara film demişken, "Nokta" bir kadın karakter haricinde erkek evreninde geçiyor. Başka bir deyişle, kara filmin temel figürlerinden birisi olan femme fatale burada yok.

Bir türün getirdikleri, olmazsa olmazları vardır muhakkak. Fakat bir türün içerisinde at koştururken, her şeyi kitabına göre yapmak zorunda olmadığımı düşünüyorum. Hat sanatı daha ziyade erkekler tarafından yürütülmüş. Benim esas meselem bu iken, hikâye yapısına gereksiz yere bir kadın karakter eklemem çiğ kaçabilirdi. Fakat tüm filmografime bakıldığında kadın karakterlerin kapladıkları hacim veya temsil şekilleriyle ilgili olumsuz bir yargı oluşmasını istemem. Özellikle "Filler ve Çimen" ve "Çamur" bu anlamda olumlu örneklerdir. "Nokta"da kurduğum çatışmaysa bunu reddediyordu. Daha önce de değindiğim gibi, hat sanatı bir erkek sanatıdır.

Aynı bağlamda düşünürsek "Cenneti Beklerken"de resmi kadın karakterin tamamladığı bir sahne vardı.

Buna değinmeniz beni çok sevindirdi, çünkü "Cenneti Beklerken"de özellikle dile getirmeye çalıştığım bir sorundu bu. Minyatür de aynı şekilde bir erkek sanatı olarak kalmıştır. Fakat filmde resmi tamamlayacak hareketin kadından geliyor olması bana çok cazip gelmişti.

"Nokta" Antalya'da ses tasarımıyla ve müziğiyle ödül kazanmıştı. Bu filmde müzik kullanımı sizin için ne kadar önemliydi?

Örneğin "Cenneti Beklerken"de kullanmak istediğim tarzda bir müzik için hiç düşünmeden Rahman Altın'a gitmek gerekir. "Nokta"da ise melodinin daha ağırlıklı olduğu bir müzik istiyordum. Bunun için gidilecek doğru adres ise Mazlum Çimen idi. Filmin müziğini bestelerken hiç beklenmedik şeyler yaptı. Örneğin özellikle kısa saplı sazlar vardır ama Mazlum Çimen farklı bir ses elde etmek için sazın sapını kesti. Filmin ön jeneriğinin aktığı sahnede de bu sazla çalınmış olan müzik kullanıldı.

Bununla ilgili bir anekdot anlatayım. İlk versiyon çıktıktan sonra ben biraz titizlendim ve farklı neler yapabiliriz diye düşünmeye başladık. Zamanla ilk önce müziğe döndüm tekrar. Bu bestelere atıfta bulunmak için, "Elimizde böyle psikopat bir müzik var, neden bunu kullanmıyoruz?", dedim. Gide gele bu tanımlama o müziğin ve sazın adına dönüştü. Jenerikte de görebilirsiniz. Bahsettiğim sapı kesilen sazın adı psikopat olarak geçiyor.

Bu biçimsel deneme çerçevesinde oyuncu yönetimi zor oldu mu?

Yakın zamanda festivalde oynayan bir örnek olduğu için anayım, örneğin "Il divo"daki gibi oyunculuğun stilize bir noktaya dayandığı performansları tercih etmiyorum. "Nokta"da gerçekçi bir oyunculuk tarzı istedim. Eğer oyunculuk anlamında provalar sırasında estetik bir mesafe görürsem, bunu korumaya, mümkün olduğunca yontmamaya çalışırım. Fakat en başlangıçta oyuncularıma oyun verirken, onları hazırlarken gerçekçi bir stil içerisinde olacağımızı belirttim.

Mesela "Rus Hazine Sandığı"nda az çok ironik bir oyunculuk stili vardır. Fakat filmin biçimi buna olanak vermektedir. Tüm o zamanda ileri geri gidişler buna el verecek zemini hazırlar. "Nokta"da ise gerçekçi bir ton gerekiyordu.

"Cenneti Beklerken"e ve resmi tamamlama sahnesine dönersek, sinemanızda modernizm/post-modernizm tartışmalarıyla ilgili bir mesele olduğu söylenebilir mi? Keza "Nokta"da da farklı sanat formlarını bir araya getirme çabası yine bu soruyu akla getiriyor.

Çıkış noktalarım arasında ön planda olduklarını söyleyemem. Günümüz dünyası postmodern bir dünya ve bunun tezahürü olarak eklektizm, bir sanatçının kayboluşu gibi meseleler ve alanlar birinci dereceden bu filmlerin ortaya çıkmasında etkili değiller. Fakat bunlar, üzerine kafa yorduğum konular. Özellikle de bu çağda otantik bir temsilin nasıl olabileceği...

Örneğin "Çamur"u çektiğim dönemde aynı konuyla ilgili bir belgesel de çektim. Bu çağda bir fenomeni, bir gerçeği nasıl temsil edebilirsiniz sorusu üzerine düşündüğüm için böyle bir çabaya giriştim. Dediğim gibi otantik temsil benim için çok önemli. Biz içinde yaşadığımız coğrafyayı ve kültürü temsil etmek için daha incelikli yapıtlar ortaya koyabilir miyiz? Bunun için hangi formları kullanabiliriz? Tarih ve kültür bunun için bir çıkış yolu olabilir mi? Bu nereye kadar götürülebilir? Bunlar önemli sorular. Sadece biçimsel deneme bir yol olabilir ama benim için sahici bir boyutu da olmalı. Yaptığınız denemelerin insana ve hayata dair bir şeyler de söylemesi lazım. Tüm bunları bir araya getiren temsil biçimleriyle ilgileniyorum.

GELECEĞE MEKTUP

Yönetmen Bahadır Karataş'ın ilk uzun metrajlı filmi "USTA", farklı çekim teknikleri ve yaratıcı yapım süreciyle olduğu kadar bir tutku öyküsü olarak da dikkat çekiyor. Uçak yapmak isteyen bir oto tamircisinin bu sıra dışı arzusunu gerçekleştirmek yolundaki mücadelesinin hikâyesi, günümüz Türkiye'sinin 2000'lerdeki halini gözler önüne sermeyi amaçlıyor.

EBRU ÇELİKTUĞ

En büyük hayali bir uçak yapmak olan işinin ehli bir motor ustasının tutkusunu konu alan "Usta", sade ve gerçekçi anlatımıyla bugünün Türkiye'sine samimiyetle ayna tutmayı hedefliyor. Eskişehir'in ev sahipliği yaptığı film, uzun bir hazırlık evresinden sonra yedi haftada çekilmiş. Filmin teması olan "tutku"nun, başta yönetmen Bahadır Karataş ve yapımcı Mete Özok olmak üzere tüm ekibe ait bir sinema tutkusunu da yansıttığının altını çizmek gerek. Yetkin Dikinciler, Fadik Sevin Atasoy, Şevket Çoruh, Müşfik Kenter ve Tomris İncer gibi isimlerin oluşturduğu güçlü oyuncu kadrosuyla da dikkat çeken "Usta" ile ilgili olarak yönetmen Bahadır Karataş ile söyleştik.

Sinemayla olan ilişkiniz nasıl başladı ve gelişti?

Yönetmen Bahadır Karataş.

Sinema benim için çocukluktan gelen bir tutku değil. Sinemayla üniversiteye girdiğim ilk sene tanıştım. ODTÜ İşletme'yi kazanmıştım ama sonra baktım ki hiç romantik bir tarafı yok. Aslında ne istediğimi, ne yapacağımı bilmiyordum açıkçası. Bir kitap insanın hayatını değiştirebilir mi? Benimkini değiştirdi. Ankara'da bir eve taşınmıştım, orada eski kiracıdan kalan üç-beş kitap vardı. Bir tanesi Nijat Özön'ün Pudovkin'den yaptığı bir çeviriydi, "Sinemanın Temel Ilkeleri". Onu okumaya başladım, bitirdiğimde artık hayatta ne yapmak istediğimi biliyordum. Gerçekten… (gülüyor) Tabii bu ailede ciddi bir şok yarattı. "Ne güzel bir geleceğin var, ne sineması!" gibi… Bu kriz o kadar büyüdü ki, ben o suçluluk psikolojisiyle ailemle ilişkilerimi koparıp izimi kaybettirdim. Niyetim yurtdışına gidip sinema okumaktı. Sonuçta sinema okumam konusunda rıza gösterdiler. Ama yurtdışında bana sinema okutabilecekleri kadar paramız yoktu, ben de sınava yeniden girdim, Eskişehir Sinema TV'yi kazandım ve hiç de fena olmadığını, harika bir okul olduğunu gördüm. İyi de okudum, oldukça yüksek notlarla mezun oldum. Çekmek istediğim kısa metrajlı bir film için sponsor ararken bir bursa denk geldim. Güney Kaliforniya Üniversitesi'nin Sinema Sanatları Okulu'nu (U.S.C) seçtim. Başvurdum, kazandım ve kendimi Los Angeles'ta buldum. Orada sinema üzerine üç senelik uzun ve detaylı bir yüksek lisans çalışması yaptım.

Türkiye'ye döndükten sonra reklam filmleri çekmeye başladınız. Peki "Usta" projesi nasıl ortaya çıktı?

Bu arada sinema filmi senaryoları üretmeye çalışıyordum. Onun için de küçük bir departman kurdum, yakın arkadaşım Şehsuvar Aktaş katıldı. Bir gün o harika bir fikirle geldi, sonra onu geliştirdik ve "Usta"nın senaryosu çıktı ortaya. Ayfer Tunç da devreye girdi, birkaç sene sürdü bu süreç.

"Günümüzde geçen bir dönem filmi" şeklinde bir tanımlama var filminizle ilgili olarak, bunu biraz açıklar mısınız?

O çok yanlış anlaşıldı. İnsanların aklına dönem filmi deyince –ne kadar günümüzde geçiyor desek de- geçmişte geçen bir film geliyor. Aslında o kadar güncel bir film yapmak için yola çıktık ki… Bugünün, milenyumun başındaki, birbirine güvenemeyen, kutuplaşmaya başlayan Türkiye'nin ruh halini bir uçak metaforu etrafında anlatan bir film yapmak istedik. "Bugün"ün, sadece hikayenin geçtiği basit bir zaman dilimi olmasını değil, (veya Eskişehir'in, sadece bir dekor

olmasını değil) hikâyenin içine kendisini buram buram sokmasını istedik. Karakterlerinin dünyasına, ruh hallerine, aralarındaki gerginliklere, kutuplaşmalara, hayallerine, hırslarına, güvensizliğe, her şeyiyle yansımasını istedik. Bunun, filmde gerçekçi ve içten olması için kostümünden, mekânından, dekorundan, oyunculuğuna dek, her şeyin yapmacıksız olmasını sağlamaya çalıştık. "Bakın 2000'lerin başında böyle bir Türkiye vardı" diyen bir mektup bırakmak istedik geleceğe. Bunu da en iyi anlatmanın yolu bu ifadeydi sanki, ama yanlış anlaşıldı. "Dönem filmi" hep geçmişte geçen hikâyeler için kullanılır; biz bugünde geçen, bu dönemi anlatan bir film anlamında bir dönem filmi yapmak istedik. Hikâyemiz, dönem filmi atmosferinde geçsin demek istedik.

Bu doğallığı ve güncelliği yakalayabilmek için neler yaptınız?

Ayfer ile senaryoyu bitirdikten sonra şöyle bir süreç başladı: Eskişehir'e oldukça erken gittik, oyuncular da daha önceden geldiler oraya. Eskişehirliler'i yakın hissetmeleri, ağızlarını, konuşmalarındaki müziği anlamaları için köylere, Eskişehir'in içindeki ailelere, dükkânlara turlar ayarlandı. Uzaktan oyunculara baktığınızda, o Eskişehir dokusunun, hayat dokusunun içinden kesinlikle ayırt edilmesinler istedik. Senaryomuza çok güveniyorduk, ama yine de oyunculara o gerçekçiliği, dokunun içine girme fırsatını vermek için doğaçlamalara çok sıkça başvurduk. Doğaçlamalar bir risk taşıyordu, bu riski azaltmak için mümkün olduğunca bol prova yaptık. Oradan çıkan iyi şeyleri koruyup,

Yukarıda Şevket Çoruh ve Yetkin Dikinciler, solda Fadik Sevin Atasoy ve Tomris İncer bir arada.

kötüleri ayıkladık. Sonra kamera ve ekiple toplu provalar yaptığımızda, o bulduğumuz çerçevenin içinde kalmaya gayret edip -yine küçük doğaçlamalara müsaade ederek- bir serbestlik duygusu yaratmaya çalıştık. Sadece oyuncularla değil teknik ekiple de bunu yaşadık. Takım ruhunu da beraberinde getirdi bu. Herkes kendi yaratıcılığını sonuna kadar ortaya koyabileceği, sınırlarını zorlayabileceği, hatta zaman zaman aşabileceği geniş bir özgürlük alanı buldu etrafında. Bu, mucizevi bir birliktelik yarattı ve filme de yansıdı, umarım siz de izleyince göreceksiniz.

Uzun planlar çektiğinizi duymuştuk. Neden uzun planları tercih ettiniz?

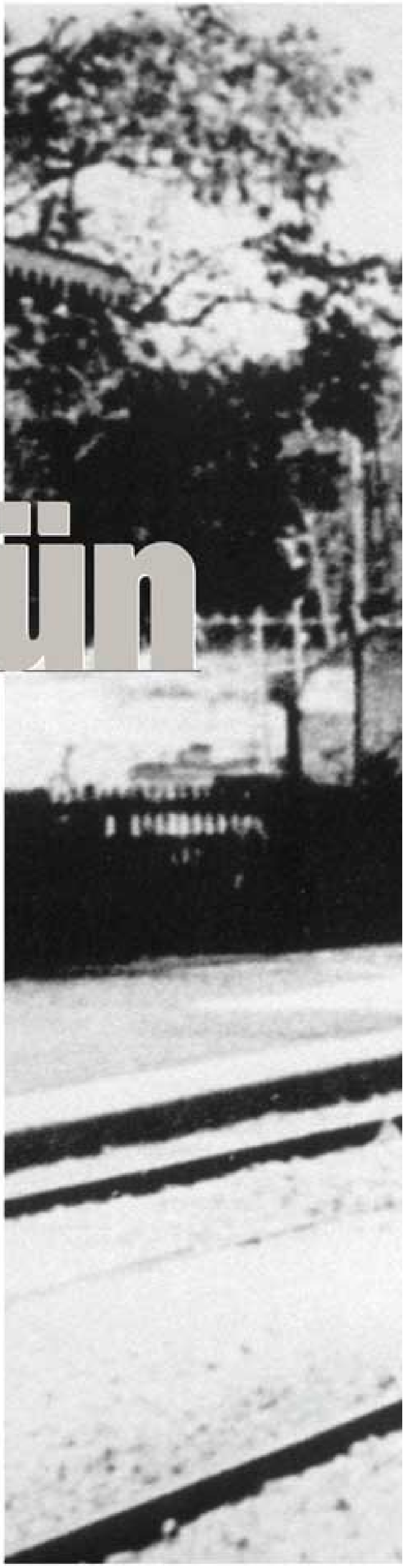
Koreografik zorluklara rağmen plan sekans tabir edilen uzun ve kesintisiz çekimleri ekleyince (teknik ekip ve oyuncular tarafından yadırgansa da) bütün bu özgürlük alanının daha da genişlediğini keşfettik ve çok sevdik. Oyuncular verebilecekleri tüm potansiyeli ortaya çıkarma şansı buldular. Karakterin dünyasına girmeye başladıklarında, bir iki cümle girdiklerinde "Kestik!" diye bir laf duymadılar. Devam ettik hep. Bunun da, seyirciye hiç alışık olmadığı bir sinema seyri duygusu vereceğini; perdede "Evet, ben bunu tanıyorum" duygusu yaşayacaklarını umuyorum. Öyle bir kamera ki, hiç hissetmiyorsunuz hareket ettiğini, 360 derece dönüyor mesela. Mirsad "Işığı nereye koyacağız, her yeri görüyor kamera, ışığı koyacak yer bırakmadın bana!" diyordu, ben de "Buluruz bir yol" diyordum. Böylece Mirsad hiç denenmemiş çekim teknikleri kullandı filmde.

İlk filmini çeken bir yönetmen olarak, sinemaseverlere nasıl bir film vaat ediyorsunuz?

Öyle planlar var ki, iki sokak öteden başlıyor, dükkanın içini tarıyor; bırakın 360 dereceyi bütün her yeri görüyorsunuz. Filmi ilk tasarlama aşamasında Mirsad ile verdiğimiz karar şuydu; gösterişli, ışıkları ışıl ışıl yanan bir film değil, tam tersine bütün motivasyonunu olduğu gibi hayattan alan, çok gerçekçi, bazen var olan ışığı kullanarak bazen onu sadece ufak ufak destekleyerek, süsten püsten uzak bir film yapma kararı vermiştik. Bazen kamerayı bir yerden bir yere taşıyabilmek için yollar keşfetmek zorunda kaldık. İki sokak öteden başlayıp, bir dükkanın içindeki küçücük soyunma kabinine kadar gidiyorsanız, bunu gerçekleştirebilecek herhangi bir kamera donanımı yoktu dünyada. Zaman zaman kamerayı bir forklifte koyduk, steady cam operatörümüzle, sokağı geçtik, sonra forklift hissettirmeden kamerayı yere bıraktı, bir oyuncuyla birlikte arabanın yanına gittik, penceresinden içeriye baktık, araba da bir yandan gidiyor, tabii forkliftten inen kameranın arabayı takip etmesi gerekiyordu, bizi bir sokak ötedeki tamirhaneye götürecekti. Arabanın altına demirden gizli platformlar kaynattırdık. Kamyonete yaklaştığımızda o gizli bölmeler açıldı, steady cam operatörü hissettirmeden onu üzerine bindi, arabayla birlikte gitti, sonra indi ve o platformlar çaktırmadan kapatıldı, etrafta binlerce figürasyon vardı. Hala tüylerim diken diken oluyor, ekip için adrenalin yüklü bir deneyimdi. Herkes için unutulmaz bir deneyim oldu. Sonunda film beğenilir mi beğenilmez mi bilmiyorum, ama şunu biliyorum ki ekip olarak "İyi ki yapmışız" diyebileceğiz. Benim için en büyük hedef buydu.

Müzik ve ses konusunda da özel bir çalışma yapmak istemişsiniz galiba, öyle değil mi?

Çok sık yapılan bir hata var, müzik, seyirciye nasıl hissetmesi gerektiğini dikte eder şekilde kullanıldığında çok rahatsız edici buluyorum. Duygusal bir sahneyi, rahatlıkla melodrama götürebilecek kadar tehlikeli bir şey. Üslubumuzla eski bir geleneği bir yere götürmek istiyoruz, yeni bir yol bulmak istiyoruz, müzik de aynı anlayıştan payını alsın istedik. Sonunda Ömer Özgür ile yola devam ettik. Çok minimal bir müzik kullandı ama içinde enteresan sürprizleri de var. Ayrıca filmin ses kullanımına da çok önem veriyoruz. Ses tasarımını Burak Topalakçı yapıyor. Işığıyla, üslubuyla, oyuncusuyla, kostümüyle, nasıl görüntüsel bir dünya kuruyorsanız filmin bir de sesler dünyası var ki çok güçlü bir dramatik unsur. Maalesef çok da ihmal edilen bir konu.

Hareketli görüntünün doğuşu

BU AYDAN İTİBAREN SİNEMA SANATININ KISA AMA HEYECAN VERİCİ TARİHİNE BİR PENCERE AÇMAYA ÇALIŞACAĞIMIZ YENİ BİR YAZI DİZİSİNE BAŞLIYORUZ. SİNEMANIN GELİŞİMİNİ ÜLKELER, KİŞİLER, AKIMLAR, FİLMLER VE TARİHSEL BAĞLANTILAR İLE ELE ALACAĞIMIZ BU DİZİ İLE HEM BİLGİLERİMİZİ TAZELEYECEK, HEM DE YEDİNCİ SANATIN BAŞ DÖNDÜRÜCÜ SERÜVENİNE FARKLI AÇILARDAN BAKMAYA ÇALIŞACAĞIZ.

PINAR TINAZ GÜRMEN

Sinema tarihi, Fransız sanayici ve mucit Louis ve Auguste Lumiere kardeşlerin geliştirdiği sinematograf adlı aygıtın 1895 yılında halka tanıtılması ile başlar. Önceleri basit bir 'eğlencelik' olarak görülen sinema, kısa zamanda kendine has anlatım kuralları olan, tekniğini her geçen gün geliştiren, büyük halk kitlelerini daha önceki sanat dalları ile mukayese edilemeyecek boyutta etkileyen bir iletişim aracına, yepyeni bir sanat koluna dönüşür. Tarihsel süreç içinde sinematograf her ne kadar bir milat kabul edilse de, elbette hareketli görüntü düşüncesinin kökenleri çok eskilere dayanır ve Lumiere kardeşlerin icadı, bu zorlu ve karmaşık yolculuğun sayısız duraklarından sadece biridir.

Sinema öncesi gelişmeler

İnsanoğlunun yaşadığı dünyayı belgeleme tutkusunu, en eski çağlara, mağara duvarlarına yapılan resimlere dek taşımak mümkün. Mağara insanı, iyi geçen bir avı veya anlamlandırmaya çalıştığı bir doğa olayını resmederken, hem bu durumu belgelemeyi, hem de başarısını yineleyebilmesi adına mistik ▶

"Trenin Coitat Garı'na Girişi"
(1895/Lumiere kardeşler)

DÜNYA SİNEMA TARİHİ 1

1895»»»»»»1908

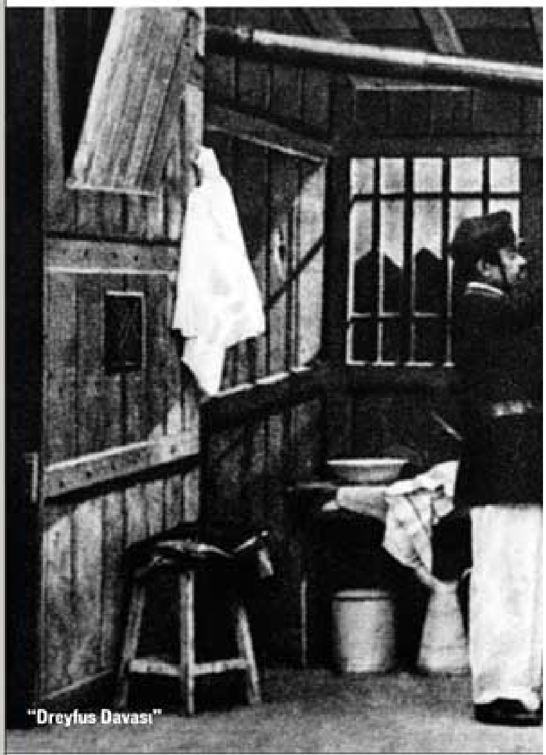
"Fabrikadan Çıkan İşçiler"

AMERİKAN SİNEMASININ İLK DÖNEMİNDE DİKKATİ ÇEKEN NICKELODEON SİNEMALARININ ADI, GİRİŞ ÜCRETİNİN BİR NİKEL (BEŞ SENT) OLUŞUNDAN YOLA ÇIKILARAK KONMUŞTU.

güçlerle arasında bir bağ kurmayı amaçlıyordu. Resim ve heykel, uzun yıllar bahsettiğimiz her iki misyonu da üzerinde taşıyan sanat dalları oldu. Antik Yunan tapınaklarından, Ortaçağ kiliselerine dek genellikle din ile bağlantılı mekanlarda resim ve heykel kullanımı vazgeçilmezdi. Çoğu okuma yazma bilmeyen halka dini öyküleri anlatmanın, onlarda dinsel düşünceyi sağlamlaştıracak hayranlık ve korku duygularını yerleştirmenin en etkili yolu kuşkusuz gözlerine hitap etmekti. Daha sonra sinema sanatının da kullanacağı çoğu kompozisyon kuralı Ortaçağ resim sanatında belirginleşti. Rönesans döneminde ortaya çıkan perspektif anlayışı ve ışık gölge kullanımının getirdiği derinlik duygusu sinemanın plastik tasarımında belirleyici oldu. Ortaçağ kiliselerinde kullanılmaya başlanan ve dini öyküleri birbirini tamamlayacak zamansal bir dizge ile anlatan 'seri resimler', dekupaj tekniğinin temellerini attı. Sanatsal anlamda yaşanan bu gelişmelerin yanı sıra, dürbün, teleskop gibi mercekli aygıtların kullanılmaya başlanması, bizi sinemaya götürecek sürecin önemli adımları olarak kabul edildiler.

Karanlık bir ortama açılan küçük bir delikten giren ışığın, dışarıdaki görüntüleri karanlık odanın duvarına baş aşağı yansıtması prensibine dayanan 'Camera Obscura', M.Ö. 5. yüzyıldan beri Çin'de biliniyor, özellikle mimari projelerin geliştirilmesinde kullanılıyordu. Ancak 1646'da işin içine mercekler de girdi ve Alman din ve bilim adamı Kircher, 'Büyülü Fener' adını verdiği aygıtı ile resimleri büyük yüzeylere yansıtmayı başardı. Görüntülere hareket verme olanağını sağlayan 'gözün atalet özelliği'nin keşfedilmesi ise hareketli görüntüleri kaydetme yolunda önemli bir adım oldu. İngiliz fizikçi Peter Mark Roget'in 1824'te yayınlanan "Hareketli Cisimlere İlişkin Olarak Görüntünün Sürekliliği" adlı kuramsal çalışması, gözün ağ tabakasına düşen bir görüntünün beyindeki algısının, görüntü göz önünden yittikten sonra, çok kısa bir süre daha devam ettiğini açıklıyordu. Hareketli bir objeye bakan göz, hareketin her anını ayrı ayrı algılıyor, ancak art arda gelen iki algı, bir öncekinin zaman sarkması sebebiyle, beyin tarafından birbirine bağlanıyordu. Bu fikir üzerine çalışan Belçikalı fizikçi Plateau'nun 1832'de geliştirdiği Fenakistikop adlı alet, hareketli görüntünün elde edilmesinde ilk önemli çalışma oldu. Plateau, bir hareketi betimleyen ardışık resimleri, bir çemberin üzerine yerleştirmişti. Çember belli bir hızla çevrildiğinde, göz bu resimleri hareketli olarak algılıyordu.

1839'da fotoğrafın da icat edilmesi ile hareketli görüntü çalışmaları başka bir boyut kazandı. Fransız fizyolog Marey, 1882'de kuşların hareketlerini gözlemlemek için ardışık on iki fotoğraf çekebilen 'fotoğraf tüfeği'ni icat etti. Ancak hala fotoğraflar kimyasal

"Dreyfus Davası"

emülsiyon sürülmüş levhaların üzerine kaydedildiğinden, elde edilen resimleri hızla gözün önünden geçirecek bir düzenek kurmak imkansızdı. İşte bu noktada fotoğrafların esnek bir malzeme olan selüloit şeritler üzerine kaydedilmesi çığır açan bir buluş oldu. Amerikalı mucit Goodman'ın geliştirdiği bu malzemeden yola çıkarak Eastman, hareketli görüntü kaydına yönelik rulo film üretmeyi başardı. Ve tüm bunlar bir başka Amerikalı bilimadamının, Edison'un çalışmalarına hız kazandırdı. Edison 1891'de önce kamera olarak kullandığı kinetografın, daha sonra da gösterici

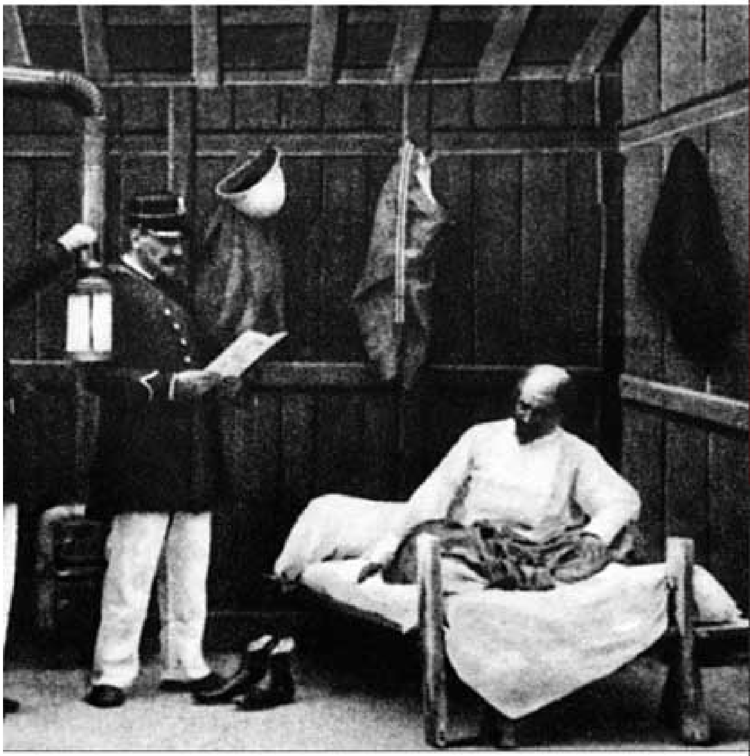
İlk kadın yönetmen
ALICE GUY BLACHE

Sinema tarihinin ilk kadın yönetmeni olarak bilinen Alice Guy Blanche, film yapmaya Melies ile aynı dönemde, hatta ondan birkaç ay önce başladı. 1873 Paris doğumlu sanatçının sinema ile tanışması, fotoğraf malzemeleri üreten Gaumont firmasında sekreter olarak çalışırken gerçekleşti. İlk filmi, 1896 yapımı "La Fee Choux/Lahana Peri", fantastik öğeler içeriyor, lahanaları şirin bebeklere dönüştüren bir perinin masalsı öyküsünü anlatıyordu. Bir süre Fransa ve İspanya'da sinema çalışmalarına devam eden Blache, 1910 yılında Amerika'ya göç etti ve on yıl boyunca büyük Hollywood şirketleri bünyesinde film yapmayı sürdürdü. Evliliğinin bitişi ile Fransa'ya geri dönen ve aktif sinema yaşamına son veren Blache'ın 1896-1920 yılları arasında çekmiş olduğu çoğu kısa metrajlı tam 324 filmi bulunuyor. Bu filmlerin hepsi sessiz döneme ait olmasına rağmen, pek çoğunda senkronize ses kaydı hazırlandığı ve gösterim sırasında izleyiciye sunulduğu biliniyor.

MELIES "İMKANSIZA YOLCULUK" ADLI FİLMİNİ ELLE BOYAYARAK RENKLENDİRDİ.

kineteskopun patentlerini aldı. Kinetograf ile kısa filmler üreten Edison, bu filmleri, kineteskop aracılığıyla gösterebiliyordu. Ancak kineteskopun görüntüleri perdeye yansıtabilme özelliği yoktu. Film, ancak vizöre gözünü dayayan bir kişi tarafından izlenebiliyordu. Filmi perdeye yansıtmayı ise sinematograf ile Lumiere kardeşler başardı.

İlk kameranın mucidi Edison olmasına rağmen, sinemanın babası olarak neden Lumiere kardeşlerin kabul edildiği bu noktada soru işaretleri doğurabilir. Sinemayı toplumsal bir sanat olarak kabul eden sinema tarihçileri için gösterimin sadece bir kişiye değil, topluma yapılabiliyor olması önemli bir ayrım. Genel kabule göre sinema sanatı ancak topluluk halinde izlenme olanağı bulduğunda gerçekleşmiş oluyor…

KISA DÜNYA TURU

İNGİLTERE

İngiltere'de ilk film çalışmaları 1896 yılında Robert William Paul tarafından gerçekleştirildi. Önceleri zamandaşı diğer yönetmenler gibi gündelik hayatı betimleyen filmler çeken Paul, "Robbery/Soygun" (1897), "A Chess Dispute/Satranç Kavgası" (1903) gibi konulu filmleri ile de tanınıyor. Dönemin önemli İngiliz sinemacılarından bir diğeri ise Cecil M.Hepworth. Sanatçının "Funeral of Queen Victoria/Kraliçe Victoria'nın Cenaze Töreni" (1901) gibi önemli belge filmlerinin yanı sıra konulu film çalışmaları da var. 1903 yapımı "Alice in Wonderland/Alis Harikalar Diyarında" yönetmenin en bilinen eseri.

ÇİN

Çin'de ilk film çekimleri 1905 yılında, yerel opera gösterilerinin kaydedilmesi ile başladı. İlk yıllarda Pekin'de yoğunlaşan sinema piyasası, 1909'dan itibaren Şanghay'a kaydı ve Çin sinemasındaki asıl gelişmeler bu tarihten sonra başladı.

ALMANYA

Almanya'da ilk önemli sinema çalışmaları 1896 yılında Oskar Messter tarafından başlatıldı. Optiğe büyük ilgi duyan Messter, kendi projeksiyon makinesini geliştirdikten sonra, yapımcılık işine girdi ve Almanya'nın ilk film stüdyosunu kurdu. Yönetmen olarak ışıklandırmanın ve çekim ölçeklerinin sinemasal etkilerini araştırdı ve Alman dışavurumculuğunun teknik temellerini attı. Yönetmenliğin dışında prodüktör olarak da önemli bir yere sahip olan sanatçı, 1917 yılına dek toplam 350 film gerçekleştirdi.

Lumiere Kardeşler ve ilk sinema filmleri

Lumiere kardeşler, sinematografı 1895 yılında Paris, Grand Cafe'de izleyicilere sunarlarken, yepyeni bir sanat dalının doğumuna aracı olduklarının farkında değillerdi. "Trenin Coitat Garına Girişi", "Bebeğin Beslenmesi", "Fabrikadan Çıkan İşçiler" gibi gündelik yaşamdan alınmış kısa görüntülerden oluşan bu filmler, Louis Lumiere'e göre, o gün için halkın ilgisini çeken, basit bir seyirlikten ibaretti. Değil bir sanata dönüşmek, ticari olarak gelişmesini ummak bile hayaldi! 1895 yılında yaptığı bir açıklamada "…Belki bilimsel meraktan ara sıra kullanılır" diyordu Louis Lumiere, "bunun ötesinde ticari bir geleceği yok!" Ancak bu görüşünün geçerli olmadığını kısa zaman içinde kendisi de fark etti. Başlangıçta başka gösterilerin bir destekleyicisi olarak sunulan sinema, birkaç yıl içinde kendine has bir seyirlik haline geldi.

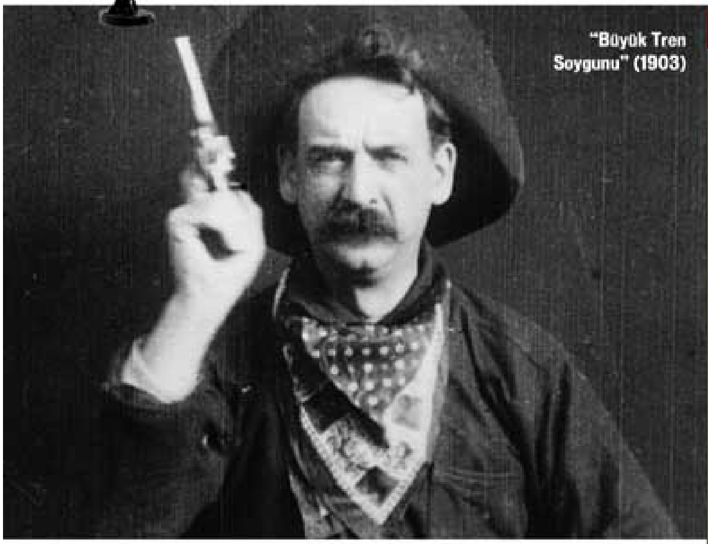
Kafelerde, kabare salonlarında yapılan film gösterileri özel sinema salonlarına taşınmaya başlandı. Halkın git gide artan talebini doyurmak adına Lumiereler'e bağlı kameramanlar dünyanın çeşitli ülkelerine gidip, otantik çekimler yapmaya başladılar. Paris'te Pathe, Gaumont gibi şirketler de sinemaya yatırım yapanlar arasında yer aldı. Ama hala sinemanın sanatsal potansiyeli fark edilmemişti. İşte tam bu sırada sinema yoluyla sanat yapmayı hedefleyen ilk isim çıktı ortaya; Fransız illüzyon ustası George Melies…

Sihirbaz Melies sinema sahnesinde

Melies sinematograf ile Grand Cafe gösterimleri sırasında tanıştı. O dönemde Houdini Tiyatrosu'nu işletiyor ve illüzyon gösterileri düzenliyordu. Kamera ile kaydedilen görüntüleri tiyatrosunda kullanabileceğini, bunlarla yaratıcı çalışmalar yapabileceğini düşünen Melies, kendi stüdyosunu kurmak için çalışmalara başladı. Önceleri basit çekimler yapan ve işin ▶

DÜNYA SİNEMA TARİHİ 1

"Büyük Tren Soygunu" (1903)

MELIES'IN GERÇEKLEŞTİRDİĞİ İLKLERDEN BİRİ DE REKLAM FİLMİ ÇEKMEKTİ. DOKTOR ZAYIF DÜŞMÜŞ BİR ÇOCUĞUN ANNESİNE X MARKA TAHIL TOZUNU ÖNERİYOR, BİR SONRAKİ SAHNEDE ÇOCUK HAYLİ GÜRBÜZLEŞMİŞ OLARAK RESMEDİLİYORDU.

tekniğini öğrenmeye çalışan sanatçıya ilham veren olay, 1896 yılında Opera Meydanı'nda çektiği bir filmi seyrederken gerçekleşti. Film, meydanda akan trafiği, koşuşan insanları gösteriyordu. Ancak çekim sırasında kamera bir tutukluk yapmış, bir süre çalışmamış, sonra tekrar çekime devam etmişti. Perdeye yansıyan görüntü şaşırtıcıydı. Yoldan geçmekte olan bir otobüs, aniden bir cenaze arabasına dönüşüvermişti! Melies bu aksaklığı derhal fırsata dönüştürdü ve ilk trüklü (çekim hileli) filmi olan "L'Escamotage d'une Dame/Kaybolan Kadın"ı çekti. Bu deneyin ardından çekim ve dekor kullanımına dayalı farklı trükler geliştirdiği kısa filmler üretmeye, kıvrak zekâsını perdeye yansıtmaya devam eden Melies, seyircilerine gündelik hayatın enstantanelerinden çok daha farklı seyirlikler sundu. Onun filmlerinde hayaletler, kazanda kaynayan şeytanlar, aya giden bilim adamları, uçan trenler, batık gemiler, devler, cüceler, iskeletler tarafından çekilen at arabaları ve daha niceleri vardı. Üstelik sanatçı o güne dek tek makaradan oluşan kısa filmler yerine daha uzun anlatılar yaratmayı denedi. Başka bir deyişle film parçalarını birbirine ekleyerek, kurgu tekniğine giden yolu açtı. Dönemin önemli olaylarından Yüzbaşı Alfred Dreyfus'un casusluk ile itham edilip yargılanışını "L'Affaire Dreyfus/Dreyfus Davası" adıyla filme alarak belgesel ve dokudrama türlerinin ilk örneğini verdi. Sinema tarihinin bu en eski yaratıcısı, yönetmenliği bıraktığı 1913 yılına dek beş yüzün üzerinde filme imza attı. Yaşamının son yıllarını yoksulluk içinde geçiren Melies, 1938'de bir bakım evinde hayata veda etti.

Erken dönem Amerikan sineması

Sinemanın Fransa'da doğduğu kabul edilir. Ancak daha önce de bahsettiğimiz gibi, Amerikalı mucitler de hareketli görüntü üzerine başarılı çalışmalar yapmışlardı ve Amerikan halkı da en az Fransızlar kadar bu yeniliğe hazırdı. Ancak Amerika'da sinemanın gelişimi, Fransa'ya göre biraz farklı bir kulvarda gerçekleşti. Başlangıçta film pazarı Fransız firmaların elinde olduğundan, tıpkı Paris'teki gibi tiyatro oyunlarına ve çeşitli sahne gösterilerine eşlik eden gündelik yaşama dair filmler perdedeki yerlerini aldı. Ancak kısa sürede işin ticari potansiyelini fark eden Amerikalı yatırımcılar, ülkelerindeki pazarı büyük ölçüde ele geçirdiler ve Amerikan halkının zevklerine uygun konulu filmler üretmeye başladılar. Henüz kamera çok az miktarda film alabildiği ve birkaç makara birbiri ardına eklense bile, uzun gösterimler yapılamadığı için, yapımcılar hikâyenin bölümlere yayıldığı 'seri filmler' yapmayı tasarladılar. Seri filmler arasında güldürüler ve westernler çoğunluktaydı.

Edison'a bağlı olarak çalışan Edwin S.Porter dönemin en önemli yönetmeni olarak sivrildi. Porter'ın 1903 yapımı filmi "The Great Train Robbery / Büyük Tren Soygunu" erken dönem Amerikan sinemasının ilk klasiği olarak tarihe geçti. Hareket halindeki trenin üzerine yerleştirilmiş kamerası, at sırtındaki soyguncuların durmaksızın patlayan silahları, trenin içinden çekilmiş sahnelerde dış görünümün hareket eden

Sinemayı Türkiye'ye getiren adam SIGMUND WEINBERG

Aslen Polonyalı bir Musevi olan Romanya vatandaşı Sigmund Weinberg, Türkiye'ye sinemanın gelişinde kilit isimlerden biri. Beyoğlu'nda halka açık ilk sinema gösterilerini düzenleyen, daha sonraki yıllarda ordunun çalışmalarını belgelemek amacıyla kurulan Merkez Ordu Sinema Dairesi'nin yöneticiliğini üstlenen ve ülkemizde ilk konulu film denemelerini gerçekleştiren Weinberg, ticari zekâsı yüksek, teknolojiye hayli meraklı bir insandı. Sinema gösterimleri yapmaya başlamadan önce İstanbul'a gramofon, otomobil ve fotoğraf malzemesi ithali yapan ve Avrupa'daki teknik yenilikleri yakından takip eden Weinberg, Birinci Dünya Savaşı sırasında Türkiye'den ayrıldı ve izine bir daha rastlanmadı. 1916'da M.O.S.D başkanıyken Romanya Osmanlı'ya savaş ilan edince görevine son verildiği ve sınır dışı edildiği biliniyor. Daha sonra her ne kadar Rusya'ya ve Mısır'a gittiği, sinema çalışmalarını bu ülkelerde sürdürdüğü söylense de, sözkonusu bilgileri doğrulamak henüz mümkün olmadı...

Lumiere kardeşler, 1895'te Paris, Grand Cafe'de, ilk filmlerini izleyicilere sunarken yepyeni bir sanat dalının doğumuna aracı olduklarının farkında değildiler.

İSTANBUL'DA SİNEMANIN UZUN YILLAR SADECE BEYOĞLU YAKASINA ÖZGÜ BİR EĞLENCE OLARAK KALMASININ ANA NEDENİ, HENÜZ ANADOLU YAKASINDA VE HALİÇ'İN GÜNEYİNDE ELEKTRİK OLMAYIŞIYDI.

dekorlar ile desteklenmesi filmin ilgi çekici ayrıntılarıydı. Özellikle final sahnesinde soygunculardan birinin direkt seyircinin üzerine doğrulttuğu silahını ateşlemesi, gösterim yapılan bazı salonlarda heyecan yarattı…

İlk dönem Amerikan sinemacıları, sinemanın 'sanatsal' yanıyla Fransızlar kadar ilgili değildi. Amaçları mümkün olduğu kadar izlenmesi kolay ve zevkli filmler ortaya koymak ve ticari başarılarını arttırmaktı. Örneğin Amerikan halkının boks sporuna olan düşkünlüğü, 1897'de Enoch J.Rector'un çektiği "The Corbett - Fitzsimmons Fight / Corbett - Fitzsimmons Maçı" ile perdeye yansımış, sevilen tiyatro oyunlarını filme almak, Fransızlar'dan çok önce Amerikalı sinemacıların aklına gelmişti!

Türkiye'de sinemanın ilk yılları

Sinema Türkiye'ye icadından sadece birkaç ay sonra geldi. Dönemin padişahı 2. Abdülhamit'in kızlarından Ayşe Osmanoğlu anılarında, görevi Avrupa'daki yenilikleri takip edip, Sultan'a sunmak olan Bertrand adlı bir kişinin sinema makinesini saray erkanına tanıttığını, bu yeni icadın heyecanla karşılandığını dile getiriyor…

Fransa'da olduğu gibi, Türkiye'de de önceleri yeni ve ilginç bir eğlence olarak algılanan sinemanın halka sunulması da gecikmedi. Sigmund Weinberg tarafından başlatılan halka açık ticari gösterimlerin ilki 1896'nın sonlarında Beyoğlu Sponeck Birahanesinde gerçekleştirildi. Henüz Türkiye'de film çekilmeye başlanmamıştı ve uzunca bir süre sadece Avrupa'dan ithal edilen kısa filmler vizyona sokuldu.

Türkiye topraklarında ilk film çekimleri ise, Lumiere firmasına bağlı bir kameraman olan Alexander Promio tarafından 5 – 25 Nisan 1897 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirildi.

Promio'nun çekimleri arasında haber niteliği taşıyan saray görüntülerinin yanı sıra, Avrupa'da gösterilmek üzere çekilmiş egzotik İstanbul manzaraları da bulunuyordu. ■

Spielberg'in ilham kaynağı MELIES

Filmlerinde yarattığı fantastik atmosfer ve denediği sayısız çekim hilesi ile Melies, bilimkurgu sinemasının ilk ustası olarak kabul görüyor. Yönetmenin hayranlarının başında gelen isimler ise, tahmin edilebileceği gibi George Lucas ve Steven Spielberg. Melies'i 'Sinemadaki babam' sözleri ile anan Spielberg, 1982 yapımı filmi "E.T"deki bazı sahneleri tasarlarken Melies'in 1904 yılında çektiği "Le Voyage a Travers L'Impossible / İmkansıza Yolculuk" ve 1902 yapımı "L'Voyage dans la Lune / Aya Seyahat" adlı filmlerinden esinlendiğini gizlemiyor. Melies'in yapıtları, maceracı ve esprili tavrının yanı sıra özellikle bilinmeyene duyulan merak ve sempati adına Spielberg sinemasının ilk dönemi ile tam bir paralellik içinde.

Ne okumalı?

"Sinemanın Arkeolojisi" C.W. Cream (Agora Kitaplığı)
"Cadde-i Kebir'de Sinema" G. Scognamillo (Agora Kitaplığı)
"Rekin Teksoy'un Dünya Sinema Tarihi" (Oğlak Yayınları)
"Dünya Sinema Tarihi" Geoffrey Nowell-Smith (Kabalcı Yayınevi)

Ne seyretmeli?

1896 "L'Arrivee d'un Train a La Ciotat/Trenin Ciotat Garına Girişi" Louis Lumiere
1898 "Visite sous-marine du Maine/Maine Zırhlısı Felaketi" George Melies
1899 "L'Affaire Dreyfus/Dreyfus Davası" George Melies
1901 "L'Homme a la Tete en Caoutchouc/Lastik Başlı Adam" George Melies
1907 "20000 Lieues Sous les Mers/Denizler Altında 20000 Fersah"
1903 "Uncle Tom's Cabine/Tom Amcanın Kulübesi" Edwin S.Porter
1903 "The Great Train Robbery/Büyük Tren Soygunu" Edwin S.Porter
1903 "Alice in Wonderland/Alis Harikalar Diyarında" Cecil M.Hepworth
1995 "Lumiere et Compagnie/Lumiere ve Ortakları" Sarah Moon (Sinemanın yüzüncü yılı için oluşturulan bu seçkide, günümüzün kırk önemli yönetmeni, Lumiere kamerası ile farklı deneyimler yaşıyor.)

ENGİN ERTAN engin_ertan@yahoo.com

Beyninize sahip çıkın!

Korku ve bilimkurgu türlerini harmanlayan "EL BARON DEL TERROR", farklı tarz ve eğilimleri biraraya getirişi kadar mantık sınırlarını zorlayan hikâyesiyle de şaşırtıcı bir film. Meksika yapımı bu garip B filmi genellikle kötü bir şöhrete sahip olsa bile, dünyanın pek çok yerinde hayranlara da sahip.

B tipi filmlere ve özellikle korku türüne meraklı olan sinemaseverler, çeşitli ülkelerden gelen alışılmadık örneklere her zaman ilgi duyarlar. Bunların arasında Meksika korku sineması hemen dikkat çekenlerdendir. 50'li ve 60'lı yıllarda ürettikleri tür kırmalarıyla literatüre geçen Meksikalı yönetmenler, sinema tarihinin en garip filmlerinden bazılarına imza atmışlardır. Mesela profesyonel bir güreşçi olan Rodolfo Guzmán Huerta'nın yüzünde bir maskeyle ve El Santo lakabıyla rol aldığı filmler dünyanın hemen her yerinde tanınırlar. Bahsettiğimiz Meksika filmleri sahip oldukları ünü, büyük ölçüde Amerikalı prodüktör K. Gordon Murray tarafından keşfedilmeleri ve 60'lı yıllarda İngilizce dublaj yapılarak Amerika'da vizyona girmelerine borçludurlar. El Santo serisi bir yana, bu eğilimin unutulmayan bir diğer örneği de Chano Urueta'nın yönettiği "El Barón del terror"dur.

"El Barón del terror" ancak B filmlerinde karşımıza çıkacak kadar mantık dışı bir hikâyeye sahip. 1661 yılında büyücülük yaptığı suçlamasıyla yargılanan Baron Vitelius d'Estera (Abel Salazar), en nihayetinde yakılarak ölüme mahkûm edilir. Cezası infaz edilirken, aynı gece görülen bir kuyrukluyıldızın adını anarak lanet okur. Söz konusu kuyrukluyıldız 300 yıl sonra tekrar görüldüğünde dünyaya geri dönecek ve mahkemede ölümüne karar verenlerin soyundan gelenlerden intikam alacaktır. Bu giriş bölümünden sonra 1961 yılına atlayan hikâye, daha önce tanımlanmamış bir kuyrukluyıldızı keşfeden astronomların heyecanıyla devam eder. Sadece birkaç dakika görebildikleri yıldızın izini sürerken bir yabancıyla karşılaşırlar. Bu Baron Vitelius'tan başkası değildir. Çok geçmeden anlarız ki, Vitelius aslında insan beyniyle beslenen ve görünümünü değiştirebilen bir uzaylıdır. Kurbanlarını önce hipnotize etmekte, daha sonraysa diliyle kafataslarını delerek beyinlerini yemektedir. Baron arayı fazla açmadan intikamını almaya başlar. Polis ise beyinleri olmayan bir grup cesede bakarak katilin izini sürmeye çalışır.

Hikâyesinden de anlaşılacağı üzere Urueta'nın filmi tam bir tür çorbası. Giriş bölümü büyücülük ve satanizm etrafında gelişen, doğaüstü bir korku filmi izlenimi uyandırıyor. 300 yıllık zaman atlamasıyla 20. yüzyıla geçildiğindeyse aniden bir bilim kurguya dönüşüyor. Filmin korku damarıysa uzaylı istilası teması üzerinden ilerliyor, her ne kadar sadece bir ziyaretçi olsa bile. Bu noktada "El Barón del terror"un klasik canavar filmlerinden de pek çok unsuru ödünç aldığını söyleyebiliriz. Siyah beyaz görüntüleri dışında, seçilen mekânlar da gotik bir atmosfer yaratıyorlar. Öte yandan benzer şekilde öldürülmüş kurbanlar ve iki dedektifin sürdürdükleri araştırma da seri katil filmlerine ve polisiye türüne gönderme yapıyor. Hatta Urueta birkaç sahnede çok tipik kara film kareleri çekmekten de geri durmuyor.

Açıkçası "El Barón del terror"un cazibesinin büyük bölümü bu serbest tür kırması hâlinden gelmekte. Çoğumuz biliyoruz ki, bir stüdyo filminde, hele ki 60lı yıllarda böylesi bir tercih pek mümkün

EL BARON DEL TERROR

Yönetmen: Chano Urueta. **Yapımcı:** Abel Salazar. **Senaryo:** Federico Curiel ve Adolfo López Portillo. **Görüntü Yönetmeni:** José Ortiz Ramos. **Prodüksiyon Tasarımı:** Javier Torres Torija. **Set Tasarımı:** Ángel Trejo. **Kurgu:** Alfredo Rosas Priego. **Müzik:** Gustavo César Carrión. **Oyuncular:** Abel Salazar (Baron Vitelius d'Estera), Rubén Rojo (Reinaldo ve Marcos Miranda), Rosa María Gallardo (Victoria Contreras), Germán Robles (Pantoja), Luis Aragón (Prof. Saturnino Millán). 1962 Meksika yapımı, 77 dakika.

DEDEKTİF: ÇOK ŞEY BİLEN BİR MANYAK GERÇEK BİR TEHDİTTİR!

Tam bir tür çorbası olan filmde buradaki gibi çok tipik kara film sahnelerine rastlamak da mümkün.

değil. Ortaya çıkan sonuç her ne kadar yer yer gülünesi bir boyut kazansa bile, bir sinemasever için bu tarz filmlerde farklı türlere veya filmlere göndermeler yakalamak son derece keyifli. Urueta'nın filmi de Mario Bava'nın "La Maschera del demonio"su gibi başlayıp, "Invasion of the Body Snatchers"ın benzerine dönüşürken seyircisine zengin bir malzeme sunuyor. Elbette bu tarz korku veya bilim kurgu klasikleri haricinde, "El Barón del terror"da Ed Wood filmlerinin izini sürmek de mümkün. Özellikle beyinle beslenen uzaylı fikri, Wood'un meşhur "Plan 9 from Outer Space"indeki zombilerden yola çıkarak türetilmiş olabilir.

Bu akıllara zarar tür ve referans bulamacı bir yana, "El Barón del terror" makyaj ve özel efektleriyle de kolay kolay unutulmayacak bir film. Özellikle canavar tasarımı gerçekten bir aşırılık şaheseri. Uzaktan uzağa Japon korku klasiği "Onibaba"yı da hatırlatan maske, ellerin yerini alan borular, yüzü kaplayan kıllar ve elbette beyin emmekte kullanılan uzun dil görenin bir daha aklından çıkmayabilir. Canavar nefes aldıkça yüzünün orantısız şekilde şişip inmesiyse söz konusu tasarımın bir diğer inanılmaz yönü. Karakterlerin araba kullandıkları kimi sahnelerin stüdyoda büyük bir dış mekân fotoğrafı önünde çekilmesi ve bunun alenen belli olmasıysa çoğu izleyicinin gözünden kaçmayacak bir diğer başarısız "özel efekt".

Şu ana kadar bahsettiklerimizden de açıkça anlaşıldığı üzere, "El Barón del terror" ününü büyük ölçüde kötülüğüne borçlu olan bir film. Sayısız mantık hatası içeren hikâyesi, 80 dakikayı bulmayan süresi dâhilindeki tutarsız zamansal atlamaları ve bundan kaynaklanan garip ritmi, abartılı oyunculukları ve elbette yaratıcı ama bir o kadar gülünç özel efektleriyle Urueta'nın filmi zamanla kendine has bir hayran kitlesi kazanmış durumda. Dolayısıyla daha önce Ed Wood filmleriyle arasında kurduğumuz paralellik boşuna değil.

Diğer yandan "El Barón del terror"un ilginç bir alt metne sahip olduğunu da eklemek gerek. Daha önce değindiğimiz canavar filmleri benzerliği bir yana, aslında Urueta korku türünün ikonografisinde bastırılmış cinselliği temsil eden pek çok unsuru Baron Vitelius karakterinde birleştiriyor. Vitelius tanımlanamayan bir canavar veya uzaylıdan önce, bir pagan olarak tanıtılıyor seyirciye. Şaşırtıcı olmayacak şekilde karşılaştığı kadınların hepsini de baştan çıkartıyor. Başka bir deyişle, Vitelius'un 300 yıl sonra geri dönüşü sadece bir cinayetler zinciriyle sonuçlanmıyor. Aynı zamanda yıllar önce kendisinin infaz edilmesine sebep olan kökten dinciliğin bastırdığı cinselliği de serbest bırakıyor.

Elbette adı kötü olarak çıkmış bir filmin her izleyiciye hitap etmediğini kabul etmemiz gerek. Fakat sinema tarihinin kıyıda köşede kalmış bu tarz gariplik abidelerine meraklı olan seyirciler için "El Barón del terror"un cazibesini reddetmek de mümkün değil. Dolayısıyla Urueta'nın bu B filmi klasiğini sadece meraklılarına öneriyoruz. Filmin bir kopyasına ulaşmaksa ne yazık ki an itibarıyla pek kolay değil. "El Barón del terror" bir süre önce ABD'de DVD formatında piyasaya sürülmüştü ama bu 1. Bölge kopya ne yazık ki kısa sürede tükendi. Yine de aynı edisyona internet üzerinden ikinci el olarak ulaşabilirsiniz. ■

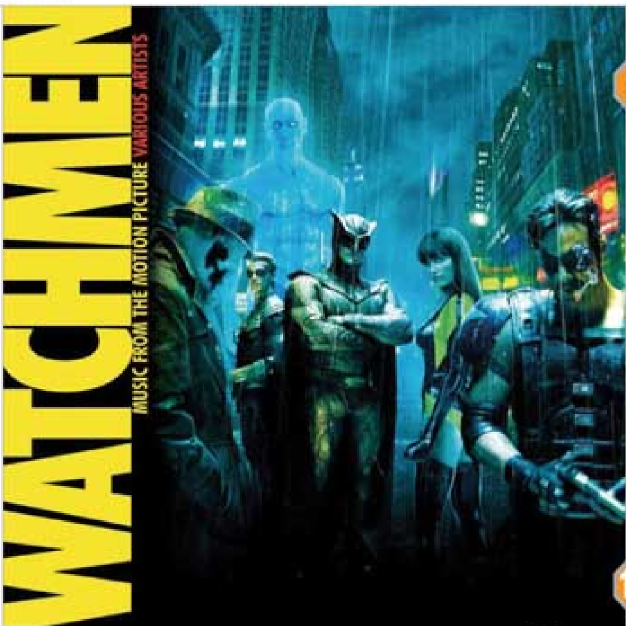

Filmdeki canavarın tasarımı gerçekten de bir aşırılık şaheseri. Japon korku klasiği "Onibaba"yı hatırlatan maske, ellerin yerini alan borular, yüzü kaplayan kıllar ve beyin emmekte kullanılan uzun dil görenin bir daha aklından çıkmayacak cinsten.

Hazırlayan: **Murat Emir Eren**
murat.eren@turkuvazdergi.com.tr

Kahramanın yolculuğu

Yılın süper prodüksiyonu "Watchmen", Bob Dylan, Jimi Hendrix, Leonard Cohen gibi ağır isimlerin yer aldığı soundtrack'iyle de dikkat çekiyor. Filmin retro atmosferini çok iyi destekleyen soundtrack albüm piyasaya çıktı.

1 Desolation Row
İcra: My Chemical Romance
Beste: Bob Dylan

60'lı yıllarda müzikal yolculuğuna başlayan Bob Dylan efsanesinin önemli duraklarından biri olan Highway 61 Revisited albümü, Dylan'ın o döneme kadar yazıp bestelediği en ilginç şarkılardan birini bünyesinde barındırıyordu. Desolation Row, Dylan'ın müziğindeki değişimin en önemli belirtilerden biriydi. 11 dakikalık bu parça, "Watchmen"in kapanış jeneriğini süslüyor ancak Dylan yorumuyla değil My Chemical Romance'ın cover versiyonuyla.

2 Unforgettable
İcra: Nat King Cole Beste: Irving Gordon

İlk olarak 1951 yılında kadife sesli sanatçı Nat King Cole tarafından kaydedilen ve sonrasında Frank Sinatra da dâhil olmak üzere birçok salon müzisyeni tarafından seslendirilen Unforgettable (Unutulmaz) da albümün nimetlerinden biri. Filmin yarattığı retro hissiyatı güçlendiren eserlerin başında gelen parçayı daha sonradan sanatçının kızı Natalie Cole da seslendirmişti.

3 The Times They're Changin'
İcra/Beste: Bob Dylan

Albüme tam anlamıyla damgasını vuran Dylan, bu kez de 1964 yılında piyasaya sürdüğü üçüncü albümünde yer alan ve albüme adını veren bu protest folk eseriyle karşımıza geliyor. Çizgi romanın politik altyapısına cuk oturan parça, Zack Snyder'in müzikal seçimlerinde ilk filmi "Dawn Of The Dead"den bu yana iddialı olduğunun kanıtlarından... Şarkı filmin hemen açılışında yer alıyor.

4 The Sound Of Silence
İcra: Simon And Garfunkel
Beste: Paul Simon

Birçok cover versiyonuna da rastladığımız bu ünlü Simon and Garfunkel parçası da albümde yer alıyor. İlk olarak Wednesday morning 3 am adlı albümde yer alan bu parçada da yine Dylan'ın parmağı yok değil. Zira parça zamanında Bob Dylan tarafından da icra edilmiş, hatta Paul Simon ve Bob Dylan bir keresinde sahnede bu şarkıyla düet yapmışlardı.

5 Me And Bobby McGee
İcra: Janis Joplin Beste: Kris Kristofferson ve Fred Foster

Janis Joplin'in acıyı ve mutluluğu aynı anda yaşatabilen sesinden dinlediğimiz bu klâsik, daha sonra defalarca farklı sanatçılar tarafından yorumlanmış olmasına rağmen hiçbir zaman albümde yer alan bu Joplin versiyonu kadar harika olamadı. Aslında parçayı ilk olarak Roger Miller seslendirmişti, ancak Joplin stüdyoya girip şarkıyı seslendirdikten birkaç gün sonra vefat ettiğinde, parça onun vasiyetine dönüştü.

6 I'm Your Boogie Man
İcra: K.C And The Sunshine Band Beste: Harry Wayne Casey ve Richard Finch

Aslen Rob Zombie'nin solistliğinde yola çıkan White Zombie grubunun 1996 yılında çıkardığı son albüm olan Supersexy Swingin Sounds albümünde yer alan fakat Watchmen'de K.C And The Sunshine Band'ın cover çalışmasıyla dinlediğimiz parça, filmin 60'lı yıllar ve günümüzü harmanlayan müzikal altyapısını destekliyor.

7 You're My Thrill
İcra: Billie Holiday Beste: Jay Gorney, Sidney Clare.

Mazisi 1933 yılına kadar dayanan You're My Thrill, 50'li yıllarda efsane vokal Billie Holiday tarafından da yorumlanmış ve yeniden popüler olmuştu. You're My Thrill de filmin alternatif gerçeklik hissini güçlendiren o retro atmosferinde kulağımıza ilaç gibi geliyordu.

8 Pruitt Igoe ve Prophecies
İcra: Philip Glass Beste: Philip Glass Ensemble

Birçok filmin özgün müziğine imza atan Philip Glass ve yaylılardan oluşan grubu, Watchmen'in müzikal dünyasına Pruitt Igoe ve Prophecies adlı iki ayrı bestesiyle dahil oluyor. Parçalar albümde tek bir parçaymış gibi ardı ardına icra ediliyor.

9 Hallelujah
İcra/Beste: Leonard Cohen

Yine hemen filmin ilk sahnelerinde devreye girip bizleri esir alan parçalardan biri de, Leonard Cohen'in davudi sesinden işittiğimiz efsane parçası Hallelujah oluyor. İlk olarak sanatçının 1984 yılında piyasaya sürdüğü Various Positions adlı albümde dinleyicisiyle buluşan parça, sonradan yüzden fazla sanatçı tarafından yeniden yorumlandı. Bunlar arasında en unutulmaz olansa Jeff Buckley versiyonuydu.

10 All Along The Watchtower
İcra: Jimi Hendrix Beste: Bob Dylan

ABD'nin yakın tarihini ondan iyi yorumlayan olmadığına göre, alternatif bir ABD tarihi yaratmaya çalışan Watchmen'de de Bob Dylan'ın bu denli yer almasına şaşmamak gerek. Dylan'ın John Wesley Hearing adlı albümünde yer alan All Along The Watchtower, filmde ünlü Jimi Hendrix versiyonuyla yer alıyor. Hendrix parçayı Jimi Hendrix Experience albümünde yeniden yorumlamıştı.

11 Ride Of The Valkyries
İcra: Budapest Symphony Orchestra Beste: Richard Wagner

"Apocalypse Now" başta olmak üzere birçok filmde kulağımıza çalınan Wagner'in ünlü melodisi, Watchmen'de de eksik değil; hem de Budapeşte Senfoni Orkestrası'nın şahane kaydıyla.

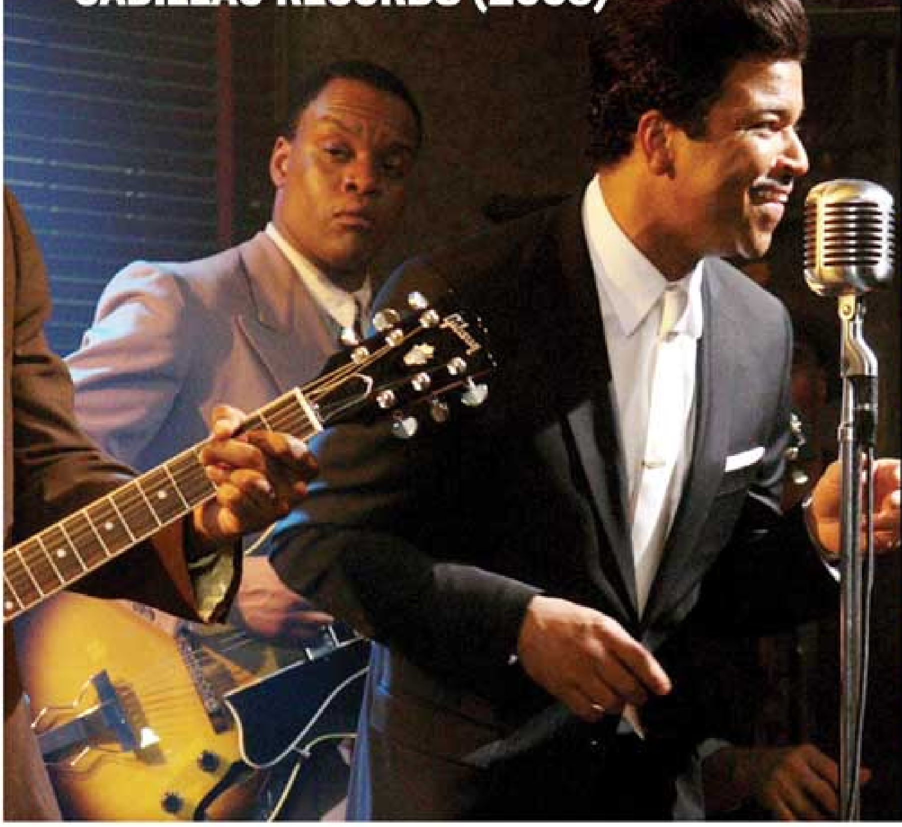
12 Pirate Jenny
İcra: Nina Simone Beste: Bertolt Brecht, Kurt Weill, Nina Simone

Bertolt Brecht'in Kurt Weill'le birlikte ortaya çıkardığı Üç Kuruşluk Operası'nda yer alan bir parça aslen Pirate Jenny. Bir intikam öyküsü anlatan ve Lars Von Trier'e de "Dogville" için ilham kaynağı olan parçayı Nina Simone siyah bir kızın öyküsü olarak yeniden yorumluyor, ortaya tadından yenmez bir ziyafet çıkıyor.

Hazırlayanlar: **Kerem Sanatel, Murat Erşahin**

DVD REHBERİ

AYIN DVD'Sİ: AŞKIN MÜZİĞİ I CADILLAC RECORDS (2008)

İÇİNDEKİLER

GÖMÜLÜ HAZİNELER

Vera Chytilova'nın 1966 yapımı filmi "SEDMIKRASKY/KÜÇÜK PAPATYALAR" hem Çek Yeni Dalga sinemasının hem de 60'lan avangart sinemasının en radikal örneklerinden biri.

KLASİK SAHNE

Seyircinin en sevdiği filmlerden biri olarak tarihe geçen "SHAWSHANK REDEMPTION/ESARETİN BEDELİ"nden, mahkûmların fabrika çatısında bira içtikleri o unutulmaz an.

DVD KLASİK: SON AV I THE HUNTER (1980)

Aşkın Müziği | Cadillac Records (2008)

Rock'n roll ruhunun doğuşu...

Yön: Darnell Martin
Oyn: Adrian Brody, Jeffrey Wright, Beyoncé Knowles
Süre: 109 dk.
Ses: İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 2.35:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ●●●●
Ekstralar: ●●●

Türkiye'de 20 yıla yakın bir süredir Blues Festivali düzenleniyor, ama nedense blues'un rock'n roll efsanesini nasıl yarattığını belgeleyen Cadillac Records gibi bir filmi sinemalarımızda izleme şansımız olmuyor. Neyse ki bu ay ev sinemasında müzikle tıka basa dolu filmlerin bariz bir egemenliği var da filmi tamamen ıskalamıyoruz. Açıkçası hem politik hem de etik açıdan şüpheli ve sakat aksiyon filmlerinin egemenliğine kıyasla bu egemenliği yeğlemek, özellikle buhranın kronik hale geldiği günümüzde daha isabetli bir hamle olarak öne çıkıyor. Ülkemizde müzikallerin pek sevilmediği varsayımından hareketle bunun bir müzikal olmadığını belirtmek gerek. Örneğin, hem dönemsel açıdan hem de eğildiği müzik türü açısından en yakın komşusu "Rüya Kızlar"a pek benzemiyor. Şaşaalı hiç değil. Bütçesi de benzerlerine kıyasla hayli mütevazı sayılır. Yurtdışındaki eleştirilerde filmin bu şaşaasız halini çok yavan bulanlar, müzik biyografilerine yeni hiçbir şey katmadığını öne sürenler oldu. Evet, film gösterişli değil, bu bir kusur da değil, ama türüne yeni bir şey katmadığını söylemek de hiç doğru değil.

Hikaye 1947 ve 1969 yılları arasında, electric Blues'un doğuşunu ateşleyen plak şirketi Chess Records'a odaklı. Bırakın aşk yaşamayı, siyahların beyazlarla beraber dans bile edemedikleri bir dönemde Blues klübü açmaya cesaret eden Leonard Chess (Brody), bir süre sonra işi büyütüp bir plak şirketi kuruyor. Aynı dönemde beyazların işlettiği diğer plak şirketlerinin aksine, keşfettiği siyah müzisyenlere birer plak yapıp kaderlerine terk etmiyor. Kendisi zengin olurken, onları da zengin ediyor. Filmin adı da oradan geliyor. Chess'in sözleşme imzaladığı tüm sanatçılarına en son model bir Cadillac hediye etmek gibi bir alışkanlığı var. Buraya kadar her şey Amerikan rüyasının tipik betimlemelerine dahil edilebilir. Filmin ilk önemli farkı o noktada başlıyor. Şöhretin malum olumsuzluklarını belgeleyen diğer biyografilerde şeytanlar bellidir: Alkol, uyuşturucu veya seks düşkünlüğü. Buradaysa taşradan gelirken tüm vahşi rekabet anlayışlarını yanlarında getiren, diğer bir

İLK BAKIŞ

- ✔ Kulak dolduran tanıdık şarkılar?
- ✔ Cadillac müzesi atmosferi?
- ✔ Rolling Stones'un gençliği?
- ⊖ Mendil ıslattıran final?

TAŞRADAN GELİRKEN TÜM VAHŞİ REKABET ANLAYIŞLARINI YANLARINDA GETİRENLERİN, GİRDİKLERİ HER ORTAMA BULAŞTIRDIKLARI O ÜRKÜTÜCÜ VE YIKICI GERİLİM HAKİM FİLME.

deyişle zenginleşip sınıf atlarken bile orman kanunlarını terk etmeyenlerin, dahil oldukları her ortama bulaştırdıkları o ürkütücü ve yıkıcı gerilim hakim. Mesela, stüdyo kayıtları sırasında, birbirlerini kralın yeni gözdesi gibi gören yeni şarkıcılar ile kıdemliler birbirlerini adeta gözleriyle yiyorlar. Daha ileri gidip birbirlerini ölümle tehdit edenler de oluyor. (Mezar taşını Eric Clapton'ın satın almasıyla ünlü Howlin' Wolf, Muddy Waters'ı tehdit edenlerden biri.) Sadece Chess değil, Muddy Waters gibi müzisyenler de yanlarında hep silah taşıyorlar. Hatta yeri geldiğinde en kalabalık barlarda birbirlerine doğrultuyorlar. Nitekim hiçbir müzik biyografisinde "Blues'a iki kızımı kurban verdim, çok tehlikeli bir işe bulaşıyorsun," türünde bir diyaloğa rastlamamıştık. Açıkçası sadece gangster filmlerinden aşina olduğumuz bu gerilim, onu müzik biyografilerinin "Sopranolar"ına dönüştürüyor neredeyse. Bu benzetmede senarist / yönetmen Darnell Martin'in hatırı sayılır bir TV dizisi kariyerine sahip olmasının da payı var. Filmi biraz da bu yüzden çok sade görünüyor. Buna karşın kurguya serpiştirdiği arşiv görüntüleriyle bu izlenimi hem biraz kırıyor, hem de filmin en güçlü ikinci farkını ortaya koyuyor. Arşiv görüntülerinin biraz cımbızla seçilmiş gibi durmasından olsa gerek, Martin'in rock'n roll tarihine dair bir komplo teorisi ortaya attığını iddia etmek de mümkün. Chuck Barry'nin bestesinin Beach Boys tarafından araklanmasını ya da Elvis Presley'in gerçek rock'n roll kralı olarak ilan edilmesini, siyahların otobüslerin en arkasında oturmalarıyla, sokakta polis tarafından keyfi olarak evire çevire dövülmeleriyle paralel olarak veriyor. Bu da beyazlara mal edilen rock'n roll devriminin tamamen politik bir taktik olduğunu düşündürüyor ister istemez.

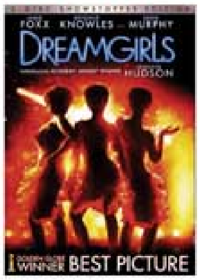

Hazır ünlü isimlerden laf açılmışken, filmin "şöhretler kaldırımı" benzetmesine layık olduğunu da belirtmek gerek. Chuck Berry'de Mos Def, Muddy Waters'da Jeffrey Wright, ama özellikle hakkı çok geç teslim edilen Little Walter'da Martin Short tam anlamıyla döktürüyorlar. Peki ya filmin son çeyreğinde teşrif eden Beyoncé? Ne yazık ki o soul efsanesi Etta James olarak değil de soul süperyıldızı Beyoncé Knowles olarak boy gösteriyor daha çok.

EKSTRALAR: Yönetmenin sesli yorumu, silinmiş sahneler ve iki yapım belgeseli. Eş zamanlı yayımlanacak Blu-ray baskısında da aynı ekstralar olacak.

—*Kerem Sanatel*

BUNU BEĞENDİYSENİZ

Rüya Kızlar
Dreamgirls (2006)

Soul müzik üçlüsü The Supremes'in gayri resmi biyografisinde rekabet diz boyu, ama herkesin Beyoncé'dan sahne çalması pek adil sayılmaz. Bazıları usandırıcı ve destansı bulmuştu. Soul sevenler içinse rakipsiz bir ziyafet.

Ray (2004)

En kasvetli müzik biyografilerinden biri. Müzik ziyafeti ikinci planda. Kasveti elbette katı gerçekçiliğinden geliyor. Jamie Foxx, tekinsiz bir Ray Charles ikizi olarak döktürüyor. Müzik biyografilerinin fitilini yeniden ateşleyen film olmuştu.

Sınırları Aşmak
Walk The Line (2005)

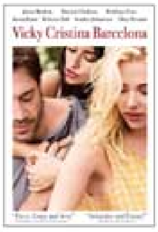
Johnny Cash'in kendi kitabından uyarlanan bu James Mangold filminde gerçekler çarpıtılmamasına rağmen her şey inanılmaz görünüyor. Sadece gelmiş geçmiş en iyi biyografilerden değil, en iyi müzikallerden biri de.

DVD

Barselona, Barselona | Vicky Cristina Barcelona (2008)

Hayatta olanlar ve olmayanlar üzerine...

Yön: Woody Allen
Oyn: Scarlett Johansson, Javier Bardem, Penélope Cruz
Süre: 96 dk.
Ses: İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 1.85:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪✪✪

Amerikalı iki yakın arkadaş, Vicky (Hall) ve Cristina (Johansson), İspanya'da hayatlarını derinden etkileyecek, unutamayacakları bir yaz geçirirler. Karizmatik ressam Juan Antonio (Bardem) ve onun son derece çekici ama dengesiz eşi Maria Elena (Cruz) ile tanışırlar. Evlenmek üzere olan Vicky, arkadaşı Cristina'ya göre daha muhafazakâr ve ciddidir. Cristina ise her türlü serüvene açık, özgür ruhlu bir kadındır. Ama aşk ve özellikle akıp giden hayat her türlü oluş ve görünümü, çözümü zor, muhteşem bir kaotikliğe dönüştürecek denli güçlüdür… Usta sinemacı Woody Allen'ın İngiltere'de suç ve ceza üzerine çektiği son üç filmin ardından, İber yarımadasına yöneldiği ve büyük kısmını İspanya'da gerçekleştirdiği yeni filmi, dahi yönetmenin hayranlarını, unutulmaz zamanlara, hüzünle neşenin at başı gittiği, nevrotik New Yorklu'nun o eski dönemlerine davet ediyor: Yaşamı müjdeleyen ama hüzünle örülmüş zeki, kışkırtıcı, romantik bir öyküye. Altın Küre'de komedi-müzikal dalında 'En İyi Film' seçilen ve elde ettiği toplam 16 ödülüne Penélope Cruz'un kazandığı En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu Oscarı'nı da ekleyen romantik komedi-dramda başrolleri, büyük karizma Javier Bardem ile birbirinden güzel ve yetenekli üç aktris, Scarlett Johansson, Penélope Cruz ve ciddi keşif Rebecca Hall paylaşıyorlar. "Annie Hall" ve "Manhattan" vurgularıyla, gayet olgun, 'üstat' bir bakışın hâkim olduğu film, hayatta olup olmadığımızı soruyor bize… Güzelim Katalan şehrinde geçen dörtlü bir aşk. Görmüş geçirmiş bir dış ses eşliğinde hüzün dolu tutkular, aşklar ve bizi sarıp sarmalayan yorgun yaşam. İspanyol gitar, Gaudi, şarap, aşk, saplantı, arayış ve dışardan baktığınızı fark ettiğiniz 'hayat'. Hayatta olmanın keyifli yanları ve katlanılması zor acıları… Nefes alıp vermekle, dibine kadar yaşamak arasında pek bir fark yoktur diyor Allen. İkisinde de bolca hüzün, yalnızlık ve acı vardır. Hayatta olanlar tutkularını beslerler hepsi o… Rafine bir bakış, hayatı ve onun hemen yanından yürüyen hüznü müjdelerken, 'dendiği gibi' hüznün ne denli yakıştığını görüyor insan kendi üstüne… 'Suç ve ceza' üçlemesinden sonra Anglosakson bir coğrafyadan, Endülüs ateşine dönüveren kadrajda neler anlatmış Woody Allen… Filmi izledikten sonra, insan kendine ve etrafındaki yenik kalabalığa bir daha bakıp fark ediyor ki; gerçekten, 'yaşam başka yerdey' ve kim mutlu ki sonuçta?

—Murat Erşahin

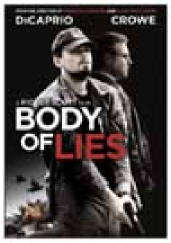
İLK BAKIŞ

- ✔ Zeki ve alabildiğine romantik?
- ✔ Barselona'ya uçma isteği?
- ✔ Didaktik değil ama bilge?
- ⊖ Oyuncu olarak Woody Allen?

Yalanlar Üstüne | Body of Lies (2008)

Ortadoğu'da köşe kapmaca...

Yön: Ridley Scott
Oyn: Leonardo DiCaprio, Russell Crowe,
Süre: 128 dk.
Ses: İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 2.35:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Roger Ferris (DiCaprio) gizli görevinde açığa çıkan sahte kimliğinden başka bir gerçek yaşamayan, hayatını güvenli telefon hattının diğer ucundaki duygudan yoksun sese emanet etmiş biridir. Ajan Ferris, El Kaide benzeri bir örgütün tepesindeki adamın peşine düşmüştür. CIA'nin kıdemli elemanı ve Ferris'in amiri Ed Hoffman ise (Crowe) lüks semtteki evinin oturma odasındaki dizüstü bilgisayarından, Ferris'in hareketlerini dikte ederek, yaratılan savaşı yönetmektedir. Ortaya yeni çıkmış bir terörist lider, dünyanın en iyi istihbarat örgütlerini atlatarak dünya çapında bir bombalama kampanyası başlatmıştır. Onu kandırabilmek için, Ferris'in yeraltı finans örgütleri ve bir terör organizasyonunun içine sızması, bunu yaparken de Ürdün'de bulunan özel operasyonlar birliğiyle tehlikeli bir işbirliğine girmesi gerekecektir. Geçen yıl çektiği "Amerikan Gangsteri"nin ardından usta yönetmen Ridley Scott, yeni filmi "Yalanlar Üstüne / Body of Lies"da, 11 Eylül sonrası kutuplaşmaya dönüşen düzende bir casusluk öyküsü anlatıyor bizlere. CIA ve Orta Doğu konusunda on yıl boyunca Wall Street Journal için yazılar yazan ve Washington Post'ta köşe yazarlığı yapan araştırmacı gazeteci David Ignatius'un romanını senaryolaştıran isimse "Köstebek / The Departed" ile Oscar kazanan ünlü senarist William Monahan. İngiliz aktör Mark Strong ve İranlı aktris Golshifteh Farahani, filmde, Hollywood'un iki ünlü yıldızına başarıyla eşlik eden, hatta bazı anlar onlardan rol çalmayı başaran iki iyi oyuncu olarak hafızalara kazınıyorlar. Gizli servislerin, kimsenin kimseye güvenmediği yalanlar ve aldatmacalarla dolu dünyasında geçen film, içerdiği aksiyon ve yıldız oyuncularıyla gişeye göz kırpıyor. ABD'nin Orta Doğu politikalarına muhalif duran filmlerden ayrılan yapım, ticari kaygılarla politik eleştiriden uzak durmaya çalışsa da, bir takım insancıl mesajlar vermeyi başarıyor. Sürükleyici bir Ridley Scott filmi olarak ilgiyi hak eden "Yalanlar Üstüne", son tahlilde, usta bir yönetmenin yağ gibi akan anlatımıyla keyifle izlenebilir bir yapım olarak adlandırılabilir.

EKSTRALAR: Yönetmenin yorumu ve yapım belgeseli.

—Murat Erşahin

DİJİTAL KULAK

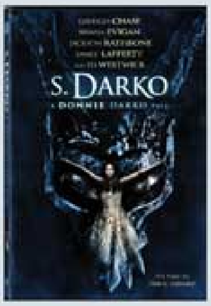
Ev sinemanızı ilgilendiren dedikodular

David Cronenberg filmografisinin en farklı ve en güçlü filmlerinden biri olan "M Butterfly"ın VHS formatında bir kopyasını bile bulmak çok uzun zamandır imkansızdı. Warner Bros, filmin DVD'sini haziran ayında yayımlayacağını duyurarak Cronenberg hayranlarının yüreğini hoplattı desek yeridir. Ülkemizi teğet geçmemesini umalım.

Criterion Collection uzun zamandan bu yana ilk kez yakın tarihli bir Hollywood yapımının iki diskli özel baskısına ev sahipliği yapıyor. David Fincher imzalı "Benjamin Button'ın Tuhaf Hikayesi"nin üzerine titremeleri, koleksiyoncular nezdinde filmin erken başyapıt niteliğini güçlendiriyor açıkçası. Bu arada filmin DVD'sinin ülkemizde de önümüzdeki ay yayımlanması bekleniyor.

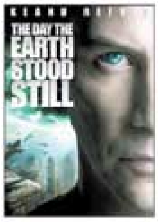
Donnie Darko hayranlarının saç baş yolmasına neden olabilecek bir haber de Fox'tan geliyor. Sıkı durun! Darko'nun kız kardeşinin zaman yolculuğu maceralarını konu alan devam filmi "S.Darko" geçen ay ABD'de satışa sunuldu. Filmin başrollerinde Daveigh Chase ve Briana Evigan gibi yeni isimler var. Daha neler göreceğiz bakalım.

DVD

Dünyanın Durduğu Gün | The Day the Earth Stood Still (2008)

Geçen sefer durduğumuzda iyiydi...

Yön: Scott Derrickson
Oyn: Keanu Reeves, Jennifer Connelly, Kathy Bates
Süre: 104 dk.
Ses: İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 2.35:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

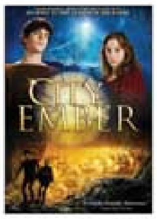
Robert Wise'ın 1951 yapımı klasik bilimkurgu filmi, aynı adlı yeni uyarlamasıyla beyazperdede. 2005 tarihli "Exorcism of Emily Rose" filminden tanıdığımız Scott Derrickson'un yönettiği dramatik bilimkurgunun başrolünü, Keanu Reeves üstlenmiş. Jennifer Connelly, Kathy Bates ve ünlü İngiliz komedi ekibi Monty Python çıkışlı John Cleese, filmin diğer usta ve ünlü isimleri. İnsanoğlunun gezegeni hızla yok etmekte olduğunu gören uzaylılar, Klaatu (Reeves) adlı elçilerini, dünyaya gönderirler. Klaatu, dünya liderleriyle bir toplantı yapmak ve durumun ciddiyetini anlatmak derdindedir. Dr. Helen Benson ve evlatlığı Jacob dışında hemen herkes, bu yabancıya düşmanca bakar ve dünya liderleriyle temasa geçmesini önlerler. Helen'in amacı, dünyayı yok etmek için gelen bu varlığa, dünyanın kurtarılmaya değer bir yer olduğunu ispat etmek olacaktır... Küresel ısınma, nükleer savaş tehditleri ve birçok çevre sorununun gezegeni yok etmekte olduğunu, anti militarist bir söylemle perdeye taşıyan film, orijinali kadar güçlü ve etkili olmasa da, 11 Eylül sonrası Amerikan siyasetine ve militarist yaklaşıma eleştirel bakışıyla dikkat çekiyor. Sırtını teknolojiye dayamış olması ve orijinal filmin dramatik ağırlığını aynı oranda yansıtamaması ise yeni filmin zayıf karnı. Bir bilimkurgu klasiği olarak nitelenen orijinal filmde 'Klaatu'yu İngiliz aktör Michael Rennie (1909-1971) canlandırmıştı. Türün ve 1951 tarihli kült filmin hayranları kaçırmamalı.

EKSTRALAR: Silinmiş sahneler ve dört adet yapım belgeseli.

—Murat Erşahin

Sihirli Şehir | City of Ember (2008)

Gökyüzü olmayan şehir...

Yön: Gil Kenan
Oyn: Bill Murray, Harry Treadaway, Saoirse Ronan
Süre: 95 dk.
Ses: Türkçe, İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 2.35:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪✪

Tam Türkçe çevirisiyle Köz Şehri'nde sihirli denebilecek hiçbir şey yok aslında. Marc Caro'nun "Şarküteri" şehrinde ne kadar sihir varsa, burada da o kadar var. İnsanlık 200 küsur yıl önce, meçhul bir savaş nedeniyle yer altında yaşamaya başlamış. Şehrin enerji ve ısı ihtiyacı, kimlerin yaptığı bilinmeyen devasa bir jenaratörden besleniyor. Ama geri kalan her şey, insanlığı Edison dönemine geri ışınlamış gibi görünüyor. Elinden iş gelen herkes, makine artıklarından mekanik aletler geliştirmiş. Herkes yardımsever ve çalışkan görünüyor. İş bölümü ise yine neye dayanarak seçildiği belli olmayan bir valinin yönetimindeki çekilişlerle belirleniyor. Köz Şehri'nde çok fazla bilinmeyen, çok az sihir var. Dolayısıyla bu şehirden dışarı çıkmak isteyenler de oluyor. Akıbetleri ise belirsiz. Görevlendirildikleri son işte gizemli jeneratör dairesine biraz fazla yaklaşan genç kahramanlarımız Doon (Treadaway) ve Lina (Ronan) da birtakım ipuçlarını biraraya getirerek dışarıda muhtemel bir yaşam olduğuna dair kuvvetli bir hisse kapılıyorlar. Filmin en büyük gizemi, orada burada tıkırdayarak dönen ve ışıldayan Gilliam-vari aletleri saymazsanız, dışarıda gerçekten hayat olup olmadığı. Bir de şehri inşa edenlerin gerçekten bir çözüm yöntemi bulup bulmadıkları. Yönetmen Kenan, klostrofobik sayılacak bir mekanda hayli dinamik, çoğunlukla şık ve sürükleyici bir anlatım tutturuyor. Ama son tahlilde, kaynak metin o kadarına izin verdiği için, çok da tatmin edici bir finale ulaşmıyor. Birçok aile filminden daha iyi yine de.

—Kerem Sanatel

Bolt | (2008)

Kripton kompleksli kuçu.

Yön: Byron Howard, Chris Williams
Seslendirenler: John Travolta, Miley Cyrus
Süre: 96 dk.
Ses: Türkçe, İngilizce 5.1
Görüntü: Geniş ekran 1.78:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: OOOO
Ekstralar: OOO

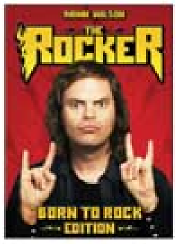
Beyaz renkli şirin mi şirin köpek Bolt'un macerası, özellikle küçük izleyiciler için, üzerinden yıllar geçse de unutulmayacak bir armağan değerinde. Ama filmin, yediden yetmişe tüm animasyon tutkunları için bir ziyafet olduğunun da altını çizmek gerekli. Bolt'un bütün yaşamı, başarılı bir TV dizisinin setinde geçmektedir. TV'nin sevilen dizilerinden "Bolt" süper güçlere sahip bir köpektir. Sahibi Penny ile birlikte birçok zorlu macera yaşamakta ve her hafta reyting rekorları kırmaktadır. Fakat acı olan nokta, Bolt'un yaşadıklarını gerçek sanmasıdır. Bir gün yanlışlıkla stüdyodan dışarı çıkıp kendini sokaklarda, üstelik başka bir şehirde bulduğu zaman, süper güçlere sahip olmadığını, gerçek dünyanın ne denli acımasız ve zorlu olduğunu anlar. Hayatı bir aldatmacadan ibaret olan Bolt, Mittens adlı terk edilmiş bir sokak kedisi ve televizyon takıntılı obez hamster Rhino ile birlikte, yeniden Penny'ye kavuşmak için zorlu bir maceraya atılır. Gerçek süper gücün, sevgi, bağlılık ve dostluk için her şeyini vermek demek olduğunu ve gerçek bir kahraman olmak için süper güçlerden farklı özelliklere sahip olmak gerektiğini söyleyen sevimli animasyon, Disney'in 47. uzun metraj çalışması. Yaratıcı ekibin başındaki John Lasseter imzası, üç boyutlu animasyona ayrı bir değer katıyor. Bir yönüyle, Peter Weir'in ünlü filmi "The Truman Show"u anımsatan animasyon, defalarca izlenecek nitelikte bir iş olmuş.

EKSTRALAR: Kısa film "Süper Rhino", dört adet yapım belgeseli, silinmiş sahneler, müzik videosu.

—Murat Erşahin

The Rocker | (2008)

20 yıl sonra glam ateşi!

Yön: Yön: Peter Cattaneo
Oyn: Rainn Wilson, Christina Applegate, Josh Gad
Süre: 102 dk.
Ses: İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 1.85:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: OOO
Ekstralar: OOO

1986'da tam şöhret basamaklarını tırmanmak üzereyken glam rock grubu Vezuvius'tan (Mötley Crüe ile Poison arası bir şey!) küçük düşürücü biçimde postalanan baterist Robert Fishman (Wilson) tövbe ettiği rock camiasına tam 20 yıl sonra yeğeninin amatör grubuyla geri dönüyor. Fishman'ın çırılçıplak davul çaldığı prova videosu internete sızıp da YouTube'ta milyonlarca kez tıklanınca devreye plak şirketi giriyor ve turne başlıyor. Fishman'ın yarı küskün, yarı intikamcı, ama hâlâ rock ateşiyle yanıp tutuşan hali, sanki Metallica'dan ayrılan Dave Mustaine'le de gırgır geçiyor birazcık. Ama "This is Spinal Tap" gibi bir film varolduğu sürece, glam rock dönemini hakkıyla makaraya sarmak pek kolay değil. Örneğin tanınmaz haldeki Will Arnett ile Bradley Cooper, döktürdükleri açılış sahnesinden sonra "High School Musical" tadındaki cılız finale dek ortadan kayboluyorlar ve film de bir nevi "Hababam Rock"a dönüşüyor. Zaten film boyunca gözleriniz ister istemez Jack Black'i arayıp duruyor. Wilson, baterist Fish rolünde gayet iyi ama diğer grup üyelerine ısınmak ve ikna olmak pek o kadar kolay değil. Ayrıca 2000'li yıllarda Vezuvius veya A.D.D. gibi bir grubun binlerce kişilik bir konser salonunu doldurabilmesi de olacak iş değil. Buradaki işaretlere bakıp Ben Stiller'ın, Arnett'i yanına alarak "Zoolander" tadında bir glam rock parodisine soyunmasını dilemekten başka seçeneğimiz yok.

EKSTRALAR: Yapım belgeselleri, silinmiş sahneler, çekim hataları, müzik videosu.

—Kerem Sanatel

DVD

Yabancı Dünya | Mutum (2007)

Dokunaklı ve şiirsel

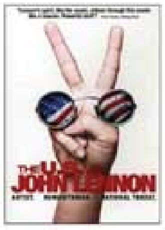
Yön: Sandra Kogut
Oyn: Thiago da Silva Mariz, Wallison Felipe
Süre: 86 dk.
Ses: Türkçe, Portekizce 2.0 DD
Görüntü: Geniş ekran 1.85:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Sony Music
Film: ○○○○

Sandra Kogut'un yönettiği Brezilya yapımı etkileyici dram, yeni sözcükler ve anlamlar arayıp yaratması bakımından James Joyce ile karşılaştırılan ünlü Brezilyalı yazar Joao Guimaraes Rosa'nın (1908-1967) 'Campo Geral' adlı romanından beyazperdeye uyarlanmış. Aralarında Berlin Film Festivali olmak üzere birçok önemli festivalden toplam 19 ödül elde eden film, hüzünlü bir büyüme hikâyesi. Ana Luiza Martins Costa ve Sandra Kogut tarafından perdeye uyarlanan filmin Mauro Pinheiro Jr. imzalı tablo görüntüleri de dikkat çekici. On yaşında masum bir çocuk olan Thiago (Thiago da Silva Mariz), yetişkinlerin dünyasına dair algılamaları, dertleri, korkuları ve hayalleriyle bizi bambaşka bir dünyaya götürüyor. Brezilya'nın ıssız, unutulmuş, yoksul ve yalnız kırsalında geçen öykü, çok çocuklu bir çiftçi ailesinin hayatını, büyürken olup biten her şeyi adeta hücrelerinde hisseden bir çocuğun gözünden öykülenmiş. Acılar, zorluklar, imkânsızlıklar içinde varolmaya çalışan bir çocuğun dünyasına, umuda, sevgiye ve koca gezegenin neresinde, nasıl yaşıyor olursak olalım, yanı başımızdan akıp geçen hayatın gücüne değiniyor. Küçük oyuncu Thiago da Silva Mariz, beyazperdede unutulması güç bir kompozisyon çizmiş. Hüzünle, neşeyle, umutla, gerçeklerle yoğrulmuş yürek burkan öykü, edebiyat ve sinemanın güçlü bağı üzerine ciddi bir kanıt olarak da adlandırılabilir. Evrenin zenginliği ve insanın yeri üzerine ciddi şeyler söyleyen şiirsel dram, defalarca izlenecek özel bir çalışma.

—Murat Erşahin

A.B.D. John Lennon'a Karşı | The U.S. Vs. John Lennon (2006)

En mülayim ulusal tehdit!

Yön: David Leaf, John Scheinfeld
Katılanlar: Yoko Ono, Noam Chomsky, Gore Vidal
Süre: 96 dk.
Ses: İngilizce 2.0 DD
Görüntü: Geniş ekran 1.78:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ○○○○

"Dünyanın en büyük ekonomik ve siyasi güçlerinden biri olan ABD'yi; bir şarkıcı, şair ve ressam olan John Lennon mı tehdit edecek? Gülünç bir fikir bu." Bu sözler, belgesele katılan politik aktivist Tarık Ali'ye ait. Gülünç veya değil, Lennon "artık büyüdüm" diye andığı Beatles'dan bağımsız günlerinde, performans sanatçısı eşi Yoko Ono'yla beraber savaş karşıtı hareketin en güçlü temsilcilerinden biri olarak milyonlara ilham verirken FBI tarafından takip ediliyor, konserlerinde şarkı sözleri not ediliyor ve dolaylı da olsa düzenli biçimde dönemin ABD başkanı Richard Nixon'a rapor ediliyordu. 1993'ten beri TV için hazırladıkları müzik biyografileri, retrospektifler ve belgesellerle birçok ödül kazanan yapımcılar Leaf ve Scheinfeld, zamanında Lennon'ın deli saçmalarından biri olarak görülüp ciddiye alınmayan bu gerçeği, arşiv görüntülerinden oluşturdukları muazzam bir derlemeyle komplo teorisinden ibaret kalmaktan kurtarıyorlar. Dönemin ünlü politik aktivistlerinin (aralarında "Doğum Günü Dört Temmuz"un Ron Kovic'i de var), hatta eski FBI ajanlarının birinci elden tanıklıklarıyla da zenginleşen belgesel bir bütün olarak değerlendirildiğinde, hümanist görüşlerin devlet çıkarlarına nasıl ters düşebileceğini de belgeliyor aslında. Birinci sınıf bir belgesele yaraşır biçimde duygusal tuzaklara düşülmüyor. En önemlisi ise, çoğunlukla fanatik hayran manyaklığı olarak bilinen Lennon cinayetini, daha akla yatkın biçimde politik bir cinayet olarak belgeleme cesaretini gösteriyor. Her bakımdan çok güncel ve ufuk açıcı.

—Kerem Sanatel

Aşk Listesi | Nick & Norah's Infinite Playlist (2008)

Yeni neslin "Geç Saatler"i...

Yön: Peter Sollett
Oyn: Michael Cera, Kat Dennings, Rafi Gavron
Süre: 85 dk.
Ses: Türkçe, İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 1.85:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ○○○○
Ekstralar: ○○○

"Çok Fena"nın sudan çıkmış gece kuşu Michael Cera, yine tamamı tek bir gecede geçen sempatik bir filmde deli divane oluyor. Ne hikaye ne de film dünyanın en özgün işi değil belki. Ama neredeyse yitik bir türü, yani gençlik filmlerini hem çağımıza çok güzel uyarlıyor, hem de tasasızlıkla geçen o ilk gençlik zamanlarını mükemmel bir melankoliyle yad ediyor. Kısacası gençler için de, yetişkinler için de neredeyse kusursuz bir film karşımızdaki. Hard-core rock şarkıları ve Def Leppard cover'larını yorumlayarak öğrenci çevresinde ün kazanmış The Jerk Offs grubunun gey olmayan tek üyesi Nick, sevgilisi tarafından sepetlenmeyi hazmedemediği günlerde hayatının en hareketli hafta sonunu yaşamaya başlıyor. Okuldaki gizli hayranı Norah'nın zom olup kendisini kaybetmekle meşhur yakın arkadaşı Caroline gerçekten kayboluyor. Gece boyunca bardan bara dolaşıp hem Caroline'i arıyorlar, hem de en sevdikleri grup The Fluffys'in gizli konser mekanını bulmak için ipuçlarının izini sürüyorlar.

"Gün Doğmadan"ın daha az geveze, "Sil Baştan"ın daha neşeli, "Şöhret Peşinde"nin daha sürükleyici, "Geç Saatler"in ise daha iyimser olanını düşünün. Her halükarda en az bu filmler kadar arşiv değerine sahip. Müzikleri de nefis haliyle.

EKSTRALAR: Yönetmen, senarist ve oyuncuların katıldıkları iki ayrı sesli yorum seçeneği, silinmiş sahneler, çekim hataları, Kat Dennings'ten kukla şovu, kamera arkası belgeseli, söyleşiler, fotoğraf galerisi ve hikaye taslakları.

—Kerem Sanatel

Tatil Kitabı | (2008)

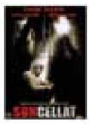

Yön: Seyfi Teoman
Oyn: Taner Birsel, Osman İnan
Şirket: Tiglon
Film: ○○○ **Ekstralar:** ○○○

Silifkeli bir ailenin bir yaz boyunca başından geçenler, daha çok ailenin küçük oğlu Ali'nin bakış açısını ön plana çıkararak anlatılmakta. Filmdeki karakterler okulların kapalı olduğu yaz tatili boyunca belirgin bir şekilde değişirken, Ali de çevresindeki şartlar ve oluşlar içinde büyümek ve olgunlaşmaktadır. Genç yönetmen Seyfi Teoman'ın ilk uzun metrajlı filminde usta aktör Taner Birsel'e, amatör ve yarı amatör oyuncular eşlik etmiş. DVD'de "Apartman" adlı kısa filmle beraber, kamera arkası ve söyleşiler de bulunuyor.

M.E.

Son Cellat | (2008)

Yön: Şahin Gök
Oyn: Kadir İnanır, Atilla Saral
Şirket: Tiglon
Film: ○○ **Ekstralar:** ○○

İyi niyetli, naif ve dürüst bir film. Ama eski bir sinemaya sahip. 12 Eylül sonrası askeri cunta dönemini farklı dünyalara ait iki mahkûmun dostluğu eşliğinde öykülüyor. İdamla yargılanan bir savcı, koğuşunda yatan saf ve zavallı bir arabacı olan Bayram ile dost olur. Bu arada Bayram, hakkındaki cezanın affına karşılık, kendisine önerilen cellatlık teklifini kabul eder. Çekimleri Amasya Cezaevi'nde yapılan filmin senaryo yazarları arasında Macit Koper de var. Diskte kamera arkası belgeseli de bulunuyor.

M.E.

Carlito'nun Yolu | (1993)

Yön: Brian De Palma
Oyn: Al Pacino, Sean Penn
Şirket: Kanal D Home Video
Film: ○○○ **Ekstralar:** ○○

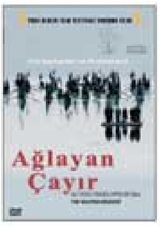
Carlito sinemanın en yumuşak başlı gangsterlerinden biri. Hapisten çıktıktan sonra yasal bir işle 75 bin dolar biriktirmek ve temiz bir hayat kurmak istiyor. Ama kendi deyimiyle "Pis işleri kendisi değil, onlar kendisini buluyor." Çok sevdiği avukatı bir cinayete karışınca Carlito yine ölümcül bir üçgenin ortasında kalıyor. De Palma, ikinci bir "Scarface" çekmekten sade bir anlatım yeğleyerek kaçınmıştı. Türkçe dublajla ilk kez yayımlanacak DVD'de yarım saatlik bir kamera arkası belgeseli de var.

K.S.

DVD

Ağlayan Çayır | To Livadi Pou Dakryzei (2004)

Üçlemenin ilk halkası

Yön: Theo Angelopoulos
Oyn: Alexandra Aidini, Nikos Poursanidis
Süre: 162 dk.
Ses: Türkçe, Yunanca 2.0
Görüntü: Geniş ekran 1.66:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: As Sanat
Film: ○○○

Sinemanın saygın isimlerinden Theo Angelopoulos'un, 2004'te Berlin Film Festivali'nde Altın Ayı için yarışan filmi "Ağlayan Çayır", ustanın üçlemesinin ilk ayağı. Angelopoulos, bu üçleme hakkında şöyle diyor: 'Çok eski olmayan bir zamanda, dünya tarihi arzuya dayanıyordu: Dünyayı şöyle ya da böyle değiştirme arzusuna. Şimdi, hazin bir yüzyılın sonuna geldiğimizde bu arzuların gerçekleşmediğini görüyoruz. Tarih şimdi suskun. Sessizlik içinde yaşamak çok güç olduğundan, hepimiz cevapları kendi içimizde arıyoruz. Yine de sinemanın benim anladığım şekliyle, yaşadığımız çürüyen dünyaya belki de son direniş formu olan amacı, üstü örtülemez tarihsel gerçekleri, masumların gözleri önüne serme çabasından ibarettir. Üçlememde bu amacı hedefledim…' "Ağlayan Çayır"da, 1919-1949 arasında yaşanan bir hayat hikâyesi anlatılıyor. 1919'da Odessa'dan yola çıkan Yunan mülteciler, Selanik yakınlarına ulaşırlar. Mülteciler arasında Alexis ve Eleni adlarında iki küçük çocuk da vardır. Anne-babasının ölümü üzerine öksüz kalan Eleni'ye Alexis'in ailesi sahip çıkmış, ona çocukları gibi bakmışlardır. İki çocuğun kardeşlik hisleri yavaş yavaş aşka dönüşmeye başlar. Alexis'in babasının Eleni'ye göz koyup, genç kızla evlenmek istemesi genç aşıkları tekrar ayırır. Birbirlerine kavuşmak hiç de kolay olmayacaktır. "Ağlayan Çayır", yeni bir yere yerleşip büyümeye başlayan çocukların, özellikle de Eleni'nin hikâyesi. 'Bu bir Yunan trajedisi' diyen Angelopoulos, kahramanı Eleni'yi bir simge (Troyalı Helen) olarak kullanıyor. Bir kadının çocukluğundan başlayıp gençliğini, aşık oluşunu, sahip olduğu her şeyi kaybedip yeniden yalnız kalışını anlatıyor. Film 1919'da başlayıp 50'lere gelmeden son buluyor. Üçlemenin öteki iki filmi kronolojik sırayla filmdeki karakterlerin öyküsünü günümüze getirecek. (İkinci film, 2008 tarihli "The Dust of Time/Zamanın Tozu". Üçüncü film ise yolda.) Özellikle festival seyircilerinin yakından tanıyıp sevdikleri, hatırı sayılır bir hayran kitlesine sahip Angelopoulos sinemasının bildik bir halkası "Ağlayan Çayır". Ustanın unutulmaz filmleri "Puslu Manzaralar", "Arıcı", "Leyleğin Geciken Adımı", "Ulis'in Bakışı", "Sonsuzluk ve Bir Gün" gibi "Ağlayan Çayır"ın da sinefilleri memnun edeceği kesin. Angelopoulos'un kendine has plan-sekanslarıyla Avrupa Film Ödülleri'nde FIPRESCI ödülü kazanmış iyi bir film.

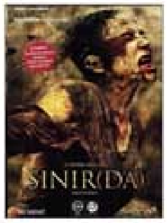
—Murat Erşahin

Sınır(da) | Frontière(s) (2007)

Bazı sınırlar aşılmamalı!

Yön: Xavier Gens
Oyn: Karina Testa, Samuel Le Bihan, Aurélien Wiik
Süre: 104 dk.
Ses: Türkçe 2.0, İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 2.35:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: As Sanat
Film: ○○○○
Ekstralar: ○○

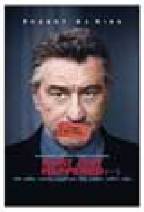
Herkese göre olmayan ve aşırı şiddet içeren bir korku-gerilim filmi. İçerdiği aşırı şiddet yüzünden Tayland'da gösterimi yasaklanan filmin, türdaşlarından ayrılan en önemli özelliği ise politik yönü. Faşizmin yok edici psikopat eğilimlerine ve Fransa'nın günümüz politik şartlarına, aslında genel olarak dünyanın çıldırmış haline dikkat çeken öyküsüyle bir hayli tedirgin edici olmayı başarıyor. Film, başkanlık seçimleri öncesinde Paris'te çıkan ayaklanmalara dair görüntülerle açılıyor. Kaotik ortamı fırsat bilen alt sınıftan beş genç bir soygun yaparlar. Polisle aralarında çıkan çatışma sonucu biri vurulup ölürken dördü kaçmayı başarır. Hollanda'ya doğru kaçarlarken, geceyi geçirmeye karar verdikleri sınır kasabasında onları ürkütücü bir sürpriz beklemektedir. Ormanın ortasındaki terk edilmiş motel, psikopat ve yamyam bir Nazi ailesi tarafından işletilmektedir. Başrolünde güzel ve çekici olduğu kadar yetenekli Karina Testa'yı izleyeceğimiz dram ağırlıklı korku gerilimde Samuel Le Bihan, yetenekli oyunculardan oluşan kadronun belki de tek yıldız oyuncusu. Laurent Barès'in farklı görüntü yönetmenliği birinci sınıf. Yapımcıları arasında Fransızlar'ın dahi çocuğu Luc Bessson'un da bulunduğu bu "The Texas Chainsaw Massacre / Teksas Katliamı" benzeri kan deryası Fransız filmini, ürkerek ve düşünerek izleyeceksiniz. Üstelik bazı sahnelere bakamayarak, sadece duyarak ve hissederek… Ama filmin ardından hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.

EKSTRALAR: Kamera arkası belgeseli.

—Murat Erşahin

Tam Olarak Ne Oldu? | What Just Happened ? (2008)

Hollywood'un ipliği pazara çıktı...

Yön: Barry Levinson
Oyn: Robert De Niro, Catherine Keener, John Turturro
Süre: 100 dk.
Ses: Türkçe, İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 2.35:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Sony Music
Film: ✪✪✪

Zor gülenler için mükemmel komediler çekmeyi sürdüren Levinson'ın, yeni işinde korku filmleriyle gırgır geçercesince "Hollywood'da çığlığınızı herkes duyabilir," sloganını kullanmasına şaşmamalı. Çünkü buradan gördüğümüz kadarıyla Hollywood'da insanlar iki gruba ayrılıyor: Sinir krizi geçirenler ve kriz yöneteyim derken sürekli buhranın eşiğinde yaşayanlar. İkisi de aynı kapıya çıkıyor aslında. Sadece ikinci grup biraz daha karizmatik ve serinkanlı görünüyor. Hollywood'un kapalı kapıları ardında yaşanan çatışmaları ortaya dökenlerin daha önce de yaptıkları gibi, Levinson da komediye sığınarak bindiği dalı tümüyle kesmemiş oluyor aslında. Yapımcıları hem yerden yere vuran hem de sempatik gösteren böyle bir filmi kotarmak için de ciddi bir yapımcı desteği gerekiyor zaten. Sonuçta filmin senaristi Art Linson, "Dövüş Kulübü" ve "Dokunulmazlar" gibi bir dizi büyük filmin yapımcılarından biri. Onun alt benliğini canlandıran Robert De Niro da bu filmin yapımcılarından. Film en çok kurguya karışılmamasını isteyen idealist auteur yönetmenler ile para kaybetmemeye çalışan stüdyo amirlerinin çatışması üzerine yükleniyor. Bu noktada gerçekten nefis bölümler var. Özellikle Michael Wincott'un şiddet içerikli duygusal filmi "Vahşiyane"nin finalini korumak için bonibonlar eşliğinde mızmız bir çocuk gibi zırladığı bir sahne var ki, görülmeye değer. Keza kendisini oynayan Bruce Willis'in sakalı için verdiği mücadele de unutulmaz. Turturro'nun gastrik kramplardan muzdarip ajans tiplemesi ise onun "Big Lebowski"den bu yana en komik performansı belki de.

—Kerem Sanatel

Geçmişi Olmayan Adam | (2002)

Yön: Aki Kaurismäki
Oyn: Markku Peltola, Kati Outinen
Şirket: As Sanat
Film: ✪✪✪✪

Bu kara komedi, Finlandiya adına En İyi Yabancı Film Oscarı için yarışmıştı. Cannes'da Jüri Büyük Ödülü kazanan tuhaf ve hipnotize edici film, hâlâ iyi kalpli olmayı bilen insanlar üzerine küçük ama unutulmaz bir öykü anlatıyor. 50'li yılların B-filmlerine, rock'n roll'a ve masallara göndermelerle yüklü yapım, aynı anda oldukça naif bir dokunuşla, dünyayı küçük insana dar eden siyasi ve toplumsal problemlere de parmak basıyor. Kaçırılmaması gereken sevecen, komik ve sıradışı bir deneyim. Kuzeyden esen ama yürek ısıtan bir sürpriz...

M.E.

Big Stan | (2007)

Yön: Rob Schneider
Oyn: Rob Schneider, Jennifer Morrison
Şirket: Tiglon
Film: ✪

Eğer hapishane filmleri içinde "tecavüz korkusu komedileri" diye abuk sabuk bir alt tür oluşturulmaya çalışıyorlarsa, karşımızdaki en çirkin ve en aptal örneği olsa gerek. Bir filmin tamamen hapishane tecavüzüne ayrılmasını ancak Tom Green gibi bir komedyen mantıklı bulabilirdi belki. Schneider da kariyerini mahvetme yolunda Green'le aynı yolda ilerliyor zaten. David Carradine'in "Kung Fu" veya "Kill Bill"deki imgesine azıcık saygı duyuyorsanız yine şiddetle uzak durun, çünkü hapishanede çanağı kollamak için dövüş sanatları öğrenmeye karar veren Schneider'ın ustasını o canlandırıyor.

K.S.

Kızıl Sonja | (1985)

Yön: Richard Fleischer
Oyn: Arnold Schwarzenegger, Brigitte Nielsen
Şirket: As Sanat
Film: ✪✪

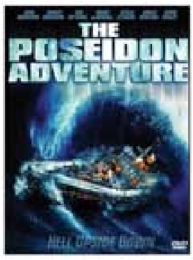
'Red Sonja', 70'lerde yaratılan ünlü çizgi roman Conan içinde yer alan bir karakterdir. Kızıl saçlı, çekici ve çok beğenilen bu karakter, kısa bir zaman zarfında Conan'dan ayrılarak kendi çizgi romanına kavuşmuştur. Kötü Kraliçe Gedren, mistik güçleri olan bir tılsımın peşindedir ve amacına ulaşmak için her türlü kötülüğü yapmaktadır. Ailesi Gedren tarafından katledilen Sonya, intikam almak ve tılsımı Gedren'den korumak üzere yollara düşer. Tehlike dolu macerada esrarengiz savaşçı Kalidor ile tanışır.

M.E.

DVD KLASİK

Poseidon Macerası | The Poseidon Adventure (1972)

Kim demiş bu film çekilemez diye?

Yönetmen: Ronald Neame
Senaryo: Stirling Silliphant, Wendell Mayes (Paul Gallico'nun romanından.)
Oyuncular: Gene Hackman, Ernest Borgnine, Shelley Winters
Süre: 117 dk.
Ses: Türkçe, İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 2.20:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon

"Dev dalgayla tepetaklak olan ama batmayan gemi" dekorunda geçen bu felaket filmi, çevrildiği yıl felaket filmleri türüne görkemin ne demek olduğunu öğretmek amacıyla yola çıkmış olsa da, tuhaftır ki bugün bakıldığında o kadar da görkemli görünmez. Günümüzün "heyecan fırtınası" kurallarıyla kıyaslanınca alabildiğine ağır kanlı bir film bile sayılabilir. Yönetmen Neame, bir söyleşisinde filmi dokuz yaşındayken 15 kere izleyen ve o günden beri de düzenli aralıklarla anı tazeleyen Poseidon hayranlarından coşkulu mektuplar aldığını söylemiş ve bu duygusal bağa anlam vermekte zorlanmıştı. Çocukluk anılarıyla şekillenen sinema sevgisi bir filmi nesilden nesile aktarılan bir deneyime dönüştürmeye muktedir. "Poseidon Macerası" ise o tür filmlerin en talihlilerinden biri. Gerçekten de dönem koşullarına göre alınan ağır riskler, bir filmi zamana karşı dirençli kılan kimi unsurların el çabukluğuna kurban gitmesine yol açsa da hedef kitlesi olan 10-15 yaş grubu izleyicilerini avucuna almayı başarmıştı. Sonuçta 100 milyon dolarlık hasılatla tarihin en kârlı yapımlarından birine dönüşmüş ve sinema tarihçilerince pek de saygıyla anılmayan felaket filmleri furyasını başlatan film olarak damgalanmıştı.

Çekimlerine 4 Nisan 1972'de başlanan film sinema tarihinin en zor setlerinden birine ev sahipliği yapmış, başrol oyuncuları da çoğu tehlikeli sahneyi dublörsüz oynamak zorunda kalmışlardı. Buna dokuz metrelik bir sahnenin 30 derece açıyla yatırıldığı Yeni Yıl partisi seti, hatta dev çam ağacına tırmanma sahnesi de dahil. (Filmin en ünlü sahnesi.) Yönetmen koltuğunda Ronald Neame olsa da dönemin iddialı yapımcısı Irvin Allen'ın sette yönetmen gibi davrandığı, hatta müdahaleci tavrının aksiyon sahnelerinde iyice baskın çıktığı da biliniyor. Bu yüzden sinemaseverler filmi genellikle bir Irvin Allen filmi olarak anımsama eğilimi de göstermektedirler. Teknisyen yönü daha ağır basan Neame, gerilimin yaratılması ve sahnelerin gerçeğe dökülmesi hususlarında öne çıkıyor. Geliştirdiği yaratıcı kamera tekniklerinin "Poseidon Macerası"nı ölümsüzleştiren sahnelere tartışılmaz bir etkisi vardır. Özellikle de suya gömülen koridor sahnesinde. Gerilimi tırmandırmak için filmin basit bir izleği var, o da "suyun hep bir adım önünde, ama en fazla bir adım önünde giden kahramanlar" kuralı. Bu fikri geliştiren de bizzat Neame'nin kendisiydi. Beri yandan zararsız ve ıslak bir eğlence olarak görülebilecek film, ideolojik açıdan tartışmalı sahnelerle de doludur. Özellikle de Hollywood filmlerini bağnazlıkla suçlamaya hevesli

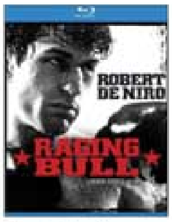
olanlar için gerçekten de gözden kaçırılmayacak kadar güçlü göstergelere sahiptir. Örneğin inanç atlayışı sahnesinde, tavandaki masada mahsur kalan Susan, rahip Frank'in sözlerine güvenerek altta gerilen brandaya atlamaya ikna olur ve kurtulur. Din adamının sözlerine inandığı için ödüllendirilir. Keza malum Noel ağacına tırmanma sahnesinde, Rahip Frank'in sözünü dinlemeyip bu ağaca tırmanmayanlar boğularak ölür. Yolculuk boyunca Tanrı'nın kılavuzluğuna başvuran Frank, geride kalanların nihai kurtuluşu için kendisini feda eder. Hatta daha da ötesi, eskiden fahişelik yapmış bir kadın cehennem ateşine düşerek ölür! Felaket filmlerine insanların akın ederek acayip bir tür avunma aradıkları 70'lerden bahsediyoruz. Bu kadar tuhaflık normal sayılabilir aslında.

Son bir not olarak, aynı dönemde düşük bütçeli filmlerle iyi para kazanan ve saygınlıkları artan Fox stüdyosunun riske girmek istemediğini, filmin aksiyon sahnelerinin resimli taslaklarını [storyboard] hazırlamış halde toplantılara giren Allen'a tam 2 yıl boyunca "Irvin, bu filmi çekemezsin!" diye geri çevirdiğini anımsatalım. Hem de ilk yazılan senaryo, dönemin en başarılı edebiyat uyarlamacısı ve senaryo doktoru Stirlig Silliphant'a emanet edilmesine rağmen. Üç asistanla çalışmasıyla meşhur Silliphant'ın hünerli ellerinin "Poseidon Macerası"ndaki etkisi, Wendell Mayes'in sırf aksiyondan ibaret ilk senaryosuna karakter derinliği katmak olmuştu.

—Kerem Sanatel

Kızgın Boğa | Raging Bull (1980)

Bir klasik en iyi haliyle...

Yön: Martin Scorsese
Oyn: Robert De Niro, Joe Pesci
Süre: 129 dk.
Ses: İngilizce 5.1 Dolby TrueHD
Görüntü: 1080p
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ●●●●●
Ekstralar: ●●●●●

Renklerle ve ses efektleriyle iyice şımarttığınız yeni nesil ev sinemanıza biraz halis sinemanın ne demek olduğunu anımsatmaya ne dersiniz? Scorsese'nin siyah-beyaz sinematografi, kurgu ve ağır çekim alanlarında adeta sinema dersi verdiği bu biyografi, sadece tekniğiyle değil sinir krizleriyle de ünlü boksör Jake LaMotta'nın hayat hikayesini öyle bir anlatıyor ki, "Rocky" bunun yanında "Dallas"ın bir bölümü gibi kalır. Amerikan sinema tarihinin en iyi 25 filmi listelerinde hep zirveye yakın durması boşuna değil. Üstelik filmin hakkını teslim etmeniz için boks sevmeniz de gerekmiyor. Açıkçası irkiltici boks sahneleri yüzünden o sporu sevdirmeye çalıştığı da söylenemez. Ülkemizde yayımlanmayan iki diskli 20.Yıl Özel Baskısı'ndaki ağır top niteliği taşıyan ekstraların tümüne ilk kez bu Blu-ray baskısı ile kavuşuyoruz. Üç gruba ayrılmış sesli yorum seçenekleri alanının en iyilerinden. Beş başlığa bölünmesine rağmen uzun soluklu tek bir yapım belgeseli olarak kabul edilebilecek kamera arkası bölümleri, toplam 112 dakika boyunca yazım süreci, dövüş koreografileri, yapım tasarımı ve ses tasarımı gibi ayrıntılara giriyor. Gerçek LaMotta'nın arşiv görüntüleri ile De Niro'nun dövüş sahnelerini kıyaslayan çok ilginç bir bölüm de var. Filmin doğal grenli görünümü diskin veya Blu-ray'in bir eksikliği değil. Hatta diyebiliriz ki, filmi neredeyse 30 yıl önce sinemada ilk kez görme deneyimine yakın bir deneyim yaşatıyor.

—Kerem Sanatel

Korkusuz | (2003)

Yön: Mark Steven Johnson
Oyn: Ben Affleck, Jennifer Garner DTS-HD 5.1 / 1080p / Türkçe altyazı
Film: ●● **Ekstralar:** ●●●●

Çizgi roman uyarlamalarının altın çağının başlangıcına denk düşen "Korkusuz", hem serinin hayranları hem de eleştirmenler tarafından en fazla hırpalananlardan biri olmuştu. Yönetmen kurgusu hem atmosfer hem de izlenebilirlik açısından sinema kurgusuna kıyasla bariz daha iyi. Tabii Bullseye şapşalı ortaya çıkana kadar.

EKSTRALAR: Sesli yorum, yapım belgeselleri, etkileşimli izleme seçeneği, müzik videoları. Diskteki altı saati aşkın içeriğin aynısı daha önce yayımlanan iki diskli DVD'de de vardı. DVD'siyle yetinmemeniz için bir gerekçe yok aslında.

K.S.

Sinbad'ın 7. Yolculuğu | (1958)

Yön: Nathan Juran **Oyn:** Kevin Mathews, Kathryn Grant Dolby TrueHD 5.1 / 1080p / Türkçe altyazı
Film: ●● **Ekstralar:** ●●●

Stop-motion emektarı Ray Harryhausen'in en başarılı yaratıklarından yarım düzinesi burada. (Sinbad'ın ufaltılmış bir prensesi kurtarmaya çalıştığı film.) Görüntü kimi zaman aşırı grenli ama filmin çok düşük bütçeli olduğunu unutmayın! Filmi ilk kez üç boyutlu hissi veren bir derinlik hissiyle izleme imkanı buluyoruz. Ses kuşağında övgüye layık bir iyileştirme çabası var. Püristler için mono kuşağı eksik değil.

EKSTRALAR: Harryhausen'in de katıldığı sesli yorum seçeneği, üç adet yapım belgeseli. Daha önce Columbia'nın yayımladığı baskıdaki içeriğe ilave edilmiş yeni bir şey yok.

K.S.

Sıpsevdi | (2007)

Yön: Farrelly Kardeşler **Oyn:** Ben Stiller, Michelle Monaghan Dolby TrueHD 5.1/ 1080p/Türkçe altyazı
Film: ●●● **Ekstralar:** ●●

Kronik bekar Stiller'ın altı hafta çıktıktan sonra apar topar evlendiği eşinin balayında bir kabusa dönüşmesine tanık olduğu filmde Farrelly'ler biraz daha uslu bir komedi yapıyorlar. Ama vücut sıvılarıyla ilgili hâlâ korkunç şakalar mevcut. Gişede de ev sinemasında da çok iyi iş yapmamıştı. Keyifli bir Cumartesi akşamı seyri olabilir.

EKSTRALAR: Daha önce DVD baskısını edindiyseniz aynı içeriği bulacaksınız. Sesli yorum seçeneği, dört yapım belgeseli, silinmiş sahneler ve çekim hataları. Üstelik hepsi standart çözünürlükte.

K.S.

ALKAN AVCIOĞLU

Küçük Papatyalar | Sedmikrasky (1966)

Bu feminist fars, 1960'ların en radikal filmlerinden biri...

Hikâye: Geleneksel hikâye yapısından eser taşımayan filmdeki olaylar zinciri her ikisinin de ismi Marie olan iki kızın maceralarına odaklanıyor.

Enteresandır ki 1960'ların ruhuna dair ne varsa bunun en uçuk kaçık sinemasal örneği bir Doğu Avrupa ülkesinden, Çekoslavakya'dan çıkmıştır. Vera Chytilova'nın kült filmi "Küçük Papatyalar" (en çok tanınan ismiyle "Daisies") gerek Batı sineması yeni dalgalarının gerekse Batı'daki özgürlükçü toplumsal hareketliliğin en aykırı ve uç örneklerinden biri oldu. Sosyal tabular kadar klâsik anlatı sinemasının sınırlarının da oyunbaz bir şekilde çiğnendiği "Küçük Papatyalar" ana-akım sinema izleyicisi için kolay olmayan bir izlek yapısı vaat ediyor. "Mayınlı" içeriği bir tarafa; filmin karakter gelişimiyle ilgilenmemesi, anlatı yapısının varolmayışı ve görüntü üzerindeki deneyleri izleyiciyi zorlayacak türden. Gelgelelim, film ana-akım sinema alanının dışında bir yerlerde gömülü olduğu gibi bir o kadar da popüler bir film. Batı sinema literatüründe 1960'ların avangart ve deneysel sinemasından ya da Çek Yeni Dalga'sından bahsedildiğinde mutlaka adı zikredilen bir film. Dahası film günümüzün garage rock estetiğinden electroclash'e kadar bir takım alt kültürlerin ciddi bir şekilde ilhâm kaynaklarından biri olarak gösterilebilir.

"Filmin biçimi gerçekten de kendi kavramsal temelinden türedi. Filmin konsepti yıkımdı ve biçim de böylelikle yıkıcı oldu" diyor yönetmen Chytilova. Ancak bilhassa tavır ve duruş olarak zamanının ötesinde olan bu feminist fars, birçokları için korkutucu oldu. Çekildiği sene hiç vakit kaybetmeden Çekoslavakya hükümeti tarafından yasaklanan film 1 sene sonra, 1967'de izleyici karşısına çıkabildi. 1968'de S.S.C.B ve Varşova Paktı müttefiklerinin ülkeyi işgalinin ardından ise Chytilova gibi filmleri yasaklanmakta olan Milos Forman, Ivan Passer ve Jan Nemic gibi yönetmenler ülkeyi terk etti. Ülkesinde kalan Vera Chytilova ise "Küçük Papatyalar"dan sonra hayli orijinal, deneysel bir film daha çekti ancak 1969'da yönetmenin çalışması yasaklandı. Yasaktan ziyade endüstri içerisinde bir nevi kara listeye alınmayı andıran bu olay 7 sene sürdü. Chytilova'nın 1975 senesinde Başkan Gustav Husak'a yazdığı meşhur açık mektup sonrasında yaşanan bir takım gelişmelerden sonra 1976 yılında yönetmen tekrar film çekmeye devam etti. Tartışmalar ve olaylar ise, hâlâ kendi ülkesinde film çekmeye devam eden yönetmenin filmografisinden hiç eksik olmadı. Gelgelelim, Chytilova'nın feminist alegoriler ile dolu kariyerinde, materyalizme en sert eleştirisini-daha doğrusu saldırısını- yaptığı "Küçük Papatyalar" en tanınmış filmi olarak kaldı.

Dadaist hikâye inşası, modernist kurgusu, yenilikçi ve deneysel görüntü yönetmenliği ile hikâyesinden ödünç aldığı dalavereci ruhu direkt olarak sinemasına yansıtıyordu Chytilova. Filmde maceradan maceraya sürüklenen Marie karakterleri, dizginlenemez bir enerjiyle toplumun tabularına adeta bir bir dil çıkarıyordu: Sabahtan akşama diledikleri yapan bu iki genç kız sarhoş oluyor, odalarını ateşe veriyor, önlerine gelen her nesneye zarar veriyor, kendilerine dergilerden ve gazetelerden keserek elbiseler yapıyor, ihtiyar erkekleri parmaklarında oynatıyorlardı. Filmin en çok tepki çeken meşhur sahnesinde ise kocaman bir yemek masası üzerindeki devasa yemek şölenini ayaklarıyla çiğniyorlardı. Film, bu arlanmaz tutumunu sinemasal diline de döküyordu. İtalyan Yeni Gerçekçiliği'nden Fransız Yeni Dalgası'na, Cinema Verite'den slapstick komediye kadar her şeyin aşırıya kaçmış bir karışımı olarak kuşkusuz ki bir biçim patlamasıydı "Küçük Papatyalar". Vera Chytilova, deformasyon, renklendirme, boyama gibi birçok teknikten aldığı destek ile filmini bir renk cümbüşüne döndürüyordu; deneysel kamera açıları ve özenle oluşturulmuş bazı planları ile görsel nükteler yaratmayı da ihmal etmeden... Jump-cut'lar (sıçramalı kurgu) ve devamlılık ilkeleri üzerine oynadığı oyunlar da cabasıydı.

Filmin yaramaz bir çocuk hevesiyle yarattığı eklektik görsel bombardıman herkesin zevkine hitap etmeyebilir. Ancak filmin asıl hakkı verilmesi gereken noktalarından biri de ses ve müzik çalışmasıdır. Meraklısı için "Küçük Papatyalar"ın bu nadir soundtrack'ini Finders Keepers Records'un 2007 sonunda LP formatında da bastığını not düşelim.

"Küçük Papatyalar" içeriğiyle ne kadar tatmin edici, biçimiyle ne kadar tutarlı, tartışılabilir. Lakin filmin dönemine göre önemi göz ardı edilemez. Bilhassa da belli alt kültürler için. Uzun lafın kısası "Küçük Papatyalar" feminist manifestosunu adeta bir punk ethosu ekseninde beyazperdeye aktaran aykırı bir film. Kalıplara sığmayan nihilist içeriği oldukça toy bir enerjiyle bezenmiş olabilir. Ancak hem Çek Yeni Dalga sineması bağlamında hem de 1960'ların avangart sineması bağlamında mutlaka görülmesi gereken filmlerin başında geldiği de inkar edilemez.

"Küçük Papatyalar"ın İngilizce altyazı içeren DVD'si www.amazon.com adresinden temin edilebilir. Türkçe altyazı içermeyen, Facets baskısının ekstralarında ise filmin yasaklanmasına dair dokümanlara ve Vera Chytilova'nın yazdığı mektuba ulaşılabiliyor.

Esaretin Bedeli | The Shawshank Redemption (1994)

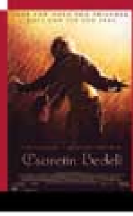
Stephen King'in korku türünde olmayan romanından uyarlanan "Esaretin Bedeli", yazardan yapılan uyarlamalar arasında en iyilerden biridir. Bu hapishane draması, vizyona çıktığı sene gişede pek iş yapamasa ve Oscar ödüllerinden eli boş dönse de zamanla hak ettiği değeri görüp bir fenomene dönüşmüştür. Eleştirmenlerin de sevgisini kazanan filmin en büyük özelliğiyse kuşkusuz ki izleyicilerin en sevdiği filmlerden biri oluşudur. "Esaretin Bedeli" adeta izleyicilerin biçtiği pâye ile sinema tarihine adı kazınan bir filme dönüşmüştür. Videoda yayınlanmasının ve TV'deki gösterimlerinin ardından 90'ların ikinci yarısında filmin hayran kitlesi çığ gibi büyümüştü. Sadece 90'ların önemli filmlerinden bir tanesine değil zamansız bir klasiğe dönüşen "Esaretin Bedeli", sinema sitesi IMDB'nin kullanıcı oylarıyla oluşan meşhur Top 250 listesinin sinema tarihindeki sayısız klâsiği geride bırakarak yerleştiği zirvesindeki yerini hâlâ korumakta. Bunda romana oldukça sadık kalan Frank Darabont'un muhteşem senaryosu ve telaşsız hikâye anlatımının payı büyüktür. "Esaretin Bedeli" hikâye anlatımında karakterlere açtığı muazzam alan ve filmin usul usul işleyen ritmi sayesinde izleyiciyle büyük klâsiklere özgü bir etkileşim

kurar. Aşağıda seçtiğimiz, fabrika çatısında bira içtikleri sahne de bunun kusursuz örneklerinden birini sergiler. Hatırlanacağı gibi film, karısını ve onun sevgilisini öldürmekten hayat boyu hapis cezasına çarptırılan genç bir bankacı olan Andy Dufresne'in (Tim Robbins) Shawshank Hapishane'sindeki yaşamını konu alır. Film, Andy'nin hikâyesini Red'in (Morgan Freeman) ağzından aktarır. Andy'nin mahkûm arkadaşları için bira kazandığı bu sahne, Red'in gözünden Andy karakterini algılayışı ve aktarışı açısından da bir hayli etkileyicidir. Mahkûmlar gardiyanlar denetiminde fabrikanın çatısını ziftlemektedirler. Gardiyanlar bir miras meselesi üzerine konuşmaktadır. Andy, arkadaşlarının uyarılarına kulak asmadan işi bırakır ve gardiyan Hadley'e yaklaşır.

Alkan Avcıoğlu

Andy: Bay Hadley karınıza güvenir misiniz?
Hadley: Bu çok komik. Dişlerin olmadan aletimi ağzına aldığında daha da komik olacaksın.
Andy: Demek istediğim, sizce sizin arkanızdan dolap çevirir mi?
Hadley: Kenara çekil, Mert. Bu kafasızın canı kaza istiyor.
Mahkûmlar: Onu aşağı itecek!
Andy: Ona güveniyorsanız, o 35 bini koruyabilirsiniz.
Hadley: Sen ne dedin?
Andy: 35 bin dolar. Hepsini. Her kuruşunu.
Hadley: Anlatmaya başlasan iyi edersin.
Andy: Parayı korumak istiyorsan, onu karına ver. IRS eşinize bir kerelik olmak üzere bin dolara kadar hediye vermenize izin veriyor.
Hadley: Saçmalık. Vergisiz mi?
Andy: Vergisiz. IRS bir kuruşuna bile dokunamaz.
Hadley: Sen şu karısını öldüren kurnaz bankacısın. Sana neden inanayım? Neden işini burada bitirmeyeyim?
Andy: Bu yasal. IRS'e sorun. Onlar da aynı şeyi söyleyecekler. Bunu size anlattığım için kendimi aptal gibi hissediyorum. Eminim ki, araştırmışsınızdır.
Hadley: Bana ne yapmam gerektiğini söylemene ihtiyacım yok.
Andy: Kesinlikle yok. Fakat birisinin sizin adınıza bunu ayarlaması lazım. Bu size biraz pahalıya patlar. Bir avukata mesela.
Hadley: Tabak yalayan bir grup piç!
Andy: Bunu sizin için yapabileceğime inanıyorum. Bu size biraz para kazandırır. Siz formları alırsınız, ben de onları hazırlarım, neredeyse ücretsiz. Sadece iş arkadaşlarım için üçer bira isteyeceğim.
Diğer gardiyan: "İş arkadaşlarıymış." Bu çok komik!
Andy: Açık havada çalışan bir erkeğin bir şişe köpüğü olursa kendini daha çok erkek gibi hisseder. Bu benim fikrim efendim.
Hadley: Siz neye bakıyorsunuz? Çalışın!
Dışses - Red: İşte böyle, işin ikinci gününden son gününe kadar işler böyle sürdü. 1949 yılının baharında fabrika çatısını ziftleyen mahkûm tayfası sabahın 10'unda sıraya dizilerek buz gibi soğuk bira içiyor. Shawshank Eyalet Hapishanesi'nin gelmiş geçmiş en katı gardiyanının nezâketi.
Hadley: Hâlen soğukken için, bayanlar.
Dışses - Red: En büyük işkenceci, neredeyse bağışlayıcı gibiydi. Oturduk ve güneş omuzlarımıza vururken özgür insanlar gibi içtik. İçlerimizden birinin kendi eviymiş gibi çatıyı ziftliyorduk. Tüm evrenin sahibiydik. Andy'ye gelince molayı yüzünde garip bir tebessümle gölgede geçiriyordu, onun birasını içtiğimizi seyrederek.
Heywood: Soğuk bir tane ister misin?
Andy: Hayır, teşekkürler. İçkiyi bıraktım.
Dışses - Red: Bunu gardiyanlarla iyi geçinmek için veya bizlerin arasından yeni arkadaşlar edinmek için yaptığını iddia edebilirsiniz. Bence mi? Bence bunu kendini tekrar normal hissetmek için yapmıştı. Kısa bir süre için bile olsa.

Filmin Tiglon tarafından basılan Türkçe altyazı ve dublaj seçenekli DVD'si piyasada. DVD'nin 2 disklik versiyonu ise yorumlardan röportajlara kadar kapsamlı bir içeriğe sahip.

SİNEMA ÇIKIŞI

BEGÜM BİRGÖREN

Bu ay hem "Ali'nin Sekiz Günü" hem "Nokta"da izleyeceğimiz genç oyuncu, günün birinde kendi yazdığı, kendi oynadığı bir film çekmek istiyor.

Favori filmleriniz nelerdir?
Çok fazla film var, sinemayı çok seviyorum, sinema aşığıyım. "Yaralı Yüz", "Baba"; bunlar benim tekrar tekrar izlediğim filmler. Aronofsky'nin "Kaynak"ını, son zamanlarda beni en fazla etkileyen "Okuyucu"yu sayabilirim. Bir de sanırım sinemanın o kendi ritüeline nabzım yükseliyor; "Kayıp Otoban", "Ölü Adam", "Evet", "Cennetten de Garip", "Makas Eller" gibi apayrı dünyaların hikâyeleri…

Favori yönetmenleriniz kimlerdir?
Stanley Kubrick, Jim Jarmusch, Kieslowski, François Ozon, Almodovar, Tim Burton'ın filmlerini çok seviyorum.

Hangi oyuncuları beğeniyorsunuz?
Marlon Brando'yu, en büyüklerden biri olarak hemen sayabilirim. Anthony Hopkins'i izlemekten çok büyük keyif alıyorum, çok heyecanlanıyorum. Gary Oldman'ı da aynı şekilde çok beğeniyorum. Kadınlardan; benim arkasından gitmeye çalıştığım Meryl Streep'i söyleyebilirim. Juliette Binoche ve Al Pacino'yu ekleyebilirim.

Çalışmak istediğiniz yönetmenler kimlerdir?
Oyuncuyum, Türkiye'de yaşıyorum, işim, mesleğim bu olduğu için sinemasını takip ettiğim bütün yönetmenlerle çalışmak isterim. Fatih Akın mesela… Geçenlerde bir filmini ve kamera arkasını izledim, oyuncu yönetim biçiminden çok heyecanlandım. Reha Erdem, Derviş Zaim, Zeki Demirkubuz, Yeşim Ustaoğlu'nu da sayabilirim.

Yarısında çıktığınız bir film var mı?
Galiba ortaokulda ortasında çıktığım bir filme gitmiştim. Jim Carrey veya Eddie Murphy'nin oynadığı bir filmdi, tam hatırlamıyorum.

İş gereği bulunduğunuz en acayip mekân neresiydi ve orada neler yaşadınız?
Tuz Gölü'nde çekim yaparken kendimi çok farklı hissetmiştim, çok özel izinlerle, çekim için girdiğimiz bir alandı; o yüzden kendimi çok şanslı hissetmiştim. İnanılmaz bir sonsuzluğun içindesiniz. Alice Harikalar Diyarında'da olur ya, sanki bir anda bir kapı açılacak ve başka bir boyuta gidecekmişsiniz gibi.

Sizce son 10 yılın sinema olayı neydi?
İlk aklıma gelen "Matrix" oluyor. Simülasyon kuramları, felsefesi itibariyle bence çok öncü bir film olmuştu. Ondan sonra bence algılarda bir değişim, açılma oldu sinema adına.

Mutlaka oynamak istediğiniz bir rol ya da içinde bulunmak istediğiniz bir proje var mı?
Ben her şeyi oynamak istiyorum. Mesela, anlamadığım bir şey, nedennasıl-niçin İstanbul'un fethinin çekilmediğidir. Halihazırda durup bekleyen çok büyük ve önemli bir proje bence. Yurtdışından ekiplerin mi gelip çekmesini bekliyoruz bilmiyorum ama hem bu projenin olmasını hem de içinde yer almayı isterdim.

İdealinizdeki set ve yönetmen nasıl olmalı?
İdealimdeki set, bir kere herkesin barış içinde olduğu bir set. Aslında en büyük sorun olan ekonomik nedenlerden dolayı; prodüksiyonun eksikliklerinin, imkânsızlıklarının, oyuncular ve set çalışanları için işkenceye dönüşmediği koşullarda çalışmak önemli. Yönetmen de kendimi hiç düşünmeden teslim ettiğim, çıkan işin sonucunun niteliği açısından, güvende hissettiğim biri olmalı.

Çocukken ne olmak isterdiniz?
Çocukken her şey olmak isterdim; doktor, öğretmen, astronot, müzisyen, sporcu, bir sürü şey. Baktım ki, her şeyi istiyorum, oyunculuğu buldum, böylece hepsini oluyorum!

Hangi konuda güçlüsünüz?
Bir başıma kalabiliyorum. Yalnız demeyeyim; yalnızlık ile bir başınalık çok farklı; bir başına olabiliyorum, kendime yetebiliyorum, bu en övündüğüm özelliğim.

Hangi konuda zayıfsınız?
O kadar çok ki! Kitaplar, uyku, çikolata, çocuklar, ayakkabılar, filmler, benim zaaflarım desem daha doğru olur, bunların karşısında zayıfım. Öğrenmek adına eğer önümde bir seçeneğim varsa, o konuda çok zayıfım, hiçbir şeyi gözüm görmeden direkt gidebilirim, yapabilirim.

Batıl inançlarınız var mı? Doğaüstü olaylara inanır mısınız?
Batıl inanç değil de, ben evrenin gücüne ve sonsuzluğuna inanıyorum.

Ölümden sonra ne var?
Ölümden sonra ne olduğunu bilmiyorum, bilmek de ister miyim bilmiyorum. Ruhumun bu bedenden çıkıp başka bir âlemde, başka bir formda devam edeceğine inandığım için; ölüm diye bir şey yok bence, hepimiz ölümsüzüz. Ölümlüler gibi düşünmenin bir anlamı yok.

En büyük hayaliniz nedir?
İki üç sene evvel çok farklıydı hakikaten, dünyaları istiyordum. Ama herhalde büyümek benim için böyle oldu; şimdi istediklerimi biliyorum, onları da alacağıma inanıyorum bu hayatta. Senaryosunu yazacağım ve oynayacağım bir film çekmek ve bunun yanında mutlu bir aile yaşantısı…

Favori kelimeniz nedir?
Yok, ama hayat içinde yaşarken hep "sakin" diyorum kendime ve başkalarına.

Bundan 10 yıl öncesine dönseniz kendinize ne öğüt verirdiniz?
Dört tane "hayır"ımdan bir tanesine "evet" demek isterdim. Çok fazla "hayır" dedim, fazla seçici davrandım.

Sabırsızlıkla beklediğiniz bir film, konser, sanat olayı var mı?
İstanbul Film Festivali'ydi sanırım. Benim için bayramın asıl anlamı, film festivalleridir. Onun dışında gelecekte beklediğim Depeche Mode, Placebo ve Deep Purple konserlerini sayabilirim.

Hayatınız bir filme çekilse adı ne olurdu?
"Eğer" olurdu.

Yeni bir sinema projeniz var mı?
Mayıs ayında çekilecek zannediyorum. Öğretmenler Günü'nde vizyona girecek, bir sosyal sorumluluk projesi gibi aslında. Kastı da devam ediyor hala. Mehmet Güneş çekecek.

YURTİÇİ KARGO'DAN EKONOMİYE DESTEK
SÜRELİ KAMPANYAMIZ BAŞLADI!
Küçük paket ve dosya gönderilerinizde %30'a* varan indirim sizi bekliyor!
Hayatı kolaylaştıran yenilikler daima Yurtiçi Kargo'dan.
yurtiçikargo
Söz verdiğimiz gibi
%30 İNDİRİM
444 99 99
alo
www.yurticikargo.com
yurtiçikargo
Söz verdiğimiz gibi
* Kampanya, dosya ve 1 kg' a kadar olan paket gönderilerin, bireysel müşterileri için ve şehir dışı gönderimlerde geçerlidir.

ilk aşk gibi taze ilk aşk gibi unutulmaz...
TÜRKİYE'NİN
İLK YAŞ ÜZÜM
RAKISI
Türkiye, Mayıs 2005'te
ilk defa taze üzümden üretilen
"yaş üzüm rakısı"nı, EFE ile tanıdı.
EFE
YAŞ ÜZÜM
RAKISI
www.eferaki.com
BÖYLE GÜZEL RAKI HİÇ İÇMEMİŞTİK DEMEYİNİZ, KARARINDA İÇİNİZ...